

Маріша ПЕССА

ПРОКИНЬСЯ
В НІКОЛИ

Scan by TetYanka

Маріша ПЕССА

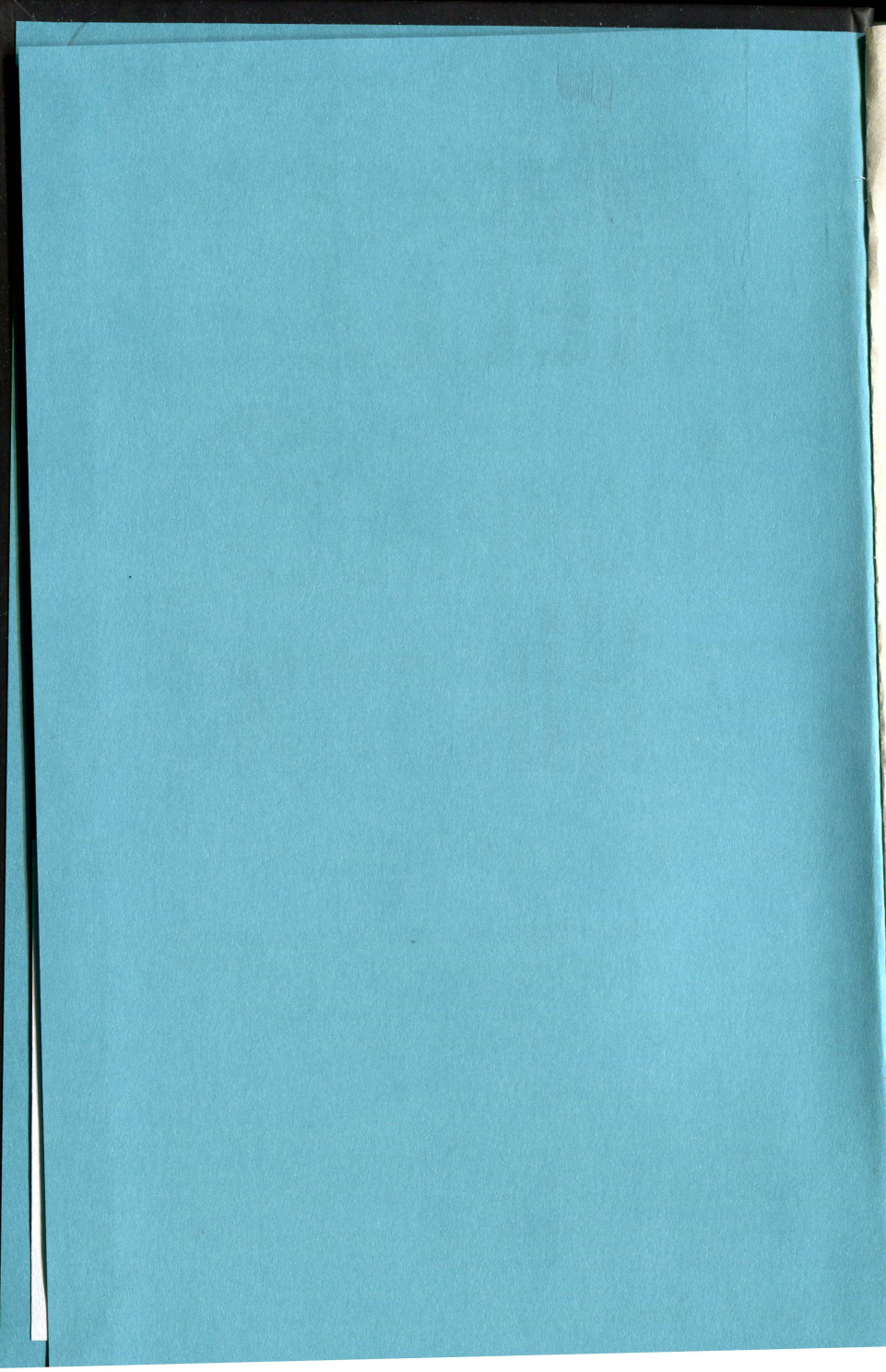
*Ти хоча в розумієш, який
ти щасливий? У тебе в завтра!*

ПРОКИНЬСЯ В НІКОЛИ

Психологічний
ДЕТЕКТИВ

Маріша
ПЕССА

Прокинься
в Ніколи

Роман

Переклав з англійської
Володимир ПАНЧЕНКО

Київ 2020
«РІДНА МОВА»

УДК 821.133.1'06-31

П28

Серію «Психологічний детектив» засновано 2019 року

MARISHA PESSL
NEVERWORLD WAKE

Copyright © 2018 by Wonderline Productions LLC

All rights reserved

Переклав з англійської Володимир Панченко

Пессл, Маріша.

П28 Прокинься в Ніколи : роман / Маріша Пессл; пер. з англ. Володимира Панченка. — Київ : РІДНА МОВА, 2020. — 320 с. — (Серія «Психологічний детектив»).

ISBN 978-966-917-437-6.

ISBN 978-966-917-415-4 (серія).

Харизматичний юнак Джим — талановитий поет і здібний музикант, якому всі пророкують велике майбутнє, — несподівано для всіх покінчив життя самогубством. Приголомшені всі — і батьки, і друзі, — а найбільше ж Беатріс, його кохана... Докопатися до причин такого вчинку нелегко, тим паче що друзі самі несподівано потрапляють у часову пастку, такий собі часовий злам — за мить до власної загибелі. Вижити судилося лиш комусь одному. Але кому?..

Новий роман знаменитої авторки бестселера «Нічне кіно» Маріши Пессл до самого фіналу триматиме в напрузі любителів психологічного детективу й подарує справжню насолоду від захопливого читання!

УДК 821.133.1'06-31

ISBN 978-966-917-437-6

ISBN 978-966-917-415-4 (серія)

ISBN 978-039-955-392-9 (англ.)

© Панченко В., пер. з англ., 2020

© ПП «РІДНА МОВА», 2020

ЧАСТИНА ПЕРША

1

А не розмовляла з Вітлі Ленсінг — і взагалі ні з ким із них — більше ніж рік.

Коли після мого останнього іспиту від неї надійшло повідомлення, мене охопило почуття приреченості — так, ніби комета, віщуючи долю, прокреслила нічне небо:

Куди ти поділася? Що за дідько? #некруто. Пробач. Це все мій Турет. Як пройшов перший курс? Класно? Жах? Серйозно. Ми за тобою скупаємо.

Вирішила написати, бо всі наші збираються у Вінкрофті на мій д. н. Лінда буде на Майорці, а КДВ Берт утретє одружується на Сен-Барті. (Вона вежан і йог). Отож на вихідні будинок наш. Як минулого року.

Що скажеш, Бджілко? Приїдеш?

Carpe noctem.

«Лови нинішню ніч».

Вона була єдиною знайомою мені дівчиною, що дивилася на кожного поглядом затягнутої в шкіру супермоделі на виставці мод від «Діора» — і торохтіла латиною так, ніби то була її рідна мова.

— Як твій іспит? — запитала мама, коли я сіла до її машини.

— Переплутала Сократа з Платоном і не встигла дописати роздум, — відповіла я, пристібаючи ремінь.

— Я певна, що ти впоралася чудово, — стурбовано усміхнулася мама. — Є ще якісь справи?

Я хитнула головою.

Мою кімнату в гуртожитку ми з татом уже прибрали. Підручники я повернула до студентської профспілки — за це давали тридцятивідсоткову знижку на наступний рік. Моею сусідкою по кімнаті була дівчина з Нью-Гейвена на ім'я Кейсі, яка щотижня їздила додому — на побачення з хлопцем. Від самого заселення я з нею майже не бачилась.

Мій перший навчальний рік у коледжі Емерсона щойно минув — і закінчився тихо й непомітно, як розпродаж з нагоди закриття крамнички у провінційному торговельному центрі.

«Щось недобре тут пахне», — сказав би Джим.

На літо я не мала жодних планів, крім допомоги батькам у «Капітанській рубці».

«Капітанська рубка», або просто «Рубка», як її часто називають, — це пляжна кав'ярня, яку моя родина має у Вочгіллі — маленькому приморському містечку, де я виросла.

Вочгілл, штат Род-Айленд. Кількість населення: усі знають усіх.

Мій прапрадід Берн Гартлі відкрив цю кав'ярню 1885 року, коли Вочгілл був трохи більший за звичайнісіньке село: капітани китобійних суден заходили

туди, щоб розім'яти звичні до хитавиці ноги і вперше взяти на руки своїх дітей, перш ніж знову вирушити до незвіданих просторів Атлантики. Над одвірком висить намальований олівцем портрет Берна в рамці — старий дивиться з нього натхненно, ніби покійний геніальний письменник чи мандрівник, що не повернувся з арктичної подорожі. Правда, однак, полягає в тому, що він ледве вмів читати, віддавав перевагу знайомим над чужими, а суходолу — над морем. Єдине його досягнення — в тому, що він усе життя утримував нашу маленьку прибережну кав'ярню й залишив нам у спадок рецепт найсмачнішого в світі мюлюскового супу.

Цілісіньке літо я важила морозиво засмаглим підліткам у пляжних капцях і одязі пастельних кольорів. Вони заходили до нас галасливими ватагами, схожими на зграйки мільки. Я готувала для них бутерброди з сиром і тунцем, шаткувала капусту й збивала молочні коктейлі. Вимітала за поріг пісок, що засіював чорно-білу кахельну підлогу. Викидала на смітник серветки, пакуночки з-під кетчупу й солі, паперові стаканчики з-під лимонаду, рекламні листівки, що закликали вирушити в море порибалити. Приносила до каси забуті мобільники — щоб їх легко можна було знайти, коли розтелепа-власник у паніці влетить до зали, репетуючи: «Я загубив свій... ой... дякую, ви просто врятували мене!» Підбирала подерті блакитні квиточки на відому з 1893 року морську карусель — із вицвілими безликими русалками замість коників, що сусідувала з нашою кав'ярнею. Зоряна доба Вочгілла настала тоді, коли на цій каруселі сфотографували Елеонору Рузвельт, яка сиділа верхи на рудій русалці

з бірюзовим хвостом. (Під тектонічною плитою своєї розкішної спідниці вона почувалася так незручно, що це на довгі роки стало улюбленим жартом нашого містечка).

Я відмивала ящики на сміття від соусу барбекю, а столи — від патьоків розталого «корабельної аварії» (це був улюблений у всіх дітей сорт морозива — суміш із печива, горіхів, бісквітів і шматочків чорного шоколаду). Я терла хлоркою та очисниками вітрини, прилавки й дверні ручки. Стирала морську сіль із скойок мідій та інших молюсків, поліруючи їх, як ювелір полірує смарагди.

Майже щодня я підхоплювалась о п'ятій ранку — і разом з батьком вирушала по морепродукти до рибальських човнів, що повернулися з лову. Я доскіпливо оглядала крабів і камбалу, устриць і окунів, мацала ніжки, клешні, зябра й переливчасті черевця. Я складала текст пісні на мелодію з вигаданого фільму «Дорожнє пограбування Лолі Андерсон»: записувала слова та рими, замальовувала обличчя та руки на серветках і листівках з нашим меню — і викидала їх на смітник, поки цього ніхто не побачив. Я старанно відвідувала групу психологічної допомоги для підлітків, що пережили втрату, у громадському центрі в Норт-Стонінгтоні.

Крім мене, там був лише мовчазний хлопчина на ім'я Теркс, чий батько помер від бічного аміотрофічного склерозу: з'явившись там зо два рази, він більше не приходив. Тож я залишилася наодинці з консультантом — знервованою жінкою у штаних на ім'я Деб, що носила з собою здоровенний фоліант під назвою «Втрата близької людини в підлітковому віці».

— Метою цієї вправи є формування системи позитивних асоціацій довкола постаті втраченого родича, — читала вона сьомий розділ, водночас простягаючи мені бланк «Прощального листа». — Напишіть на цьому аркуші листа близькій людині, яку ви втратили, докладно зупинившись на важливих для вас спогадах, надіях і запитаннях.

Видавши мені обгризену ручку з написом «*Курорти острова Табеего*», вона залишила мене на самоті. Потім я почула з-за дверей її голос — вона допитувалась у якогось Баррі, чому той учора не ночував удома.

У «Прощальному листі» я намалювала яструба з роззявленим дзьобом, написала слова пісні до вигаданого японського мультфільму «Загублені в пам'яті», а потім вислизнула через пожежний вихід — і більше туди не приходила.

Я вчила Сема-Сонька (зануду-підлітка з Англії, що приїхав у гості до свого татуся-американця) робити котлети з мідій і смажити сир на грилі: «*Підсмажити на вершковому маслі на середньому вогні шість скибок гострого вермонтського чедера й дві скибки фонтини*». На День незалежності він запросив мене на вечірку, яку влаштував приятель його приятеля. На його превеликий подив, я прийшла туди. Я підпирала торшер, тримаючи склянку з теплим пивом, слухала розмови про уроки гри на гітарі, про Зака Галіфіанакіса — і намагалася не прогавити нагоди, щоб утекти звідти.

— Це, до речі, Бі, — відрекомендував мене Сем-Сонько. — І вона зовсім не німа, слово честі.

Про повідомлення від Вітлі я не розповіла нікому, хоч воно й стриміло, мов скабка, в моїй голові.

Цю надміру екстравагантну сукню я купила, але навіть не дістала з пакунка. Я заховала її просто так, спаковану, в надрах своєї шафи, разом з чеком та ярликами, сподіваючись принагідно повернути до магазину.

І все-таки залишався мізерний шанс, що я знайду в собі мужність надягти її.

Дату її дня народження я знала незгірше за власну: 30 серпня.

То була п'ятниця. Того дня на головній вулиці сталася подія — з'явився безпритульний пес. Він був без нашийника — і вкрай зморений, наче військовополонений. Сірий, кудлатий, сахався геть усіх, хто намагався його погладити. А коли почув гудок автомобіля, то чкурнув за ящики на сміття за «Капітанською рубкою».

— Бачите цю жовту солончакову глину на задніх лапах? Вона з західного берега потоку Нікібог-Крік, — оголосив полісмен Локк, радіючи першій за цілий рік загадковій пригоді.

Того дня всі тільки й говорили, що про пса: що з ним робити, де він побував. Тільки пізніше я замислилася про те, що він з'явився з *нікуди*, і стривожилася: чи не було це знаком, звісткою про наближення чогось страшного, того, що мені слід обрати не високий і загадковий Незвіданий Шлях, а проторовану, широку, яскраво освітлену знайому дорогу?

Проте тоді було вже запізно. Сонце зайшло. Сем-Сонько вирушив додому. Я поставила на столики в кав'ярні перевернуті ніжками догори стільці. Винесла сміття. І взагалі, така вже людська природа: ніхто й ніколи не зважає на застереження.

Частина перша

Мої тато й мама були певні, що я поїду з ними до Вестерлі в кіно, де щоп'ятниці показували класичні комедії.

— Я вже маю план на цей вечір, — заперечила я.

Тато зрадів:

— Справді, Бджілко? Це ж чудово!

— Я поїду до Вінкрофта.

Батьки замовкли. Мама, яка щойно вивісила на дверях табличку «Зачинено», обернулася до мене, кутаючись у кардиган і тремтячи, хоч надворі було двадцять чотири градуси спеки.

— Ти давно це вирішила? — спитала вона.

— Не дуже. Я буду обережна. Повернуся ще до півночі. У Вітлі сьогодні день народження — там будуть усі. Гадаю, мені варто з ними побачитись.

— Уже темно, а дорога далека, — нагадав тато.

Мама так подивилася на мене, ніби їй сказали, що мені залишилося жити півтора місяця. Часом, коли була засмучена, вона починала жувати уявну гумку. Так само й зараз.

— Не можна пережити горе, ховаючись від минулого, — зауважила я.

— Річ не в тім. Я...

— Усе гаразд, Вікторіє. — Тато поклав їй руку на плече.

— Але ж доктор Квентін казав, що ти повинна уникати стресових ситуацій...

— Ми вже зрозуміли, що доктор Квентін — бовдур, — відрубала я.

— І справді бовдур, — кивнув зі співчуттям тато. — Хіба можна назвати ім'ям нормальної людини державну в'язницю?

— Завжди ви вдвох проти мене! Ви ж знаєте, що я цього не люблю, — відповіла мама.

Цієї миті хтось — якийсь червонолиций відпочивальник у полотняних шортах, що, вочевидь, перебрав пива в «О'Маллігані», — смикнув двері.

— Зачинено! — гаркнула мама.

Ось так я опинилася за кермом старенького татового зеленого «доджа», що слабував на задишку, — на дорозі, що тяглася вздовж род-айлендського берега, за п'ятдесят миль від дому.

Вінкрофт.

Сама ця назва нагадувала роман жахів з привидами й шаленцями. Величезний цегляний будинок із безліччю башточок, садочків і химер був споруджений у 1930-х роках якимось великим мисливцем — поважною особою, що приятелювала, подекували, з Гемінгвеєм та Лоуренсом Аравійським. Мисливець мандрував світом, убиваючи чудових істот, і з шістдесяти років життя лише кілька тижнів провів у Вінкрофті, на березі моря. Колишній другий вітчим Вітлі, пришепелкуватий Берт (ми скорочено прозивали його «КДВ Берт»), купив цю садибу у 1980-х роках на торгах — і опорядив інтер'єри в тому злочасному стилі, про який Вітлі сказала так: «Ніби Мадонна з голови до ніг заблювала Сінді Лопер».

І все-таки там на горищі можна було відчинити шухляду комода — чи запилюжену валізу — і знайти фотографії незнайомців у лисячих шкурах, із рушницями в руках, або чучело дивовижної тварини — тхора, червоної жаби чи невідомого науці гризуна. Це

надавало кожним відвідинам Вінкрофту таємничої схожості з археологічною експедицією, де всюди — на стінах, підлозі й стелі — чекає на свого відкривача загублена цивілізація.

«Ми — це наше сміття», — сказав колись Джим, дістаючи з коробки з-під черевиків чучело ящірки.

Я з'їхала з шосе, і дорога тут-таки почала запаморочливо петляти, ніби збираючись геть загойдати мене. Род-айлендське узбережжя — це не знаменитий своєю акуратністю ньюпортський берег із неприступними бескетами й величними садибами, що самовдоволено зирять на крихітні човники, які погойдуються на хвилях у гавані, а дещо зовсім інше — неохайне, занедбане, брудне й вигоріле. Воно скидається на старого бездомного бурлаку в вицвілій футболці, який не може пригадати, де спав минулої ночі. Трава тут суха й зів'яла, дорога — потріскана й біла від солі, дорожні знаки на узбіччі давно вицвіли, а світлофори — не працюють. По другий бік дороги з болота стирчать мости, які, здається, от-от заваляться.

Я досі зберігала в телефоні номери колишніх друзів, та розмовляти з ними мені не хотілося. Можливо, їх там немає взагалі. За останні місяці їхні плани цілком могли змінитися. Може, я зараз постукаю в двері — і мені відчинить не Вітлі, а її колишній другий вітчим Берт, КДВ Берт зі своєю гривовою сивих кучерів; той самий Берт, що мільйон років тому написав номіновану на «Оскара» трагічну пісню про кохання, яку виконував Раян О'Ніл. А може, там будуть вони всі. Може, мені просто хотілося побачити, з якими обличчями вони мене зустрінуть, і захопити їх зненацька.

До того ж, якщо вони не знатимуть про мій приїзд, я будь-якої миті можу повернутися назад. Тоді я ще встигну подивитися разом з батьками «Його дівчину П'ятницю», а потім заїхати до «Шейкдауна», поїсти там крабових котлет і устриць і привітатися з господарем — Артї, вдаючи, ніби я не помічаю, як він шепочеться з батьком, коли я виходжу до туалету: «А Бі, здається, вже справді оговталася». Ніби я — поранений кінь, фаворит перегонів, якого вирішили не добувати. Хоч Артї тут не винен. Так реагували всі, дізнавшись, що сталося: мій хлопець Джим загинув перед випуском зі школи.

Раптова смерть твого Великого Кохання — це не те, що зазвичай трапляється з підлітками. Та якщо це все-таки трапляється, то найкраще, щоб за цим стояла одна з Трьох Найзрозуміліших Причин смерті в юному віці: а) автомобільна аварія; б) рак; в) самогубство. Тиобираєш пункт у цьому списку, і хтось із рідних радить тобі добірку фільмів (з Тимоті Гаттоном у головній ролі) і кілька книжок із психології, що мають допомогти тобі Пережити Горе.

Та що, коли причина загибелі твого хлопця невідома — і ти залишаєшся сама-одна біля чорної діри провини й таємниці?

Тут уже не зарадить жодна книжка, жоден фільм. Хіба що «Екзорцист».

Якщо я не з'явлюся цього вечора, мої давні друзі зберуться у Вінкрофті, а тоді пороз'їжджаються — і все, кінець. Не з'явившись, я остаточно відправляю в плавання іграшковий кораблик зі свого дитинства, дам йому поштовх, який направить його до центру озера, далеко від берега, туди, де його вже не дістати.

І я ніколи не дізнаюся, що ж насправді сталося з Джимом.

Я міцніше стиснула кермо.

Звивиста дорога ніби сама гнала мене вперед, за вікнами бовваніли пожовклі дерева на березі, а там, за мостом, несподівано відкрився чудовий краєвид гавані — з високими білими вітрильниками, схожими на табун ще не вимерлих однорогів. Дивна річ, як легко я пригадувала шлях: за колонкою «Ексон» — ліворуч, далі праворуч по Елм-стріт, ще раз праворуч біля знаку «Небезпечне перехрестя», потім повз обшарпані трейлери, вздовж яких напнуті мотузи з білизною й громадаються старі шини. Нарешті дерева шанобливо розступилися, відкривши чарівне, мов поцілунок, злиття моря й неба, що надвечір незмінно ставало рожево-помаранчевим.

І я опинилася на місці. Перед кованою брамою, прикрашеною літерою «В».

Її було гостинно відчинено. Обабіч брами сяяли ліхтарі.

Звернувши на дорогу, я поїхала повз дубове гілля, що пролітало мимо, наче тріпотіли стрічки, заплетені в косу, під виття вітру у відчинених вікнах. Ще один поворот — і я побачила сам будинок із червоної цегли й шиферу, залитий золотистим світлом, з химерами, що навіки примостились на даху.

Під'їхавши до будинку, я мало не зареготала — з чотирьох автомобілів, припаркованих разом перед фасадом. Жодного з них я не впізнала — крім Мартиної «Хонди-акорд» із наліпкою на бампері: «Теорія відносності — це круто». Проте я без зайвого клопоту могла визначити, де чия машина.

За цей час я помітно змінилась. А от вони, судячи з їхніх автомобілів, — ні.

Я подивилася на себе в дзеркало заднього огляду — і вжахнулася: розкуйовджена зачіска, потріскані губи, спігніле чоло. Ніби я щойно пробігла марафон, ще й прийшла останньою. Я витерла обличчя паперовим рушником — з рулона, який тато зберігав у машині, — ущипнула себе за щоки, прибрала за вуха пасма темно-каштанового волосся. Потім вибігла кам'яними східцями на ґанок — і постукала бронзовим молоточком.

Нічого не сталося.

Я натиснула кнопку дзвінка — один раз, двічі, тричі, поспіхом і гарячково, бо знала: варто мені завагатись, як я втрачу мужність. Я потону, мов дірявий черевик, що потрапив до пастки на омарів, і навіки залишуся на морському дні.

Двері відчинились.

За ними стояв Кіплінґ. На ньому була рожева перука під каре, блакитна футболка-поло, бермуди й пляжні капці. Засмаглий, він жував червону соломинку з коктейлю, та вона випала в нього з рота, коли він побачив мене.

— Боже милий! Ущипніть мене! — протяг він своєю південною говіркою бавовникового плантатора.

2

У реальному житті величні виходи не вдаються. А якщо вдаються, то не так, як нам хотілося б.

Нам хочеться чогось середнього між латиноамериканським серіалом (вигуки, приголомшені обличчя,

розмазана туш для вій) і виступом Мерил Стріп на церемонії вручення «Оскара» (блискучий обмін репліками, обійми, цілий світ у захваті).

Насправді ж — нічого, крім ніяковості.

Моя раптова поява у Вінкрофті радше скидалася на погано націлену торпеду. Я схибила — і тепер безпорадно пливла за водою, ладна вибухнути, але при цьому не влучити в ціль. Стоячи посеред вестибюля під розкішною люстрою у своїх обрізаних джинсах, кедах і футболці, заляпаній «корабельною аварією», я почувалася кумедною поряд зі своїми чистенькими (щойно з душі), випещеними друзями. Радше б я сюди не приходила.

Вони саме збиралися на якийсь аншлаговий панк-концерт у «Бравому матросі» у Ньюпорті — пляжному барі, де ми частенько у випускному класі проводили вихідні, показуючи фальшиві документи. Тому всі привітали мене, продовжуючи тим часом збиратись. Я не могла позбутися враження, що приїхала невчасно, тож розмова не клеїлася.

Насамперед Кіп обняв мене. Потім чемно оглянув — так, як відвідувач музею оглядає маленьку непоказну картину, яку екскурсовод вихваляє на всі заставки.

Надбігла Вітлі:

— Ой лишенько! Беатріс! — Вона послала мені повітряний цілунок. — Усе-таки прийшла! Ти диви!

Краса її виявилась ще приголомшливіша, ніж це закарбувалось у моїй пам'яті: джинсові ботфорти на шпильках, модна завелика блузка з пишними оборками, гаптованими стразами, чорні недбало обрізані шорти й парфум з нотками фруктів та гарденії.

Я не могла повірити, що ця лялечка з модного журналу була колись моєю найкращою подругою. Скільки разів ми сиділи з нею в школі «Дарроу-Гаркер» у Воріку, штат Род-Айленд, — після відходу до сну, плямисті від крему проти прищів, у товстих вовняних шкарпетках! Я розповідала їй те, про що більше не говорила нікому. Тепер це все здавалося якоюсь вставною сценою з іншого фільму.

— Як справи, Бі? — запитала вона, тиснучи мені руку.

— Усе гаразд.

— Оце так сюрприз! Тобто я... не я... Хай йому дідько, треба ж позаносити додому подушки з патію! Обіцяли нібито дощ, еге ж? — Вона побігла геть, труснувши довгою білявою гривною. — Кіп мав рацію, — додала вона, перш ніж зникнути в кухні. — Він оголосив, що ти з'явишся зненацька, як герой, якого всі вважають за мертвого, з фільму... ніби з Джейком Джилленголом у головній ролі, — та ми сказали йому, що він здурів. Тепер я винна йому п'ятдесят доларів...

— Сто доларів, — перервав її Кіп, піднявши палець. — І не викручуйся, Ленсінг. Завжди ти всіх дуршиш із своїми боргами.

— Що? Зачекай! Треба дати Гендальфові його «прозак», бо інакше він знову наробить тут, поки нас не буде.

— У Гендальфа депресія, — церемонно кивнувши, пояснив мені Кіп. — І до того ж роздвоєння особистості. Данський дог, що вважає себе за домашнього собачку.

— Я знаю, хто такий Гендальф, — мляво нагадала я.

— *Beatrice!*

Сходами біг босоніж Кеннон, тримаючи в руках кросівки «Пума». На нижній сходинці він зупинився й лагідно усміхнувся мені:

— Віри не йму! Сестричка Бі власною персоною! Як там Господь Бог?

— Смішно.

Він теж змінився. На ньому була сіра хакерська сорочка з каптуром, але не така, як у Дарроу — зібгана, вся в жовтих крихтах від чипсів, яку він носив по два тижні поспіль, коли пропадав у крижаному комп'ютерному класі, обладнаному в шкільному підвалі. Ця сорочка була кашемірова. Кеннон став широковідомим у вузькому колі, коли на другий рік нашого спільного навчання виявив в операційній системі «Епл» помилку: після того, як випадково натиснеш певні клавіші, екран «зависає» і на ньому з'являється фірмовий «еплівський» фантастичний зимовий краєвид із блакитним озером. Він назвав цю помилку «Кенноновою кліткою» і потрапив на перші сторінки мільйонів блогів Кремнієвої долини. Останнє, що я про нього чула, — це те, що він вступив на факультет інформаційних технологій у Стенфорд.

— Як там коледж? Як мама й тато? Досі тримають оту невеличку кав'ярню?

— Так.

Він уважно подивився на мене. Обличчя його було незворушне.

— Мені там завжди подобалось.

— Привіт, Бі, — долинув серйозний голос.

Я озирнулась і побачила Марту. Моргаючи, вона дивилась на мене з-під своїх знаменитих, товстих, як у божевільного вченого, окулярів, що робили її очі схожими на всевидячі телеоб'єктиви. Замість звич-

них слаксів з безформеною оксфордською сорочкою на ній були подерті чорні джинси й завелика футболка з німецьким, незрозумілим мені написом: «TORSCHLUSSPANIK». Свое рідке каштанове волосся вона перефарбувала в яскраво-блакитний колір.

— Привіт, — відповіла я.

— Хоч як це смішно, але ти нітрохи не змінилась, — промовив Кіп: його усмішка була наче малесенький гудзик на суворій оббивці парадних меблів. — Ти що, провела увесь цей час у морозильній камері? Це просто нечесно, дитинко. Я за цей час нажив собі гусячі лапки й подагру.

Тим часом повернулась Вітлі, досі не дивлячись мені в очі, й підхопила свою сумочку «Шанель» тілесного кольору.

— Ти ж поїдеш з нами, авжеж? — не дуже радо запитала вона, засовуючи ноги з нафарбованими нігтями в балетні черевички «Ланвін».

— Я, власне...

— Звичайно, поїдеш, — обняв мене за плечі Кеннон. — Квиток для тебе я видеру. Або видеру комусь очі за квиток. Одне слово, розберемось на місці.

— *Laissez les bon temps roulez!** — проголосив Кіп, піднімаючи свою склянку.

За мовчанкою — завдовжки десь із Техас — ми потяглися надвір; тишу порушували тільки наші кроки та вітер, що шарудів у листі дерев. Серце в мене тьохкало, щоки палали. Найбільше мені зараз хотілося заскочити в свій пікап, натиснути на газ — і дременути звідси зі швидкістю сто миль на годину, вдавши, ніби нічогісінько не сталося.

* За кращі часи!

Частина перша

— Поїдемо двома машинами? — спитала Марта.

— Нас п'ятеро, — обізвалась Вітлі. — Помістимось у моїй.

— Обіцяєш хоч раз позирнути в дзеркало заднього огляду, дитинко? — запитав Кіп.

— А ти дотепник.

Ми влізли в її темно-зелений «ягуар» з відкидним верхом. Вітлі з рішучим поглядом — цей погляд, як я пам'ятала, означав хвилювання, — торкнула кілька кнопок на сенсорному екрані. Двигун елегантно кахикнув, і верх машини почав розходитись, наче шкаралупа яйця, з якого хтось хоче вилупитися. Наступної миті ми вже мчали під'їзною доріжкою; Вітлі піддавала газу, мов ветеран перегонів «НАСКАР», не зважаючи на те, що автомобіль часом заносить на газон чи в кущі рододендрону. Я вместились на задньому сидінні між Кіпом і Мартою і намагалася не дуже тиснути на них.

Кіп підкинув у повітря свою рожеву перуку.

— А-а-а-а! — вигукнув він, закинувши голову, коли перука приземлилась на дорогу позаду нас. — Наша рок-група возз'єдналась після тривалої перерви! Не розлучаймося більше ніколи! Вирушаймо в турне навколо світу!

«А соліст?! — кортіло крикнути мені. — Хіба ви забули про Джима?»

Коли ми приїхали, музика вже грала. На розмови часу не було. Ми заходились прощтовхуватися крізь щільний натовп, а Вітлі тим часом рушила до вишибайла. Марта пішла займати столик, а Кеннон подав-

ся шукати зайвий квиток до бритих хлопців, що вже встигли позаливатися «Будвайсером». Мені ж залишилось тільки чекати біля огорожі.

— Хлопці, йдіть без мене! — гукнула я Кіпові, який з'явився поряд зі мною.

— Цить! — він підхопив мене під лікоть. — Ти знову з нами, і більше ми тебе не відпустимо. Я — твій особистий гачок, дитинко. Скорися!

Я засміялась. Це скидалося на початок першої нормальної розмови за цей вечір.

Ми з Кіплінгом завжди ладнали одне з одним. Худорлявий і довготелесий, з іржаво-рудим волоссям і «обличчям давнього аристократа», як він сам себе називав, — Кіп був найнеймовірніший хлопець з усіх, кого я тільки зустрічала: чудернацький і химерний, мов тріснутий талісман на запорошеній полиці в закутку антикварної крамнички, овіяний духом пригод і щастя. Він був гей, хоч і стверджував, що добре розказана історія для нього цікавіша за секс, а до Дарроу ставився радше як до провінційного клубу, ніж до навчального закладу, з якого слід було б винести якісь знання. Домовившись попрацювати разом з Кіплінгом у бібліотеці, я вислуховувала нескінченні побреньки й спостереження за життям, друзями та колоритними особами з Мос-Блафа — його рідного малесенького містечка в Луїзіані. Ми ніби й не сиділи в тісній комірчині, зморені підготовкою до іспитів, а відпочивали десь на терасі, відганяючи мух. Як і всі решта, він не бідував (завдяки спадщині від здохлого універсального магазину), проте дитинство в нього, як він переконував, було «веселеньке» — завдяки його моторошній матусі Грір.

Про матусю Грір мені було відомо небагато — хіба те, про що Кіплінг часом прохоплювався у розмові; ці подробиці він без попередження розкидав у повітрі, як конфетті. В дитинстві вона залишала його на кілька днів поспіль, зачинивши в другому номері мотелю «Роял-Соната» («на першому поверсі, біля торговельних автоматів, щоб можна було втекти, не заплативши»), без крихти їжі (якщо не рахувати запасів «Мун-пай»), самого (якщо не рахувати телевізора). Ця недбалість закінчилася тим, що на п'ятирічного Кіплінга напав бультер'єр, припнутий на задньому дворі, відкусив йому три пальці на лівій руці й залишив на підборідді шрам, схожий на укусу акули; Кіп пишався цим шрамом, наче медаллю «Пурпурове серце».

«Звіть мене просто Привидом Опері», — повторював він, радо вимахуючи скаліченою рукою перед вашим обличчям. Коли ж суд нарешті позбавив Кіпову матір батьківських прав — і призначив його опіункою старезну тітку, він кілька разів тікав від неї, щоб повернутися до матусі Грір. Останнє, що я чула про неї, було те, що її запроторили до психіатричної клініки в Батон-Ружі.

Я хотіла спитати, що в нього сталося нового цього року, аж тут з'явилася Вітлі — і в своїй звичній манері, не кажучи ані слова, схопила мене за руку й потягла крізь натовп. Їй, напевно, вдалося домовитись із вишибайлом. Той пропустив мене без квитка, ляпнувши на руку печатку, й через кілька секунд ми всі вже сиділи за столом в одному з передніх рядів — і дивились, як дівча з волоссям бурульками вдає на сцені Курта Кобейна.

Дивна річ — ударник нагадував мені Джима. Більше, здається, цього ніхто не помітив, але він ски-

дався на Джимового молодшого брата: очі кольору молочного шоколаду, скуйовджене волосся, меланхолійний погляд принца-вигнанця. Гамір у залі стояв такий, що було не до розмов, отож усі ми мовчки дивилися на сцену, занурені в трясовину власних думок.

Можливо, тільки я занурилась у цю трясовину. Можливо, життя всіх інших у коледжі було таке насичене, що все те, що сталося із нами у старших класах школи, здрібніло й вицвіло — і навіть Джимова смерть поблякла, наче футболка, випрана десять тисяч разів.

Колись, у Дарроу, вони були моєю родиною. Вони стали першими в моєму житті справжніми друзями — сузір'я таких яскравих і таких вірних людей, що я, мов нащадок великої династії, не могла повірити в своє щастя. Ми були клубом, таємним товариством, якому заздрили решта учнів — на них, щоправда, ми навіть не звертали уваги. Дружба, якщо вона міцна, робить тебе байдужим до зовнішнього світу. Це твоя власна держава з замкненими кордонами, цілковитим свавіллям у наданні громадянства й багатою культурою, якої не зрозуміє жоден іноземець. Відрізати себе від друзів, вирушити з власної волі у вигнання, як я зробила рік тому, означало приректи себе на поневіряння, на нічліг серед валіз у винайнятих кімнатах, на мандрі невідомими дорогами.

Джимова смерть стала землетрусом, який зруйнував у моїй державі цілі міста. Хоч увесь цей рік я була певна, що дехто з моїх друзів знає про це більше, ніж удає, та все ж розуміла, що змога дізнатися правду втрачається з кожним днем. Часом я заглядала до «Снепчата» Вітлі — й бачила там усіх чотирьох. Вони здавалися такими щасливими, такими безжурними!

Ніби нічого й не сталося.

І все-таки я бачила, що співвідношення сил у цій четвірці змінилось.

Кіп тарабанив по столу вцілілими пальцями скаліченої руки. Вітлі раз по раз заглядала в телефон. Марта ніби була в поганому, незвичному для неї гуморі, ковтаючи один за одним коктейлі, які бармен приносив до нашого столика, — ця бовтанка називалась «Аварія Генерала Гранта» і на смак нагадувала сиру нафту. Одного разу я спіймала на собі її погляд — він здався мені докірливим. Я усміхнулась у відповідь, але Марта відвернулась — як тропічна квітка, що закривається від найменшого дотику, — і більше не дивилася на мене. Потім Кеннон нахилився до Вітлі, щось прошепотів їй, мимохідь заправив пасмо волосся їй за вухо — і мені стало цікаво, чи не зійшлись вони знову. Раніше мені здавалося, що їх тримає разом тільки звичка.

Коли музика замовкла, мені захотілося зникнути. Викликати таксі, повернутися до Вінкрофта, залізти до татової машини, дати повний газ — і ніколи не згадувати минулого. Чого я взагалі сподівалася? Знайти розгадку — очевидну, наче здоровенний лопух серед тюльпанів, що тільки й чекає, аби я його вирвала?

Проте я залишилася. Залишилася послухати наступну рок-групу, а потім іще одну. Я пила «Московських мулів», яких ставила переді мною Вітлі. Я дозволила Кіплінгові витягти мене танцювати — і вдарилася з ним чарльстон і фокстрот; він крутив мене так, що я раз по раз натикалася на пляжних завсідників, мажорів і байкерів, які юрмилися під паперовими ліхтарями й плакатами з зображеннями затонулих кораблів.

«Ще трохи, — вирішила я, — і я заведу розмову про Джима».

Після виступу чергової групи Вітлі захотілося додому, до Вінкрофта, тільки ніхто не міг знайти Кеннона. Як виявилось, він застряг на задньому дворі бару, допомагаючи дівчині, яка перепила — і знепритомніла біля пожежного виходу.

— Знову вдає з себе Ланселота, — зауважила Вітлі.

Притулившись до огорожі, ми спостерігали за тим, як Кеннон — з ефективністю лобіста, що обробляє конгресменів, — знаходить пропалих подруг, торбинку, босоніжки й телефон дівчини. Він знайшов навіть її шпильку — й акуратно заколов волосся так, щоб воно не бруднилося, коли та блювала: це вразило її щойно виявлених подруг, так само п'яних, як і вона.

— Слухай, красунчику, ти взагалі людина?

— А подружка в тебе є?

— Хто ти такий?

Кеннон відгорнув з лоба чуб:

— Я Бетмен.

— О, знову почалося, — зітхнула Вітлі.

Кеннон аж ніяк не був гарний — худорлявий, із брудно-білявим волоссям і блідим, невиразним обличчям. Проте все це згладжувалося шаленим завзяттям, яке незмінно приголомшувало й лякало всіх, на кого він його спрямовував. Стрімкий, як заряджений іон, і невтомний, як кулет, уже першого свого тижня в Дарроу Кеннон зламав шкільну комп'ютерну мережу, щоб продемонструвати її вади, й став справжнім комп'ютерним гуру. Він довів до ладу шкільний парк із ветхими скульптурами й спортивний зал. Він став президентом класу — й улаштовував марші, ма-

рафони та добродійні вечірки на підтримку рідкісних видів рослин і тварин і на захист прав жінок. Водночас Кеннон сам визнавав, що його шалена товариськість і активність — це спроба реваншу за дитинство, коли він був мовчазним комп'ютерним фанатом, що обожнював Рея Курцвелла, фільми Спілберга та пісні популярної групи вісімдесятих років «The Cure» і не мав жодного друга, крім уявної мухи на ім'я Піт, що жила в надрах його комп'ютера. Він був усиновленою дитиною, яку виховала мати-одиначка — суддя верховного суду штату Каліфорнія. Кеннон з першого погляду підкорив серце Вітлі, обійшовши інших претендентів з-поміж шкільної золотої молоді, — і це могло здатися випадком на зразок «принцеса закохалася в пажа», але що ближче ви знайомилися з Кенноном, то краще розуміли, що роль не тільки пажа, а й принца для нього була надто тривіальна. Він був королем — чи, принаймні, волів ним бути. Я ніколи ще не зустрічала такої амбітної — й водночас такої мовчазної у своїй амбітності особи.

— Ти вже всіх стражденниць порятував? — поцікавилася Вітлі, коли Кеннон повернувся назад, посадивши дівчину та її п'яних подруг до таксі «Убер».

Той у жартівливому тріумфі підняв руки:

— Бармена, здається, от-от звалить нежить. Та вже годі. На сьогодні я свою роботу виконав.

— Дякувати Богові, — позіхнув Кіп. — Мені треба виспатися, щоб бути зранку гарнішим.

Ми посідали до ягуара. Та хоч як Вітлі натискала кнопки на сенсорному екрані, верх автомобіля вперто не піднімався. Підняти його вручну так само не вдалося.

Кеннон хотів сісти за кермо, та Вітлі вперлася. Задощило — так, що довкола стало більше води, ніж повітря.

Тридцять п'ять хвилин дороги додому перетворилися на страшне випробування: п'яні й змерзлі, ми скупилися на задньому сидінні. Марта врешті виблювала на власні ноги, і всі ми тремтіли під поганеньким лондонським дощовиком КДВ Берта, який Вітлі знайшла в багажнику. Вітлі заплакала — через те, що не бачить дороги. Рвучко повернувши, ми мало не врізались у зустрічний евакуатор.

Шофер гучно засигналив. Вітлі крутонула кермо, заверещали шини. Всі скрикнули, автомобіль полетів з дороги в кювет. Кіп ударився головою об переднє сидіння. Заглушивши мотор, Вітлі заходилася хлипати й кричати на Кеннона — це все він, мовляв, винен: завжди йому треба вражати чужих дівах, щоб полоскотати свої дитячі комплекси, й тепер ми через нього мало не загинули. Зірвавши з його голови бейсболку, вона пожбурила її в темряву, а потім вискочила з машини, горлаючи, що піде шукати того, хто підкине її додому, й побігла в бік лісу.

Я ж не могла позбутися думки про те, що її істерика пов'язана не тільки з дощем та аварією, в яку ми мало не потрапили, а ще й з моєю несподіваною появою.

Кеннон кинувся навздогін. Через кілька хвилин він привів її, заплакану й закутану в його сорочку, назад. Ніжно, наче пташку з поламаним крилом, він умостив її на сидінні, шепочучи:

— Усе буде гаразд, плаксієчко.

Решту дороги автомобіль вів Кеннон.

Коли ми вп'ятох, геть промоклі та п'яні, знов опинились у Вінкрофті, в мене вперше з'явилося відчуття нормальності всього, що відбувається. Наче за добрих давніх часів. Завдяки ягуарові з його несправним верхом. Щоб розтопити кригу, досить опинитися на порозі смерті. Радіючи й цокотячи зубами, ми поскидали мокрий одяг і пожбурляли його на підлогу: Гендальф, скавулячи, враз закружляв коло купи шмаття. Вітлі зникла нагорі. Марта стала навкарачки перед каміном і застогнала:

— У мене аж ноги заніміли!

Кеннон подався вниз, до льоху, повернувся звідти з чотирма пляшками «королівського салюте» і наповнив ним рожеві келихи для шампанського. Вітлі тим часом притягла оберемок купальних халатів — і кинула їх на канапу, наче гору трупів.

— Мені ще ніколи не було так страшно, — хихочучи, зізналася вона.

Аж тут у двері подзвонили.

Ми випростались і стурбовано презирнулись, подумки перераховуючи одне одного. Всі були на місці.

— Викликали мисливців за привидами? — пробурмотіла Марта.

— Піду відчиню, — сказав Кеннон і, криво відсалютувавши, подався до вестибюля. Ніхто з нас не вимовив ані слова — всі слухали. Чути було тільки дощ, який тарабанив по даху.

Через хвилину Кеннон повернувся:

— Якийсь дідуган. Йому, напевно, років зо двісті.

— Мабуть, Елістер Тоттерс, — обізвалася Марта.

— Хто? — роздратовано перепитав Кеннон.

— Мандрівник у часі з «Темного будинку на розі», — пробурмотіла Марта.

— Ні, ні, — радо зашепотів Кіп. — Це старий ма-разматик із хворобою Альцгеймера, що втік із при-тулку в День відкритих дверей. Без ліків. Вони завжди тікають без ліків.

— Може, запросити його на чарочку? — спитав, зітхнувши, Кеннон і весело підморгнув.

— Ні, — просичала Вітлі. — Так розпочинаються всі фільми жахів.

— Розділ третій, — промимрила Марта.

— Агов! — Кеннон тицьнув пальцем у Вітлі. — Це не дуже чемно. Я запрошу його...

— Ні!

Ми разом побігли до вестибюля, щоб побачити все на власні очі, — штовхаючись, хихочучи, затягаючи дорогою паски халатів, а потім заходились по черзі дивитися в очко, стукаючись лобами. Я була певна, що Кеннон вирішив покепкувати з нас — і за дверима нікого не буде.

Однак там був він. Старий.

Високий, із густим сивим волоссям. У темряві я не могла розгледіти його обличчя, але помітила, що він убраний у чорний костюм з краваткою. Він з усмішкою подався вперед, ніби побачивши, що я спостерігаю за ним у вічко.

Кеннон з уклоном відчинив двері:

— Добрий вечір, сер. Чим можемо стати вам у при-годі?

Старий відповів не одразу. Він обвів нас поглядом, методично придивляючись до кожного, і мені здалося, що він знає нас усіх.

— Добрий вечір, — відповів він несподівано гучним голосом. — Чи можу я увійти?

Ніхто не відповів йому — так самовпевнено й дивно пролунало це запитання. Я твердо вирішила, що він ніякий не маразматик. Його темно-зелені очі, що виблискували в світлі ліхтаря над дверима, були цілком ясні.

— О, ви, мабуть, наш сусід, — сказала Вітлі, підходячи до Кеннона. — Якщо ви прийшли через Бертovu яхту, «Анд'ямо», яку він кинув перед вашим причалом, то він казав мені, що в нього якісь проблеми з якорем — і він уже домовився, щоб її відбуксировали наступного тижня.

— Ні, я не ваш сусід. — Він помовчав, вичікувально зирючи на нас. — Краще я увійду і все поясню.

— Кажіть, що вам треба, тут, на місці, — відрубав Кеннон.

Старий кивнув, нітрохи не здивувавшись. І тут я помітила дві дивні речі.

По-перше, він дуже скидався на нашого музичного керівника з Дарроу, містера Джошуа. На мить у моєму сп'янілому мозку промайнула думка, що це справді містер Джошуа; просто за той рік, що я його не бачила, з ним сталося щось моторошне. Він пережив якусь трагедію й постарів на двадцять п'ять років: волосся посивіло, обличчя вкрилося зморшками. І все-таки то був не містер Джошуа. Містер Джошуа був худорлявий, рум'яний і сміявся за будь-якої нагоди. Цей, навпаки, був кощавий, з яструбиним профілем, який радше пасував би монеті іноземної держави чи пам'ятнику на міській площі. Він скидався б на брата-близнюка містера Джошуа, якби їх розлучили від

самого народження — і вони прожили цілком різне життя: містер Джошуа виховував молодь, а цей завдавав страждань іншим, що й відбилося на його рисах.

По-друге, на доріжці перед будинком не було видно автомобіля, й питання, як наш гість примудрився залишитися сухим без парасольки, зависло в повітрі, викликаючи певну тривогу, — наче слабкий запах газу.

— Ви всі мертві, — промовив він.

3

— Боже милий! Пробачте, будь ласка. Я не так висловився. — Старий затулив очі долонею й хитнув головою. — Я перебільшив. Задля драматичного ефекту, як у телесеріалі. Прошу вибачення. Почнімо ще раз, гаразд?

Він з усмішкою кахикнув.

— Ви майже мертві. Зависли між життям і смертю. Ваш час накрутився на уламок реальності, утворивши замкнену саму на собі потенціальність під назвою «Прокинься в Ніколи».

Задовольнившись цього разу, він кивнув і відсапнув.

— Ви не єдині, хто зіткнувся з цим феноменом. Такі моменти виникають водночас у минулому, теперішньому й майбутньому — в усьому світі, в усьому Всесвіті, відомі й невідомі, зібгані й розгорнуті. Час рухається не по прямій. Він згинається, мчить через тунелі й мости. Прискорюється. Тоді сповільнюється. Іноді навіть сходить з рейок. Отже... У цій затримці — назовемо її так — кожен з вас існує цієї миті. І залишиться там до нового повідомлення.

Він витончено, з легенькою втомою вклонився, як незмінний інспектор манежу з мандрівного цирку.

— Я — Хранитель, — повідомив він. — Іншого імені в мене немає. Мій вигляд, моя поведінка, мій голос, хода, обличчя, все, що я кажу й думаю, — це сукупність п'яти ваших життів, таких, які ви прожили. Уявіть собі рівняння. Нинішній момент дорівнює вашим душам з додатком реальних довколишніх обставин. Хочете ще приклад? Уявіть, що вашу свідомість помістили в блендер. І увімкнули цей блендер на повну потужність. Суміш, яка вийде, і є нинішнім моментом. А якби з вами був хтось іще, це вийшов би дещо *інший* момент. Я сказав би щось інше. Мав би інше волосся. Інші руки. Інші черевики — «Доксайдери» замість «Стіва Меддена»... Проте я, здається, відійшов від теми. Вам, звичайно, цікаво, що я маю на увазі. Отже...

Він пирхнув, досі усміхаючись.

— Нині кожен з вас лежить — наче мертвий — на узбіччі прибережної дороги. Причиною смерті стало лобове зіткнення з евакуатором марки шевролекодіак, водій — Говард Гейворд, п'ятдесят вісім років, мешкає в Саут-Кінгстоні, Адмірал-роуд, 281. Час стоїть на місці. Він замкнений в одній восьмій секунди, як нічний метелик у скляній банці. Вихід, звичайно, є. Метелик може вибратись із банки, а час — відновити свій перебіг. Упродовж трьох останніх хвилин перед пробудженням ви всі повинні проголосувати. Обрати того єдиного, хто виживе. Ця особа повернеться до життя. Інші ж помруть по-справжньому — цей стан перманентний, але цілком незбагнений. Рішення ви повинні прийняти всі разом, дозволяється лише один голос на користь когось іншого. Живим залишиться тільки один. Винятків бути не може. Чи є запитання?

Ніхто не вимовив ані слова.

Я подумала, що він усе-таки маразматик. І, мабуть, колишній актор, бо виголосив свою промову в стилі «голосу за кадром» з давніх телевестернів п'ятдесятих років: добре поставленим баритоні, трохи співуче, у старомодній величавій манері. Кожне слово він вимовляв легко й невимушено, ніби вже десятки разів повторював цю промову.

Тепер він чекав, що ми відповімо йому.

— Браво! — заплескав у долоні Кіплінг.

— Стривайте, — спохмурніла Марта. — Хто він такий — продавець Біблій?

— Чого ви хочете? — запитав Кеннон.

Старий стеноу плечима:

— Я — просто джерело. Мені не треба жодної винагороди — ні грошей, ні будь-чого іншого. І все-таки я бажаю вам успіху.

— Успіху в чому? — поцікавилася Вітлі.

— У голосуванні.

— Послухайте... — мовив Кеннон. — У нас був важкий вечір. Скажіть нам, чого ви хочете.

— Я, мабуть, не зумів як слід донести до вас суть цієї справи... Ви хотіли б одержати цю новину в іншому вигляді? У вигляді вистави? Презентаційних карток? Іншою мовою? Італійською мовою навіть найлиховісніше віщування звучить лагідніше, тому Данте й скористався нею для свого «Пекла». — Він кахикнув. — *Buonasera. Tra la vita e la morte, il tempo e diventato congelato...**

— Годі! — гаркнув Кеннон. — Забирайтеся звідси!

* Доброго вечора. Час застиг між життям і смертю... (з італ.).

Старого це нітрохи не збентежило. Він усміхнувся, вишкіривши дрібні сірі зуби.

— Чудово. Щастя вам усім. Боже помагай!

Він легко збіг сходами, задріботів під'їзною доріжкою й за кілька секунд, геть мокрий, зник у темряві двору. Ми чули шурхіт його кроків по траві.

— Уміє ж дехто мозок виносити, — зауважила Марта.

— Найгірший продавець усіх часів і народів, — підхопив Кіп, хитаючи головою. — Він, мабуть, підгледів ці штучки в «Монті Пайтоні». Як він назвав нас?

— Мертвими, — прошепотіла я.

— Правильно. Зі мною всяке бувало. І втомлювався, як мертвий, і напивався, як мертвий. А от просто мертвим не був ніколи. Звучить не дуже радісно.

— Він, мабуть, релігійний фанатик, — пропустила Вітлі, кусаючи ніготь. — Схожий, правда? З якої-небудь секти. Може, викликати поліцію? А що, як він там не один? Зараз удеруться сюди й повбивають нас.

— Ні, він безневинний, — пробурмотів Кеннон. Вигляд у нього, щоправда, був досить-таки ошелешений. Він поглянув на безлюдну доріжку, тоді раптом схопив парасольку — і вискочив на ганок під черговий страшний удар грому, після якого дощ уперіщив ще дужче. Вийшовши надвір, він озирнувся — і зник у тому самому напрямі, що й старий.

Ми мовчки чекали. Всім було ніяково.

Десь за хвилину Кеннон повернувся.

— Він, напевно, встиг вийти на дорогу. Його й духу немає.

— Ану, перевірмо камери спостереження, — запропонувала Вітлі.

Вони рушили до підвалу, де було встановлено монітори. Кіп із Мартою, бурмочучи, що їм «треба випити чогось міцненького, перш ніж настане цей старечий зомбі-апокаліпсис», попленталися назад до вітальні.

Я залишилася на місці, втупившись у темряву.

Цей старий викликав у мене певну тривогу. Його пишномовність, церемонність, вимова — така, як у телевізійного диктора й водночас у людини, що рік прожила в Англії, — здавалося, приховували якийсь таємний розрахунок. Ніби те, що він розповів нам, було лише маленькою часткою великого задуму.

Я дивилась у хашу дерев — чи не ворухнеться там що-небудь, — водночас намагаючись зупинити п'яну круговерть у своїй голові.

Зненацька в мене за спиною загриміла музика, глушачи шум грози, і нічний морок трохи розвіявся. Зітхнувши, я зачинила двері і взяла їх на заціпку. Вітлі, мабуть, казала правду: цей старий, напевно, намагався залучити парафіян до своєї церкви.

Я пройшла повз Кіпа з Мартою, що гладили Гендальфа, зручно вмостившись на канапі, і вийшла до вестибюля з телефоном. Мама відразу взяла слухавку:

— Бі? У тебе все гаразд?

З її схвильованого голосу я зрозуміла, що вони з татом досі не сплять — і, напевно, лежать у постелі з книжками: тато — з товстелезним життєписом якогось президента, а мама — з трилером Джеймса Паттерсона, намагаючись читати його, хоч уже вчетверте — або навіть уп'яте — переглядає ті самі рядки,

а потім бурчить: «Не розумію, навіщо вона поїхала туди! У них справді якась таємнича влада над нею!» А тато терпляче відповідає, мудро позираючи на неї поверх окулярів: «Якщо вона хоче зустрітися з ними, Вікторіє, — це її право. Вона вже доросла — і сильніша, ніж ти думаєш».

Я несподівано зрозуміла, що сама не знаю, навіщо телефоную, — просто захотілося почути мамин голос.

— Їхати додому вже запізно. Я заночую тут, — сказала я.

— Уранці ти будеш потрібна татові в «Рубці». Сем-Сонько сказав, що піде зранку до стоматолога.

— Я приїду.

Мама стишила голос:

— Як пройшла зустріч? Ти можеш говорити? В тебе засмучений голос...

— Усе гаразд. Я люблю тебе.

— Ми теж тебе любимо, Бджілко. Якщо треба, телефонуй.

Я натиснула «відбій» саме тоді, коли Вітлі з Кенноном повернулися з підвалу.

— Його немає на жодному відеозаписі, — мовив Кеннон.

— Він зник, — підтвердила Вітлі.

— Не вечір, а божевільня, — буркнула Марта.

— Теж мені Хранитель, — хитнув головою Кіп. — Санта-Клаус зі Східної Європи, та й годі.

Вітлі зморщила ніс:

— У мене *багато* років був такий пароль в інтернеті. Ні, я не жартую. «Хранитель-123».

Урешті ми всі погодилися, що то була просто Незбагненна Річ, такий собі розв'язаний шнурок життя.

Гроза, однак, шаленіла й далі, раз по раз спалахували блискавки й гуркотів грім, а від велетенського дуба відчахнулася гілка — і впала просто на терасу, проломивши огорожу.

Ми здригнулись і презирнулись, думаючи про одне й те саме: ось він, початок страхіття, яке так химерно провівистив отой дивний старий.

Проте нічого не сталося.

Минула ще година. Вітлі розповідала, як до неї клеївся начальник адвокатської контори в Сан-Франциско, де вона ціле літо проходила практику. Кеннон ніяк не міг визначитися, чи кохає він свою дівчину — міжнародну чемпіонку з фехтування.

— Кохання — це невловима пташка, — говорив він. — Ти все життя ганяєшся за цією рідкісною пташиною з червоним чубчиком, яку люди ловлять багато років, щоб нарешті зійти на гору десь у Японії — і три секунди помилуватись, як вона сидить на вишневій галузці.

— Не плутай кохання з досконалістю, — заперечила я. — Якщо кохання справжнє, то воно просто є. Як металевий складаний стілець.

Ніхто мені не відповів, і я з запізнілим жалем зрозуміла, що бовкнула це, сподіваючись вивести розмову на Джима. І це мені майже вдалося. Проте Вітлі саме підвелася, щоб принести ще «королівського салюту», а Кіплінг промимрив, що востаннє напивався так, коли йому було дев'ять років, тож момент було втрачено.

— Я скажу вам, що таке кохання, — заговорила Марта, втупившись у стелю. — Це Гейзенбергів принцип невизначеності. Уявіть, що воно тут, і скажіть про

це вголос, — і його вже немає. Воно *отам*. А потім *там*. Ти не спіймаєш його. А якщо спіймаєш, то ні-защо не втримаєш.

Я вперше чула від Марти такі слова — так само й інші, судячи з їхніх здивованих поглядів. Марта не терпіла ніякої романтики. Коли її питали, хто їй подобається, вона зирила на вас так, ніби у вас три голови: «Навіщо мені марнувати час — цей найцінніший і невідтворюваний скарб — на нетривалий підйом рівня адреналіну, допаміну й серотоніну в крові?» Коли ж вона бачила пари, що йшли коридором, тримаючись за руки, то навмисне якнайдалі обходила їх. «А може, це зараза», — пояснювала вона, нітрохи не жартуючи.

Розмова перестрибувала з теми на тему під шурхіт дощу. Якоїсь миті Кіп знову почав називати мене «сестричкою Бі», а Кеннон сказав, що в школі я була єдиною людиною, про яку ніхто — ні вчителі, ні учні, ні батьки, ні прибиральниці, ні навіть *мурашки* — не міг сказати нічого поганого.

— Ти така хороша, що це навіть не дратує, — додав він.

— А пам'ятаєте, — пирхнув Кіп, — як на біології Бі навіть не сказала містерові Джетті, що Чед Бермен виблював увесь свій сніданок ззаду на її блузку? Вона героїчно сиділа, відповідала щось про осмос — і лише тоді попросилася вийти.

— А ота поїздка всім класом до Вашингтона, коли містер Міллер мав терміново повернутися додому до вагітної дружини — і місіс Гілд не стала шукати іншого вчителя, а просто попросила Бі?

Вони зареготали.

— Дурниці кажете, — махнула я рукою.

Увесь цей час Вітлі промовисто мовчала, самовдоволено розглядаючи підлогу, — так, ніби їй дуже кортіло заперечити, ніби її тягло розреготатись.

«Коли ж, нарешті? Коли? — чекала я, тремтячи. — Коли ми нарешті заговоримо про Джима?»

Про нашого лідера, якого немає. Про шостого члена компанії. Про того, кого вбили.

Невже їм не хотілося поговорити про нього? Про того, чия довга, похмура тінь лягла на наші життя, хто й після смерті володів нашим розумом? Про поета Джима? Про принца Джима?

Звичайно, вони думали про нього. Хіба можна було не думати?

Він став ніби замкненим будинком у покинутій садибі, до якого всі бояться підійти — і тим паче зазирнути в його брудні вікна.

Невдовзі я заснула, а коли прокинулась і підняла з подушки голову, Вітлі з Кенноном спали під однією ковдрою перед каміном. Кіп хропів на кушетці. Не спала лише Марта: вона, здається, вже протверезіла й тепер сиділа з книжкою у кріслі, підперши долонею підборіддя.

— Агов, — промимрила я, протираючи очі. — Котра година?

— Чверть на п'яту.

За вікнами досі було темно й дощило.

— Я не можу заснути, — кволо усміхнулася Марта. — Через отого старого. Мені здається, ніби він досі тут.

Я здригнулась і позирнула в бік вікна.

Вітлі ввімкнула всі лампи. Я побачила величезну відламану гілку, садок з басейном і кам'яну доріжку, що вела до причалу.

— Годі вже тобі, — прошепотіла я.

Ми трохи побалакали, та паузи між нашими словами ставали дедалі довші, як відстань між останніми маленькими острівцями архіпелагу, за якими простирається відкрите море.

Ми з Мартою ніколи не були дуже близькі, хоча годилося б навпаки. Єдині стипендіатки в Дарроу, ми були двома безпородними кунделицями скромного походження й сумирної вдачі, запротореними до буди з чистокровними чемпіонами.

Вона потрапила до Дарроу, одержавши стипендію з фізики, запроваджену геніальним випускником, що досліджував бозон Гігса. Марта стала першою за двадцять вісім років, кому дісталася ця стипендія. Гордість нашого класу, після закінчення школи вона вирушила прямісінько до Массачусетського технологічного інституту, на математичний факультет.

Виросла вона в Південній Філадельфії, без матері, з самим лише батьком. Її родина була ще бідніша за мою. З її батьком я ніколи не зустрічалася — лише чула від Кеннона, що він має бензоколонку й прізвисько «Міккі-Арахіс». Джим розповідав, що в Марти була сестра, набагато старша за неї, яка померла від передозування наркотиків, після чого Мартина мати покинула родину. Сама ж Марта ніколи не говорила про цю сестру, а про матір — лише тоді, коли згадувала їхню подорож на Аляску (їй самій тоді було десять років).

Провівши чимало годин у її товаристві, я так і не з'ясувала, що й кого Марта любить — крім чудернацького фантастичного роману під назвою «Темний будинок на розі». Прочитавши його, вона обклеїла стіни своєї кімнати в гуртожитку плакатами з зображен-

ням паровозів — і оселилася на реддітівських форумах у пошуках інших фанатів, що звали себе «роговиками». Часом вона навіть надягала на себе — без будь-якої ніяковості — циліндр з окулярами або напудрену суддівську перуку, з нагоди дня народження одного з героїв цього роману. Ця книжка — сліпа ксерокопія тисячі сторінок, зшита поганеньким шнурком, — завжди лежала на дні її рюкзака; на перервах Марта занурювалась у неї — мабуть, для того, щоб ні з ким не розмовляти.

З Джимом її пов'язувала таємна дружба. Вони познайомились у дитинстві, в закритому літньому таборі для обдарованих дітей, розташованому в садибі дев'ятнадцятого століття на півночі штату Нью-Йорк. Табір називався «Доньки й сини Да Вінчі». Джим опинився там, написавши мюзикл про Наполеона, який виставили в приватній школі в Мангеттені, де він навчався. А Марта потрапила туди через те, що сконструювала у своєму гаражі діючу модель двигуна для літака.

Саме Джим порадив Марті вступити до Дарроу: йому подобалось її товариство. За роки навчання вона влилась у нашу компанію, забарвлюючи кожную ситуацію своєю смертельною серйозністю чи не до ладу видаючи цитату з «Темного будинку на розі», якої ніхто не розумів. До того ж, я завжди підозрювала, що єдиним її справжнім прихильником був Джим, а Кеннон, Вітлі й Кіп лише мирилися з нею, як миришся з прикрою, але неминучою незручністю — на зразок астми або улюбленої кицьки твоєї половинки. Джим уперто наполягав, що вона «дивовижна» й що колись, років у шістдесят, ми дивувати-

мемось, згадуючи минуле: «Невже я приятелював із самою Мартою Ціглер?!»

— Це буде майже те саме, що сказати: «Я приятелював із самим Стівеном Гокінгом». Ось якою великою людиною вона стане!

Ці двоє мали особливу мову: обнявши одне одного за плечі, вони сміялися з того, що видавалося куменим лише їм. Хоча ревностів я при цьому не відчувала, все-таки мені впадали в око химерні риси Мартиної поведінки — важкий погляд, дивні фрази, — які лунали в мозку сигналом тривоги й підживлювали мої давні підозри, що в Марти є палкий секрет: вона закохана в Джима. Ось чому я ніколи не подобалась їй.

Я могла лише припускати, що Джимова загибель розбила їй серце. Після того, як це сталося — днів за десять до літніх канікул, — вона ходила понура й мовчазна, а з останньої в навчальному році служби Божої втекла, немов сполоханий кажан з горища. Вона була знервована. Я пригадувала, що зі школи вона виїхала несподівано, днем раніше від мене, ні з ким не попрощавшись. Вітлі, яка завжди звертала увагу на те, що інші воліли б приховати, без упину повторювала: «Щось із Мартою не те».

Тепер вона свердлила мене крізь свої окуляри-об'єктиви пильним поглядом, який мене вкрай бентежив. Хоч які почуття викликала в неї Джимова загибель, хоч які переживання сколихнула, — тепер це все було в глибині, наче зграя синіх китів, що розтинала океанські води під гладінню спокійної поверхні.

Я ледве второпала, що Марта тільки-но звернулася до мене.

— Що?

— Я хотіла спитати: ти досі пишеш музику до уявних фільмів?

Вона мала на увазі моє давнє захоплення. Я робила це просто так — сама не знаю, чому. В дитинстві я була дуже сором'язлива — й ніяк не могла наважитися відповідати на уроках: учителі часто думали, що я заїка чи глуха. Отож я й почала робити маленькі книжечки з віршами та власними малюнками до фільмів, які мені було б цікаво подивитися, — наприклад, підлітковий фільм про вампірів під назвою «Кривава академія» — чи «Голубка Нова», про юну шведську попзірку, яка потім зникла невідомо куди. Жодного сенсу в цих книжечках не було. Я не могла пояснити до ладу, навіщо я пишу їх. Просто я любила уявляти, що це артефакти з якогось іншого світу, де я не була сором'язливою, а невимовлені слова не накопичувались у роті, наче мармурові кульки. В тому світі я була хороброю. То була моя альтернативна реальність, мій «скляний звіринець», як висловлювався Джим.

Першого нашого шкільного року, коли всі були в актовій залі на недільній танцювальній вечірці, почалася віхола й вимкнулась електрика. Я випадково подерла ззаду сукню — і залишила Джима в залі, а сама побігла до своєї кімнати перевдягтися. На свій подив, я застала в спільній кімнаті Марту: вона читала з ліхтариком «Гордість і упередження», так захопившись книжкою, що не помітила, що одне вікно широко прочинене — і в кутку вже намело снігу з три дюйми заввишки. Дві години ми просиділи вдвох — тільки я й вона. То був один-єдиний раз. Я навіщось показала

Марті свої книжечки з піснями до уявних фільмів — мабуть, сподіваючись налагодити стосунки. Відтоді, коли ми опинялися сам на сам, вона питала мене про ці книжечки — мабуть, вважаючи, що це єдиний спосіб розговорити мене. Правду кажучи, це трохи нервувало мене.

— Ні, — відповіла я з удаваним позіханням. — Не пишу. Краще я піду нагору й пошукаю собі ліжко.

Марта серйозно кивнула:

— На добраніч, Беатріс.

Вона знову занурилась у книжку, а я вислизнула з кімнати й потупцяла на другий поверх. Там я зайняла мою улюблену кімнату для гостей скраю коридору, відкинула покривало й залізла в ліжко.

Будь-якої іншої ночі я не заснула б — через спогади, пов'язані з цією кімнатою. Я скрутилася клубочком під важкою ковдрою, і все було як завжди. Бракувало тільки Джима, який уместився б біля мене й складав пісні, присвічуючи собі телефоном.

Я поставила будильник на шосту годину й заплющила очі. Краще буде поїхати, поки ніхто з них не прокинеться.

І це — чи то на щастя, чи на нещастя, — назавжди закриє для мене тему Вінкрофта.

4

Коли я прокинулася, був уже ранок.

Я змерзла й спітніла. Ні, це був не піт, як я зрозуміла за мить, проморгавшись. Це був дощ. Я геть вимокла, бо сиділа на задньому сидінні ягуара з досі ще відкинутим верхом. Хтось — напевно, дуже п'яний —

припаркував його точнісінько посеред клумби в дворі Вінкрофта.

Дощ перішив, як і раніше. Обабіч мене сиділи спантеличені Марта з Кіпом.

— Що ти робиш? — запитав мене Кіп. Він також вимок, а його очі налилися кров'ю. З кінчика його носа звисала дощова крапля. — Куди ти нас везеш?

Я ніяк не могла второпати, чого він від мене хоче. Вибравшись з автомобіля, я кинулася доріжкою до будинку, потягла на себе входні двері — і мало не зіткнулася з Вітлі. Вона стовбичила посеред вестибюля в тому самому вбранні, що й минулого вечора. Вітлі здавалася такою приголомшеною, що я зрозуміла: сталося щось моторошне.

— Що таке? Що трапилось?!

Та вона лише пройшла повз мене без жодного слова.

Я поспішила за нею до кухні. Потім, так само тремтячи, оглянула власне тіло. Почувалась я ніби нормально. В голові — цілковита ясність. І все-таки я чомусь проспала. До відкриття «Рубки» мені вже не встигнути. Доведеться батькам самим давати собі раду з натовпом уранішніх відвідувачів, а потім — обідніх; тато за клопотом не пригадає, що людям треба говорити про фірмові страви, а мама заведе мову про те, що фірмові страви більше не потрібні — вони надто дорогі, — і цієї іскри часом вистачало для серйозної сварки, хоч це й траплялося досить-таки рідко.

Кеннон стояв посеред кухні біля стола-острова й щось набирав на своєму ноутбучі.

— Ось, поглянь! — вигукнув він через плече, вочевидь прийнявши мене за Вітлі. — «Нью-Йорк таймс» — те саме, що й учора!

Я зупинилася біля нього. Він був схвилюваний, ніби випив чашок зо п'ять-шість кави.

— Що сталося?

— «Що сталося»?! — передражнив він, обертаючись до мене, тоді вхопив мене за голову й повернув обличчям до екрана.

— «Сенат наполягає на новій імміграційній ініціативі», — прочитала я вголос.

— Ти на дату поглянь! — гаркнув він.

— П'ятниця, 30 серпня. То й що?

— Що, що?! Те, що це вчора! — Насупившись, він знову затарабанив по клавішах, завантажуючи сайт CNN. — CNN! «Пост»! «Тайм»! Усюди та сама дата!

Він сунув мені в руки свій айфон. Нічого не розуміючи, я вирячилася на дату, що світилася поверх фотографії його дівчини-фехтувальниці.

— Як хакери могли зламати мій календар?

Я лише мовчки зирила на екран.

Цієї миті його телефон задзвиччав. Телефонувала якась Александра. Він зняв слухавку:

— Алекс, зачекай! Так, так... Скажи мені, котра зараз година і який сьогодні день. Година й день! Зараз я тобі все поясню — ти можеш мені, в біса, сказати це?! Я ж не прошу тебе цитувати Декларацію незалеж... Ти можеш нарешті замовкнути й сказати мені, який сьогодні...

Не знаю, що відповіла спантеличена Алекс, однак Кеннон люто пожбурих телефоном у скляні розсувні двері. А потім упав на канапу, шалено втупившись у підлогу. Я кинулася до своєї торбинки — й дістала звідти телефон, що було вельми дивно: адже востаннє я тримала його в руках там, нагорі.

Дата на екрані була та сама — 30 серпня. Тремтяти від паніки, я зателефонувала мамі.

— Привіт, Бджілко...

— Мамо! *Мамо!* Де ви?

— Їдемо в кіно на «Його дівчину П'ятницю». А що сталося?

— Хіба ви вчора її не подивились?

— Вчора?

— Мамо, який сьогодні день?!

— Що? Чому ти так кричиш?

— Яке сьогодні число?

— Сьогодні... п'ятниця. Тридцять серпня.

— Ти певна?

— Так. Дата переді мною, на екрані.

— Сьогодні тридцять, — втрутився у розмову тато.

— Мамо! Я телефонувала тобі вчора ввечері. Пам'ятаєш?

— Вчора ввечері? Що?

— Вчора ввечері я зателефонувала тобі й сказала, що ночуватиму у Вінкрофті. А ти попросила мене приїхати до відкриття, бо Семові-Соньку треба до стоматолога.

— Сема завтра не буде? Він телефонував *тобі*? Сема завтра не буде, — сказала вона татові.

— Він зателефонував до Бі? Ми ж разів із двадцять перевіряли, чи знає він наш номер!

— Бі, що там у вас коїться? Може, нам краще приїхати й забрати тебе?

Я натиснула «відбій», чуючи, як стугонить у вухах кров. Мама зателефонувала ще раз, та я була надто спантеличена, щоб розмовляти з нею.

Я сіла на канапу й спробувала заспокоїтися. Це, напевно, сон, і квіт. Я звеліла собі прокинутись. «Прокинься!» За мить я зрозуміла, що в домі з'явилися Марта й Кіп. Вони стовбичили серед вестибюля — наче лунатики, що тільки-но прокинулися. Вітлі позадкувала на кухню: всі її рухи були сповільнені, немовби вона ходила поверхнею Місяця.

— Агов, — ледве чутно прошепотів Кіп. — Що тут — землетрус? Чи кінець світу, про який ми дізнались останніми?

Аж тут у двері подзвонили.

Я не стала чекати інших, підхопилася з канапи, майнула повз Кіпа й Марту до входних дверей — і прочинила їх.

— Можливо, тепер мене запросять на чашку чаю? — промовив той самий старий.

5

— Насамперед зберігайте спокій, — сказав Хранитель. — Паніка ні до чого хорошого не приведе.

Він саме заварював чай.

Чаю він попросив одразу, ледве переступивши поріг, а оскільки всі ми були надто стривожені, щоб зреагувати на це прохання, він узявся до цього сам. Налив води в чайник, поставив його на плиту, запалив газ і дістав з шафки чашку — так, ніби був звичним гостем у цьому домі.

— Запам'ятайте одну річ. Можливо, вона підбадьорить вас, — провадив він, витончено поправляючи свою синю шовкову краватку. Цієї миті на нього впав промінь лампи, і я побачила на краватці візе-

рунок у вигляді оленів, що достеменно повторював скульптуру оленя біля входу в Дарроу. — Багато хто потрапляв у Ніколи й до вас. Багато хто потрапить туди в майбутньому. Сотням мільйонів людей ніколи не випаде нагода, яка випала кожному з вас. Вважайте це коштовним дарунком. Нагодою змінити історію, бо, обравши того, хто залишиться живим, ви вплинете на нескінченні мільярди майбутніх миттєвостей. Ви не самотні. Ви повинні покладатись одне на одного. Кожен з вас — ключ, а інші — замки до нього. Це не кошмар і не сон. Це — тріщина, до якої ви всі падатимете, доки не проголосуєте. Що швидше ви приймете своє становище, то швидше покінчите з ним.

Цей старий — *той самий* старий, у *тому самому* темному костюмі, з *тим самим* величним голосом, — був такий чужий і химерний, що ніхто з нас не міг зрозуміти його слів. Вітлі з Кіпом стояли біля кухонного стола-острова й дивилися на гостя, роззявивши роти, — так, ніби то був полтергейст. Марта зі скам'янілим обличчям сиділа на канапі — здавалося, що вона от-от знепритомніє. Я щосили намагалася збагнути слова старого: може, це допоможе зрозуміти, хто він насправді такий? Увесь час мій внутрішній голос волав: «Це просто жарт! Просто жарт!» Що ж, можливо, хтось вирішив зло й жорстоко покепкувати з нас — чи міжнародні терористи, чи хакери з «Анонімуса» або якогось іншого угруповання.

Тим часом я помітила, як Кеннон зник нагорі. Повернувся він зі спортивною торбиною через плече.

— Я поїхав, — оголосив він.

— Як?! — стривожилась Вітлі. — Куди?!

— До аеропорту.

— Але ж зараз учорашній день! — заперечив Кіп.

— Ні. Звичайно ж, не вчорашній. Так, ми не можемо цього пояснити, але якесь пояснення має бути. Напевно, на фізичному факультеті Гарварду його шукають саме зараз.

— Боюся, що на фізичному факультеті Гарварду нічого не знають про ваше скрутне становище, — втрутився Хранитель, намотуючи на ложку пакуночок із чаєм. — Зараз там сушать голови над питаннями квантової гравітації. Тобто над вакуумною катастрофою.

Кеннон холодно позирнув на нього:

— Я їду додому.

— І що ти там робитимеш? — запитав Кіп. — Поскаржишся матусі? «Мамо, сьогодні знову вчорашній день»?

Кеннон стенив плечима:

— Дідька лисого я тут залишуся з ним.

Він вийшов. Ми почули, як ляснули двері. Аж тут Вітлі несподівано кинулася за ним. І Кіплінг. І Марта теж. Усі разом підхопились і побігли — ніби дізналися, що в старого вибухівка, хапаючи дорогою ключі від машин, торбинки, кофти, телефони. Мені не хотілося залишатись наодинці зі старим, тож я так само вхопила торбинку й вискочила під дощ. Усі мчали до своїх автомобілів. Один за одним заревіли двигуни, здригнулися й заворушилися двірники. Коли я нарешті завела свій старенький додж, чотири інші машини вже зникли.

Хранитель вийшов на ганок, сьорбаючи чай.

Усе це — наша втеча, після якої в домі залишилася цілком незнайома людина, — видавалося незбагненим божевіллям.

— Не хвилюйся! — радісно гукнув він мені, пере-
крикуючи шум дощу. — Обіцяю не красти фамільного
срібла!

Я натиснула на педаль, і додж, ревнувши, зрушив
з місця. Я не могла позбутися відчуття, що за мною
женуться. Проте, подолавши черговий поворот, я по-
мітила, що мене ніхто не переслідує. Коли ж я кинула
останній погляд на Вінкрофт — червоний цегляний
особняк, що притулився за пагорбом, — навіть Хра-
нитель, здалося мені, кудись пропав.

Вечоріло. Дощ падав і падав зі свинцевого неба.
Я проїхала кілька миль, пильно придивляючись доро-
гою до кожного водія, щоб переконатися, що то жива
людина, а не привид, інопланетянин чи зомбі; дехто
з них насторожено поглядав на мене, дивуючись, що
зі мною коїться. Всі водії здавалися цілком нормаль-
ними людьми — живими, звичайними, що жували
жуйку, тиццали в кнопки радіоприймачів і нітрохи не
сушили собі мозку над тим, який зараз день і котра
година.

Усе було гаразд.

Я знову зателефонувала мамі.

— Бі?

— Де ви?

— У кіно. А що сталося? Ти так перелякала нас...

Я поїхала прямісінько до Вестерлі. Бліді зі страху
батьки чекали на мене біля кінотеатру. Я припар-
кувалася посеред пожежного проїзду, вискочила
з машини, не зупинивши двигун, і кинулася до них
з обіймами.

Частина перша

Вони справжні. Я не сплю. Усе, здається, буде гаразд.

Мама була засмучена:

— Ніколи більше не зустрічайся з цими...

— Вікторіє! — обірвав її тато.

— Що?! Ти тільки поглянь на неї. Вона ж не в собі! Ні, вистачить нам і одного разу. Ці її друзі — вони ж геть гнилі! Розбещені! Живуть собі — й ніколи не думають, чого вони накоїли! А матусі й татусі ходять за ними з хустинками!

— Вони ж іще діти...

— Через цих «іще дітей» наша донька два місяці не могла ні їсти, ні спати, якщо ти не забув!

Вона була приголомшена. І засмучена.

Я плакала, та батьки, звичайно, не здогадувалися про те, що це сльози полегшення. Дня, який уже минув, насправді не було.

А все це було *насправді*.

Я сяк-так заспокоїла батьків, і ми поїхали в «Шейкдаун» вечеряти. Побалакали з Арті, який пригостив нас безкоштовним яблучним пирогом. Погуляли набережною, обговорюючи чергову пропозицію від забудовників: продати «Капітанську рубку», щоб на її місці збудувати хмарочос. Батьків стривожила не так моя раптова поява, як несподівана готовність провести з ними вечір: ціле літо мені цього нізащо не хотілося. Проте вголос вони не сказали нічого, вдавши, ніби повірили поясненню мого швидкого від'їзду з Вінкрофта: «Я більше не могла там залишатись. Ми просто переросли одне одного, розумієте?»

Увесь вечір вони кепкували з мого божевільного прагнення подовжити цей вечір, трохи довше погу-

ляти набережною, подивитися кожен морський краєвид у кожній вітрині кожної галереї, піти до старої гойдалки на пляжі, біля якої на стіні фарбою з балончика було написано: «Життя — лише сон», відтягаючи необхідність їхати додому й лягати спати.

Я боялася спати, бо думка про те, що я вже прожила цей день, не йшла з моєї голови, наче банальна популярна пісенька.

Ми приїхали додому відразу після півночі. За кермом мого доджа сидів тато: я сказала, що дуже втомилася, хоч насправді просто не хотіла залишатися в автомобілі сама. Вдома тато заходився позіхати на весь рот, а мама подалася завантажувати посудомийну машину.

— Посидь зі мною, поки я засну, — попросила я маму.

— Залюбки, — усміхнулась вона, хоч моє прохання схвилювало її. Востаннє я просила її про це після того, як загинув Джим.

Мама сіла на краєчок мого ліжка, й ми поговорили про те, що слід би змінити меню в «Рубці», про знесення розвідного мосту, за яке має проголосувати муніципалітет. Я розуміла, що мамі хочеться розпитати мене про них — моїх давніх друзів — і про те, що сталося сьогодні, та вона не наважується.

Нарешті вона встала — й почала уважно розглядати білі квітчасті шпалери на стінах моєї кімнати.

— Не можу повірити. Тато ж сказав, що розібрався з цим!

Вона пошкрябала нігтем краєчок шпалер у кутку. Частина паперу тут-таки відійшла від стіни.

— Що за смішки?! Тут сама цвіль!

Частина перша

— Це знак, мамо. Знак, що вам з татом треба продати «Рубку» й перебраться до Флориди на відпочинок.

Мама схрестила руки на грудях:

— Хіба я схожа на пенсіонерку?

Я відчула, як мене змагає сон. Мама казала щось про татову хвору спину, про те, як йому важко і як він це приховує. Тримаючи її за руку, я поринала в сон.

Мамина рука була справжня. А те, що сталося до цього, — ні. Що з того, що день надумав повторитись? *Хіба це так серйозно?*

До яких тільки хитрощів не вдасться розум, щоб уберегти тебе!

Розум щосили намагається пом'якшити наслідки будь-якої катастрофи, роблячи все можливе й неможливе. Та потім розрив між реальністю й хитро сплетеною фантазією стає таким великим, що навіть розум цього не витримує. Всі ці спроби самозаспокоєння й самонавіювання, всі сподівання на щасливий кінець неминуче рвуться на клапті — й перетворюються на ніщо.

І тоді пробудження перетворюється на кошмар.

Я знову прокинулася під дощем на задньому сидінні ягуара, затиснута з боків Мартою й Кіплінгом. Коли я вискочила з машини й кинулася до будинку, мене так трусило, що довелося сісти на канапу, опустити голову, покласти руки на коліна й відсапнути, намагаючись не знепритомніти.

Я знов опинилася *там*. У Вінкрофті. Добре, що жива.

Та хіба це життя?

Гендальф із гавкотом гасав вітальнею.

— Ні! Ні! Ні! — кричав Кеннон.

Він знову стояв за кухонним столом-островом і набирив щось на клавіатурі свого ноутбука, аж тут — мабуть, коли побачив ту саму дату, — закрив його й пожбував у куток.

Я озирнулась — і приголомшено зрозуміла, що Вітлі сказано бігає двором. Геть вимокла, вона висмикувала білі парасольки, прикріплені до столиків, і кидала їх за огорожу.

Про її шалений темперамент у Дарроу побутували легенди.

«Психічка», — сичали найєхидніші з дівчат.

Я завжди заздрила Вітлі — з її розумом і красою, з її здібністю влаштовувати сцени й давати волю своїм первісним почуттям. Це здавалося несправедливо шикарним — як у нестримних героїнь вікторіанських романів. Навіть банальна фраза, поширена в школі, — «*темперамент Ленсінґ*», — видавалася якоюсь чарівно-старомодною, мов назва екзотичної невиліковної хвороби. Я мріяла бути так само нестримною. Вітлі кидалася в бій відчайдушно — я ціпеніла. Вітлі роззявляла рота й репетувала — я німіла. Її напади шаленства були монументальні, олімпійські, п'ятизіркові. Вони виходили з якогось бурхливого джерела в її душі, походження якого Вітлі не могла пояснити. Розчервоніла, вирлоока, вона громила свою кімнату в гуртожитку, дерла на клапті зошити, гамселила кулаками по стінах, перекидала столи, на всі заставки лаялася з учителями, анітрохи не замислюючись ні про чемність, ні про жаль, ні про наслідки. Мені завжди здавалося, що Вітлі бачить інший світ, невидимий

для нас усіх, — такий неповторний і безмежний, що його не можна описати простими людськими словами.

Через ці напади вона раз по раз потрапляла до ізолятора. Її могли б викинути зі школи, якби не її мати — Лінда, генеральний директор фармацевтичної компанії «Ленсінг Драгс», яка прилітала з Сент-Луїса в розкішній норковій шубі — і все залагоджувала, даючи гроші, наприклад, на будівництво нового крила шкільної бібліотеки. Завдяки цьому Вітлі дозволили виїздити за межі школи — до психолога в Ньюпорті. Коли в неї знову ставався напад, я завжди кидалася до Вітлі — й міцно обнімала руками, як астронавт, що не дає товаришеві вилетіти у відкритий космос.

Тепер, дивлячись, як Вітлі хапає садовий стілець і з криком кидає його за огорожу, я лише немічно зирнула на неї. Я нічим не могла допомогти їй. І нічим не могла допомогти самій собі.

У кухні з'явилися Кіплінг з Мартою — і заходились озиратися на всі боки, наче люди, що оцінюють збитки після торнадо.

— Треба когось викликати, — голос Кіплінг тремтів. — Може, ФБР? Чи ЦРУ?

— І що ми їм скажемо? — обернулася до нього Марта. — Що час зупинився, як музика на розбитій платівці?

— Навряд чи ми самі потрапили в таку халепу. Це надзвичайна подія національного масштабу.

— Андерсон Купер, напевно, вже за роботою, — пробурмотів Кеннон. Він сидів на підлозі, обхопивши руками шию, наче в бомбосховищі. — «Сьогодні. Термінове повідомлення. Сьогодні — це вчора. Знову. Подорож розвитку подій, які не відбуваються. Діліться

з нами своїми історіями в “Твіттері”, хештег — “День бабака наяву”».

Кіплінг ухопив пульт, увімкнув телевізор і взявся перемикати канали. Всюди були звичайні дурниці: *«Далі в програмі: як приготувати омлет-трихвилинку», «Біле залишається білосніжним, а кольорове — яскравим»...*

У двері подзвонили.

Ніхто не поворухнувся.

Через кілька секунд у кімнаті з'явився Хранитель із лагідним, навіть батьківським співчуттям на обличчі. Тепер у його постаті було щось невловимо моторошне: той самий костюм, та сама краватка. Мене аж занудило.

— Цей день буде найгірший, — пояснив він. — Друге пробудження пережити найважче.

— Скажіть, що нам робити, — обізвалася Марта.

— Я вже казав. Проголосуйте.

«Проголосуйте». Ніби йшлося про те, щоб повернути праворуч, а не ліворуч.

Вітлі, мабуть, помітила Хранителя через вікно: розсувні скляні двері роз'їхались, і вона виросла на порозі, важко дихаючи й не зводячи зі старого очей. Дощ періщив довкола неї, мов у сцені грози зі старого кінофільму. Перш ніж ми встигли зупинити її, вона підскочила до столика, схопила китайську вазу — і пожурила її в голову старого.

Хранитель повалився на підлогу. Кеннон підбіг до Вітлі, проте вона брутально відштовхнула його ліктем, схопила Хранителя за краватку й потягла до крісла. А потім заметушилася у кухні, відкриваючи шафки й викидаючи звідти каструлі, ложки й ополоники.

— Цикл насильства — це лише безглузде заперечення реальності, — сказав Хранитель, тримаючись за голову.

Вітлі вже стояла перед ним з мотком кулінарного шпагату. Безжально скрутивши йому руки, вона чотирнадцятидюймовим кухонним ножом перерізала шпагат, мало не зачепивши старому щелепу. Потім, стиснувши зуби, вона нахилилась і так само скрутила йому ноги. Хранитель не пручався, лише мовчки дивився на неї — так, як батько дивиться на чотирирічну донечку, що намагається закопати його в пісок на пляжі.

Вітлі підтягла табуретку й сіла перед старим, відгорнувши з лоба волосся:

— Ну, кажи!

— Що саме? — перепитав Хранитель.

Вона зацідила йому важкого ляпаса.

— Вітлі! — докірливо обізвався Кеннон.

— Кажи, хто все це влаштував і як нам вибратись!

Хранитель заплющив очі:

— Я вже казав вам. Проголосувати. А хто все це влаштував — варіантів нескінченне число... Всесвіт, Бог, Абсолют, Всевишній, Суций, Адонай, Агурамазда...

Вітлі знову дала йому ляпаса.

— Віт! — прошепотів Кіплінг. — Хіба це розумно — влаштовувати бідоласі таку сцену з Тарантіно?

— Він не бідолаха. Він грається з нами.

Вона ще раз ударила його. Хранитель і далі незворушно сидів у кріслі, з його носа цебеніла кров. Я заплакала. Проте навіть не намагалася зупинити Вітлі. Ніхто з нас не намагався. Ми всі ніби заціпе-

ніли, і в кожного з нас таїлася думка — хоч як страшно в цьому зізнаватись, — що коли ми відлупцюємо Хранителя як слід, то, можливо, витягнемо з нього щось таке, що покладе всьому цьому край. Він зізнається, що це — лише хитромудра гра; завіса спаде, декорації розлетяться на шматки. А ми всі посміємося: «Сміх та й годі. А ми, дурні, повірили». До того ж, я таємно сподівалася, що зараз буде так, як у моїх дитячих кошмарах: коли події стануть надто вже химерними, сон нарешті розвіється — і я прокинусь.

Вітлі знов ударила старого.

— Останні три хвилини кожного пробудження ви голосуватимете за ту єдину особу, що залишиться живою...

— Чому тільки за одну? — несподівано запитала Марта, підходячи до Вітлі.

— Я не можу пояснити, як і чому все відбувається в Ніколи. Це визначаєте ви самі.

— Якщо час зупинився, — втрутився Кеннон, — чому ми не можемо повернутися до нормального життя?

— Лише на одинадцять цілих і дві десятих години. На шістсот сімдесят дві хвилини. Це тривалість вашого пробудження. Для Кеннона і Вітлі вона становить шістсот сімдесят п'ять хвилин. Коли ці хвилини скінчаться, ви всі знову прокинетесь у Ніколи — це так само невідворотно, як опівнічне перетворення карети Попелюшки на гарбуз. Аварія, в яку ви потрапили, утворила бганку в матерії простору й часу, як на тканині. Але справжній світ нікуди не зник. Він живе довкола вас за своїми законами, як куля, що залишилася в набійнику.

Частина перша

— А час початку нашого пробудження... що він означає? — поцікавилась Марта.

— Початок і кінець пробудження визначаються нескінченною кількістю чинників — зокрема різкістю імпульсу, силою зв'язку та простою випадковістю.

Вітлі, здається, вже набридло це слухати. Вона жбурнула ніж на підлогу, взяла з кухонного стола-острова телефон, набрала якийсь номер — і про щось тихо, приглушено заговорила, взуваючи тим часом свої конверси.

— Куди це ти зібралася? — спитав Кеннон.

— Поїду до «Т. Ф. Грін».

Так називався аеропорт для приватних літаків біля Провіденса.

— Я забронювала літак на Гаваї. Він вирушає через годину. Їдьмо туди.

— Боюся, що це нічогісінько не змінить, — обізвався Хранитель.

Вітлі виричалася на нього:

— Наприкінці цього вашого... як ви там назвали його? — *пробудження* ми будемо в літаку, за тридцять шість тисяч футів над Тихим океаном. І що ж, по-вашому, станеться? Ми зникнемо з салона, як в отих магічних витівках містера Віллі Вонки?

— Самі побачите, — відповів Хранитель.

Усі вирушили разом з Вітлі — крім мене.

Я не змогла. Я була надто виснажена, надто перелякана перспективою опинитися так далеко від батьків, у небі, всередині металевої коробки, разом з ними.

Разом з ними.

Для мене тепер це були «вони». Більше я не була однією з них. У цій ситуації я зрозуміла тільки одне: люди, яких я колись любила, яким довіряла найбільше, тепер стали для мене чужими.

Чим я заслужила це — опинитись у пеклі разом з ними?

Я не могла про це думати. Не могла дозволити собі розвивати ці думки. Слід було зосередитися на теперішніх подіях. Це єдине, на що вистачило б моїх сил.

Я дивилась, як вони, різною мірою переконані, лізуть у Кеннонів джип. Кожен, звичайно, думав, що план Вітлі — негайно тікати на Захід, на тропічний острів, — марний. І все-таки вони пішли за нею. Заради солідарності? Чи в марній надії на те, що Ліндин «Гольфстрім-5» із бежевими шкіряними сидіннями й тацями, на яких лежать скибочки манго, прорве рожеву цукрову вату хмар і винесе їх геть із замкнутого кола, стане тією лазівкою, тим потаємним ходом, тією перепусткою, яка витягне їх із цього кошмару?

Здерев'янілими ногами я зійшла з ганку — і, майже не відчуваючи струменів дощу, полізла в свій «додж». Уже давши задній хід, я побачила, що Хранитель примудрився звільнитися від пут — і стоїть на дверях із скривавленим обличчям. Гендальф тулився до нього, наче до хазяїна, якого давно не бачив.

Цього разу старий не промовила ні слова. В словах не було потреби. Його усмішка навздогін мені сказала все:

«Скоро побачимось».

6

Не спати ми не могли.

Ми пробували все. Та хоч скільки чашок кави чи бляшанок енергетичного напою ти вип'єш, хоч скільки пігулок кофєїну чи женьшеню приймеш, тіло все одно затує в безодню сну — найміцнішого сну в твоєму житті. А потім ти опиняєшся там, де все почалося.

Знову в пробудженні.

Накласти на себе руки теж було неможливо.

Кіп намагався це зробити. Він повісився на паскові КДВ Берта в одній зі спалень на другому поверсі. Я його не бачила — мені розповіла про це Марта. Під час наступного пробудження, як і завжди, він з'явився біля мене на задньому сидінні ягуара — цілісінкый: ані темно-багряних плям на шиї, ані розпухлого обличчя.

Ніби нічого й не було.

— Ми безсмертні, — сказав Кеннон. — Нам треба захопити Білий дім.

— За одинадцять цілих дві десятих години? — поцікавилася Марта. — Ми не встигнемо навіть до Чикаго доїхати — де вже нам правити вільним світом!

Розповісти батькам. Викликати поліцію. Заарештувати Хранителя. Зателефонувати до служби психологічної допомоги. Піти до найближчої божевільні — і попросити чергового психіатра зробити так, щоб завтрашній день урешті настав. Піти до церкви на сповідь. Поскаржитися водієві автобуса, шоферові таксі, втомленій офіціантці в цілодобовій забігай-

лівці, згорбленій бабусі в супермаркеті, що закуповується у відділі заморожених продуктів канапками з ковбасою пепероні, чи чоловікові у шкіряній куртці, що вибирає обручку в ювелірній крамниці. Прочитати двісті п'ятдесят дві книжки в науковому відділі Ворикської публічної бібліотеки й сто тисяч мільйонів текстів у гуглі, намагаючись з'ясувати, чи не розглядав хтось із великих учених на зразок Аристотеля, Коперника, Дарвіна або Гокінга — хоча б побіжно — таких питань, як помилки в часі, космічні зали очікування, смертельні лотереї в чистилищі чи людські тераріуми в пеклі.

— Нагадайте, яка тема цікавить вас? — питала мене бібліотекарка.

— «Прокинься в Ніколи».

Вона набирала назву на клавіатурі й хитала головою.

— У Бібліотеці Конгресу такого немає.

Усе це ми перепробували ще на початку.

І щоразу прокидались у тім самім місці, у той самий час. Ми були як нескінченно повторювані пісні, як світлячки в скляній банці, як невпинне відлуння криків в ущелині.

Замкнене коло повторень суперечить самій сутності людського буття, і це — скажу вам цілком певно — просто нестерпно. Розум гарячково працює, намагаючись заперечити твої відчуття. Коли нічого не виходить, мозок напрочуд легко зупиняється. Психіка — річ тендітна, як дитячий пісочний замок перед наступом хвилі. Тепер я зрозуміла, як мало в нас можливостей для того, щоб контролювати цей світ — і взагалі будь-що, крім власних дій; зрозуміла, що

моє маленьке життя не належить мені. Ми були безпорадними пасажирами, замкненими в космічному кораблі, що обертається навколо Марса. Сонце, небо, зорі — скільки часу я витратила, дивлячись на них, скільки годин провела, лежачи в пляжному кріслі біля басейну, під зливою, і шкодуючи за тим, що я — не вони, не згусток вогненного газу? Я ладна була стати жуком, билинкою, чим завгодно, аби лише вирватись із Ніколи.

— Проголосуйте, — наполягав Хранитель. — Просто проголосуйте.

Уперше ми проголосували невдовзі після нашого чергового пробудження в Ніколи. В зоні Сутінків. У Чистилищі. В цій пекельній суміші «Приречених», «Долі», «Останнього героя», «Виховної години», «Скаженої п'ятниці» — як лише ми не називали його, наче образи на адресу невідомих сил, що тримали нас тут, могли змусити їх передумати.

Ми зібралися в бібліотеці Вінкрофта — мов колоритні персонажі на останніх сторінках детективу, що чекають, коли геніальний слідчий викрие вбивцю, — і посідали в крісла. Вітлі розлила по келихах шампанське. Кожен з нас написав ім'я того, кого хотів залишити живим, на папірці, і Хранитель зібрав їх.

— Консенсусу немає, — оголосив він.

Перед наступним голосуванням кожен з нас виголосив невеличку промову, намагаючись переконати всіх, чому саме він, а не хтось інший, заслуговує на життя. Ми були адвокатами в залі суду, що виступали перед колегією прокурорів у круговій системі правосуддя, яка від самого початку видава-

лася непрацездатною. Промови були альтруїстичні (Кеннон), наукові (Марта) й по-дитячому щирі (Вітлі, що заприсяглася забезпечити все населення Африки чистою питною водою, — в неї несподівано виявилася благодійницька натура). Кіплінґ, коли настала його черга, ледве піднявся й тут-таки впав, п'яний як чіп.

— Ви повинні проголосувати за мене, бо ви *не повинні* голосувати за мене, — сказав він. — Я мізерна, нікому не потрібна тварюка.

Останньою виступала я.

Я змогла сказати тільки те, що я — звичайна дівчина, народжена для звичайного життя, але вони можуть проголосувати за мене, бо я маю намір щодня робити добрі справи.

Говорячи це все, я гостро відчувала, що моя промова так само лицемірна й жалюгідна, як і їхні слова. Ба більше — ніхто з них не слухав мене. Так, вони дивилися на мене, але їхня увага була похована під тягарем думок про власну долю: вони обмірковували це все доскіпливо й жадібно, наче Голлум, що розглядав Перстень, і гадали, чи справжнє це Ніколи, чи ні.

Я не могла звинувачувати їх. Я й сама геть розклеїлася. За ці одинадцять цілих і дві десятих години я майже щоразу ревіла на весь голос, вирушаючи до Вестерлі, щоб побачити батьків у кінотеатрі. Зазвичай я спостерігала за ними потайки: розмови призводили до того, що вже під час наступного пробудження я починала невтішно ридати. Я намагалася пояснити їм, що відбувається:

— Я потрапила в автомобільну аварію, і я можу померти, а цей стан між життям і смертю називається

«Прокинься в Ніколи», як каже один дивакуватий старий, що ніяк не хоче відчепитися від нас.

Вони завжди слухали мене. І все-таки я бачила, що мої слова викликають у них лише пригніченість, наводять на думку про те, що Джимова загибель зачепила мою психіку серйозніше, ніж вони думали, й мені потрібна цілодобова психіатрична допомога. Тому я почала ходити в кіно, сідаючи — непомітно для батьків — за кілька рядів позаду них, за широкою спиною товстуна в футболці з емблемою Бруклінської служби повернення книжок. Я завжди усміхалася до нього, а сама тим часом думала: «Ти хоча б розумієш, який ти щасливий? У тебе є завтра». Я їла попкорн, дивилася «Його дівчину П'ятницю» — і тікала з зали перед тим, як вмикали світло.

Результат чергового голосування нічим не відрізнявся від попередніх.

— Консенсусу немає, — оголошував Хранитель.

Кожен з нас голосував за себе. Я не могла уявити, що коли-небудь відбудеться по-іншому. Тільки це й підтримувало нас — змога, нехай навіть далека, вирватися звідси, повернутися до життя.

І весь цей час Хранитель спостерігав за нами.

Він нікуди не подівся — і з'являвся в найнесподіваніший момент. Часом він приходив і заварював собі чай. Часом працював у садку, нап'явши чорний плащ-дошовик. Навіть у дощ — який під час окремих пробуджень дивним чином перетворювався на сніг, і вихор крихітних сніжинок крутився в повітрі, наче маленьке торнадо, — Хранитель підстригав виноград, трояндові кущі, плющ і живопліт, а ще гліцинію та бузок, що обвивали дерев'яні шпалери. Він підмі-

тав стежки й розпушував клумби. Залізши на зелену драбину, чистив забиті сухим листям ринви, протирав брудне скло в ліхтарях і лампах. Зчищав лишайники з крил кам'яних химер, що німо роззявляли свої дзьоби.

Іноді ми бачили його здалека — безликий силует, що прямував газоном у бік лісу, ніби він, обравши найкоротшу дорогу, поспішав через Вінкрофт до невідомих місць.

Не знаю, скільки вже ми перебували в Ніколи на той момент, коли між нами спалахнула перша сварка.

Час тут поводився химерно. Що старанніше ти намагався відновити в пам'яті його перебіг — чи втискував його до звичайної сітки місяців і тижнів, то примарнішим і умовнішим він ставав. Якщо придивитися уважніше, години тут минали так само, як і в нормальному світі. Та якщо ми намагалися скласти з них цілісну картину, щоб краще розуміти перебіг часу й з'ясувати, скільки ми тут перебуваємо, вони щезали і втрачали точність.

Чотири пробудження сприймалися так само, як чотириста.

Що більше ставало пробуджень, то більший жах я відчувала. Інші ж байдужіли, відсторонювалися — ніби їм стало все одно, чи вирвуться вони звідси.

— Голосую за Канье! — вигукнув Кеннон, піднявши келих. — Канье повинен жити — це мій вибір!

— Консенсусу немає, — оголосив Хранитель.

Вітлі тепер пиячила цілий день. Кеннон з Кіплінгом — теж. Потім усі троє почали ковтати пігулки, які

КДВ Берт ховав у своїй спальні, — сотні помаранчевих пляшечок із амфетамінами й барбітуратами, укладені в його аптечці рядками, наче цукерки в кондитерській. Тому я не дивувалася, коли вся трійця перебувала чи то в божевільному збудженні, чи то майже в летаргічному сні. Кіплінг виходив надвір і розмовляв з дощем, майже голий — якщо не рахувати рожевої перуки й зеленого шовкового халата з павичами, що належав котрійсь із Бертових подружок.

Одного разу, збираючи всіх на чергове голосування, я не змогла знайти його. Оббігавши всі місця, я нарешті знайшла його в басейні, де він плавав під дощем на величезному гумовому лебеді.

— Кіплінгу! — Я вхопила сачок для листя й, орудуючи ним як багром, підтягла лебедя до краю.

Кіп ледве-ледве розплющив очі:

— Агов! Це ти, Боже? Це я, Джуді!

— Кіплінгу! Ти чуєш мене?

— Я хотів би замовити обід у номер. Спагеті болоньезе, будь ласка.

Він упав з лебедя й тут-таки почав тонути. Я скинула черевики, дощовика — і пірнула за ним. Кіп повільно, без жодного поруху занурювався. Я заходилася шалено виштовхувати його на поверхню:

— Кіплінгу! Ти чуєш мене?!

— Це зворотній відлік! — заспівав він, мружачи очі.

Я відчула себе самотньою медсестрою в божевільні.

Марта залишалася при своєму розумі, але вирішила, мабуть, самоусунутись, умити руки: з початком кожного пробудження вона без жодного слова

вислизала з дому й цілісінський день десь вешталася. Кілька разів у сутінках я бачила її в гайку, що оточував далші моріжки: тягаючи за собою чорну торбину, вона розглядала крони дерев у бінокль, мов професійний орнітолог чи захисник довкілля, що фіксує наслідки кислотного дощу. Вона порпалась у торбині, що здавалася неймовірно важкою: я спочатку думала, що там лежав примірник її улюбленого роману «Темний будинок на розі», з яким вона не розлучалась у Дарроу. Проте вона діставала звідти тоненький чорний записник — і щось занотовувала туди, перш ніж рушити далі. Одного разу я кинулася за нею:

— Марто!

Вона прямувала далі, вдаючи, ніби не чує мене.

— Марто! Зачекай!

Вона зупинилась і озирнулась, явно невдоволена тим, що я перервала її заняття.

— Я хвилююся за них, — сказала я.

— Ну то й що? — кивнувши, запитала вона.

«Ну то й що?» Я могла лише мовчки дивитися на неї, відчуваючи, як моє обличчя й плечі заливає дощ. Невже вона не бачить, що тут діється? Невже їй байдуже?

— Вони божеволіють. Нічого не сприймають серйозно. Я не знаю, що з ними робити.

Марта стенула плечима:

— Це частина прийняття.

— Про що це ти?

— Коли злочинця ув'язнюють довічно, ймовірність психічного зриву впродовж першого року становить дев'яносто чотири відсотки. — Вона знову стенула плечима. — Просто облиш їх.

Частина перша

— Нізачо! Ми повинні бути разом!

На мій подив, вона ще раз незграбно стенула плечима — і попрямувала геть.

— Куди ти?! — скрикнула я.

Вона нічого не відповіла.

— Допоможи мені! Будь ласка! Невже ти не хочеш вибратися звідси?!

Вона підняла руку — наче матуся, що намагається заспокоїти істеричну дитину, — і пішла далі.

Ми були купкою людей, що вижили після корабельної аварії у відкритому морі. А тепер вони наполягали, щоб я відпустила їхні руки, аби вони занурились у хвилі й потонули.

Мені судилося залишитись тут назавжди.

Тут, у Ніколи, де я вже не виросту.

Не матиму родини.

Не закохаюсь.

Я була безсмертним вампіром, не маючи від цього ніякої вигоди. Ні відьомської краси, ні золотистих очей і мерехтливої шкіри, ні можливості пробігати триста миль на годину, перекидаючи автомобілі.

Я була привидам без усяких чарів. Я не могла вмикати чи вимикати телевізор без пульта, чи обертати голови порцелянових ляльок на триста шістдесят градусів, чи якимось іншим чином доводити нормальних людей до нервового зриву. Не могла вселитись у дитину, довести її до зомбі-трансу й змусити вийти до вітальні проти ночі, щоб там її зафіксувала якась дрижача камера.

Я була годинником, що цокає в світі, де не існує часу.

Без часу нічого не мало значення. Досі я ніколи не усвідомлювала, як потрібен перебіг часу для підтримки інтересу до будь-чого. Час визначав кінцевий термін, завзяття, темп, азарт. Без нього все стояло на місці, очікуючи невідомо чого.

У найчорніші моменти я думала про Джима.

Я приїхала до Вінкрофта, щоб з'ясувати, що з ним сталося. Тепер навіть це питання, яке цілий рік невпинно крутилось у моїй голові, поблідло і скулилося перед обличчям Ніколи, наче мізерний черв'як на дорозі під сонячним промінням.

Того вечора, коли ми посварилися, сталося таке. Я повернулася з кіно — і тільки-но переступила поріг, як почула згори крики. Я кинулася сходами на другий поверх. Судячи з усього, вони замкнулись у ванній кімнаті КДВ Берта, по сусідству з хазяйською спальнею.

Я постукала:

— У вас усе гаразд?

У відповідь долинуло тільки хихотіння.

— Скоро вже голосування!

Сміх подужчав.

— Агов!

Двері прочинилися. На порозі стояла Вітлі — у великій червоній вечірній сукні зі стразами. Її недбало підфарбовані очі налилися кров'ю. На бортику ванни, мов зморена пантера, лежав Кіплінг. Кеннон у пов'язаній по-піратському бандані сидів на туалетному столику. Судячи з їхніх розчервонілих облич і купи порожніх пляшок з-під «Дом-Периньйону» на підлозі, всі вони були геть п'яні.

— Раді тебе бачити, Сестричко Бі, — церемонно обізвалась Вітлі. — Ми більше не братимемо в ньому участі. *Ніколи*.

— Що?!

— Ми не голосуватимемо. Ми залишимося у Вінк-рофті на віки вічні. Зрозуміло? — Поглянувши на мое обличчя, вона вирячила очі. — Боже милий, Бі! Годі вже панькатися з усіма нами! Вдавай із себе святенницю скільки хочеш — тебе все одно не виберуть! Краще нехай хробаки зжеруть мій труп, ніж я дозволю якійсь Матері Терезі залишитися живою! Нізачо! Це суперечить моїй життєвій філософії. Щоб жити, треба як слід викачатись у болоті. Якщо ти ні разу не качався в болоті, ти нічого не зробив.

— Я не Мати Тереза. І не святенниця. Я навіть не така вже й хороша.

Вона махнула рукою, немовби відганяючи муху, відвернулася — і заходилася ліниво розглядати себе в дзеркалі.

— Річ тут не в голосуванні, — провадила я, — а в тому, щоб ми були разом. Інакше ми назавжди втратимо одне одного. Пам'ятаєш, як Джим говорив про дружбу? Про нас? Усе, що в нас є, — це вірність, яка може протистояти будь-чому.

Вітлі прикусила губу, щосили стримуючи регіт:

— Ти досі кохаєш його? *Ти ба!* А й справді, ти в класі більш ні на кого й не дивилася! І досі не дивишся, хоч він давно вже мертвий. До речі, ти ніколи не цікавилася, чому він обрав саме тебе? З усіх дівчат у школі?

Вона пальцем стерла з підборіддя помаду. Я приготувалася до найгіршого, бо знала, що зараз буде. Істерики Вітлі зазвичай розпочиналися так: вона робила

ефектну заяву, мов досвідчений прокурор, що цілком привертав увагу присяжних, аби за допомогою старанно підібраних слів розгромити підсудного вщент.

— Він обрав тебе, бо діамант у поганенькій оправі завжди здається яскравішим!

Я не відповіла нічого, щосили нагадуючи собі: не варто зважати на те, що Вітлі каже в гніві. І все-таки моє обличчя запалало, а в голові запищав тоненький голосок: «*Це неправда!*»

— Я з цим не згоден, — насупився Кеннон. — Річ у тім, що це *ти* завжди кохала Джима.

— Правда, — пробурмотів Кіплінг. — Це бачили всі, дитинко. Так само ясно, як бородавку на нозі рятівника в громадському басейні.

— Та годі вже! — шалено позирнула на нього Вітлі. — Ти сам упадав за ним! Гадаєш, ми не помічали, як ти зириш на нього? Як ти солоденько сюсюкаєш по-південному — думаєш, ніби він поведеться на таку поганеньку містечкову пародію на Трумена Капоте? А *ти*? — вона обернулася до Кеннона. — Ти ж радів, коли він помер!

— Та я тоді не тямив себе! — уривчасто кинув Кеннон.

— Еге ж, не тямив себе з *радоців*!

Кеннон аж просвердлив її очима:

— І ти ще кажеш, ніби ненавидиш Лінду? Дарма! Ти ж точнісінька її копія! Бракує лише перекроєного обличчя, товстих гомілок і армії чоловіків, що тікають від тебе, як від штормового попередження! Але не турбуйся, ангелику. Все це невдовзі прийде.

— Ніколи не прийде, — зауважив Кіплінг, піднявши пальця. — У неї більше немає майбутнього.

Вітлі з роззявленим ротом вирячилася на Кеннона. Її плечі тремтіли.

— Кеннон не те хотів сказати, — прошепотіла я, беручи її за руку.

Відтрутивши мою долоню, вона підхопила з підлоги пляшку. Кеннон, на щастя, побокував, і пляшка влучила в дзеркало біля його голови.

— Ви чудовиська! *Забирайтеся з мого дому!*

Вітлі вискочила з ванної, відіпхнувши мене вбік, а через кілька секунд з'явилася наприкінці коридору з дробовиком у руках — і націлилася мені в голову. Я перевертом покотилася зі сходів. Гримнув постріл, люстра захиталась, і на підлогу впали шматки ліпнини й тиньку.

— *Забирайтеся геть! Терміти! П'явки! Щури!*

Пролунало ще кілька пострілів, та я була вже біля входу. Рвонувши на себе двері, я мало не збила з ніг Марту — у вщент вимоклому зеленому пончо.

— Беатріс? Що трапилось?

— *Черв'яки! Хробаки! Брудкі риби з океанського дна! Забирайтеся звідси! Всі!*

Я не відповіла нічого. Добігши до свого автомобіля, я рушила з місця — і помчала, не розбираючи дороги, просто по клумбах, калюжах і зламаних гілках, аж поки виїхала на під'їзну доріжку, де можна було трохи відсапнути.

Мені слід було побути на самоті. Провітрити голову.

«Усе, що вони казали, — переконувала я себе, — насправді говорили не вони. Це говорило Ніколи».

Нескінченне сидіння на місці, день за днем, пробуджує в тебе найогидніші думки й почуття — ніби ти вимагаєш від Всесвіту, Бога чи когось іще визнати, що він чинить неправильно.

Діамант у поганенькій оправі завжди здається яскравішим. Це ти завжди кохала Джима. Ти ж радів, коли він помер.

Мені не хотілося про це думати. Я поїхала просто до «Капітанської рубки», відімкнула двері запасним ключем, який тато ховав за стінним вуличним термометром. Зараз зроблю собі грінки з сиром, заїм їх «корабельною аварією» й ляжу спати. А про те, що робити далі, подумаю вранці — завтра, чи вчора, чи сьогодні, байдуже коли.

Та тільки-но я увійшла до кав'ярні, прослизнувши через тигрові смуги тіней, як зрозуміла, як серйозно я помилялась.

Стільці, зазвичай перевернуті й поставлені на столи, були розкидані по підлозі. Скло вітрини з морозивом тріснуло. До запаху грінок та крему для засмаги домішався ще якийсь сморід. Я зазирнула до кухні, вирішивши, що Сем-Сонько забув винести сміття, й під моїми кросівками хруснуло скло. Нахилившись, я побачила, що наступила на портрет прадідуся Берна — він покинув своє місце над дверима й чомусь лежав біля плити, обличчям униз. Рамка була розтрощена.

Нас пограбували. Це перше, що спало мені на думку.

Аж тут я відчула близьке пробудження. Найчорніший з чорних снів почав накривати мене, наче віко труни, і я зрозуміла: тут коїться щось інше, химерніше.

Долинув тихий стукіт. Я поглянула — й заверещала. З вікна над умивальником, що виходило в провулок, хтось дивився на мене.

Хранитель.

Його погляд був ані ворожий, ані дружній — просто суворий. Підборіддя ховалося в тіні. Я несподівано зрозуміла, що він обрізає плющ і пагони жимолості, які обвивають стіну. Мамі завжди бракувало на це часу.

Коли я вибігла надвір, він уже прямував провулком геть.

— Агов! — гукнула я до нього. — Що вам потрібно?

Він навіть не озирнувся, плюскаючи далі по калюжах. Із торбини на його плечі визирали садові ножиці. Ось він майже сховався за рогом.

— Облиште мене! — скрикнула я.

І лише зараз мені сяйнуло, хто він такий.

Хранитель — це нагадування.

Голосування. Голосування. *Голосування!*

7

Після сварки їхні дороги остаточно розійшлися. Ледве розплющивши очі після нового пробудження, Кіп, Марта, Кеннон і Віт розлітались у різні боки, мов пушинки з кульбаби. Вони мовчки виходили з дому, часто навіть не поглянувши одне на одного.

Я не перешкоджала їм. Я все одно не мала вибору.

Що це було — депресія? Можливо. Злість на них і на нашу долю? І це теж. А може, їм просто хотілося подивитись, що буде, якщо не звертати уваги на застережні знаки та огорожі з написом «Ходу немає», пере-

лізти колючий дріт на оглядовому майданчику хмарочоса — і стрибнути вниз.

Усе, що з нами відбувалося, не мало жодного значення. Небезпеки не існувало. Єдиною вигодою нашого перебування в Ніколи було те, що ми могли залишатись вічно молодими, як у пісні групи «*Alphaville*». Ми могли жити, помирати й знову жити — без будь-яких наслідків для себе.

Кіплінг почав їздити автостопом.

Прокинувшись на задньому сидінні ягуара, він одразу прямував до під'їзної доріжки. Коли він зробив це багато разів — із загадковою сумішшю рішучості й надії на обличчі, — я почала стежити за ним. Він виходив на дорогу, зупинявся, трохи не доходячи до кам'яного моста, і піднімав руку з виставленим угору великим пальцем.

Його завжди підбирав шостий за рахунком автомобіль — брунатний понтіак із пом'ятим крилом.

Спостерігаючи стільки разів за тим, як він сідає в цей понтіак, я просто-таки мусила з'ясувати, що ж у ньому такого привабливого, чому Кіплінг ніколи, жодного разу не може його пропустити. Якось я наздогнала його.

— Куди ти зібрався? — запитала я.

Він озирнувся з переляком, який негайно змінився роздратуванням:

— Що?!

— Хто це підвозить тебе на понтіаку?

Він рушив далі:

— Це не має значення.

— Куди ти їдиш?

— Відчепися, Бі.

Частина перша

- Просто скажи мені!
- Не скажу.
- Чому?
- Це, в біса, не твоє діло.
- Тоді я поїду з тобою.
- Ні.

Він був розлючений. Мені здавалося, що він ладен мене вдарити чи припнути до дерева, а тоді поїхати собі.

- Розкажи мені, і я піду, — пообіцяла я.

Він насуплено витер дощові патьоки з обличчя:

- Її звуть Шерлі.
- І що?..

— Я їжджу разом з нею на хіміотерапію до Провіденса. А потім — до її задрипаного помешкання над крамницею, де ми дивимось «Ніч живих мерців». Я готую джамбалаю з креветок для неї — і тунцевий салат для її кицьки Канарки. Вона думає, ніби я втік із дому біля Місісіпі. Часом вона зве мене Джеймс. Часом — Джезус. Роздягається переді мною й просить, щоб я торкав її. Вона побожна. Гадає, що я — такий собі Спаситель з іншої планети, бо я знаю про неї все. Ми розмовляємо цілу ніч... А тепер, будь ласка, сама пошукай для себе цікавих пригод. Ця пригода — тільки для мене.

Цієї миті з-за рогу з'явився брунатний понтіак. Чи то через те, що поряд була я, чи через усмішку на Кіповому обличчі, що аж ніяк не пасувала до його звичайної, по-котячому лінивої манери поведінки, машина лише пригальмувала на мить — і я побачила нічим не прикметну жінку з каштановим волоссям, у білій футболці, й почула уривок пісні «Поруч із тобою» у вико-

нанні групи «Cure» з увімкненого на всю потужність радіо. Потім понтіак знову піддав газу.

Кіп, махаючи рукою, побіг за ним:

— Стій! Зачекай! Шерлі!

Автомобіль тим часом уже зник за поворотом.

— Поглянь, що ти наробила! — проскавулів Кіп.

— Пробач.

Хитаючи головою, він перейшов через міст. Він намагався спіймати наступний автомобіль — червоний пікап, потім — фургон, проте ніхто не зупинився.

— Облиш мене! — гаркнув він і підтюпцем побіг дорогою.

Я не заважала йому. Я все розуміла. Кіп нетерпляче ждав зустрічі з Шерлі: вона допомагала йому забути, що він живе в Ніколи. Нехай навіть лише на хвилину, та це була одна неоціненна хвилинка серед марних, безглузвих століть.

З'ясувавши, куди їздить Кіп, я зосередилася на інших.

Я мусила це зробити. Якщо я хотіла вибратися звідси живою, то мала зробити все, щоб не утратити їх остаточно, не дати їм потрапити до якоїсь психологічної кролячої нори, з якої немає й ніколи не буде повернення.

До того ж я мала знайти собі заняття. Я більше не могла сидіти в кіно й дивитися «Його дівчину П'ятницю». Не могла спостерігати, як мама одним поглядом дає татові зрозуміти, що їй не до вподоби вибрані ним місця — надто близько до екрана. Як через дві секунди бородатий волоцюга з прокльоном упустить

на підлогу бляшанку з пивом «Мілуокі», літня жінка з сусіднього ряду вийде з зали, щоб поскаржитись охоронцеві, а молодик у футболці з емблемою «Бруклінської служби повернення книжок» кине до рота пригорщу попкорну, впустивши три зернятка собі на коліна. Ця симфонія нормальності завжди гралася за тими самими нотами. Я знала, хто й коли скаже те чи інше слово або дотеп, затнеться, кахикне, чхне, шморгне, ригне, почухається, — наче помічник режисера, який мільйон разів дивиться з-за лаштунків ту саму виставу.

До того ж моїм батькам, здається, було так добре вдвох, що я почувалася через те ще самотнішою.

Тож я вирішила зайнятися Вітлі та Кенноном.

Ці двоє з'являлись у пробудженні на три хвилини раніше за всіх.

Коли я, захекана, вбігла до будинку, їх не було вже й сліду. Вони не залишили жодної цидулки. Єдиним доказом були червоні стопсигнали, що віддалялись у бік дороги. Та водночас їхні автомобілі стояли перед будинком. Виходить, вони поїхали іншою машиною, разом. А це означало, що душевні рани від тієї сварки у ванній швидко загоїлись, немов на шкірі супергероя.

Це не здивувало мене. Сварки між цією парою ніколи довго не тривали.

Зазирнувши до гаража, де КДВ Берт тримав свою колекцію старих автомобілів, я виявила на підлозі вологі сліди шин. Я зайшла до його кабінету, переглянула всі страхові поліси — і з'ясувала, що в гаражі бракує брунатного ролс-ройса моделі «срібна шпора» 1982 року.

Кілька наступних пробуджень я намагалась їх наздогнати.

Це здавалося неможливим. Вони не виїздили ні на шосе, ні на жодну іншу велику прибережну дорогу. То куди ж вони зникали — ще й так швидко? Лише через багато пробуджень, звернувши на непримітний безіменний путівець, я помітила чорну дерев'яну вивіску, на якій у витонченому вікторіанському стилі було написано: *«Рундук Деві Джонса»*.

Ще за мілью я побачила інший знак: *«Тільки для членів клубу»*.

Я заїхала на паркувальний майданчик. Цей «Рундук», здається, був елітним яхтклубом — біля пристані коливались численні яхти. Трохи далі було видно білу будівлю клубу й пляжний бар у гавайському стилі. Засмаглі яхтсмени у блакитних футболках-поло заклопотано походжали пристанню з парасольками та айпадами в руках.

Просто переді мною стояла припаркована «срібна шпора» 1982 року.

Майже відразу я побачила й Вітлі з Кенноном.

Вони балакали про щось із трьома літніми — років по шістдесят-сімдесят — сімейними парами. Всі жінки мали фарбоване, коротко підстрижене волосся й струнку, мов знак оклику, статуру. Чоловіки ж, навпаки, були тілисті й лисі. Усі вони сміялись, а Вітлі з Кенноном реготали так, що я, вибравшись із машини й затулившись парасолькою, заціпеніла серед майданчика й вирячилася на них із роззявленим ротом — такими неймовірно нормальними здавалися вони, звичайнісінькими людьми, в яких було *завтра*.

Частина перша

Скидалося на те, що вони чогось чекали. Напевно, прогулянки на яхті «Останнє ура», що стояла поряд на якорі. Вже наступної хвилини Вітлі з Кенноном — з удаваним подивом на обличчях — піднялися трапом з тикового дерева, пройшли вертолітний майданчик і зникли всередині яхти.

Ошелешена, я підійшла до трапа. Хвацькі матроси вже готувалися підняти якір.

— Куди ви відпливаєте?

— На Бермуди.

Через кілька хвилин яхта вирушила в море. Цього вечора — як і в усі минулі рази — Вітлі з Кенноном не повернулись у Вінкрофт для голосування. Під час наступного пробудження їх знов уже не було.

Що вони задумали? І чому це питання так лякало мене?

У мене було лише тридцять три хвилини.

Яхта «Останнє ура» відходила до Бермудів через сорок сім хвилин після мого пробудження в ягуарі. На тридцять третю хвилину було вже запізно. Довкола снувало надто багато матросів, щоб я могла прослизнути непомітно. Мене помічали мільйон разів.

— Пробачте! Хто ви така?

— Привіт!

— Вам не можна тут перебувати.

— Це «Навіювач Снів»?

— Це «Клеопатра III»?

— Я шукаю капітана Мартіна. Я його небога.

Щоразу я відступала, бурмочучи вибачення, не звертаючи уваги на підозріливі погляди, й ні з чим по-

верталася до свого автомобіля. Я тільки спостерігала, як Вітлі з Кенноном піднімаються на борт і виходять у море.

Єдиний мій шанс полягав ось у чому: тільки-но прокинувшись, узяти ключі від Кеннонової машини, заскочити до його мерседеса — вдвічі швидшого за мій додж, — і помчати навпростець путівцем, через болота й піски, зі швидкістю дев'яносто миль на годину, до «Рундука Деві Джонса».

Там я залишу автомобіль за деревом, підійду до невеличкого катера, пришвартованного поряд із «Останнім ура», і вдам, ніби сідаю на цей катер. А коли юнга відвернеться, щоб перевірити свій мобільник, я за двадцять секунд подолаю трап — і майну за перші двері на яхті. За ними буде розцяцькована ігрова кімната з музичною машиною та гральними автоматами. Далі я матиму п'ятнадцять секунд на те, щоб подолати три марші сходів до пасажирської палуби й захватись у каюті в кінці коридору.

Вікно цієї каюти виходило на причал. Саме там, визирнувши з ілюмінатора, я стала свідком дивовижної сцени — чи радше старанно розіграної вистави. Вітлі й Кеннон удавали студентів-молодят з Коламбуса, штат Огайо: їх нібито щойно повідомили про аварію орендованої яхти, і це поклато край їхній весільній подорожі. Вони гучно бідкалися через таку примху долі, і їх — зрозуміло, цілком випадково — почув власник «Останнього ура», Тед Дейзі з Цинциннаті, який запросив нещасних молодят на борт своєї яхти.

— Хочете провести тиждень з нами? Місця вистачить усім.

— Ви дуже ласкаві, сер, — відповів Кеннон, — але ми не можемо прийняти такої пропозиції.

— Дурниці. Щоправда, вам доведеться провести свій медовий місяць серед старого луб'я. Та я обіцяю, що ми вам не надокучатимемо. У нас є чудовий шеф-кухар, витівник, і всілякі розваги до ваших послуг.

— Що скажеш, сонечко? — запитав Кеннон у Вітлі.

Та куснула ніготь:

— Не знаю, любчику.

Я дивувалась, як чітко й злагоджено грають вони свою роль — наче пара досвідчених танцюристів з Бродвею. Скільки пробуджень вони витратили на те, щоб вивести бездоганну формулу, яка дозволить їм одержати таку пропозицію? Десять? Чи десять тисяч?

— Вирушайте з нами, друзі. Я наполягаю. Мене звуть Тед Дейзі. А це моя дружина, Петті.

— Артвел Келвін-третій, — відрекомендувався Кеннон.

— Анестейсія Келвін, — підхопила Вітлі, хитнувши головою. — Навіть не знаю, чим я заслужила таку ласку. Я, здається, зараз заплачу.

Чим мені видавалась ця подорож на «Останньому ура»? Веселою мандрівкою на дозвіллі? Чи прекрасною чарівливою мрією, в якій Вітлі з Кенноном могли забути про Ніколи?

Проте все було не так. Цілком.

Я мала здогадатись. Їхні стосунки в Дарроу завжди були несамовиті. Вони кохались у коморах, у класних кімнатах, на дахах, у лісі, на криласі шкіль-

ної церкви — і їх жодного разу не помітили. Вони походили шкільними коридорами, обнявшись так, що їхні руки сплітались, мов удави, — і це дратувало як учнів, так і вчителів, хоча вголос ніхто не скаржився. Зрештою, вони входили до п'ятірки найкращих учнів класу. Вітлі говорила про їхнє кохання як про невтоленну спрагу; мені ж воно здавалося радше смертоносною кулею, що стрімко летіла в ціль. Хто був цією ціллю — чи один з них, чи хтось третій, що нічого не підозрював, — я не мала й гадки. Вони сварилися, мирилися, ненавиділи одне одного й не могли прожити одне без одного ані секунди.

Вони звали одне одного «Сід» і «Ненсі». Вони крали чужі речі заради розваги. Їхню увагу могла привернути будь-яка річ — велика чи мала: білети до іспиту з поглибленого курсу фізики містера Фергюсона; морський краєвид із художньої галереї, що коштував дванадцять тисяч доларів; широчезний картатий жилет директора Траска, в якому той необачно з'явився на шкільному святі, і навіть екскаватор «Джон Дір» з будівельного майданчика бібліотеки. Після кожної такої крадіжки всю школу ще тиждень трусила лихоманка — лунали гучні оголошення, погрози виключити хуліганів, а безневинних учнів викликали до декана з вимогою розповісти про все, що їм відомо, — аж поки вкрадена річ тихенько й швидко поверталася на своє місце. Причиною таких витівок була не злість на цілий світ, як це трапляється зазвичай, і не божевільне бажання привернути до себе увагу. Ні, це робилося просто з любові до мистецтва — щоб продемонструвати свою вищість над іншими, та ще й заразом переплюнути одне одного.

Усі шепотілися, що про цих двох ходитимуть легенди, якщо вони не розійдуться. Я потайки думала, що їхні стосунки *надто* вже тісні — як у близнят. Кеннон був не такий норовистий, як Вітлі, але нітрохи не поступався їй ні силою волі, ні вмінням маніпулювати людьми; варто було йому проронити слово чи натяк, як вони оберталися на той самий грам урану, здатний викликати ядерний вибух. Вони розбивали закохані пари й доводили вчителів до сліз. У випускному класі вони нарешті розійшлися — до лиховісного тихо: така собі біологічна зброя, що діє без жодного диму, заперечуючи всі наукові пояснення.

— Усі знають, що шкільне кохання швидко минає, — пояснила Вітлі, стенувши плечима.

Тепер мені було зрозуміло: Вітлі з Кенноном пробрались на «Останнє ура» лише тому, що яхта видалась їм зручним місцем для їхніх шалених, збочених ігрищ — неначе вони були двома дикими мавпами, що вирвалися з клітки.

Це була їхня палата в божевільні. Кімната, оббита повстю, де вони могли репетувати на все горло.

Першого ж вечора я стала свідком того, як Вітлі напилася, мов чіп, і заблювала на обідньому столі всі тарілки з омарами й стейками.

— Отакої! — тільки й сказала вона, витираючи рота.

Наступного вечора, танцюючи з Тедом Дейзі, вона заходилась відверто спокушати його. Тедова дружина, Петті, помітила це й заволала п'яним голосом: «Теде! Теде!» — ніби їхній п'ятдесятилітній шлюб несподівано перетворився на розмову в зіпсованому телефоні.

А ще одного разу Кеннон з Вітлі роздяглися до білизни, видряпалися на щоглу і, взявшись за руки, з вигуком «*Carpe noctem!*» стрибнули в море з п'ятдесятифутової висоти. Залунав сигнал тривоги. Жінки заверещали. Двигуни зупинились. Екіпаж вибіг на палубу, віддаючи накази. Двоє матросів кинулися за борт із рятувальними жилетами.

— Знайдіть їх! — волав Тед Дейзі, з відчаєм дивлячись у воду. Здавалося, що його от-от ухопить інфаркт. — Бракувало мені тільки в'язниці через цих ідіотів!

— Ми втратимо все! — проскавуліла Петті.

— Треба було скрутити їх, коли ми тільки-но побачили, що вони не в собі! Викликати берегову охорону!

— Це все *ти*! — вигукнула Петті, чие стрижене волосся стало дибки, нагадуючи уламки картопляних чипсів. — Запросив їх на борт, щоб сподобатися цій білявій шльондрі! Гадаєш, у тебе щось вийде з нею? Дзуськи! Тепер ти, мабуть, задоволений!

Істерика. Паніка. Лють. Відчай. Страх. Тривога.

Ось що панувало на борту «Останнього ура» того дня, який ніяк не закінчувався.

Я спостерігала за всім цим з комор, з порожніх кают, з електрощитової. Мені пощастило відшукати суднову уніформу, тож на мене ніхто не звертав уваги. Я чекала зручної миті, щоб спробувати поговорити з Кенноном і Вітлі, відтягти їх від леза бритви. Проте ця мить ніяк не траплялась. Я надто добре знала цю парочку: коли на них нападав дур, зупинити їх було неможливо.

Тому я залишалася на місці, підглядаючи за черговим кошмаром у щілінку — з жахом, огидою, часом зі слізьми, питаючи, коли ж це нарешті скінчиться.

Якось увечері Кеннон розбив карафку об голову Теда Дейзі. Тед штовхнув його до скляної шафи, заставленої кришталевими келихами. Вони почали битися, перевертаючи кавові столики й навіть важкий обідній стіл. Нарешті Кеннон сів старому на груди й заходився душити його.

Цього для мене було вже занадто. Я вискочила з шафи, стала на коліна біля Кеннона і спробувала відірвати його руки від Тедової шиї. Старий хрипів, з його рота текла слина.

— Припини! — вигукнула я.

Кеннон відпустив старого лише за хвилину. Я спробувала привести Теда до тями, розмірено тиснучи долонями йому на груди, як мене вчив тато. Намацала пульс. Старий був ледве-ледве живий.

— Зупиніться, — прошепотіла я.

Кеннон позирнув на мене, наче на далеку родичку, імені якої вже не може пригадати.

— Так буде тільки гірше. Ми все пам'ятаємо. Ці люди не пам'ятають. А ви — пам'ятаєте. І це руйнує вас. Пожирає вас.

— Та замовкни вже, Бі! — обізвалася п'яна Вітлі, підводячись з канапи. — Що ти взагалі тут робиш? Підглядаєш за нами? Коли вже ти зрозумієш, що ми не хочемо з тобою знатися? Ми з тобою більше не друзі. Ти сама зрадила нашу дружбу, коли зникла з радарів услід за Джимом. Гадаєш, можна отак просто чхати на друзів — а потім усе буде, як раніше?!

Хитаючись, із погрозою в налитих кров'ю очах, вона рушила до мене. Я обернулася й побігла, натикаючись на інших гостей: розбуджені галасом, вони повибігали зі своїх кают у халатах і капцях — і тепер, по-

роззявлявши роти, зирили на цю сцену. Я вибігла на палубу третього поверху — і там провела решту пробудження в рятувальній шлюпці, плачучи й сподіваючись, що мене ніхто не знайде.

Більше на «Останнє ура» я не поверталась.

Кеннон з Вітлі наступного разу знову вирушили туди. Вітлі залишила мені попередження, написане криваво-червоною помадою на кухонному столі:

«НЕ ЛІЗЬ».

Погрози, однак, були зайві. Я й так не змогла б повернутись туди.

Чи зроблять нескінченні повторення навіть «Останнє ура» нудним для них — і згодом вони повернуться до Вінкрофта? Чи вирішить один з них, що він хоче жити, вибратись із Ніколи, проголосувати? Чи, може, вони перейдуть до чогось — чи до когось — іншого?

Таких ігрових майданчиків у Ніколи було нескінченно багато — і, хоч як мені моторошно було про це думати, я могла більше ніколи не побачити своїх друзів.

Та я не могла про це думати. Поки що.

Натомість я звернула увагу на Марту.

Дивно, що я встигла майже забути про неї. Однак я підозрювала, що саме цього їй і хотілося.

8

Марта вже не блукала околицями Вінкрофта. Тепер щоразу, прокинувшись в автомобілі, вона швиденько забігала до будинку, брала свій дощовик, кудись їхала — і більше не поверталась.

— Куди ти їдиш? — запитала я її.

Вона здригнулася з несподіванки. Я сиділа в кріслі-гойдалці на ганку, тому Марта не помітила мене. Оговтавшись, вона витягла ключі від машини і розкрила парасольку.

— У Ньюпорті, при церкві баптистів, є один дурнуватий буфет... — Вона стенула плечима й почервоніла. — Я перетворила його на свій особистий простір. Ну, скажімо, вибираю там якогось хлопця... і роблю все для того, щоб він до кінця вечора сказав мені: «Я кохаю тебе». Або знайомлюся з жінкою — щоб подивитися, чи змушу я її покинути чоловіка, чи ні. Я намагаюся довести свою теорію щодо людської природи. Я вважаю, що будь-яка людина за певних обставин здатна до будь-чого.

Вона брехала мені, і я це відчувала.

— Візьми мене з собою, — попросила я.

— Ні, я волію працювати на самоті.

— А що ти робила, коли блукала тут довкола з біноклем?

— Спостерігала за птахами.

Марта знову збрехала.

Вона чудово розуміла, що я не вірю їй, і все-таки спокійно дивилася мені в очі.

— Невже це все не тривожить тебе? — запитала я, силкуючись не звертати уваги на гнів, що палав глибоко в грудях. — Не засмучує? Не лякає? Ми втратили їх усіх.

Марта кволо всміхнулась:

— Я пропоную скоритися долі, Бі.

Сказавши це, вона відвернулася від мене і побігла сходами до автомобіля.

Під час наступного пробудження я відразу вирушила до свого доджа. Поки Марта ходила по дощовик, я влаштувала засідку біля виїзду на дорогу — і, коли вона проїхала повз мене, помчала навздогін за нею.

На жаль, мої розпитування насторожили її, бо тільки-но я виїхала на шосе вслід за нею, пропустивши перед собою три автомобілі, як вона звернула на першому ж повороті — й заходилася петляти безлюдними офісними кварталами, аж поки вїхала на майданчик торговельного центру «Берчвуд-Плаза». Наступні чотири години вона тинялася по крамницях, а потім вирушила на фудкорт і зїла там кальцоне.

Вона знала, що я стежу за нею. І це аж ніяк не тривожило її. Під час наступного пробудження вона робила те саме в іншому торговельному центрі, а третього разу — в третьому.

Навряд чи Марта витрачала б своє Ніколи на безглузді прогулянки крамницями. Вона робила це, знаючи, що я слідкую за нею. Мабуть, сподівалася, що мені це врешті набридне — і я відчеплюся.

Так я й зробила. Відчепилась. Натомість кілька — чи кілька тисяч? — наступних пробуджень я намагалася знайти спосіб простежити за нею, залишаючись непоміченою.

Отак і розпочалась моя блискуча кар'єра автовикрадачки.

Викрадачка з мене вийшла нервова й сором'язлива. Сотні разів мене ловили на місці злочину:

— Хто ти, в біса, така й що робиш у моєму гаражі?

— Ой! Пробачте...

На щастя — мабуть, через те, що на моєму обличчі завжди відбивався глибокий смуток, який могло залишати тільки перебування в Ніколи, — мене щоразу відпускали.

Єдиним автомобілем, який мені вдалося викрасти, був іржавий білий фургон фірми «Мак-Кендрік — боротьба з паразитами». Власники автомобіля — Мак-Кендріки — були невгамовною, войовничою родиною з семи осіб, що мешкали в скромному обійсті за чотири будинки від Вінкрофта. Всі семеро Мак-Кендріків завжди сиділи вдома, тож поцупити в них ключі міг хіба що досвідчений циркач.

Я витратила цілу вічність, щоб улаштувати все як слід.

По-перше: заховатись у кущах азалій під кухонним вікном і дочекатися, поки Бад Мак-Кендрік піде до вітальні по улюблене куриво — «Кемел лайтс». По-друге: майнути до кухонної комори, намагаючись не спіткнулись об торбини з кормом для гладких котів — чи об пакунок готового макаронника з сиром. По-третє: дочекатися, поки Піт Мак-Кендрік візьме «Кіт-Кат» і вирушить у підвал дивитися «Пригоди Джимі Нейтрона», Бад ляже поспати нагорі, а Джері й Пол, близнюки, помчать у двір пограти в футбол під дощем. По-четверте: прослизнути до кабінету, налякавши Тупака — кота, що підскачить мало не до стелі й подряпається по шторі. По-п'яте: вхопити зі стола ключі від машини й сховатися за канапою — за мить до того, як Лорел Мак-Кендрік зайде, щоб позичити з чоловікового гаманця сорок доларів, буркнувши: «Я йду до крамниці!» По-шосте: вискочити назад до кухні, на-

магаючись не перестріти чотирирічної Кендал Мак-Кендрік.

— Ти хто така? — здивовано тупилась вона в мене.

Обминути Кендал було просто-таки неможливо. Вона неодмінно помічала мене.

Це був найнебезпечніший момент: знайти потрібні слова, які не дадуть їй заревіти, як пожежній сирені. Я пробувала все — нічого не спрацювало.

— Я ангел.

— Я помічниця зубної феї.

— Я маленький ельф, і мені потрібен фургон твого тата.

Раз по раз я віртуозно виконувала свій цирковий номер майже до кінця — лише для того, щоб зірватися з трапеції через вереск Кендал, на який збігалася вся родина:

— Тату! Тату!

Я відразу тікала, а Мак-Кендріки — з майже однаковими бульдожачими обличчями — вибігали надвір услід за мною.

— Стій, злодійко! — горлали вони під дощем.

— Тату! Вона ж зараз утече!

Старий добряга Бад Мак-Кендрік жодного разу не викликав поліції. Мабуть, щоб розгнівати батька п'ятох дітей, одного дівчати-злодюжки було замало. Стоячи на ганку з посмішкою і виразом крайньої втоми на обличчі, він незмінно відпускав мене.

Урешті, зустрівши якось Кендал, я розповіла їй усю правду:

— Мене звуть Беатріс Гартлі. Я застрягла між життям і смертю, в місці, яке називається Ніколи, і намагаюся звідти вибратись. Одне слово, мені треба, щоб

ти поводитися тихо — і пішла дивитися мультики з братами. Зараз.

Дівчатко кивнуло й потупцяло в підвал.

Ошелешена з несподіванки, я поцупила зі стільця Бадову бейсболку, схопила його сонячні окуляри «Оклі», відчинила двері гаража збоку будинку — і кинулася до фургона. Потім надягла Бадові комбінезон, бейсболку та окуляри, вместилася на водійському місці — й завела двигун. Тепер слід було зміркувати, як проїхати повз близнюків, що грали надворі в футбол. Аж тут Пол закинув м'яч у сусідній двір. Черепашачою швидкістю я доповзла до вулиці, звернула праворуч і, проминувши кілька будинків, заїхала на чиюсь під'їзну доріжку.

Через хвилину повз мене проїхала Марта. Моє серце тьохнуло.

Я вирушила навздогін за її хондою-акорд — і дісталася аж до Броунівського університету в Провіденсі. Марта зійшла на третій поверх цегляної будівлі на Таєр-стрит і там зупинилася перед дверима, на яких висіла мідяна табличка: «Арнольд Белорода, доктор філософії».

Я побачила, як Марта стукає в двері. Зсередини долинув чоловічий голос: «Заходьте», і вона зникла за дверима. Я ще встигла почути, як вона вітається. В коридорі було повнісінько людей, і я змогла, не привертаючи уваги, впритул підійти до дверей, проте нічого більше не розібрала, хоч і щосили дослухалася до приглушених голосів.

Я дістала телефон — і пошукала ім'я в гуглі. Арнольд Вінвуд Белорода, відомий психіатр, почесний професор, фахівець із теорії групової динаміки.

В Броунівському університеті він читав відразу кілька курсів: «Прийняття етичних рішень: добрий, поганий, огидний», «Психологія маніпуляції й згоди», «Ілюзія свободи волі». А також вів семінар «Лабораторія експериментів з соціальної взаємодії». Видав тринадцять науково-публіцистичних праць, одна з яких — «Герої та лиходії» — ще в дев'яності роки отримала чимало нагород. Як зазначав «Волл-стрит Джорнел», цю працю було присвячено «психології раба й володаря в концентраційних таборах» та інших ситуаціях, коли «широкі народні маси опиняються під контролем купки обранців».

Я переглянула список статей Белороди в часописах «Гарвард Рев'ю», «Економіст» та «Саєнтифік Американ». Чим він так привабив Марту? Чому вона докладала таких зусиль, щоб сховатися від мене?

А потім мені сяйнула думка. Ніби чиїсь міцні руки стиснули моє горло.

Поки ми всі марнували час, воюючи з обставинами, Марта користувалась у Ніколи вічністю, щоб учитись.

Белорода навчав її, як маніпулювати групою, щоб ми обрали її.

Вона намагалася з'ясувати, як треба перемагати.

Я почала їздити навздогін за Мартою. Щоразу вона приїжджала на факультет когнітології, лінгвістики й психології — і щоразу заходила до кабінету Белороди, де вони сиділи, замкнувшись, по три-чотири години. Вона напевно знайшла спосіб зачепити його — зацікавила якимось велемудрим питанням з групової динаміки або цитатою з його статті. Це стало чарівним ключем, магічними сло-

вами, що дозволили Марті близько познайомитись із людиною, рівною з нею за інтелектом. Коли вони нарешті виходили, Белорода — маленький чоловічок із кирпатим носом та нафарбованою чорною борідкою, схожою на пляму з тесту Роршаха, — всміхався до Марти (що тримала оберемонок книжок, узятих у нього, й записник із нотатками), зачарований несподіваною появою нової перспективної студентки.

Заглиблені в розмову, вони незмінно виходили надвір під однією парасолькою — і балакали ще хвилин із двадцять, стоячи на тротуарі. Якось мені пощастило підібратися до них майже впритул, сховавшись у ніші, де саме курили кілька студентів.

— Ви кажете цілковиту правду, — говорив Белорода. — Однак дозвольте мені процитувати Моргана Скотта Пека. Кожна група проходить чотири стадії: псевдоспільнота, хаос, спустошеність — і, нарешті, істинна спільнота.

— Розкажіть мені, будь ласка, докладніше про експеримент Мілгрема.

— Еге ж, сліпе підпорядкування авторитетам... — Белорода реготнув. — Я б залюбки, та на мене вже чекає дружина: ми збираємось у гості. Може, нам краще повернутися до цієї розмови завтра, після моєї лекції про єдність у групі? — Відімкнувши дверцята автомобіля, він сів за кермо. — Радий був з вами познайомитися, міс Пітерс. До завтра!

Він поїхав. Марта подивилася йому вслід; дружня усмішка вмить зникла з її обличчя, вона натягла на голову каптур і попрямувала геть. Кілька наступних годин вона просиділа біля вікна у «Грецькій таверні»,

закопавшись із головою у книжки і роблячи звідти виписки. Коли заклад зачинився, вона вирушила до своєї хонди й продовжила читати там, опустивши крісло й увімкнувши світло в салоні.

Що довше я спостерігала за нею з темряви парку по той бік вулиці, то дужче долали мене чіпка тривога й страх, ніби Ніколи змикалося довкола мене.

Марта була генієм. Вона бачила саму суть. Вона випередила нас усіх на світлові роки. Вона швидко прийняла руйнівну реальність Ніколи — і вирішила не боротися з нею, а знайти спосіб підкорити її собі.

Мені хотілося жити. Хотілося, щоб обрали мене. Проте, дивлячись на бліде світло лампочки в Мартиному автомобілі й тамуючи сльози, я відчувала, що вже пізно, що я програла.

Несподівано я помітила темну постать, яка штовхала перед собою тачку й прямувала парковою стежкою до мене. У тачці лежала чорна купка гною.

Мені, напевно, слід було вже звикнути до постійних появ Хранителя. Не варто було звертати уваги на те, що він виникав з порожнечі навіть далеко від Вінкрофта, тоді, коли я найменше цього сподівалася — наче моторозна думка, всюдисуща звістка з Ніколи, його лиховісний привіт, тривожний дзвін.

Голосування. Голосування. *Голосування!*

Надворі стало холодніше. Дощ знову почав перетворюватися на сніг.

Я хутко підійшла до фургона Мак-Кендріків, сіла за кермо — і виїхала на дорогу так швидко, що мало не врізалась у вуличний ліхтар. Хранитель зупинився й поглянув на мене, не знімаючи з плеча лопати.

Крізь сніговий серпанок я побачила його обличчя й посмішку, від якої в жилах холола кров.

Я й гадки не мала, що саме задумала Марта. Проте я була впевнена, що вона так старанно все обміркує й так майстерно виконає свій план, що ніхто з нас ні про що не здогадається аж до останньої миті.

І я мала слухність.

9

Як я провела кілька наступних пробуджень?

Скільки вони тривали? Місяці? Чи роки?

Я залишилася сама. Вінкрофт став моїм королівським замком, моєю крихітною власною планетою. Моя самотність була безмежна. Поряд, щоправда, був Гендальф, але він з гавкотом задкував від мене щоразу, коли я намагалась погладити його, — ніби відчував, що я не зовсім справжня. Я тинялася рипучими коридорами й запліснявілими кімнатами, розмовляла з чучелами оленів і ведмедів. Перечитала всі книжки з бібліотеки КДВ Берта, полежала на всіх ліжках, канапах і килимах, обідніх столах, підвіконнях і кришках роялів. Подивилася всі телепрограми, що йшли по всіх каналах. Об'їдалася шоколадом. Грала сама з собою в скрабл і шахи, співала популярні пісні. Малювала все, що спадало на думку, — очі, обличчя, краєвиди, тіні. Склала музику й слова до пісні з вигаданого чотиригодинного фільму про кінець світу, під назвою «Останній день життя Неда Громбі», записуючи божевільні рядки про життя й смерть, війну й мир де завгодно — на шпалерах, на підлозі, на стелі. Я заплющувала очі, щоб відігнати оглушливу тишу, й порпа-

лась у спогадах про минуле життя — ніби серед них було сховано ключ від дверей, що могли кудись вести.

Я ходила в гості до старих. Це стало моїм улюбленим заняттям. Кожен з них теж був замкнений у своєму власному Ніколи — в непроникному полоні однакових днів і самоти. Я почала дзвонити до них у двері, переконуючи, що продаю різдвяні календарі, які видає моя церква. Я їла їхні фруктові кекси, гладила їхніх старих собак — аж поки ті шкандибали геть. Сьорбала їхній чудернацький чай, дивилася телевизор, дихала застарілими запахами, яких самі господарі давно вже не помічали. Та найголовніше — я слухала їхні історії. Я продиралася крізь незграбні купи анекдотів і заплутаних оповідок про покійних чоловіків, слабке здоров'я, дитинство з тафтою й молоком по десять центів.

Часом я думала: якщо я залишусь у Ніколи назавжди, то стану схожою на стародавнього мандрівника зі збитими до крові ногами й загрубілими руками, який шкутильгає узбіччям дороги під тягарем історій і таємниць з усього світу.

Що ж, так я принаймні стану мудрішою.

Та щоразу, вислуховуючи чергову бувальщину про розірвані заручини, мертву дитину чи kota, я бачила, як зненацька насувається розпад. Це завжди відбувалося так раптово, що я аж підскакувала з несподіванки. Мовчки тріскали шибки в усіх вікнах. Або з гуркотом падала вниз фамільна фотографія, відкриваючи нестерпно яскравий — на тлі вицвілих шпалер — прямокутник, що сорок років не бачив денного світла.

— Ой, що ж це таке коїться? Господи Ісусе!

У місіс Кан це почалося з тихого хлопання.

— Знову ці клятї єноти, — пробурмотіла вона, щільніше кутаючись у халатин. Потім з кабінету долинув її крик, я побігла туди — й здивовано побачила, що снігові кулі з її колекції — дарунки Пола, давнього залицяльника, — вибухають одна за одною, мов гранати, а підлога засипана снігом, друзками скла, уламками пластмасових Санта-Клаусів, Ейфелевих веж, соборів Святого Петра й залита водою.

Місіс Кан затулила обличчя долонями:

— Це кінець світу!

Звичайно ж, я й раніше помічала ознаки занепаду. І вдома, в мамі. І тоді, в «Рубці». Я не знала, чому це відбувається і що означає, та варто мені було покинути Вінкрофт, як світ круг мене починав в'янути й руйнуватися.

Це завжди лякало мене. Я тікала, поспіхом бурмочучи вибачення і обіцяючи прийти завтра, а місіс Кан, містер Еплтон, місіс Яновіц, міс Белосі залишалися спантеличено, з кректанням розглядати гнилизну, плісняву й тріщини, що простягалися по шибках, мов кощаві пальці. Повернувшись до Вінкрофта, я нишпорила в парку, шукаючи Хранителя. Мені хотілося кинути йому виклик, вимагати відповіді на запитання, що відбувається.

Та він, на мій превеликий жаль, жодного разу не з'явився тоді, коли мені кортіло його побачити.

Масштаби руйнування поволі більшали. Що це означало? Може, Ніколи звужувалося, мов чорна дірка? Збігав час, відведений для голосування? А може, причина всього цього — те, що сталося з Джимом?

Ця думка пронизала мене, наче електричний струм.

Джим! Усе це напевно через Джима!

Аж ось настав день, коли Вітлі нікуди не поїхала.

Я знайшла її нагорі, під ковдрою, з набряклим від сліз обличчям: вона дивилася «Смертельну звабу» в ноутбучі. Я вирячилася на неї, ледве вірячи власним очам: так, напевно, відчувається людина, що вижила після кораблетрощі — й натрапила на товариша по нещастю, винесеного морем на той самий безлюдний острів.

Вітлі, поглянувши на мене, сказала:

— Облиш мене, Бі.

Я боялася сполохати її — і зробила так, як вона просила. Заваривши чай, я мовчки залишила чашку на столику біля ліжка — і майнула за двері.

Під час наступного пробудження, на моє велике полегшення, вона знову була там, тільки дивилася «Клуб “Сніданок”». А третього разу це були «Бовдури». Я щоразу приносила їй чай. Якось, коли я увійшла до кімнати, вона відкинула ковдру й з усмішкою поглянула на мене:

— Хочеш подивитися зі мною «Феріса Б'юлера»?

Ще через кілька пробуджень повернувся Кеннон. Виявилося, що бешкетувати одному не так весело. Так само вичавлений, як Вітлі, він засів у бібліотеці з ноутбуком — і, увімкнувши режим DOS, заходився зосереджено, наче справжній хакер, набирати якісь команди. Екраном бігли нескінченні рядки коду. Я роздрукувала для нього маловідому статтю, напи-

сану аспірантом Стенфордського університету й присвячену майбутньому інтернет-безпеки, і мовчки поклала біля його ноутбука. Під час наступного пробудження це була розвідка про Стівена Спілберга й клонування мозку, написана молодим науковцем з Гарварду, а потім — матеріал про перспективи роботехніки, розміщений у блозі якогось шістнадцятирічного генія з Кембриджа.

— Як ти розшукала всі ці статті? — запитав якимсь Кеннон, перш ніж я встигла вислизнути з бібліотеки. — Про них же ніхто не знає!

«Треба ж мені було щось робити в Ніколи. Ось я й перечитала весь інтернет. Двічі».

— Так, випадково натрапила на них.

Він усміхнувся:

— Чудові статті. Дякую, Бі.

Невдовзі Кіп теж облишив свій автостоп. Коли він переступив поріг Вінкрофта, я не втрималась — і міцно обняла його.

— Ти зламаєш мені шию, сестричко Бі! Я ж не Елвіс, що воскрес із мертвих, дитинко!

Звільнившись з обіймів і не сказавши більше ні слова, він подався нагору. Проте з його кволої усмішки я зрозуміла, що він також радий мене бачити. Того вечора я приготувала для нього гумбо по-креольськи з креветками, як у його улюбленій маленькій кав'ярні в Мос-Блафі. Я принесла тарілку до спальні, де Кіп, згорнувши калачиком на ліжку, дивився по телевізору «В полоні непотрібних речей: поховані живцем».

— Де ти роздобула секретний рецепт тітоньки Мо? — здивувався він.

«За мільйон пробуджень я змогла переконати її, що я — її давно пропала небога».

— Просто перемішала все в каструлі, — стенула я плечима.

Отже, всі були тут: троє диких звірів, яких я щосили намагалася втримати в зоопарку, щоб вони не никали на волі.

Якось увечері ми всі сиділи й читали в бібліотеці. Я помітила, що Кіп раз у раз позирає на камінний годинник, чекаючи чогось. Напевно, Марта повідомила його про спільне зібрання: коли вона з'явилась проти ночі з важкою чорною торбиною за плечима і вмести-лась на канапі, він, здавалося, нітрохи не здивувався.

— Час настав, — оголосила Марта.

Вітлі й Кеннон приголомшено вирячилися на неї.

— Ми теж раді тебе бачити, — мовив Кеннон.

Марта силувано всміхнулася до нього й лягнула в долоні, наче суддя.

— Ми повернулися до того, з чого починали, — сказала вона. — Таке враження, що Ніколи оточують слизькі похилі стіни, які завжди повертають нас у початкову точку. Підозрюю, що кожного з нас, як і мене, переслідує Хранитель, з'являючись у найнесподіваніший момент.

Я кивнула. Інші — так само.

— Він — наш опікун. Він наглядає за нами, стежить, щоб ми були живі й здорові, та водночас тримає нас у шорах. Це означає, що він здатен на все: він — наш провідник і наглядач, охоронець і мучитель. Часом він дозволяє тобі робити все, що ти хочеш, часом підкидає пораду. А часом бентежить тебе, нагадуючи саме про те, що ти хотів би забути. Він зробить усе,

щоб скерувати тебе в певному напрямку. А найголовніше, що він — натхненник великого задуму, якого нам не збагнути.

Ніхто не промовив ані слова. Всі приголомшено слухали. Чого варта була хоча б Мартина поза: прямі плечі, спокійний погляд. Вона більше не була дивачкою, що не до ладу відпускала свої недотепні коментарі й почувалася набагато вільніше на сторінках фантастичного роману, ніж у реальному світі. То була нова Марта, яка багато чого навчилася в Білороди. Вона випромінювала впевненість у собі. Я й гадки не мала, до чого вона веде, та її промова була старанно обміркована: усі слова ретельно дібрані, начищені до блиску й нанизані в суворому порядку, наче коштовні камені в майстерно зробленому намисті.

— Ніколи існує насправді, — провадила вона. — Щоб зрозуміти його й підпорядкувати собі, ми маємо спочатку зрозуміти й підпорядкувати собі одні одних. Я обдумала все. Облишмо питання про те, хто з нас гідний жити. Ми до цього не готові. Наразі. Спочатку нам треба розгадати іншу таємницю. Вона бентежить нас усіх відтоді, як це сталося.

— Про що це ти кажеш? — насупився Кеннон.

— Про Джима.

Це ім'я так вразило нас усіх, ніби в повітрі блиснув меч — і з брязкотом упав до наших ніг.

— То було самогубство, — прошепотіла Вітлі.

Марта крижаним поглядом подивилася на неї:

— Ти й досі в це віриш?

Вітлі вирішила, що краще промовчати.

— Я встигла дослідити Ніколи, — вела далі Марта. — Крім усього іншого, ми можемо стати тут

найкращими в світі детективами. Ми можемо повертатися на місце злочину скільки завгодно разів. Можемо опитувати очевидців. Свідків. Поліцію. Кожного вчителя, учня й прибиральника. Можемо старанніше обмірковувати свої запитання, маніпулювати, погрожувати, шантажувати. Для нас не існує ні правил, ні покарань. Ми можемо з'ясувати, що сталося з Джимом. Раз і назавжди.

Мартині карі очі глянули просто на мене, і по моїй шкірі пробіг мороз.

— Але ж цієї справи так і не розкрили, — зауважив Кеннон.

— Умгу, — тихо підтакнув Кіплінг. — Поліція зайшла в глухий кут.

— На поліцію тиснуло шкільне начальство, вимагаючи якнайшвидше закрити справу. Що швидше всі повірять у самогубство, то раніше в Дарроу зафарбують закривавлені стіни. Цього хотіли наші батьки. Хотіли скоріше покінчити з цим скандалом, виставити Джима замріяним хлопчиськом, що був заздалегідь приречений. Легенда про Джима Мейсона мала перетворитися на чергову страшилку, не варту уваги.

— Тож найближчим часом нам треба зробитися Шерлоками, — мовила Вітлі.

— А я завжди любив твідові пальта й собакнюхачів, — підняв брови Кіплінг.

— Я згоден, — заявив Кеннон.

— Я теж, — прошепотіла Вітлі.

— А ти, Беатріс? — запитала Марта.

Усі поглянули на мене. Я сміливо дивилася на них, хоч моє серце шалено калатало.

Частина перша

Нарешті це сталося! Ми зібралися випустити лева з клітки. Витягти з-під води «Титанік». Дістати зі схованки труп, замуrowаний у стіну тієї ночі, коли ми вирушили на пошуки барила амонтильядо.

Ми зібралися з'ясувати, що трапилося з Джимом.

З моїм Джимом.

Гра в ката-мишки почалася.

ЧАСТИНА ДРУГА

10

Жимерні обставини загибелі Джима Лівінгстона Мейсона завжди здавались мені нереальними, хоч я бачила все на власні очі.

Зараз я згадувала всі подробиці минулорічних подій, сидючи в товаристві своїх чотирьох колишніх найкращих друзів у бібліотеці Вінкрофта, — і не могла позбутися відчуття, що пригадую правила уявної гри, в яку гралася ще в дитинстві.

У випускному класі, перед самісінькими іспитами, мій коханий Джим несподівано зник.

Через два дні його знайшли мертвим у затопленому кар'єрі Вулкан.

Він був моїм першим коханням — хоч ці слова анітрохи не відображують того, ким він був для мене насправді. Він був місяцем у моєму небі. Голосом у моїй голові. Моєю кров'ю. Всі — і насамперед ваша бабуся — скажуть, що перше кохання недовговічне й не варто сприймати його серйозно, проте я ладна заприсягтися, що в нас із Джимом усе було не так.

Він був неймовірно гарний — справжній герой вісімнадцятого століття, що скаче преріями на

коні: шість футів три дюйми заввишки, з медово-карими очима, розкуйовдженим чорнявим волоссям і усмішкою дивака. Та було в ньому дещо іще. Він був повен життя. Якщо життєву силу можна порівняти з течією річки, то в Джима вона була така бурхлива, що могла відірвати вам пальці. Звичайнісінький понеділок він проживав з такою пристрастю, ніби хотів поділитися з іншими найбільшою таємницею буття до початку вівторка. Чудак, король нав'язливих мелодій, ходяча двозначність, прихильник романтичних несподіванок — одного разу, ще тоді, коли ми були знайомі лише тиждень, він подарував мені вінтажну діамантову шпильку у формі бджілки. Він присвятив мені пісню під назвою «Шия королеви». Найгірше, що ця життєва сила вабила до нього геть усіх. Він був ліхтарем на ганку серед ночі. Чоловіки й жінки, старі й молоді кружляли довкола нього, ніби увага Джима Мейсона була водою чудотворної купелі в Лурді. І я не могла дорікати їм: у його товаристві вони немовби зростали й почувалися не такими самотніми.

Він називав мене своїм Амішем, своїм Викопним, своєю Геді Ламар. Він переконував, що в мені є щось старомодне — таке, чого він не міг уловити, і що мені варто було народитися за давніших, безневинніших часів.

— Ти — моя Вечірня Летюча Лисиця, — казав він.

— *Хто?*!

— Вимерлий вид ссавця, відомий лише з одного-єдиного зразка. Тебе помітили лише раз — 1874 року на острові Персі, недалеко від узбережжя Квінсленду, в Австралії. Твоїх родичів ніхто й ніколи не бачив.

А ти, як виявилось, отаборилась у звичайнісінькій школі-інтернаті, серед род-айлендської глушини. І ніхто, крім мене, цього не знає.

Схильний аналізувати все і всіх, стражденний і вразливий, він завжди всім переймався. Влітку перед останнім шкільним роком вони разом з другом дитинства добре випили — і вирушили кататися на катері протокою Лонг-Айленд, там налетіли на піщану косу й зіткнулися з рибальським човном. Рибалка та Джимів друг, дякувати Богові, не постраждали, а Джим дістав тріщину в черепі й два дні лежав непритомний. Отямившись, він написав шість пісень, чотири вірші і репкомпозицію «Оце так бенц», присвячену цій аварії. А ще запрягнувся ніколи не вживати алкоголю. І раз на місяць писав листи тому самому рибалці — ніби сповідувався перед священником.

Ось таким він був, Джим. Наливав через вінця. Упивався. І потонув.

— До життя треба ставитись, як до щойно відкритої Америки, — часто говорив він, беручи в руки гітару й проводячи по струнах загрубілими пучками. — Перед тобою простеляється чудовий новий світ. Кожного. Божого. Дня. Як ти хочеш скористатися ним?

А зараз Вітлі, Кеннон, Кіплінг і Марта схвилювано дивилися на мене. Раніше ми ніколи цього не робили. Ніколи не говорили про Джимову смерть. Причиною тут було не тільки горе, а й момент, коли це сталося. Коли поліція оприлюднила всі відомі їй факти й шкільна адміністрація виступила із заявою, іспити вже скінчились. Я була така приголомшена,

що не могла навіть підвестися з ліжка і майже не розмовляла. Тож я дозволила збожеволілим від тривоги батькам забрати мене зі злочасного Дарроу додому, до цілющої атмосфери Вочгілла. Минуло чимало днів, перш ніж я перестала плакати, і чимало місяців, перш ніж я хоч трохи оговталась.

«Під тягарем надмірного смутку тіло вимикається», — сказав тоді мені тато.

— З чого почнемо? — поцікавилась я.

— Чудове питання. — Марта поглянула на мене, і за скельцями окулярів блиснули її темні очі. — А як *ти* вважаєш — що сталося з Джимом? Я завжди хотіла спитати про це тебе.

Так, саме про це я запитувала себе щодня. По стільки разів на день, що мене вже можна було вважати за таємне диво природи — як людину, що багато років поспіль ходить із кулею в голові й ніщо в її рисах не виказує цієї страшної таємниці.

Мені страшенно кортіло поділитися своїми версіями — всім, що знала я й чого не знали вони. Адже саме заради цього я й поїхала до Вінкрофта. Проте зараз, коли ми опинились у цій шаленій круговерті між життям і смертю, це було не найрозумнішою ідеєю. Принаймні, якщо я хотіла залишитися живою. В мене аж мороз пробіг по шкірі від Мартиного значущого тону.

— Не знаю, — відповіла я вголос.

— Нещасний випадок, — утрутився Кіплінг. — Що ще може бути? Джим вирушив на кар'єр — і, можливо, напився. Так, після тієї аварії він запрягнувся «за-

в'язати», але в нього могла бути депресія. Він переймався своїм мюзиклом. Боявся, що не впорається. І, можливо, посковзнувся. Там у плавців усюди були заховані бляшанки з пивом. Можливо, він гуляв серед високої трави — а такої вітряної ночі це все одно, що влипнути у віск, — підійшов надто близько до краю і спіткнувся.

— Хіба Джим Мейсон коли-небудь спотикався? — запитав Кеннон.

Кіплінг стенув плечима й закинув голову, примруживши очі.

— Дурнуватий збіг, — тихо вимовив він. — Так матуся Грір називає розвиток подій за найгіршим сценарієм. За її словами, найбільші загадки минулого — скажімо, смерть Мерилін, убивство Кеннеді, справи Чорної Орхідеї та Зниклої Колонії, — це лише дурнуватий збіг обставин. — Він кивнув, ніби сам себе переконуючи, й ліниво махнув рукою. — Дурнуватий збіг. Один з мільярда шансів. Не те місце, не той час, і на додачу ще й серйозно не пощастило. Божевільний, міцний вузол випадковостей, якого не розплутати жодному детективові, бо зовні це видається чистісіньким абсурдом. — Він суворо поглянув на мене. — Дурнуватий збіг. Ось що сталося з Джимом. Головою своєю закладаюся.

— Умгу, — так само стенула плечима Вітлі. — Тобто ніхто з нас навіть не знав, що тієї ночі він подався на кар'єр.

Усі закивали й запитально презирнулися між собою.

Я підозрювала, що принаймні один із них бреше. Як я.

Частина друга

Зрештою, тієї ночі, коли загинув Джим, ніхто з них не був у тому місці, про яке говорив.

Я знала це, бо намагалася знайти їх. Усіх.

І не знайшла нікого.

Вулкан — чи «Вулканація», як його прозивали школярі в Дарроу, — був покинутим кар'єром десь за милю від школи.

Про цей кар'єр ходили легенди. Ділянка в сімнадцять акрів прилягала до території Дарроу з південного заходу: саме через спокусливу близькість до школи вона стала забороненою нічийною землею, про яку учні шепотілися й без упину думали, — далеким світом для жорстоких кпин, таємних ритуалів посвячення в шкільне товариство, інтимного спілкування та інших підліткових обрядів ініціації.

Чутки про кар'єр — про те, як туди дістатись і що трапилося з учнями, які там побували (більшість із них давно закінчили школу, тож підтвердити ці факти ніхто не міг), — були частиною буденного побуту Дарроу та основою тамтешнього шкільного фольклору. Кар'єр був таким самим атрибутом школи, як її гімн — «Відімікни моє серце, Боже», її девіз — «Істина. Співчуття. Ініціатива» й навіть Марксманівська бібліотека, готична фортеця з обвітреного сірого каменю, яка, мов люта мачуха в казці, дивилася на вас зі сторінок усіх рекламних брошур.

Після Першої світової війни корпорація «Вулкан Сендберг» розпочала тут видобування граніту. У п'ятдесятих роках фірма збанкрутувала, тож кар'єр покинули. За наступні роки він наповнився во-

дою, і утворилось озеро завглибшки в двісті футів. Його околиці заросли травой, що сягала аж до шиї. Бригадирська вишка, яка скидалася на салун часів Дикого Заходу, — дерев'яна коробка на палях у п'ятдесят футів, до якої можна було потрапити лише вузькими ветхими сходами, — почала неблаганно хилитися на північ. Кар'єр був завбільшки з невеличке містечко. Моторозна яма в землі неминуче вабила людські погляди. Вона ніби оголювала ту життєву правду, яку дорослі воліли приховувати від нас.

Футбольна команда Дарроу, за своїм звичаєм, щороку влаштовувала в кар'єрі «Ніч Голих Перегонів»: новачки мали пробігти голяка до кар'єру й назад. Шкільна збірна плавців влаштовувала там змагання — на щастя — перед офіційним чемпіонатом штату. Закохані парочки вирушали туди, щоб розпрощатися з невинністю, шибайголови — щоб обміркувати свої задуми. Подейкували навіть, що влада бреше — і Вулкан насправді був майданчиком для інопланетного космічного корабля.

Для адміністрації Дарроу кар'єр був судовим позовом, який кожної миті могли висунути проти неї; зачарованим лісом, який хотілося вирубати дощенту, щоб покінчити з похмурими казками, які огортали це місце отруйним туманом. Хтось зі шкільного керівництва постійно протестував, збирав підписи за те, щоб оголосити кар'єр місцем підвищеної небезпеки, переконував урядовців штату створити на його місці культурний центр, осередок спілки молодих християн чи житловий комплекс. А поки що нехай хоча б обгородять його новою огорожею — і цілодобово охо-

роняють. Проте службовці мерії Воріка — невдоволені тим, що ними намагаються командувати самовпевнені чужинці, і водночас самі неспроможні вирішити проблему, — не поспішали вживати заходів. Увесь час мого навчання в Дарроу огорожа довкола кар'єру — іржава, дірява, з вицвілими табличками «ВХІД ЗАБОРОНЕНО», — залишалася хіба що трохи більше, ніж фікцією.

Коли Джима знайшли мертвим, шкільне керівництво почало використовувати цей факт у власних інтересах. За останніми відомостями, кар'єр збирався перетворити на водосховище — і вже обгородили новісінькою, найсучаснішою огорожею.

Щоправда, навряд чи це змогло б зупинити школярів Дарроу.

Якби шкільна адміністрація дізналася, на які хитрощі учні здатні заради того, щоб проти ночі майнути на кар'єр або кудись іще — чи до чужих кімнат у гуртожитку, чи до тренажерних залів у підвалі, чи до бойлерної, — вона б не повірила власним вухам. Існував навіть таємний інтернет-форум — «*AlbanzNax.biz*», де колишні й нинішні учні ділилися способами проникнути до будь-якого шкільного приміщення й вибратися звідти непоміченими.

«Темний одяг. Краєчок ґанку. Прокрастися повз вікно, де містер Робертсон куняє зі свіжим числом "Потс енд райтерс" на грудях. І вперед».

Уся наша шістка частенько тікала на кар'єр. Ми примудрились прокрадатися одне до одного вночі, козирками й карнизами, щоб побалакати про хлопців, про вчителів, а потім викурити одну сигарету на всіх — і тим самим шляхом повернутися до своїх ліжок.

На другому році навчання Кеннон знайшов у порожньому тренажерному залі покинутого фітнесцентру схему зі стрілками, надряпану на кахлях. Опівночі ми потайки вислизали зі своїх кімнат — і зустрічалися біля Філософської алеї. Ледве тамуючи сміх, ми бігли на кар'єр лабіринтом стежок.

То були найкращі ночі в моєму житті.

Я не могла пояснити чому, — лише знала, що на схилі життя, повертаючись подумки до днів своєї юності, я пригадуватиму ночі, які ми проводили вшістьох, сидючи на хиткому підвіконні бригадирської вишки й дивлячись на прозоре блакитне озеро за сотні футів під нами.

Там зародилася наша дружба. Там між нами виник міцний зв'язок. Саме там, на тлі інопланетного суворого краєвиду — скель, неба й води, серед яких ми здійснювали заборонені, небезпечні вчинки, — наче в рентгенівському промінні, в кожному з нас проявились невисловлені питання, що бентежили нас. Життя, що спалювало нас ізсередини, сердечні рани — так само реальні, як вітер, що віяв нам в обличчя. Ми знали, що ніщо не буде таким, як раніше, що юність іще з нами, але вже минає, кохання — тендітне, а смерть існує насправді.

— А Білий Кролик? — запитала мене Марта. — Мені ця історія відразу здалася сумнівною. Надто вже все просто. Джима знайшли мертвим, і тут-таки з'ясувалося, що він і є Білий Кролик. — Вона хитнула головою. — Ніяк не пасує до того, що я раніше про нього знала.

Частина друга

— Гадаєш, це було інсценування? — обізвалася Вітлі. — Керівництво влаштувало змову й зробило Джима цапом-відбувайлом?

— Не знаю.

— Ти маєш слухність, — сказала я Марті. — Джим ніяк не міг бути Білим Кроликом.

— Звідки ти знаєш? — запитав Кеннон.

Я просто знала це, і квит.

Білий Кролик.

Так усі називали продавця наркотиків у Дарроу, невловимого і всюдисущого, наче вірус.

Майже весь той час, коли я вчилася в Дарроу, він був таким собі тамтешнім страхіттям. Ніхто не бачив його — чи принаймні ніхто в цьому не зізнався. Він влаштовував хитромудрі схованки по всій школі — скажімо, за рамою «Краєвиду № 14» у художній галереї або в дірці сидіння № 104 в шостому ряду концертної зали.

Коли розпочався мій останній шкільний рік, це ім'я обросло справжнім культом — і будь-яку незрозумілу подію оголошували справою Білого Кролика. Навіть учителі знали це ім'я. Вони, звичайно, не раз проводили термінові наради, намагаючись з'ясувати: чи ця особа існує насправді, чи її просто вигадали учні.

Найгучніший скандал був пов'язаний з новою ученицею на ім'я Вероніка Бірс. Вона наковталась якихось таблеток — і почала «дивитись мультики», аж поки впала зі сходів і потрапила до лікарні. Ці таблетки, за її словами, продав їй Білий Кролик. Поліція перевірила номер, однак то виявився анонімний телефон з проплаченими хвилинами.

Хто ж діяв насправді — самотній вовк чи банда покидьків? Хтось із тутешніх чи з чужих?

Коли поліція знайшла Джима, він був мертвий уже дві доби. Причиною смерті стала асфіксія внаслідок утоплення, однак, крім цього, під час розтину було виявлено ознаки струсу мозку, а ще переломи обох ніг і хребта, які Джим, на думку судового лікаря, дістав під час зіткнення з водою.

Поліція обшукала Джимову кімнату в Пекерхолі — і виявила в корпусі його гібсонівської гітари сховані «травичку», адерол, риталін і кокаїн. Із цього було зроблено висновок, що Джим і був тим самим горезвісним продавцем наркотиків — і, судячи з усього, наклав на себе руки, хоч не можна було відкидати й насильницьку смерть через кримінальні розбірки.

Це відкриття облетіло школу, мов кульова блискавка.

Спочатку — зникнення й загибель Джима, потім — приголомшлива новина про його потайне життя. Фільм жахів для підлітків, з ідеальним закінченням; нам залишалося хіба що хапати ротом повітря.

«Звичайно, це Джим був Білим Кроликом, — шепотілися всі довкола. — Отак!»

Ми завжди найгірше знаємо тих, ким найбільше захоплюємось.

Урешті, він був шкільною рокзіркою, серцеїдом, музичним генієм, Шекспіром, хлопчиною, що несподівано вибухав то репом, то віршами, за чиїм прикладом усі почали носити твідові кепі (це вже було невеличким дивом), — тим, кого всі любили, без кого не могли жити й кому водночас зичили смерті.

У ньому було дещо. Його шалене завзяття.

Він нагадував величезне освітлене вікно без завісок серед нічної темряви. Проходячи повз нього, ви мимоволі зупинялись і зазирали туди.

Я ніколи в це не вірила.

Джим ніяк не міг бути Білим Кроликом. Хтось підставив його — я була певна. Після тієї аварії з катером він не вживав ні наркотиків, ні алкоголю. І не став би торгувати ними. Він був з тих, хто рятує птахів зі зламаними крильми й зневажених, біля яких ніхто не сідає в їдальні. Потреби в грошах він не мав. Його батько, Едґар Мейсон, що почав друкувати репродукції картин Ван Гоґа на кросівках і цитати з Едґара По на светрах, керував «Голодним митцем» — міжнародною компанією з пошиву молодіжного одягу, яку він заснував у дев'ятнадцять років, сидячи на задньому сидінні свого джи́па. За відомостями часопису «Форбс», капітал Джимової родини оцінювався в п'ять мільярдів доларів.

Увесь минулий рік я піддавала сумніву власну віру в Джимову безневинність. Я наполегливо перевіряла свою версію в дорожніх умовах, миючи шини й видираючи дверцята. Я вкотре пригадувала випадки, коли Джим казав мені, що не зможе зустрітись зі мною в їдальні ввечері, бо в нього черговий приплив натхнення — і він працюватиме в своїй кімнаті. Невже він брехав мені щоразу, стверджуючи, що пише мюзикл про Джона Леннона під назвою «Людина нізвідки»?

Моє серце опиралося, вірило, що це не так. Він не міг брехати мені. Він міг казати неправду про інше.

Тільки не про це.

— Я знаю, з чого розпочати, — оголосила я.

Усі сиділи й замислено мовчали. Тепер вони поглянули на мене, чекаючи, що я скажу далі.

— З Віди Джошуа.

— З Киці?! — здивовано вигукнув Кіплінг.

— Їй щось відомо про Джимову загибель. Я певна.

— Звідки ти знаєш? — різко запитала Вітлі.

— Пам'ятаєте, як дивно Джим повадився останнього тижня?

Кіплінг підняв брову:

— Так само ти можеш запитати мене, чи пам'ятаю я спекотне літо з відключенням води, засміченою каналізацією й зламаним кондиціонером.

— Він був наче не в собі, — провадила я. — Ходив похмурий і кидався на всіх.

— Це все через той мюзикл, — обізвалася Вітлі.

— О, Боже правий! Отой мені мюзикл! — скрикнув Кіплінг. — Він пожирав бідолаху Джима живцем!

— Він справді переймався своїм мюзиклом, — вела я далі. — Та річ не тільки в цьому. Тут було ще дещо.

Усі дивилися на мене, чекаючи, що я скажу далі.

— Я цілком певна, що він залицявся до Віди Джошуа.

Ніхто не вимовив ні слова. Всі вражено втупились у мене.

— Пам'ятаєте перший вечір Весняних читань — саме перед тим, як Джим зник?

Усі кивнули.

Весняні читання — так називалося дводенне свято, на якому учні виступали з власними сценками,

промовами й піснями, присвяченими закінченню навчального року та майбутнім іспитам.

Десь о п'ятій годині я отримала смс від Джима. Він писав, що в нього лихоманка, тому він іде до лікарні. Я була вражена. Того вечора мали співати по-пурі з пісень, що звучали в «Людині нізвідки». Цей номер мав стати апофеозом Весняних читань — його ще ніколи не виконували прилюдно. Виходило, що Джим збирався пустити на самоплив прем'єру власного твору, і це видавалося дуже дивним. Можливо, він і хвилювався через те, та нізачо не самоусунувся б. Того самого вечора, вже після восьмої, я засиділась у бібліотеці — і виявила, що запізнююся на Весняні читання, тож вирішила скоротити дорогу — і побігла до актової зали повз задній двір кафетерію. Ми з Джимом ніколи там не ходили. Отам я його й побачила. Він сидів біля вантажної платформи. Зовсім не хворий. Просто сидів у чорній футболці й джинсах, ніби на когось чекав. Сам-один. Я сховалася за деревом і написала йому смс:

«Як твоє здоров'я?»

«Тридцять дев'ять», — відповів він мені, додавши сумний смайлик. Я дивилася з-за дерева, як він безжурно пише це.

«Я зайду до тебе», — написала я.

«Ні, не треба. Я хочу спати».

Я не вірила власним очам. Я вже збиралася підійти до Джима й сказати все, що я про нього думаю. Аж тут до нього під'їхав автомобіль. Їхав він дуже повільно, з вимкненими фарами: водій явно намагався, щоб його не помітили. Джим зіскочив з платформи й сів у машину. За кермом була Віда Джошуа.

— Ти бачила її? — запитав Кеннон.

Я кивнула.

— То був пом'ятий червоний ніссан містера Джошуа. Той самий, якого він завжди залишав біля музичної школи, з ключами в замку запалювання й табличкою «Продається» під заднім склом. Адміністрація школи увесь час просила його відігнати машину.

— Бідолашний містер Джошуа, — мовила Вітлі. — Добре, що хоч голови своєї ніде не забував.

— А потім ти говорила з Джимом, дитинко? — поцікавився Кіплінг.

Я кивнула:

— Наступного дня. Він ні в чому не зізнався. Тільки страшенно розсердився.

— На тебе? — недовіжливо примружилася Марта.

Я знову кивнула.

«Облиш мене, Беатріс! Годі підглядати за мною! Ти що, мій татусь чи матуся?»

Джимова реакція злякала мене. Таким я ще ніколи не бачила його: руки трусяться, на очах сльози, обличчя скривлене, ніби від раптового серцевого нападу, навіть піна на губах виступила. Він уже кілька тижнів ладен був вибухнути, та я списувала це на гарячкову працю над мюзиклом, який він мав завершити до Весняних читань, і над альбомом, який узявся записати для нього містер Джошуа. «Я хочу прославитися, Бі. Мені потрібна слава!» Він божеволів від тривоги, невпевненості в своїх силах і відчаю. «Ноти втратили м'якість», — скаржився він мені. Мотив, придуманий колись як наскрізна тема, зненацька почав здаватися йому нав'язливим, а вірші — суцільними штампами. Я запевняла, що все чудово,

та ніяк не могла його переконати. Наші стосунки стали напруженими, звелися до марних розмов про віршовані розміри, синкоповані ритми й пошуки рими до слова «витрачати».

— «Помічати»? «Доручати»? — пропонувала я.

— Ні, це геть не годиться, — сердився Джим.

Того дня я дала Джимові змогу пояснити все, що я бачила, і назвати безневинну причину, з якої він минулого вечора сів у ніссан до «цієї підстилки Віди», збрехавши мені про свою хворобу.

Проте він не став нічого пояснювати.

«Ти хочеш розлучитися зі мною?! — репетував він. — Гарзд! Досить уже мені твоїх комплексів, твоєї дитячої поведінки, твоєї неспроможності бачити в людях погане! Зло існує — ти розумієш це? Часом мерзота коїться просто в нас перед очима!»

Після цих його слів я обернулась — і помчала схилом пагорба вниз. Сльози аж душили мене. Коли я зупинилась і озирнулась, то виявила, на свій подив, що Джим не кинувся навздогін, як я сподівалась. Натомість він, похмурий і стурбований, рушив у протилежний бік і зник.

Так, ніби між нами нічого не було. Ніби між нами й справді все було скінчено.

Через два дні він загинув.

— Директор Траск повідомив, що Джимове тіло знайшли в кар'єрі, — провадила я. — Наступного дня про це писали в усіх газетах. А Віда того самого дня пропала.

— Що ти маєш на увазі? — запитав Кеннон.

— Вона негайно покинула місто, пам'ятаєте? Про це оголосили прилюдно.

— Так, твоя правда, — скривилася Вітлі. — На останньому зібранні. «А також маємо честь повідомити, що міс Джошуа стала учасницею програми дослідження стовбурових клітин у Чиказькому університеті».

Кіплінг недовірливо кивнув:

— Усе одно, якби шимпанзе взяли на роботу до Державного департаменту.

— Гадаєш, вона намагалася втекти з місця злочину? — запитала Марта.

— Вибір моменту був підозрілий, — відповіла я. — Вона немовби чогось боялася. Та я перевірила її «Фейсбук». Вона працює помічником шеф-кухаря в італійському ресторані «Анджело» і знову живе з батьками. Я завжди шкодувала, що мені тоді забракло духу розпитати її. Тепер я зроблю це. — Я зітхнула й підхопилася. — Хто піде зі мною?

Одне за одним, з тривогою на обличчях, вони підняли руки.

II

Віда Лоретта Джошуа була на сім років старша за нас.

Єдина дочка містера Джошуа, вона закінчила Дарроу і вступила до коледжу в Північній Кароліні, а потім у неї сталося щось на зразок нервового зриву — істинна його природа так і залишилася нез'ясованою, — і вона повернулася додому.

Коли ви відвідували скромний, у тюдорівському стилі будиночок родини Джошуа на території школи Дарроу, то почувалися ніби в товаристві двох звичай-

них людей, що тримають удома пантеру. Причин було дві. По-перше, Віда Джошуа була писана красуня — чорнява, з широко посадженими блакитними очима, неземної краси вилицями й таким симетричним і чарівливим обличчям, що, коли вона нарешті вшанувала вас поглядом (а це ставалося не відразу), то вам здавалося, ніби ви блимаєте очима крізь бінокль на дику кицьку, яка ліниво дивиться на вас із вершини гори. По-друге, містер і місіс Джошуа, здається, побоювались своєї донечки — і розмовляли з нею якнайлагідніше. Коли та вилежувалась у вітальні на канапі, з масним волоссям, у завеликому светрі, поїдаючи капустяні чипси просто з пакета й дивлячись по телевізору шоу «Справжні домогосподарки Атланти», — вони ходили круг неї навшпиньки, щоб, боронь Боже, не сполохати доню. Надто вже лякали їх обидві перспективи: випустити її знову на волю (тобто до коледжу) чи відправити до заповідника (тобто на психотерапію). Тому вони просто залишали Віду сам на сам чи то з нудьгою, чи то з депресією — чи що там у неї було на душі.

Достеменно цього ніхто не знав.

На другому році нашого навчання містер Джошуа, мабуть, вплинув на когось, щоб дочку взяли на роботу до Дарроу. Спочатку Віда перекладала папери в приймальній комісії, позіхаючи й непереконливо тиняючись між ксероксом і комп'ютером; пізніше перебралася на кафедру іспанської мови, потім стала помічником тренера юнацької команди з хокею на траві, а коли в неї не залагодилось і там (мало хто, напевно, почувается затишно поряд із дикою кицькою), її відіслали геть з очей, до картинної галереї. Більшу час-

тину дня вона, покинувши робоче місце, стовбичила на задвірку біля смітника, теревенячи з кимось із учнів — неодмінно з хлопцем. Подейкували, що в Дарроу її прозвали «підстилка Віда», що вона переспала з усією шкільною командою з боротьби, що в коледжі вона закохалась у викладача й тероризувала його дружину, і суд заборонив їй підходити до нього, — це й довело Віду до загадкового нервового зриву.

Це було все, що я знала про неї до того, як побачила її з Джимом. Та після того як вони разом поїхали тоді зі школи, прізвисько «Киця» — так називав свою дочку містер Джошуа — почало здаватися мені вельми вдалим: милий маленький клубочок шерсті зненацька обернувся на небезпечну хижачку, що поїдає кінські трупи й ладна вбивати без попередження.

Я й гадки не мала, що вони з Джимом приятелювали. Вона ніколи про нього не згадувала. Хіба що позирала на нього зі свого лігва з трохи меншою байдужістю, ніж на мене й усіх інших. Після того, як Джима знайшли мертвим, вона несподівано зникла з картинної галереї. Її ергономічне гвинтове крісло, пластиковий стаканчик для ручок, купа роздрукованих прејскурантів на картини, резюме художників, інформаційні брошури для нових членів фітнесклубу «Джем» і меню тайських ресторанів — усе це відразу після Джимової загибелі свердлило мені мозок одними й тими самими запитаннями.

Я виявила, що з сумнівом перебираю в пам'яті всі моменти, коли ми залишалися сам на сам із Джимом. Наче скнара, що, замкнувшись у кімнаті, засовує руки під матрац, де сховано гроші, і в мільйонний раз пе-

релічує їх — аби переконатися, що жодна монетка не пропала і йому не підсунули фальшивки. Після того я цілий рік стежила за Відою. Переглядала в «Інстаграмі» її фотографії, зроблені під час поїздок до Віконсину з її подругою Дженні, що вдягала бермуди. Стежила за її гучним переїздом до нової квартири у Вікер-парку («Хто-небудь знає хорошого перевізника в околицях Чикаго?»), звідки вона менш ніж за три місяці потихеньку повернулася до батьків. Дізналася про її вступ на курси моди та дизайну, про її зацікавлення рефлексологією та рокгурпою «Ейзенхауер». Я порпалась у цих артефактах, шукаючи ключів до її стосунків з Джимом. Часом я знаходила їх. Віда запустила слова пісні, написаної Джимом, — *«Carpe»*, — під розмитою фотографією жаби: *«Колись, прориваючи небо, зникаючи в височині, ми знали лиш тільки правду — не знали олжі й брехні»*. До роковин Джимової смерті вона написала на його сторінці в «Фейсбуці», перетвореній на віртуальний пам'ятник: *«Сумую за тобою, Мейсоне»*.

У найчорніші моменти мені кортіло послати їй кілька анонімних повідомлень: *«Я знаю, що ти зробила торік»* — чи щось подібне, щоб розговорити її, змусити розповісти про все, що їй було відомо, зізнатись у скоєному.

Проте я так нічого й не написала.

Я ніколи не повірила б, що Джим спроможний мене зрадити з Відою. Так, у нас із ним ніколи не було сексу. Часом ми були близькі до цього. Та в останню мить я щоразу казала «ні». Джим перевертався на спину, закидав голову й дививсь у стелю.

«Чого ти боїшся?» — зі щирим подивом питав він.

Я відповідала, що «поки не готова» — і таке інше, не наважуючись сказати йому правду: я боялася відчути, як під ногами зникає останній клаптик землі. Я кохала Джима, та часом мені здавалося, що наші стосунки — це якесь хвилинне божевілля. Я цілком занурювалась у нього, а через кілька днів — чи навіть тижнів — виринала і розгублено озиралась, не розуміючи, де я й котра зараз година.

«Хочеш зачекати до нашої шлюбної ночі? — дразнив він мене. — Ну, гаразд».

«Нічого дивного, що він не покинув мене, — думала я потім. — Усе одно йому нічого було втрачати».

У нього була Киця.

Після випуску ніхто з нас більше не бував у Дарроу — навіть тоді, коли ми потрапили в Ніколи.

На території школи тобі, як і завжди, здавалося, ніби ти опинився в минулому: шофери в круглих окулярах, громіздкі розцяцьковані телефони, люди в твідових костюмах, що раз по раз кажуть «пречудово» й називають «благодаттю» все, що тішить їх. У Дарроу завжди пишалися традиціями, культивуючи старомодність і виставляючи її напоказ, ніби це була не школа, а заповідник для якихось рідкісних птахів. У класах стояли такі самі дерев'яні парти, як півстоліття тому, а в церкві — такі самі лави. Більшість викладачів ходили з випростаними спинами й незмінною скорботою на обличчях — справжнісінькі живі дагеротипи.

Я дивилась у вікно, намагаючись не зважати на те, як мені пече у грудях. Цілий останній рік я міркувала

над тим, що сказала б Віді, якби мала нагоду розпитати її, — та в усіх сценах, що уявлялися мені, я мала жалюгідний, мізерний вигляд. «Що ви з Джимом робили того вечора? Чому ти несподівано зникла, коли він загинув? Чи кохала ти його? Чи кохав він тебе?»

Попереду з'явився старий дерев'яний знак, що хилитався під нескінченним дощем: «ШКОЛА ДАРРОУ-ГАРКЕР». Поряд із ним стояв бронзовий олень. Коли ми мчали повз нього, я встигла розгледіти його очі та роги. Промайнув — і зник у світлі червоних задніх ліхтарів напис: «Заснована 1887 року», і ось уже вивіска з оленем зникли в темряві.

— Не хвилюйся, Бі, — прошепотіла Вітлі, поклавши голову мені на плече. — Я потурбуюся про все.

— Щоразу, коли ти це кажеш, дитинко, хтось залишається без ока, — обізвався з переднього сидіння Кіплінг.

Вітлі лагідно усміхнулася:

— Я не можу поручитись за життя й здоров'я тих, хто дошкуляє моїм найкращим друзям. Вони скривдили Бі? Доведеться їм відчути на собі гнів Все-світу.

— Я б на твоєму місці трохи вгамував свій запал, Зевсе, — пробурмотів Кеннон, трохи гальмуючи.

Попереду з'явився пост охорони.

— Що ж ми їм скажемо? — запитала Марта.

— Те саме, що завжди. Ми — колишні учні. Тільки трішки мертві і застрягли в космічних катакомбах.

— Це буде *надто* довго, — прошепотіла Вітлі, хихотнувши й стиснувши мою руку.

Кеннон загальмував перед брамою й опустив скло. Ми в тривожній мовчанці спостерігали, як Мозес — сумнозвісний охоронець школи Дарроу — неквапом застібає куртку, поправляє комір сорочки й розкриває парасольку. Буркотливий і згорблений, наче знак питання, він — подекували — з'явився в школі того року, коли її заснували. То був ревний християнин, що згадував Господа всею, і колишній алкоголік. Щосереді опівночі він таємно ходив на збори анонімних алкоголіків у спортзалі в Сент-Пітерсі, а отже, кожен учень мав дві години, щоб нахабно проминути пост охорони й безкарно вирушити у власних справах — зрозуміло, до того часу, як Мозес повернеться.

— Добрий вечір, — офіційним тоном промовив Мозес, намагаючись заглушити шум дощу. — Чи можете стати вам у пригоді?

— Ви не впізнаєте нас? — запитав Кеннон.

Мозес придивився уважніше — і його густі сиві брови здивовано зсунулись на перенісці.

— Отакої! Кеннон Бічем! Кіплінг Сент-Джон! Вітлі! Беатріс! І крихітка Марта! Діти, що ви тут робите вночі, ще й у таку негоду?

— Ми були поблизу й вирішили заїхати, — відповів Кеннон. — Ми ненадовго.

Мозес стурбовано спохмурнів і позирнув на годинник. Коли він знову поглянув на Кеннона, в його очах майнула тривога.

— Хіба що ненадовго. — Він тицьнув у Кеннона пальцем. — І ніяких витівок, зрозуміло?

Кеннон кивнув, махнув йому рукою, піднімаючи скло, і ми поїхали дорогою.

— Ніяких витівок, про які ти згадаєш завтра, старий друже, — пробурмотів він.

— Боже мій! Оце так сюрприз!

Містер Джошуа, який відчинив нам двері, анітрохи не змінився: чистенький, поставний, блакитно-окий, рум'яний і стрункий, наче флагшток, у своєму незмінному плетеному вовняному жилеті.

— Чим можу прислужитися? Заходьте! Надворі така злива!

Він аж променів щирою лагідністю. Коли ми вп'ятох, геть змоклі, один за одним потяглися до будинку, я відчула докір сумління.

— Ми хотіли побачитися з Відою, — усміхнулася Вітлі. — Чи вдома наша люба Киця?

На під'їзній доріжці ми бачили її червоний ніссан, і до того ж у будинку світилося багато вікон. Тож відповідь ми чудово знали заздалегідь.

Містер Джошуа спантеличено заморгав.

— Віда? Звичайно. Ми... е-е... тільки-но сіли вечеряти. Заходьте. Заходьте, будь ласка.

Ми рушили за ним через порожню вітальню до їдальні, де побачили Віду й місіс Джошуа. Місіс Джошуа в жовтому фартусі розкладала по трьох тарілках кукурудзу, а Віда ліниво сиділа за столом, утупившись у телефон.

Життя в неволі, здається, відбилося на ній, бо тепер вона видавалася не такою приголомшливою, як у моїх спогадах. Вона трохи поповнішала, розкішне волосся порідшало й потоншало. Хоч ми вп'ятох мовчки з'юрилися круг її стільця, вона немовби ледве помі-

чала нас — оглянула байдужими очима й знову вирячилася на телефон. Вона звикла до нескінченних візитів батькових учнів, що постійно приходили на уроки гітари або на репетиції.

— Пегі! Кицюню! Це друзі Джима Мейсона. Пам'ятаєш мого учня Джима? Того самого, вундеркінда? Одного з найкращих молодих авторів, яких я будь-коли зустрічав... — Містер Джошуа з ласковою усмішкою підняв палець. — Він мав далеко піти. Його мюзикл про Леннона був одним з найдивовижніших... Справжній гобелен з музики й слів... — Він ніби забувся на мить, відверто ділячися з нами своїм смутком. Його обличчя почервоніло. — Гаразд. Що привело вас до нашої глушини?

Я ніколи не замислювалась над тим, як містер Джошуа сприйняв Джимову смерть, — і зрозуміла це лише тепер, стоячи в скромному передпокої з жовтавими стінами, слухаючи гучний стукіт дощу об дах, вдихаючи слабкий запах нафталіну і розглядаючи гітари на стінах, що наводили на думку про невиконані пісні. Це ж, урешті, саме містер Джошуа найбільше вірив у Джима, саме він навіяв йому думку спробувати щастя за межами нашого містечка, на Бродвеї. Це містер Джошуа старанно перекладав десятки Джимових демонстраційних записів на ноти. Це містер Джошуа змушував його доопрацьовувати свої твори так, щоб слова ставали влучніші, персонажі — яскравіші, а музика — розмаїтіша; розбирав разом з ним чудернацькі вислови й бунтівничі тексти Стівена Сондгайма, Ліна Менуеля Міранди й Теннесі Вільямса. Це містер Джошуа домовився з провідним нью-йоркським продюсером, щоб той прослухав його пісні з «Людини нізвід-

ки». Продюсерові пісні сподобались, і він запропонував Джимові пообідати разом. Зустріч було призначено десь на той час, коли Джим загинув.

Може, містер Джошуа був закоханий у Джима? Чи тут було щось інше? Скажімо, намагання приліпитися до Джимового таланту — і витягти собі щасливий квиток у майбутнє? А з загибеллю Джима — його найкращого учня, того щасливого квитка, — усі сподівання й перспективи містера Джошуа враз звелися нінащо.

— Ну, Віда напевно пам'ятає Джима, — посміхнулася Вітлі, схиливши вбік голову й піднявши брову. — Кицю, люба, зараз саме найкращий момент для того, щоб попросити твоїх батьків залишити нас... якщо ти не збираєшся посвячувати їх у всі найогидніші подробиці... — Вона невимушено вместила у кріслі біля стола й, закинувши ногу на поруччя, настромила на виделку стручок зеленої квасолі. — Ми хочемо знати все, — провадила, кусаючи кінчик стручка. — Хто це задумав? Хто довів цю справу до кінця? Куди ви з ним потайки їздили? І чому ти втекла з міста через тисячну частку секунди після того, як Джима знайшли мертвим?

Віда мовчки зирила на неї, роззявивши з подиву рота.

— Дитинко, не ображай наших розумових здібностей спробами все заперечувати, — протяг Кіплінг, махнувши рукою. — По-перше, Беатріс ніколи не бреше. Таких лагідних і чесних осіб, як вона, ти ще не зустрічала. Її таємне ім'я — Добра Чаклунка з Півночі. А по-друге, наш терпець зараз урветься. Не знаю, вкотре ми переживаємо один і той самий день,

відомий як «пробудження». Тому ми всі трішки знервовані.

— І трішки проти довгих балачок, — додав Кеннон.

— Пробачте? — втрутилась місіс Джошуа. — Що тут, Боже милий, коїться? Поле! Поле!

Містер Джошуа, що стояв біля дружини, не міг, здавалося, ні говорити, ні навіть поворухнутися, — наче пташка, що стривожено зависла в парку над лавою, під якою хтось щойно розсипав хлібні крихти.

— Ви, друзі, здуріли, — хрипко відповіла Віда. — Я й гадки не маю, про що це ви говорите.

Вітлі, посміхнувшись, узяла зі стола тарілку й легенько кинула її в повітря, наче диск. Тарілка промчала через кімнату і врізалась у вікно, а курка, рис та кукурудза порозліталися на всі боки.

На мить всі ошелешено заціпеніли. Потім місіс Джошуа кинулася до нічного столика, вхопила слухавку й набрала 911.

— До нашого будинку вдерлися!..

— Скажи їй, нехай покладе слухавку, — сказав Віді Кеннон, чухаючи носа.

— Пришліть наряд поліції! Негайно! До нашого будинку вдерлися діти... підлітки...

— Скажи їй, нехай покладе слухавку, якщо не хочеш носити в'язничну робу, — промовила Вітлі.

Віда здивовано позирнула на неї.

— І приймати в'язничний душ, — додав Кеннон, уможовчуючись у кріслі біля Вітлі.

— Вони знущаються з нас! Це колишні учні мого чоловіка! Будь ласка, приїжджайте негайно!

— Поклади слухавку, мамо, — сказала Віда.

Частина друга

— Ненавиджу, коли дівчата не підтримують інших дівчат, — зауважила Вітлі. — Коли вони без сорому крутять романи з чужими хлопцями, ніби так і треба. Це просто злочин. І до того ж це старомодно.

— Школа Дарроу!..

— Я б на твоєму місці сказав своїй матусі-бультер'єрці «фу», — обізвався Кеннон.

— Мамо! — гаркнула Віда.

Та місіс Джошуа не слухала її:

— Ентранс-драйв, 545! Швидше, будь ласка!

Віда підхопилася, підбігла до матері й відштовхнула її вбік, потім вирвала в неї слухавку й жбурнула в стіну. Слухавка влучила в невеличку картину з лисицею, що грає на скрипці, і картина зірвалася зі стіни, відкривши яскравий прямокутник шпалер, трохи припорошених чорною пліснявою.

Усі приголомшено замовкли.

Засапана Віда дивилася на нас вираженими очима.

— Що ти накоїла цього разу? — спитав у неї містер Джошуа.

— Скільки разів вам ще повторювати?! — гаркнула Віда. — Ми були друзями! І все! Він просто попросив мене підвезти його! Хотів, щоб я допомогла йому вислизнути зі школи! Коли ми проїздили повз Мозеса, він сховався під ковдрою на задньому сидінні. Це все, зрозуміло?! Не знаю, що тут такого! Ви всі просто подуріли!

— Ми тобі не віримо, — заявив Кеннон.

— Це ваші проблеми!

— Куди ти возила Джима? — запитала Марта.

— Я вже казала вам!

— Скажи ще раз, — наполягала Вітлі.

— Не знаю. До якогось торговельного центру.

— У Ньюпорті?

— Так.

— Ти хоч пам'ятаєш, де той центр? Чи як він називається? — допитувалась Марта.

— Ні.

— Ти хоч *що-небудь* можеш розповісти? — спитав Кеннон.

Віда стенула плечима:

— Якийсь убогий район. Довкола дешеві крамнички. Зоомагазин. А ще на паркувальному майданчику якийсь чоловігя в костюмі курчати роздавав кúльки в формі сердечок.

— І навіщо ж Джим туди їздив? — поцікавилася Марта.

— Може, захотів скуштувати смаженого курчати. Чи купити собі ручну ігуану. Звідки, в біса, мені знати? — зіпнула Віда.

— У тебе ж мають бути хоч *якісь* припущення, — наполягала Вітлі.

Віда знову роздратовано стенула плечима:

— Я подумала, що він поїхав по «травичку». Там на майданчику юрмилась якісь підозрілі типи.

— О котрій годині це було?

— Десь о восьмій... чи дев'ятій... — Віда зітхнула. — Я сказала, що зачекаю на нього і відвезу назад до школи, та він відповів, що доїде сам. Це *все*, зрозуміло? Я не знаю, що тут такого, і не маю жодного стосунку до його смерті! Серйозно!

Упродовж двадцяти хвилин Віда, сердячись і пирхаючи, знову й знову переповідала ту саму історію:

того вечора Джим лише попросив підвезти його. І все. Більше нічого. Між ними нічогісінько не було. Крім випадкового, суто дружнього спілкування. Тут вона була тверда як скеля. Я ладна була повірити Віді, та її слова все одно краляли моє серце ножем: якщо навіть вона казала правду — і в їхніх стосунках не було жодної романтики, це все одно означало, що Джим волів довіритись їй, а не мені, що він волів розбиратися зі своїми проблемами за моєю спиною. А якщо він приховував це від мене, то міг приховувати й що завгодно.

— Щось мені не віриться... Навряд чи він попросив би тебе підвезти його, якщо ви були просто друзями, — зауважила Вітлі.

Віда сердито поглянула на неї:

— Я вже казала тобі: ми спілкувалися. Вряди-годи. Він заходив до мене в галерею — і часом давав поради. Він був справжній геній. Розумівся на багатьох речах. Я розповіла йому про свої проблеми — ну, ви самі знаєте, — і він за десять хвилин дав мені чудову пораду. Не те що доктор Мілтон Єскович із його цапиною борідкою, довгими нігтями й цілою полицею книжок під назвою «Наука любити себе», який так нічого й не порадив мені за всі шість років, що я ходила до нього.

Вона позирнула на батька, який відповів їй невиразним поглядом. Обоє, містер і місіс Джошуа, слухали доньку так, ніби вона говорила якоюсь дивною мовою, де розумієш тільки кожне третє слово.

— Джим раз по раз казав мені, що моє життя не скінчене — і я повинна опанувати його. Тому я й вирішила переїхати до Чикаго. Я сказала йому, що мене запросили інтерном до лабораторії, і він звелів мені їхати. Треба, мовляв, користуватися нагодою. Навіть

якщо це лякає мене. Джим казав: якщо ти бачиш попереду себе провалля — і тобі стає страшно, треба просто розбігтись як слід і перескочити через нього. Він мене підбадьорював. А я допомагала йому. Він хотів бути великим. Щоб його мюзикл зайняв місце поряд з «Оклахомою» та «Орендою». Він прагнув слави. Найбільше він жадав увійти в історію. І увійшов би. Він показував мені свій записник — там були просто *карколомні* вірші. — Віда хитнула головою. — Який жах, що з ним це сталося! Але ж таке воно, життя. Всі генії помирають зарано.

— Коли ти бачила його востаннє? — запитала я.

— Ви що, не чули? Я ж казала вам. Коли висадила його біля того торговельного центру.

— А того вечора, коли він загинув, ти не говорила з ним? Ви не домовлялися зустрітись біля кар'єру?

Віда спохмурніла:

— Що ти мелеш? Я сто років не була біля того кар'єру. — Вона пирхнула й знову хитнула головою. — Тільки-но я почула про те, що його не тільки знайшли мертвим, а ще й вважають за наркоділка... я поїхала просто до поліції й сказала їм, що вони геть здуріли. — Вона вибалушила очі. — Якщо в нього в кімнаті знайшли наркотики, то вони були не Джимові.

— Звідки ти знаєш? — поцікавилась я.

— Він сказав мені, чиї вони.

— Он як? — стрепенулася Марта, несподівано поглянувши на мене. — Що-що?

— Так, так, — кивнула Віда. — Десь за два тижні до загибелі. Більше ні про що він не міг говорити. Лише про те, як він дізнався, що один з його найкращих друзів багато років продавав учням важкі наркотики.

— А він не казав, хто саме? — запитав Кіплінг.

— Ні, не встиг. Коли він збирався розповісти це мені, той друг саме зателефонував йому. «Про вовка помовка», — сказав тоді Джим. Я помітила ім'я на екрані його телефона. — Віда зморщила ніс. — Чудернацьке якесь ім'я. Одне коротеньке слово.

— І що ж то за слово? — запитав Кеннон.

— «Крик».

«Ні! Ні! Це неможливо!» — залунав хор голосів у моїй голові.

Ніхто не поворухнувся.

Вітлі невидючими очима втупилась у килим.

— Я назвала це ім'я в поліції, — провадила Віда. — І розповіла їм усе. Сказала, що ця особа має стосунок до вбивства Джима. В цьому я була цілковито впевнена. Ця людина знала, що її таємниця от-от впливе. Слід було позбутися Джима. Щоб він замовк, зрозуміло? — Віда знову вибалушила очі. — Та полісменам було байдуже. Мабуть, вони там пооб'їдалися пончиками й не змогли підняти свої сідниці зі стільців. Бо я про цю справу так нічого більше й не чула. Щоправда, я не дивуюся — нині ніхто нічого не робить. Один тільки Джим щось робив, чогось прагнув. А тепер і його немає.

Вона замовкла. В кімнаті запала напружена тиша. Аж тут Вітлі підскочила й побігла геть із будинку.

12

Ми кинулися за нею.

Уже перед дверима, коли Кеннон та інші вискочили під дощ, я зупинилася, щоб востаннє глянути на

родину Джошуа: всі вони похмуро дивились одне на одного, наче три незнайомці у в'язничній камері, що чекають звинувачення. Потім я розвенулася — і вибігла надвір.

Вітлі вже майже дісталася до кінця Ентранс-драйв.

— Вітлі! — гукнув Кіп.

— Годі! — підхопив Кеннон. — Куди ти зібралася?

Не звертаючи уваги на їхні крики, вона звернула бік і зникла за пагорбом. Коли я досягла вершини, всі були вже далеко внизу: темна постать Вітлі мчала повз тенісні корти й футбольні поля, а Марта, Кеннон і Кіп, одне за одним, наздоганяли її.

— Зупинися! — кричала Марта.

— Треба поговорити!

— Вітлі Ленсінг! Стій!

Я щодуху кинулася за ними. Ззаду вже лунала ледве чутна поліційна сирена. Вітлі — Білий Кролик? Це неможливо!

Дощ уже лив як з відра, обстрілюючи краплями голову та руки, наче небесний кулемет. Я майже нічого не бачила і мчала навмання. Деревата тріскотіли й загрозливо хиталися, невпинно гуркотів грім. Спотикаючись і посковзаючись мало не за кожним кроком, я спустилася схилом униз, просто в калюжу густого, як дьоготь, бруду. Кросівки в'язли в ньому, наче в болоті. Далеко попереду, крізь серпанок дощу, я бачила Вітлі та інших: вони вже завертали за ріг дівчачого гуртожитку. Слейт-Холл, Стонінгтон-Менор і готичні арки височіли вдалині, а їхні темні спотворені тіні, наче довгі зігнуті пальці, витягались у жовтому світлі ліхтарів. Я побігла наперейми через садок

за Морлі-Хаузом — і мало не наскочила на Марту. Судячи з усього, вона посковзнулась і впала у бруд.

— Ти жива? — вигукнула я.

— Біжи, — видихнула вона, махнувши рукою.

Я побігла далі. Завернувши за ріг центру водного спорту — масивної будівлі зі скла й бетону, — я побачила, що одні скляні двері розтросчено цеглиною. Відчинивши ці двері, я залізла всередину. У темряві переді мною відлунювали чийсь вигуки й кроки. Я промайнула через темний вестибюль, повз численні вітрини з кубками та медалями й чорно-білими фотографіями збірної команди з плавання. Потім пробігла коридором, ледве втримуючи рівновагу на лінолеумі в своїх обліплених брудом кросівках, і прочинила великі двері, що вели до басейну олімпійського стандарту.

Кіплінг із Кенноном були всередині. Вітлі пірнула в басейн, і вони, стоячи скраю, виглядали її темний силует під водою. Вітлі хутко пливла туди, де було найглибше. За хвилину вона випірнула, хапаючи ротом повітря.

— Що ти робиш? — запитав Кеннон. — Ми просто хотіли поговорити з тобою!

— Від нас тобі не втекти, дитинко, — додав Кіплінг.

Сердито позирнувши на них, вона знову сховалася під водою.

— Вона пливе до дверей! — вигукнув Кеннон і пробіг повз мене.

І справді, Вітлі вмить вискочила з басейну, видряпалася драбиною, відштовхнула мене вбік — так, що я налетіла на стілець, — і врізалася в двері, прочинивши їх. Аж тут перед нею опинилася Марта,

з ніг до голови заляпана брудом. Приголомшена Вітлі намагалася майнути повз неї, та в Мартиних руках виявився кубок — узятий, вочевидь, з вітрини. Марта розмахнулась і зацідила Вітлі кубком у скроню. Та, завивши з болю, впала на підлогу.

— Познайомтеся з Білим Кроликом, — засапано оголосила Марта.

Зачинивши двері, вона встромила кубок між ручками, наче защіпку.

— То це була ти! — вигукнув Кеннон, дивлячись на Марту з висоти свого зросту. — Увесь цей час! І не сказала нікому ні слова! Як ти могла дурити мене — день за днем, день за... Неймовірно!

— Я не збиралася займатись цим постійно, — пробурмотіла Вітлі й сіла, потираючи забиту скроню. — Просто потім мій номер пішов гуляти школою. Так і народився міф про Білого Кролика. Зупинитися було вже пізно.

— Як ти могла? — ледве чутно прошепотіла я.

Вітлі виричалася на мене:

— Еге ж, Бі. Ми всі знаємо, що ти ніколи не вчинила б так. Ти ж у нас праведниця. Твій моральний компас завжди показує в бік святості. А от мені пощастило менше. — Вона пирхнула й понуро втупилась у підлогу.

Ми мовчали. Відблиски хвилюк на блакитній поверхні води грали на наших лицах.

Я не могла повірити, що Вітлі стільки років брехала нам. Я ніколи її не підозрювала. І Кеннон — так само, судячи з його розлюченого обличчя.

І все-таки певна логіка тут була — хоч і викривлена. Мати Вітлі, та сама Лінда, очолювала фармацев-

тичну імперію. Вітлі часто й захоплено розповідала про ділове завзяття своєї матері — про те, як Лінда, в обладунку з норкової шуби, озброєна освітою школярки-недоучки й здоровим глуздом доньки фермера з Міссурі, головувала в Нью-Йорку на радах директорів і зборах акціонерів — і ставила на місце зухвалих мачо-банкирів, затикаючи їм рота однією хвацькою фразою: «Якби дурість могла літати, з вас вийшов би «Аеробус А-350». Правда ж полягала в тому — і щоразу думка про цю правду змушувала мене плакати, хоч я завжди старанно стежила за собою, щоб не прохопитися Вітлі, — що Лінда не любила своєї дочки, принаймні так, як та цього потребувала. Вітлі з дитинства переходила від нянь до гувернанток, з літніх таборів до інтернатів, наче чиясь загублена валіза. Якоюсь мірою я розуміла її: Вітлі стала Білим Кроликом, щоб довести собі — а може, й матері, — що вона теж чогось варта.

Я не забула Відиних слів про те, що Білий Кролик міг відіграти роль у Джимовій загибелі. «Я сказала, що ця особа має стосунок до вбивства Джима. Ця людина знала, що її таємниця от-от впливе. Слід було позбутися Джима». Ці слова застрягли в моїй голові — і не давали спокою, мерехтячи вогнем достеменної правди, хоч мені й важко було це визнати.

— Як Джим дізнався, що це ти? — запитала я.

Вітлі похмуро глянула на мене:

— Він спіймав мене на гарячому.

— Коли?

— За тиждень до іспитів. Я завжди виходила на двір о третій ночі, щоб зробити схованку. Він повертався з кар'єру — і бачив, як я заходжу до обсерваторії. Потім він простежив за мною, побачив, що я роблю,

і розлютився. Влаштував скандал з нічого. Ми все одно вже готувалися до випуску. Білий Кролик доживав останні дні. Джим почав кричати щось про громадянську відповідальність, про те, що треба вчинити правильно. Вимагав, щоб я зізналась адміністрації школи.

— Тому ти вирішила його підставити, — зауважила Марта. — Заховала наркотики до його гітари, щоб звалити на нього свою провину.

— Ні! — Вітлі рішуче хитнула головою. — Це сталося випадково. Я завжди тримала свій запас за старим сараєм біля Друрі-Філд. Тим самим, про який завжди казали, нібито там живуть привиди. Насправді нічого такого там немає. Лише бруд і купа старих спортивних прапорів і транспарантів. Якось я побачила, як цей сарай оглядають забудовники. Я дізналася, що його збираються знести — і побудувати на тому місці оранжерею. Того самого дня, під час вечері, я втекла з їдальні — і забрала свій запас зі схованки. Хотіла переховати його до своєї кімнати, але того вечора, як навмисне, фарбували коридори. Всюди було повно людей... Я була у відчаї. Якби мене застали з наркотиками в торбині... — Вона здригнулась. — Я забігла до хлоп'ячого гуртожитку, до Джимової кімнати. Я знала, що він кладе ключ під килимок. Тоді я й засунула все до його гітари. Думала, що наступного дня повернусь і переховую. Неодмінно... Та наступного дня оголосили, що Джим зник. Коли я змогла повернутися, поліція вже обшукала його кімнату — і все знайшла.

Марта пильно глянула на неї:

— Про те, що Джим зник, оголосили в четвер уранці. Поліція знайшла його мертвим у п'ятницю

ввечері. Коли саме ти заховала наркотики до його гітари?

Очі Вітлі стривожено забігали:

— Мабуть, у середу.

— Не бреш, — заперечила Марта.

— Я не брешу.

— Я повірила б тобі, якби не одна невеличка проблема.

— Яка?

— Джимова гітара була тоді в мене.

Усі вирішилися на неї.

— Джим позичив її мені, щоб я підготувала свою пісню до Весняних читань. Гітара два тижні була в моїй кімнаті. Про те, що Джим зник, оголосили в четвер уранці. Того самого дня, пізно ввечері, я занесла гітару до його кімнати. Ти вже знала, що Джим зник, коли ховала наркотики до його гітари. — Марта незворушно поглянула на Вітлі. — Ти скористалася його зникненням, щоб виплутатися з халепи, яку сама ж і заварила. Ти підставила його.

Вітлі блиснула очима.

— То була та ніч, коли він загинув? — непевним голосом запитала я. — Ти була з ним на кар'єрі?

— Ні, — хитнула головою Вітлі. — Присягаюся! Присягаюся, Бі! Я любила його так само, як і всі. — Сказавши це, вона заплакала. — Гаразд, гаразд. Я його підставила. Сховала наркотики в нього в кімнаті. Я злякалась. Я думала, що він уже пішов до адміністрації й сказав, що Білий Кролик — це я. Я зробила це, щоб урятуватися. Це жахливо! Але в його смерті я не винна, Богом присягаюся! — Вона подивилася на мене почервонілими очима. — Ти маєш повірити мені!

Зненацька у двері хтось затарабанив.

— Кенноне Бічеме! Ти тут?

То був Мозес.

— Будь ласка! — пхинькала Вітлі. — Я нічого не знала про Джимову смерть! І досі нічого не знаю! Присягаюсь!..

— Відчиняй негайно! Зі мною поліція!

— Поліція Воріка! Ви порушили кордон приватної власності!

Двері тріщали, але не піддавались.

— Вибираймося звідси, — сказала Марта.

Під невпинний стукіт у двері ми побігли до протилежного кінця басейну. Вітлі теж підвелась і вирушила вслід за нами. Але там були тільки трибуни. І роздягальні — чоловічі й жіночі.

Виходу не було.

Я вже ладна була запропонувати здатись — і провести решту пробудження в поліційному відділку, коли Кеннон схопив високий стілець рятувальника й пожбував його в скляну стіну. Скло лише надтріснуло.

— Відчиніть!

Кеннон знову підхопив стілець і ще раз ударив у стіну. Я побачила, як надворі до будівлі збігаються полісмени з яскравими ліхтарями в руках. Ще удар — і скло несподівано розлетілося. Ми разом кинулися навіткача, репетуючи на все горло, повз полісменів, чиї ліхтарі засліплювали нас.

— Поліція! Наказуємо вам зупинитись!

— Воїни! — загорлав Кіплінг. — До пекла й назад!

Я почула, як він виє десь за моєю спиною. Його виття підхопила Вітлі. Кеннон заспівав. Я щодуху помчала вперед; з моїх грудей виривався дикий при-

тлумлений сміх, схожий на гикавку. Мені хотілося швидше розчинитись у темряві. Я побачила, як один з полісменів дістає пістолет, і майже чекала, що він зі страху застрелить мене, вирішивши, що це початок якогось зомбі-апокаліпсиса. Я бігла до найтемнішої частини поля, дедалі швидше ворущачи ногами; струмені дощу боляче хльоскали мене. Коли я озирнулася, позаду сяяли червоно-сині поліційні ліхтарі, а круг центру водного спорту юрмилися люди.

Ніхто не гнався за мною. Я була сама-одна.

Я побігла підтюпцем, потім пішла. Дощ немовби голками колов моє обличчя. Несподівано я зрозуміла, що вибралася на узлісся. Вийшовши на пішохідну стежку, я рушила нею. Шалене збудження скоро відступило — я чула лише звуки власних кроків по брудній землі. Бруд був скрізь — клейкий і чорний, як дьоготь.

Джим.

Було так темно, що я майже відчувала, ніби він іде поряд.

Мені кортіло виляяти його, домогтися в нього правди. *Навіщо стільки таємниць?* Джим був картиною, яку я завжди вважала за єдиний і неповторний шедевр. А виявилось, що існували незліченні версії цього полотна — акварельні етюди, начерки олівцем і дешеві репродукції, які продають по дев'яносто дев'ять центів у сувенірних крамничках по аеропортах. Жодну з них не можна було порівняти — за красою й майстерністю — з моєю картиною, та на всіх було зображено одне й те саме, що робило мій скарб аж ніяк не унікальним. У Віди була своя версія. У містера Джошуа — своя. У Вітлі — своя. І навіть у Марти — так

дивно пролунали її слова: «Джимова гітара була тоді в мене». Її почуття до Джима спливли на поверхню — сильні, незрозумілі, ледве стримувані, — і знову поринули в глибини її душі.

Дощ припустив, грім загуркотів гучніше.

Я прямувала далі. Раз по раз я готова була з огидою заприсягтися, що в світлі блискавок бачу Хранителя — в його садівничому дощовику. Він ішов лісом, пробираючись між деревами, та щоразу, коли я зупинялась і з шаленим тьохканням серця вглядалась у темні хащі, там нікого не було.

Невдовзі я вже відчувала свинцеве тяжіння Ніколи — знайоме поколювання в ступнях, яке повзло все вище й вище.

Стежка вивела мене на галявину, де шаленіла буря; повсюди лежали повалені дерева. Примружившись, я розгледіла могутній дуб, що хитався під вітром за кілька ярдів від мене. Зненацька він затріщав — по всьому лісу віддалося моторошне відлуння, — і впав.

Я злякано заціпеніла.

Поряд зі мною знову затріщало дерево. Озираючись, я побачила ще один велетенський дуб, готовий завалитись. Я хотіла побокувати, та мої ноги загрузли в бруді, схожому на цемент. Щосили рвонувшись уперед, я звільнилась тієї самої миті, коли дерево з гуркотом упало на землю лише за кілька дюймів від мене, зачепивши гіллям мою голову.

Що тут коїться?!

Я підняла голову й позадувала, намагаючись зробити ще хоч один крок, та впала у бруд.

Наближалось вимкнення Ніколи. Одинадцять цілих і дві десятих години добігали кінця. Я пере-

вернулася навзник і, задихаючись, спробувала розгледіти небо крізь струмені дощу. Мене ніби заживо ховали мільйони монет, що падали з небес: моє тіло все глибше й глибше тонуло в бруді. Ще трохи — і мої руки й ноги відпадуть і розчиняться.

За кілька футів від мене захиталося ще одне дерево.

Остання моя думка була панічна: я помру, так і не розгадавши таємниці. Зізнання Віди Джошуа й Вітлі нічим не допомогли мені. Невже я так і не дізнаюся, що насправді сталося з Джимом? Як мені виграти голосування й повернутися назад до життя?

Аж тут я зрозуміла, що наді мною височіє темна постать із жорстокими очима.

Хранитель.

— *Дерева в темряві ростуть. До замку всі шляхи ведуть... О, де межа, о, де прозоріння? Отрута — ось моє спасіння.*

Дуб повалився просто на мене, я скрикнула — і все довкола померкло.

В

Я отямилася, хапаючи ротом повітря, на задньому сидінні ягуара, між Мартою й Кіпом.

Моє серце досі тьохкало після пережитого: велетенське дерево, що падає на мене, спроби визволитись із чіпкого бруду, несподівана поява Хранителя — і загадковий вірш, який він продекламував.

Мене нудило, та часу на роздуми не було. Марта й Кіплінг уже вибралися з автомобіля — і кинулися до будинку. Я помчала за ними. Всі ми, здається, боялися,

що Вітлі там не буде: принижена викриттям, а може, навіть налякана тим, що ми звинуватимо її в Джимовій смерті, вона втече.

Проте ми знайшли її на кухні, разом з Кенноном. Судячи з їхніх невеселих облич, вони серйозно розмовляли, а може, навіть сперечались.

Обличчя Вітлі було смутне й розчервоніле, проте я помітила на ньому сліди полегшення.

— Вітлі хоче дещо розповісти вам, — оголосив Кеннон.

Кволо усміхаючись, вона поглянула на нас:

— Пробачте. Пробачте за те, що я вчинила з Джимом. І з іншими учнями. За те, що брехала вам усім. Це було огидно. І безглуздо. Це могло зруйнувати мені життя. І мало не зруйнувало. Та я присягаюся всім найдорожчим, що зовсім не винна в Джимовій смерті. Я знаю, що тепер ви навряд чи повірите мені. Та ми з'ясуємо, що сталося з ним тієї ночі, і ви зрозумієте, що я тут ні при чому.

Кіплінг і Марта, що пильно дивились на неї, здається, прийняли це пояснення — й кивнули. Я так само кивнула.

І все-таки, пам'ятаючи, що Вітлі так довго брехала нам, я нагадувала собі, що вона цілком може брехати й зараз. Хоч я й не могла уявити, як вона свідомо шкодить Джимові, та не можна було забувати, що в нападі шаленства вона здатна на все — і до того ж, як тепер з'ясувалось, у неї був мотив. Якщо Вітлі вірила в те, що Джим збирається виказати її таємницю — і що адміністрація і, найголовніше, Лінда дізнаються, чим вона займалася, — неважко було повірити, що вона спробує запобігти цьому будь-якою ціною.

Несподівано я відчула, що всі втупились у мене.

— Що таке? — буркнула я.

— Ми хотіли запитати, що ти думаєш про Відине зізнання, — пояснила Марта.

Я стенула плечима:

— Я вірю їй.

— Я теж, — посміхнувся Кіплінг. — Такі дівчата, як Віда, не дуже вміють брехати. Скільки разів вона назвала Джима генієм? Дивно, як це вона не вважала, що Джим воскрес із мертвих, немов Ісус. — Він поглянув на мене. — Ти ж знаєш, як я любив його. Та ця його звичка збирати круг себе прихильників часом дратувала мене. Він був, прости його Боже, трохи себелюбцем.

— Він робив це ненавмисне, — заперечила я. — Просто людей вабило до нього.

— Ненавмисне! — передражнив мене Кіплінг. — Авжеж! Це все одно, що я стану в грозу серед футбольного поля із залізною дротиною в руках, а потім скажу: я ж не винен, що мене вдарило блискавкою!

— Їй особливо подобалися Джимові вірші до мюзиклу, — нагадала Марта.

— Еге ж. Це ж несподіване натхнення. Щось неземне. Пам'ятаєте, як він кілька тижнів поспіль не міг написати нічого, крім двох-трьох жалюгідних заримовок у дусі Ем-Сі Гаммера? Як він бідкався, що вичерпав себе й не може вичавити з себе ані рядка — аж вимучив усіх довкола? А потім — раз! — і видав шедевр. — Кіплінг замріяно махнув рукою. — Кожен рядок — перлина, один за одного кращий. І всі — про те, як боляче бути молодим і бадьорим.

— Дивовижні вірші, — зітхнула Вітлі.

— Вистава на Весняних читаннях мала шалений успіх, — замислено промовив Кіплінг, сплівши пальці рук. — Нью-Йорському продюсерові, з яким домовився містер Джошуа, сподобався демонстраційний запис. Усе складалося так, як і хотілося Джимові. Що ж йому завадило?

— Життя, — сухо обізвався Кіплінг.

— Або щось інше, що стосується тієї поїздки з Відою Джошуа. — Марта замислено обкушувала ніготь на великому пальці. — Цікаво, чи зуміємо ми знайти отой торговельний центр?

— Ми знаємо лише те, що там поряд зоомагазин і ресторан швидкого харчування, — зауважила Вітлі.

— Коли ти востаннє розмовляла з Джимом? — несподівано запитала мене Марта, примруживши очі.

— У вівторок удень. — Я кахикнула. — То був другий день Весняних читань. Ми посварилися, бо він збрехав мені, що лежить у лікарні.

— То наступного дня ви не розмовляли? Того дня, коли він загинув?

Я хитнула головою.

Ніхто нічого не сказав. Усі, мабуть, думали про те, як гірко мені згадувати нашу останню розмову, що закінчилася сваркою через Віду Джошуа.

Правда полягала в тому, що в середу я сиділа в Марксманівській бібліотеці, заховавшись на четвертому поверсі у відділі історії Південної Америки, куди учні зазирали нечасто. Там було темно, пахло цвіллю, а по кутках гніздилася велетенська міль. Цілий день я просиділа, втупившись у підручники з європейської історії та англійської літератури, біля одного-єдиного брудного вікна; в моїх навушниках гримів саундтрек

із «Загону самогубців», і я намагалася зосередитися на Великій французькій революції, Другій світовій війні та романі «По кому подзвін». Телефон я тримала вимкненим, бо не хотіла розмовляти з Джимом. За межами читальної зали я провела лише чотири хвилини — близько одинадцятої години вечора: їх я витратила на те, щоб дійти від бібліотеки до своєї кімнати в Крестон-Холлі.

Лише опівночі, перевдягшись у піжаму й залізши під ковдру, я увімкнула телефон, і на мене тут-таки звалилася купа повідомлень. Кілька — від Кіплінга, Кеннона й Вітлі. Двадцять сім — від Джима. Перше було надіслане о восьмій ранку — і містило один-єдиний знак питання. За ним — ще два: «Годі ображатися!» і «Ну що це за поведінка...», а за ними — відчайдушні голосові повідомлення. Їхній тон, спочатку жартівливий, поволі ставав гірким, а далі — й гнівним, і що більше я прослуховувала їх, то більше страждала й божеволіла:

«Зателефонуй мені».

«Зателефонуй мені, Бджілко».

«Нам треба поговорити».

«Якщо ти хоч трохи кохаєш мене, зателефонуй».

«Чому ти так чиниш?»

«Ти потрібна мені. Ти ж знаєш, як ти потрібна мені, щоб вижити».

«Ненавиджу. Ненавиджу тебе. За те, що кохаю».

«Не роби так».

«Я збираюсь на кар'єр. Приходь».

Це було останнє повідомлення, яке я одержала від нього. Час відправлення — 23:29.

Я знищила його. Знищила всі ці повідомлення.

Коли через два дні Джима знайшли мертвим, я чекала, що поліція спитає мене про його повідомлення. І збиралася відповісти, що провела всю ніч у себе в кімнаті.

Та цього ніхто не зробив. Мене взагалі не розпитували.

Мені кортіло сказати їм, що я знала про Джимів намір піти на кар'єр. Та, може, тоді вони не повірили б, що я цілу ніч просиділа в кімнаті?

Я була приречена залишитись у Ніколи назавжди. Я не мала жодної, ані найменшої змоги вибратися звідси живою.

— А може, нам зараз піти до поліції? — прошепотів Кеннон.

— Що? — перепитала Вітлі.

— Піти до поліції Воріка й спробувати поговорити про Джима? Можливо, нам нададуть доступ до його справи. Вони мали роздрукувати його останні дзвінки. Ми одержимо доступ до них — і дізнаємося більше про його останні дні: куди він ходив, з ким розмовляв.

— Поліція так і не знайшла вагомих доказів, щоб заперечити версію про самогубство, — зауважила Марта.

— Якщо школа не примусила їх закрити цю справу, — обізвалася Вітлі.

— Або його родина, — додав Кіплінг. — Може, Едгар Мейсон підозрював, що про його любого покійного синочка довідаються щось нехороше? Помітять у нього скалку в оці? Він зважився б на що завгодно, аби цієї таємниці не викрили. Пам'ятаєте сховище?

Ми нічого не відповіли, бо все чудово пам'ятали.

Останнього навчального року Джим запросив нас на різдвяні канікули до себе — до садиби «Водяний млин». Нас вразили надзвичайні заходи безпеки, які його родина сприймала як щось цілком буденне.

Едгар Мейсон завжди був параноїком. Джим прозивав свого татуса Гувером — на честь творця ФБР Едгара Гувера, схибленого на прослуховуванні всіх і кожного, — і це було не таким уже й жартом. Едгар Мейсон уже багато років винаймав співробітників приватної охоронної фірми «Ліхтар», і за Джимом та всіма членами його родини завжди ходили назирці два озброєні відставні морські піхотинці.

Різдвяні канікули наочно продемонстрували новий рівень Едгарової одержимості. Кожен дюйм у численних Мейсонових будинках, розкиданих по всьому світу, контролювався відеокамерами, записи з яких постійно передавалися на екрани апаратної кімнати в підвалі, яку називали «Оком». З Вашингтона за сімейними серверами спостерігали штатні співробітники служби кібербезпеки, що цілодобово моніторили всі події.

А ще в них було сховище.

— На випадок вторгнення, теракту та ядерної війни, — пояснив Джим, показуючи нам чорний бункер, що містився за пагорбом у дальшому закутку садиби, схожий на велетенського крокодила. — Там є електрогенератори, автономні джерела водопостачання й захищена телефонна лінія, за допомогою якої можна за три секунди зв'язатися з головою міністерства внутрішньої безпеки. Коли настане кінець світу, зустрінемося тут.

Усмішка зникла з його обличчя; він добре уявляв собі наслідки сказаного. Заглиблюватися в інші подробиці йому не хотілось. Урешті-решт, татусь був схиблений на безпеці і через нього також. Едгар Мейсон завжди був обережною людиною, однак аварія, що в неї Джим потрапив за рік до того, вивела його манію на новий рівень.

— Що ж, ходімо, — погодився Кеннон. — Розпитаймо їх. Подивімося, що знає поліція.

— Або про що намагається забути, — додала Вітлі.

— Бі? — звернулася до мене Марта.

Усі обернулися, з нетерпінням дивлячись на мене.

Я своєю чергою мовчки подивилася на них.

Якщо ми одержимо доступ до Джимової справи, там можуть виявитися його останні повідомлення, які він надсилав мені. Доведеться багато що пояснювати. Проте цікаво, що ще міститься в цій справі?

Отож я не вагалася, погоджуватися чи ні.

14

— Чи можу стати вам у пригоді? — запитав полісмен, на форменій бирці якого стояло прізвище «Полк».

— Ми хочемо поговорити з детективом Келгуном, — чемно відповіла Вітлі.

Келгун був головним слідчим у Джимовій справі. Він зробив кілька публічних заяв і дав кілька пресконференцій. Ми вирішили, що найлегше буде розпочати з цього власника густої сивої бороди й щурячих оченят, які розгублено блимали перед камерами репортерів, тоді як шию його заливав рум'янець. Відразу

було помітно, що йому кортить зіпхнути цю справу на когось іншого, досвідченішого, — і повернутися до розслідування дрібних злочинів, на зразок пошуків вандалів, які трощать лави в парку.

— Чого вам треба від Келгуна? — буркнув другий полісмен, підходячи до нас. На його бирці було вибито прізвище «Мак-Андрес».

— Ми хочемо розпитати його про одну справу, яку він розслідував, — відповіла Марта.

— Про яку саме?

— Загибель Джима Мейсона, — пояснила я.

— Цю справу закрито, — нагадав третій полісмен.

Після наступних десятих хвилин недружнього допиту — здається, тут не дуже шанували чужих, — ми все-таки опинились у кабінеті Келгуна. Він просто-таки загубився серед стосів паперів, наче велетенська жаба-бугай, що ховається в болоті.

Я й сама не знала до ладу, чого сподівалася, — напевно, сцени з детективного фільму, де літнього сивого слідчого розпитують про давню нерозкрити справу, що досі непокоїть його, — і його прориває розмовою. Однак детектив Келгун виявився впертим, як бетонний мур.

— Справу Мейсона розкрито. Самогубство, — буркнув він так, ніби відригнув.

— Що привело вас до такого висновку? — насупилася Марта. — Перед самогубством людина виконує певні ритуали. Пише передсмертного листа, знімає окуляри, скидає черевики, шкарпетки. А чи було щось таке у випадку з Джимом?

Келгун посміхнувся — чи радше вишкірився:

— Справу закрито.

Справу закрито.

Поліційна дільниця Воріка стояла біля самісінького шосе — досить незграбне бананово-жовте одноповерхове бунгало з білими віконницями. На дошці оголошень висів плакат: «Життя кращає з кожною чашкою кави». Тут, здається, годилося б продавати домашні кекси, а не розкривати злочини.

Ми навіть не уявляли, що це за пекло — спілкування з поліцією Воріка. Іншого слова просто не можна було дібрати.

Ми вдавалися до всього: лагідності, різкості, нервозності, спокуси (Вітлі в червоній сукні з глибочим декольте вилазила на письмовий стіл). Намагалися захопити їх зненацька. Нахабно вдиралися до Келгуна додому — після того, як його дружина вже йшла спати, а сам він дивився серіал «Краще телефонуйте Солові» й сьорбав світлий ель «Гарпун», заїдаючи його мармеладом. Ми могли говорити що завгодно, де завгодно, як завгодно, коли завгодно, та Келгун уперто відмовлявся розповідати нам подробиці Джимової справи.

— Нічим не може стати вам у пригоді.

— Забирайтеся! Ич, які Ненсі Дрю!

— Як ви смієте вдиратися до мого будинку?!

— Геть звідси, шмаркачі! Бо інакше ви до кінця життя подаватимете бургери в тутешньому «Макдональдсі». Я вам таке влаштую, що ви зможете вправлятися тільки з фритюрницею та міксером для молочних коктейлів. Зрозуміли?!

Врешті ми вирішили облишити Келгуна — й нато-мість підкупити його секретарку, Фредерику.

Ми дочекалися, коли вона вийшла з дільниці у спортивному костюмі, і спостерігали, як вітер повернув її парасольку так, що Фредерика за одну мить вимокла до нитки. Поки вона шукала ключі від своєї кіа, до неї підбіг Кеннон, озброєний великим парасолем і щирою усмішкою.

Сидячи в мерседесі, ми дивились, як він пропонує їй обладнання: десять тисяч доларів готівкою за те, щоб вона повернулась і викрала справу Джима Мейсона. Фредерика зачервонілась, кивнула, рішуче попрямувала назад до дільниці й зникла за дверима.

Кеннон повернувся до нас, усміхнувся й підняв угору обидва великі пальці. Аж тут Фредерика з'явилася на порозі — разом з вісьмома полісменами, що кинулися до Кеннона з вигуками:

— Стояти на місці! Поліція!

Вітлі, що сиділа за кермом, заверещала — і рвонула до Кеннона, який хутко стрибнув на заднє сидіння. Ми шалено промчали газоном, перевалили через бордюр — і вилетіли на перехрестя з дванадцятьма смугами, на червоне світло, мало не зіткнувшись із цементовозом.

— Швидше! — горлав Кеннон. — Швидше!

Наступні кілька пробуджень ми провели в тирі в Роско, навчаючися стріляти, і обмірковували свій новий план — улаштувати напад на поліційну дільницю Воріка. Ми заплатили п'ятдесят доларів власникові цілодобового ломбарду «Остання надія», і той назвав нам ім'я чоловіка, в якого можна було купити пістолет без ліцензії. Звали його Великий Боббі, і ми

врешті купили в нього три пістолети: два дев'ятиміліметрові напівавтоматичні раджери і один геклер-кох сорок п'ятого калібру.

Наша операція мала розпочатися чверть на дванадцяту вечора, коли всі полісмени, крім Полка та Мак-Андреса, повинні були вже розійтися по домівках. Ми збиралися захопити їх зненацька й замкнути в коморі. Тоді ми могли б похазяйнувати в дільниці як слід — і знайти Джимову справу.

Проте перша наша спроба закінчилася тим, що Мак-Андрес — продемонструвавши прийоми, яких, мабуть, навчився, підробляючи як учасник боїв без правил, — відразу зацідив Кіпові аперкотом в обличчя, вдарив Вітлі ліктем під ребра, а Кеннона, крутнувшись, відправив у нокаут ударом ноги в живіт. Полк тим часом притиснув мене до підлоги, наступивши лівою ногою на спину, а Марту пристебнув до стільця пластиковими кайданками.

— Ці ворікські полісмени — справжнісінькі чорти, — з неприхованим подивом хитнув головою Кіплінг під час наступного пробудження.

І він аж ніяк не жартував.

Скільки разів — опівночі, о першій, другій, третій годині ночі, — ми вп'ятох штурмували цю кляту дільницю? Сто чи десять тисяч?

Скільки різних військових тактик ми пробували застосувати після того, як знайшли в інтернеті «Довідник з наземних розвідувальних операцій», призначений для морської піхоти? Одинарний ланцюжок, подвійний ланцюжок, подвійний ланцюжок із варіаціями, через головний вхід, через службовий вхід, через загратовані вікна, через пожежний ви-

хід, через стічні рури, через дахи сусідніх будівель. Серед документів, не відображених у пошукових системах, ми відшукали таку собі «Настільну книгу злочинця» — сліпу копію з рукописного посібника, складеного якоюсь «Анонімною самицею». Там було докладно описано стратегії ефективної нейтралізації людей з агресивною та істеричною поведінкою (а також із комплексом супермена) під час нападу або пограбування. Скільки моторошних масок (клоуна, поросяти, хуліганів з «Механічного апельсина») ми перепробували? Скільки вигукнули погроз і попереджень?

Здавалося б, що може бути легше за викрадення поліційної справи?

Поволі ми перетворювались із неорганізованої купки підлітків, що граються в героїв фільму «Місія нездійсненна», на справжню диверсійну групу з п'яти осіб. Ми навчилися нечутно пересуватись, вгадувати думки і дії одне одного з першого погляду.

Та все одно кожного разу ми зазнавали поразки.

Тепер це відбувалося не через Полка з Мак-Андресом, а через несподіваний козир у їхньому рукаві — Вікторію Ченнінг, співробітницю відділу дорожнього руху. Вона щоразу перебувала в жіночому туалеті — і просто-таки нізвідки налітала на нас із божевільною готовністю вбивати.

— Ось вам, недорослі гаденята! — верещала вона.

Вона жахала нас — навіть попри те, що ми були безсмертні.

Кеннон і Вітлі навчилися знешкоджувати Полка й Мак-Андреса, та Ченнінг незмінно тікала від них. Вона ладна була просочитися, наче хмара, через бічні

сходи, через парадні сходи, через панель у стелі — і без попередження вистрелити зі свого ґлока в груди Кеннонові.

Або в живіт Кіплінгові.

Або в чоло Вітлі.

Коли вона послала кулю в скроню Марті — з безжурністю людини, що натискає на кнопку автомата з жуйками, — я заціпеніла, дивлячись на неї й на моїх друзів, які покотом лежали на килимі, на підлозі поліційної дільниці. Кров цебеніла з прострелених голів і ший, наче вода з пожежної кишки.

— Руки вгору, інакше теж підеш до пекла! — вигукнула Ченнінг, націлюючись у мене.

— Помирати — це все одно, що пірнати в теплу ванну, — сказала Марта під час наступного пробудження.

Я завжди була єдиною, хто залишався живим, бо за своєю природою була не войовнича. Я щоразу замирала, коли слід було діяти. Тому Кеннон доручив мені відшукати Джимову справу.

Відшукати Джимову справу. Це все, чого від мене вимагалось.

Закриті справи про вбивства зберігались у підвалі. Це похмуре, занедбане приміщення нагадувало цистерну для живої риби: зеленкувате світло люмінесцентної лампи, запах цвілі, гудіння водогінних рур. Нескінченні ряди металевих, напханих картонними коробками стелажів, що тяглися, наче в кошмарному сні, в усіх напрямках, від стелі до підлоги. На кожній коробці стояло ім'я жертви:

Частина друга

Авері Дженіфер

Азелла Роберт

Аплтон Дженіс

Під час кожного нашого нападу — хай там яке пекло коїлося нагорі, — я бігла прямісінько до бічних сходів і мчала в підвал. Відчинивши дерев'яні двері з табличкою «Архів», я опинялася в лабіринті стелажів і гарячково шукала полиці зі справами на літеру «М». Підшви моїх кросівок рипіли на помаранчевому лінолеумі. Щоразу Ченнінг ловила мене, і решту пробудження я проводила в буцегарні — й слухала, як Вікторія розводиться перед полісменами, що їй, мовляв, довелося повбивати всіх інших, аби врятувати своє життя.

І щоразу, поки мої друзі намагалися вистояти в цій стрілянині, я проходила власне випробування в цьому підвалі, повному зеленого світла й гудіння, — випробування, жодним чином не пов'язане з Ченнінг.

Усе почалося, коли я випадково зачепила ногою коробку, що стояла на нижній полиці. На коробці було написано:

Гендрюс Голлі

Коробка перекинулась, і з неї випав пластиковий пакунок з написом: «Речові докази». В пакунку виявився різдвяний шалик зі сніговиками та оленями, забризканий засохлою кров'ю. Однак мене вразило — я так і заціпеніла на місці, приголомшено вирячивши очі, — те, що пакунок був укритий чорною пліснявою.

До того ж, із коробки щось сочилось.

Я ногою підсунула її ближче й заглянула всередину. По кутках накопичилась якась рідина, подібна до наф-

ти, — немовби просочилася з якогось пакунка з речовими доказами. Озирнувшись, я здивовано побачила, що це не єдина така коробка. Були й інші. Принаймні з чотирьох або п'яти коробок капала така сама чорна рідина.

А були ще й стелажі.

Так, стелажі — громіздкі, металеві. Часом, тількино я зачіпала один з них плечем, шалено пробігаючи поряд у пошуках коробки з написом «Мейсон Джим», як величезний стелаж падав, немовби він був картонний, і зі страшенним гуркотом збивав сусідній стелаж. Той перекидав наступний, і нарешті всі стелажі в підвалі валились один за одним, мов велетенські кісточки доміно. Сотні коробок гупали об підлогу. Усе, що мені залишалося, — це відповзти вбік, притулитися спиною до найближчої стіни й молити Бога, щоб мене не прибило, поки все це скінчиться.

Потім я порпалась у купі уламків, намагаючись відшукати коробку з Джимовою справою, перш ніж Ченнінг знову спіймає мене.

Іншим я нічого не розповідала. Мені було надто страшно.

— Як просуваються пошуки в підвалі? — запитав якимось Кеннон. — Ти скоро вже знайдеш Джимову справу? Минулого разу я чув звідти гуркіт.

— Доводиться багато порпатись у смітті, — відповіла я. — Сподіваюся, скоро знайду.

Власний досвід підвів мене до висновку, що найголовніше — швидко бігти між стелажми, не звертаючи уваги на те, що вони падають за моєю спиною, і прямувати до ряду зі справами на літеру «М» у дальшому кінці підвалу. Я вже розрахувала найкращий

Частина друга

шлях переміщення крізь лабіринт, та одного разу, надто розігнавшись, промчала повз потрібний ряд і мусила повертатися назад. Обережно, щоб не зачепити стелажа, я розвернулась — і пішла потихеньку, відсапуючи. Зазвичай нагорі коїлося щось неймовірне, лунали шалені крики й гуркіт. Та цього разу було тихо.

Навіть занадто тихо.

Малво Джед

Махмуді Вафа

Мачинські Тіна

Коробка з Джимовою справою стояла на горішній полиці, в самісінькому кінці. Не вірячи власним очам, я кинулася туди — і, ставши навшпиньки, спробувала обережно стягти її так, щоб не завалити на себе увесь стелаж.

Мейсон Джим Лівінгстон

— Ось де ти, гаденя! — просичав жіночий голос. — Руки вгору! Обличчям до мене!

Ченнінг вийшла з-за стелажа й попрямувала до мене, націливши свій Glock просто мені в голову.

— Не стріляйте! Будь ласка!

Її обличчя зачервоніло. Вуста скривилися. Вона натиснула спусковий гачок...

Такого зі мною ще не бувало.

Гнотик мого мозку ніби спалахнув від велетенського сірника. Я впала навznak, мимоволі розкинувши руки, й випадково зачепила стелаж, який перевернувся назад.

— Що це, в біса!.. — заверещала з несподіванки Ченнінг.

Поки круг мене падали стелажі, я блимала очима на люмінісцентні лампи, зеленкуваті вогні яких миготі-

тіли таємничою морзянкою. Біль був такий, що його хвиля залила мене з головою. А потім відлинула.

Помирати виявилось не так моторошно, як я уявляла. Хоч я й перебувала в Ніколи, моє тіло й мозок походилися так, ніби все відбувалося по-справжньому.

Не було ні білого світла, ні тунелю.

Натомість мене — посеред стелажів, що падали, — огорнув теплий захват, ніби в цю мить, коли рвалася нитка мого земного життя — тоненька, наче місце, де листочок кріпиться до гілки, — все стало, непорушне, матеріальне, все, що я вважала за істину, перетворилося на протилежність тому, про що я завжди думала.

Останнім почуттям, яке я пережила, був не жаль чи біль. А радість.

І це лякало мене найбільше.

«Скоро я побачу Джима, — це єдине, про що я могла думати, поки з мене поволі витікало життя. — Якщо я помру, то побачу Джима».

— Щось мені не хочеться знову діставати кулю в лоба, — весело проспівав Кіплінг, поки ми на початку наступного пробудження прямували до будинку. — Може, краще вдамосся до житейської мудрості матусі Грір?

— А що це за мудрість? — поцікавився Кеннон.

— «Якщо не можеш перетворити запеклого ворога на котлету, — стенив плечима Кіплінг, — улаштуй йому вечірку».

Отож ми прийшли до поліційної ділянки Воріка без звичайних пістолетів, але в однакових клоунських костюмах, узятих напрокат у салоні «Світ Хеловін».

— Чи можу стати вам у пригоді? — запитала з-за своєї стойки Фредерика.

— Ми з нью-йоркської філії фірми «Свято на замовлення», — відповіла я з усмішкою. — Де проводитимемо замовлену вечірку-сюрприз?

— Яку вечірку-сюрприз?

— До сімдесятиріччя детектива Арта Келгуна.

Фредерика була приголомшена — так само, як Полк, Мак-Андрес, Каннінгем, Ліч, Івс, Мейплтон та й сам Арт Келгун, що недовірливо визирнув із свого кабінету. Та ми діяли блискавично: з бездротової колонки вже лунав «Маргаритавіль», а Вітлі врочисто розпакувала три дюжини тістечок, кілька кошків з мармеладом і сувенірними пакуночками з іграшковими пістолетиками на ялинку. Кеннон з Кіпом тим часом вилізли на складані стільці — й заходилися клеїти до стелі гірлянди з паперових літер: «З днем народження». Марта хутенько перекладала до холодильника пляшки зі світлим елем «Гарпун».

— Зачекайте! Хви... — Келгун замовк, побачивши пиво.

— Що тут діється? — поцікавився Полк.

Я втупилась у бланк замовлення, який насправді був чеком з прокатного салону.

— Нас найняла Елізабет Келгун, — зморщивши чоло, повідомила я.

— Це все Лізі? — вражено прошепотів Келгун.

Лізі Келгун була його блудна дочка, що жила в Сан-Франциско. Вони з батьком не розмовляли вже три роки, а отже, можна було не боятися, що вона візьме слухавку, коли Келгун кине́ться телефонувати

їй, щоб подякувати за несподівану вечірку, — хоч насправді до його дня народження було ще більше трьох тижнів.

А це означало, що я матиму час на пошуки Джимової справи.

— О-о! Тістечка! Чудово! — посміхнулася Ченнінг, беручись до солодощів.

— А тепер, друзі, нумо веселитись! — вигукнув Кіплінг і вклонився так низько, що його червоний клоунський ніс відлетів аж під стіл. — Ставаймо в коло, берімося за руки! Ну-бо, сміливіше!

Настала моя черга.

Я вискочила на темні сходи, побігла в підвал, відчинила дерев'яні двері й кинулася до темних рядів коробок. Промчавши вздовж дальшої стіни, я залишила позаду картотеку та ксерокс — і завершила до полиць із літерами «І», «К», «Л», обережно лавіруючи між стелажми, щоб не повалити їх. Мої величезні клоунські черевики м'яко ляпали по підлозі, а шаровари роздулися, наче вітрила.

Восьмий ряд. Ліворуч до кінця. Найвища полиця. *Мейсон Джим Лівінгстон.*

Коробка була на місці. Моє серце шалено тьохнуло. Довелося тричі підскочити, щоб зрушити її з місця, не заваливши на себе стелаж. Я обережно поставила коробку на підлогу.

— Знайшла?

Я злякано озирнулася — і побачила, що до мене поспішає Марта.

Раніше вона ніколи не заходила до підвалу. Промовистий, навіть стривожений вираз її обличчя наводив на думку про те, що вона не довіряє мені, не хоче

залишати мене сам на сам з коробкою. А може, вона таємно сподівалася, що я ніколи не знайду її?

Я рвонула клейку стрічку й відкрила коробку.

І цілу хвилину дивилася всередину, зацікавившись.

Ні. Ні. Ні. Це неможливо.

— Ти що, кепкуєш із мене? — прошепотіла вражена Марта, зазирнувши мені через плече. — Після всього цього? Після того, як нас мільйон разів убивали?

Хитнувши головою, вона вперлася рукою в бік і зняла з полиці сусідню коробку.

— Можливо, Джимову справу засунули ще кудись, — пробурмотіла вона.

Я не зводила очей з коробки, ледве дихаючи.

Коробка була порожня.

У ній не було жодного папірця, крім купона: «5 доларів знижки від Алонсо — на відерце смажених курчат. З медом і з любов'ю — для тебе й твого кохання».

Згори лунав спів та оплески: «Хлопця такого ще пошукати...»

Марта гарячково стягала на підлогу коробки й розкривала їх. Усі вони були напхані паперами й пластиковими пакунками з доказами, і всюди — чорне чорнило.

Я знову побачила це чорнило, що сочилось з кутків.

— Як тут можна хоч щось знайти? Мішанина та й годі! Ще й щось протікає.

Зморщивши носа, Марта потерла один об одного забруднені чорнилом пальці — аж тут, поглянувши на неї, я аж похолела від промовистого виразу її обличчя.

Наступні десять хвилин ми порпались у коробках. Марта повторювала:

— Десь тут вона повинна бути...

Єдина порожня коробка, що трапилася нам, була з-під Джимової справи.

Марта щось знала. Це було зрозуміло. Та що саме, я не мала й гадки.

15

— За всім цим стоять Едгар Мейсон і «Ліхтар», — мовив Кеннон, коли ми повернулися додому й полягали на канапі в бібліотеці. — Хто ще може зробити так, щоб ціла кримінальна справа простісінько зникла?

— Вони все знищили, — погодився з ним Кіплінг. — Тому Келгун та інші полісмени щоразу так скаженіли, коли ми питали їх про цю справу. Їм добре заплатили.

— Але навіть це їм? — запитала я.

— Хіба не розумієш? — відповів Кеннон. — У цій справі був якийсь компромат на Джима.

— Авжеж, — кивнула Вітлі. — Вони не хотіли розголосу. Підіслали до дільниці якогось морпіха з «Ліхтаря», і той викрав справу.

— Виходить, що Мейсони знають правду, — підсумував Кіплінг.

— І якщо вони, — провадив Кеннон, — не висунули нікому звинувачень і воліють мовчати, то ці відомості можуть зашкодити їхній родині.

Поки всі мовчали, міркуючи над почутим, я перехопила Мартин погляд.

Вона чи то не дуже вірила всьому цьому, чи думала про щось інше. Я весь час пригадувала її несподівану появу в підвалі й вираз її обличчя, коли вона помітила чорнило. Чи не підозрювала вона в чому-небудь мене?

Чи не дізналася про те, що я одержала повідомлення від Джима з проханням зустрітися тієї ночі на кар'єрі?

— З нас п'яťох, Бі, — зненацька сказала вона, — ти найбільше спілкувалася з Мейсонами. Чи не казали вони тобі, що самі думають про нещастя з їхнім сином?

Я стенула плечима й хитнула головою:

— Зараз ми взагалі не спілкуємось.

Я вже не могла полічити, скільки разів за минулий рік питала себе: цікаво, як Мейсони пережили Джимову смерть? Відповіді я так і не дістала. Я навіть не змогла прийти на Джимів похорон. Батьки, що переймалися моїм психічним здоров'ям, благали мене не ходити туди. Хоча багатьом учням Дарроу — зокрема Вітлі, Кеннонові й Кіпові — дозволили поїхати до Нью-Йорка, щоб відвідати прощальну церемонію, я вирішила залишитись у школі. Я була певна, що Мейсонам від того буде тільки легше. Вони набагато більше любили свою колекцію сучасного мистецтва, ніж мене. Джимова мама, Глорія, — струнка, наче келих для шампанського, довгонога білявка з тихим голосом, — завжди дивилася на мене так, ніби я була вікном, що виходить на смітник. А Джимового тата знайомили зі мною тричі, поки він запам'ятав, хто я така. І навіть тоді він уперто називав мене не Беатріс, а Барбарою.

— Пропоную нанести Мейсонам несподіваний візит, — мовила Вітлі.

— Боюся, дитинко, що нам доведеться застосувати до них тортуру водою, — посміхнувся Кіплінг. — Та я все одно згоден.

— Є одна проблема, — обізвалась я.

— Яка? — поцікавилась Марта.

— Пробудження.

— А що таке?

— Воно триває лише одинадцять цілих і дві десятих години. Нам не вистачить часу.

— Що ти хочеш сказати? — запитав Кіплінг. — До Іст-Гемптона летіти швидко. Ми будемо у «Водяному млині» менше ніж за дві години.

— Вони не у «Водяному млині». Кожне літо Мейсони проводять на Аморгосі — острові в Егейському морі. Дорога туди — одинадцять годин літаком і три катером. А потім ще треба дертися пішки вгору, щоб дістатися до їхнього дому.

Здається, вони не дуже повірили мені, тож я зателефонувала до нью-йоркської квартири Мейсонів на П'ятій авеню. Економка, яка взяла слухавку, підтвердила, що господарів удома немає.

— Вони на віллі «Анна-Софія», на острові Аморгос? — запитала я.

— Так. Хочете залишити повідомлення для містера й місіс Мейсон?

Джим називав їхню сімейну віллу в Греції «молочним коктейлем»: вона ніби випливала з гірського схилу, звідки було видно безмежний океанський простір. На превелике невдоволення моїх батьків, я провела там з Джимом п'ять днів — на літніх канікулах перед останнім шкільним роком. Ці п'ять днів, огорнутих сонячним серпанком, стали калейдоскопом з вибілених сонцем піщаних пляжів, пікніків просто неба, вечірніх прогулянок човном, грецької народної музики й Джимових спроб узятись на дозвіллі до свого мюзиклу. Цей острів, разом з дивовижною віллою Мейсонів, залишився в моїй пам'яті одним з найчарівніших місць, які я будь-коли бачила.

Частина друга

— Можна спробувати скайп, — запропонував Кіплінг. — «Привіт, ми Джимові друзі, телефонуємо вам з чистилища. Наказуємо вам негайно розповісти все, що ви знаєте про смерть вашого сина».

— Як на мене, це глухий кут, — похмуро відказала Вітлі.

— Не зовсім так, — заперечила Марта.

Я обернулася до неї, відчуючи, як у мене зі страху пробігає мороз по шкірі.

— Пора вам, друзі, дізнатися правду.

— Про що це ти? — запитала Вітлі.

Марта кахикнула:

— Ніколи має трохи складнішу структуру, ніж ви вважаєте. Ніхто з вас не помічав нічого дивного?

— Ні. Тут усе цілком буденне, — усміхнувся Кіплінг.

— А що вважати дивним? — перепитала я.

— Несподівані порушення. Магнетизм. Нестабільність.

Я відразу пригадала плісняву, відклеєні шпалери, згадала, як валилися дерева, падали стелажі, вибухали снігові кулі, сочилося чорнило в архіві.

Марта, здається, знала, що це таке — і що воно означає. Вона пошукала в своїй чорній торбині — й дістала звідти тоненький чорний записник.

Я впізнала його. Цей записник Марта постійно тримала в руках на початку нашого перебування в Ніколи — ходила з ним усюди, раз по раз зупиняючись і щось гарячково туди занотовуючи.

— «Помічено о 18:30, — прочитала вона вголос. — На вершечку клена сидить загадкова пурпурова сова невідомого виду». — Вона перегорнула сторінку. —

«Почуто. Пісні вісімдесятих років у виконанні групи «The Cure», що лунають із кожного автомобіля й кожного будинку».

Сховавши записник, Марта поглянула на нас:

— Пам'ятаєте, що казав Хранитель? «Уявіть, що вашу свідомість помістили в блендер. І увімкнули цей блендер на повну потужність. Суміш, яка вийде, і є нинішнім моментом».

— Так, — знервовано відповіла Вітлі.

— Він говорив про фізичну структуру Ніколи. Я дуже рада повідомити вам, що ця структура частково базується на еволюційному шедеві Дж. Ч. Госсамера Медвіка. І винна в цьому я.

— Про що це ти? — запитав Кеннон.

— Я написала про цей роман наукову роботу на двісті сторінок. Прочитала всі рідкісні книжки про нього. Всі маловідомі блоги. Розмовляла з професорами, експертами й дослідниками. Навіть відвідала дочку Медвіка — на острові Белло-Коста біля узбережжя Флориди, в її малесенькій хижці на березі далекої бухти з алігаторами. Вона показала мені записники Медвіка, яких не бачив ніхто, крім членів її родини. Навіть хлопці з Гарварду, які тероризують її вимогами передати їм батькові архіви. Я прочитала всі одинадцять записників, перекладаючи їх із «луроскрипту» — мови, яку вигадав Медвік.

Марта зупинила свій шалений потік слів, щоб перепочити.

Я зрозуміла, що йдеться про «Темний будинок на розі» — фантастичний роман, на якому вона свого часу схибнулася. Про цей роман не чув ніхто, крім неї та ще низки таких самих божевільних фанатів з інтернету.

— Моє захоплення цією книжкою перетворило її на нашу реальність. Я жила цим романом. Дихала ним. А тепер він — тут, у Ніколи.

— Що ж це означає, дитинко? — запитав Кіплінг несподівано верескливим голосом. — Ми всі полинемо в космос? Перетворимося на роботів?

Марта схилила голову набік і посміхнулася. Скельця її окулярів блиснули.

У мене тьохнуло серце. Я не знала, що саме вона хоче нам сказати, проте знала, що довіряти її словам не варто.

Знала я й інше: все, що нам було відомо про цей світ, поставлений на повторення, відтепер ладне було рішуче змінитись.

16

— Насамперед, — схвильовано заговорила Марта, — це означає, що замість пробудження у Вінкрофті ми можемо прокидатися де завгодно — в минулому, теперішньому чи майбутньому.

— І як нам це зробити? — запитав Кеннон.

— Вилізти у відчинене вікно.

Ми приголомшено вирячилися на неї.

Вона зітхнула:

— Гаразд. Я трохи забігла вперед. — Ще раз нетерпляче зітхнувши, вона провадила: — Урок перший. Дж. Ч. Госсамер Медвік був письменником-фантастом. Він написав лише одну книжку — «Темний будинок на розі». Або скорочено — «На розі». Дивовижний пригодницький роман, не схожий на жодну іншу книжку. Його так і не надрукували. Проте його

ксерокопії, зняті одна з одної й зшиті за допомогою дірокола та пластикових скріпок від торбин на сміття, передавали з рук у руки безіменні подорожні, бідні мандрівні студенти й невдоволені юнаки в хостелах. Що треба зробити, прочитавши «На розі»? Розписатися на спеціальній сторінці й залишити роман наступному щасливцеві — на лаві в парку, на ліжку в гуртожитку, на кріслі в літаку чи в купе потяга. Тривалий час його можна було роздобути хіба що в букіністів або на «eBay», часто з сотнями тисяч підписів. Якщо там траплялися підписи Мерилін Монро, Леонарда Бернстайна чи Френка Синатри, така копія продавалася за чотири-п'ять тисяч доларів. Тепер, однак, це офіційна класика, культовий твір, і навіть випадкові люди на зразок КДВ Берта мають його примірник.

На мій подив, Марта кинулася до стелажа й дістала звідти грубенький томик у твердих палітурках зі срібними літерами. Повернувшись на канапу, вона простягла його мені. На палітурці красувався колаж із пташиних кліток, паровозів, чоловіків і жінок у циліндрах і маскарадних масках — ніби прямисінько з вікторіанської Англії.

Дж. Ч. Госсамер Медвік

ТЕМНИЙ БУДИНОК НА РОЗІ

Легендарна культова сага про майбутнє минуле.

Загадки теперішнього.

Невмируще кохання на тлі кінця світу.

Я розгорнула книжку й подивилась на фотографію автора.

Вона була нечітка й чорно-біла. Убраного в по-
жмаканий костюм Медвіка навряд чи хтось назвав би
привабливим: понуре обличчя мисливського собаки,
химерної форми вуха, втягнена в плечі голова — це
все наводило на думку, що йому приємніше непомітно
вислизати з кімнати, ніж заходити туди.

*Джеремія Честер Госсамер Медвік (2 грудня 1891–
18 березня 1944) — американський письменник-рома-
ніст родом з Кей-Веста, Флорида. Єдиний його твір,
помертньо опублікований роман «Темний будинок на
розі», був відзначений премією Джілмер-Гехта за прозу
в жанрі фентезі 1968 р. Протягом 37 років він працю-
вав водієм автобуса в Кей-Весті, возячи пасажирів до
Сток-Айленда й назад, а ночами писав свій 1397-сто-
рінковий шедевр. У віці 53 років був знайдений мертвим
на порозі салуна «Гарячкова втеча» — з губною гармо-
нікою, бляшанкою тютюну та рукописом останнього
розділу роману в кишені.*

— Медвік помер без грошей і слави, — обізвалася
Марта. — А тепер його вважають одним з найславет-
ніших авторів у жанрі фентезі. У Гарварді йому при-
свячений цілий курс — «Бурлаки, мандрівники й во-
лоцюги: література Медвіка». Завдяки своїй теорії
часу він має прихильників навіть серед фізиків.

Вона замовкла й почала щось поспіхом креслити
в своєму записнику. То виявився схематичний малю-
нок потяга.

— Це підводить нас до другого уроку, — загово-
рила далі Марта. — До подорожей у часі. Медвік не
розглядав час як щось лінійне, чи як промінь, чи на-

віть як матерію — на зразок Ейнштейна. Він уявляв його як локомотив. У «Темному будинку на розі», щоб мандрувати в часі, ти повинен вилізти з вікна свого купе в потязі, що мчить на повній швидкості, й видряпатися на покрівлю, мов бандит у старому вестерні. Потім ти обережно пересуваєшся *вперед*, якщо хочеш потрапити в майбутнє, або *назад*, якщо хочеш потрапити в минуле. Пересуватися слід повільно, бо інакше це призведе до дестабілізації. Потяг, скажімо, може зійти з рейок, чи зазнати аварії, чи загубити вагон, чи несподівано звернути на колію, яка веде назад.

Стенувши плечима в страху від такої думки, Марта глибоко зітхнула й загорнула волосся за вуха:

— Якщо станеться таке лихо, мандрівник у часі приречений. Ти ніколи не зумієш повернути потяг на правильну колію — і до того ж зробити це *вчасно*, та ще й пробратися до свого купе. Формально ти, звичайно, зможеш прожити решту життя в минулому чи майбутньому, але вагон, де ти народився, — це твій первісний стан, твій теперішній час. *Завжди*. Саме там твій життєвий шлях буде найлегшим, усе складатиметься успішно, а кохання триватиме довго. А життя, прожите в будь-якому іншому часі, буде неспокійне, нелегке й нещасливе. Можна бувати в минулому чи майбутньому, та не можна там залишатися. Принаймні якщо ти хочеш мати шанс на щастя.

— Яким чином це стосується Ніколи? — нетерпляче запитав Кеннон.

— Ми хочемо допитати Джимових батьків? Гадаю, що це цілком можливо. Нам просто треба обрати той день у минулому чи майбутньому, коли ми зможемо дістатися до них за одинадцять цілих і дві десятих го-

дини. Тоді ми знайдемо в нашому потязі відчинене вікно — і виліземо в нього. А це вікно... — Марта куснула ніготь. — Воно десь тут. Поки не знаю, де саме, але десь на межі життя й смерті. Зазвичай вікно пов'язане з самогубством. У романі головний герой знаходить його випадково — в першому розділі, коли намагається накласти на себе руки. А такого, здається, ніхто з вас не робив.

Я хитнула головою. Вітлі, Кеннон і Кіплінг — так само.

— Тоді цей шлях ми відкидаємо, — похмуро говорила Марта. — Доведеться шукати вікно якимось іншим чином. І тут я переходжу до третього уроку. — Вона кахикнула. — Ніколи створила не тільки я, а й ми всі. Мій головний внесок — «Темний будинок на розі» Медвіка. А ваш? Що уважніше кожен з вас вивчатиме Ніколи, то більше знаходитиме тут свого. Своїх наймоторошніших таємниць. Своїх найстрашніших кошмарів. Своїх страхів і мрій. Найбезсоромніших речей, про які ніхто нізащо не повинен дізнатись. Усе це тут, під поверхнею, — треба просто пильніше придивитись.

По моїй шкірі пробіг тривожний холодок.

Марта вимовила це якимось загрозливим голосом. Іншим, напевно, теж було неспокійно. Вітлі нерухомо сиділа на канапі. Кеннон зблід. Кіплінг байдуже зирив на Марту, занурившись у власні думки.

Марта з кволою усмішкою погортала свій записник.

— Кіплінгу... — вона знову кахикнула. — Я хотіла запитати тебе... — Вона показала сторінку, де її рукою було намальовано червону осу. — Це багряна оса з Луїзіани. У Вінкрофті я бачила їх тричі. Дві виповзли

з горища. Ще одна — з-за батареї. Так далеко на північ вони не залітають. Ти впізнаєш їх?

— Звідки ти... — пробурмотів Кіплінг, нервово захихотівши. — Матуся Грір ловила їх і саджала до скляних банок. Увесь будинок заставила цими банками. «Бісенята», — так вона називала їх. Казала, що їхні жала смертельні — і що вона напустить їх на мене, поки я сплю, якщо я соватимусь у церкві під час відправи.

Марта, нітрохи не здивована, байдуже кивнула й перегорнула сторінку.

— Кенноне... Ти напевно, помітив, скільки тут японської модрини.

Кеннон стривожено підскочив:

— Японської... чого?

— Японської модрини. І сріблястої берези. Тут, довкола Вінкрофта. І зверни увагу: всі ці дерева сухі. Почорнілі стовбури, високі й тонкі, стирчать із землі. У Род-Айленді такі дерева не ростуть. Це ендемічні види, які трапляються тільки в японських провінціях Тюбу й Канто. Якщо підійти до одного з цих дерев і викопати ямку завглибшки дюймів зо шість, вона негайно заповниться каламутною блакитною водою. — Вона всміхнулася. — Ти розумієш, про що це я?

Кеннон лише мовчки дивився на неї.

— Блакитне Озеро? — підказала вона. — «Кеннонова клітка»? Помилка, яку ти виявив в операційній системі «Епл» свого другого навчального року? Випадкова комбінація клавіш, яка виводить із ладу жорсткий диск, і на екрані з'являється заставка — сюрреалістичний краєвид із блакитним озером, з якого стирчать засніжені сухі дерева?

Кеннон був спантеличений:

— Ну, гаразд. І що з цього?

— Ця фотографія просто-таки вмонтована в краєвид Ніколи. Вона всюди.

Кеннон не відповів нічого — лише підхопився, підійшов до вікна бібліотеки й визирнув надвір.

— Тепер — Вітлі, — сухо провадила Марта. — Погода в Ніколи нестійка. І це — через тебе.

— Через мене? — здивувалася Вітлі.

— Ураганні вітри. Нескінченні зливи, грім, блискавки. Це твоя вдача.

Вітлі сердито позирнула на неї.

— Пам'ятаєш вечір, коли ми їздили в Дарроу? — провадила Марта. — Як ми тікали від поліції? Я бачила, як вітер поперекидав усі автомобілі на паркувальному майданчику. Після твого зізнання, що Білий Кролик — це ти.

Вітлі з обуренням пирхнула, та водночас стривожено поглянула у вікно.

— Таких дрібниць, пов'язаних з усіма нами, ще чимало, — провадила Марта. — Що тісніше ми наближатимемося до істини, то непевнішим буде цей світ. І це підводить мене до питання про Беатріс.

Із кам'яним обличчям вона обернулася до мене. Моє серце тьохнуло.

— Тут я нічого не можу сказати.

Усі насуплено позирнули на неї, а потім — на мене.

— Твій внесок тут теж є. Тільки я досі ніяк не з'ясую, де саме.

Я нервово ковтнула слину. Що робить Марта? Погрожує мені? Намагається мене залякати? Якщо так, то це їй вдалось.

Вона зітхнула:

— Я знаю тільки одне: якщо ми хочемо спробувати змінити щось у нашому пробудженні, нам треба завжди бути разом.

— Чому? — запитав Кеннон.

— Бо ми ще не знаємо, як реагуватимемо. Минуле, мов наркотик, тримає тебе на гачку. А майбутнє б'є незгірше за електричний стілець. Переживання найкращих спогадів може виявитися не менш руйнівним, ніж переживання найстрашніших. До цього звикаєш. У романі «На розі» подорожі в часі вкрай небезпечні, а тут, у Ніколи, є те, чого ми не можемо передбачити, — те, що вносить кожен з нас. Тому незрозуміло, що станеться, якщо ми навіть *спробуємо* зробити це. — Вона хитнула головою. Від надлишку почуттів її голос зривався, як у проповідника-євангеліста в телевізорі, коли той нагадує замороженій пастві про кінець світу. — Усе може скінчитися повною катастрофою. Ми можемо випадково опинитись у різних купе різних потягів, що мчать у різні боки. І тоді вже ніколи не повернемося сюди. До Вінкрофта. Разом. Щоб *проголосувати*. І всі застрягнемо тут назавжди.

Ми схвильовано презирнулися. Ніхто не вимовив ані слова.

Що Марта задумала? Невже вона й справді намагається допомогти нам? Чи всі ці її проповіді — лише частина надзвичайно хитромудрого плану, де ми — просто пішаки на шахівниці? Частина підступної пастки, влаштованої задля того, щоб ми віддали Марті свої голоси?

Та дещо я все-таки знала — чи принаймні підозрювала: те, що Марті був відомий мій внесок у Ні-

коли. Я зрозуміла це з виразу обличчя, з яким вона дивилась на мене, з її байдужого, неправдоподібного пояснення: «Тільки я досі ніяк не з'ясую, де саме».

Такого ще не бувало, щоб Марта чогось не з'ясувала. Просто вона з якоїсь причини не схотіла ділитися з нами цією інформацією.

Поки що.

17

Наступні кілька пробуджень ми сиділи в бібліотеці Вінкрофта й студіювали «Темний будинок на розі». Нам хотілося зрозуміти все, про що розповідала Марта.

Ми скопіювали аудіокнижку — і годинами її слухали, скрутившись калачиком під мохеровими пледами й сьорбаючи чай. Оповідач — молодий британський актор з Королівської Шекспірівської спілки, власник оперного баритона й шизофренічної здібності говорити різними голосами: чоловічими й жіночими, молодечими й старечими, простими й вельможними, — вів футуристичну розповідь про кохання і втрату. То була справді найчарівніша історія з усіх, які я будь-коли чула, — захоплива таємниця на тлі світу майбутнього, химерний і моторошний сюжет із непередбачуваними поворотами.

Дія відбувалась, як я вже зазначала, в майбутньому. Головний персонаж, Джонатан Елстер, — дивак і роззява, професор університету для покидьків суспільства на Старій Землі, що читає популярний курс альтернативної філософії «Вступ до невідомого», який, між іншим, зачіпає основи подорожей у часі. Джонатан Елстер

уже багато років мовчки кохає таємничу жінку на ім'я Анастасія Бент — викладачку з історичного факультету. Коли Анастасія випадково дізнається про спробу приховати справжню історію Всесвіту і зникає — рибалки кажуть, що бачили, як вона ступила в провалля з урвища; це наводить на думку про самогубство, хоч виявити тіло так і не вдається, — Джонатан вирушає в небезпечні мандри крізь час і простір, щоб знайти її.

Що більше ми слухали, то мовчазніші й похмуріші ставали. Нескінченна бійка в поліційній дільниці Воріка міцно поєднала нас, відчинила замкнені кімнати у величезному розкішному палаці, яким була колись наша дружба, зірвала чохли з меблів, запалила всі свічі. Та після Мартиної розповіді ми всі, здається, побігли крученими сходами й позамикались у власних кімнатах, замкнувши за собою двері; єдиним натяком на те, що тут є хтось іще, було чутне вряди-годи рипіння підлоги над головою.

Я не знала, що саме пригнічує їх. Вони не хотіли ділитися цим зі мною — так само, як і одне з одним.

Моє хвилювання було цілковито пов'язане з Мартою.

Після її дивовижних відкриттів — щодо Дж. Ч. Госсамера Медвіка й того, що фізичні закони Ніколи стосуються кожного з нас, — я почала ще уважніше сприймати кожен її погляд і коментар. Я вражено усвідомила: відтоді, як я побачила Марту в Броунівському університеті, з професором Белородою, вона підкорила собі всю нашу компанію. Багато років вона перебувала на узбіччі. Вона була безкоштовним додатком до Джима, пришелепуватим дівчам, яке могло подивитися сльозливий ролик Товариства захисту тва-

рин — і цинічно зауважити: «Знову ця пропаганда!» Або наприкінці романтичної комедії — коли герої розуміли, що не можуть одне без одного, — заявити: «Ще один фільм жахів з безліччю трупів у фіналі». Ми завжди кепкували й хихотіли з Марти. А тепер, не-ймовірним і незбагненним чином, усі ладні були йти за нею, покладатися на її досвід, шукати в неї втіхи. Кілька разів я ділилася своїми побоюваннями з Кіпом, Вітлі й Кенноном, натякала їм, що не довіряю Марті й новій дорозі, якою вона збирається вести нас. Однак моїх побоювань ніхто не сприймав серйозно.

— Ти хочеш сказати, що вона щось замислила? — насупившись, запитав мене Кіплінг.

— Не знаю. Це просто відчуття.

— Це ж наша Марта. Людина Дощу. Надто вже щира й чесна вона для інтриганки.

— Я так не вважаю.

— Та годі вже!

— Я всерйоз кажу. Вона знає більше, ніж говорить.

— То й що з того? — прошепотів Кіплінг. — Що іще ми зможемо зробити, Бі? Не знаю, як гадаєш ти, а як на мене — хай зміниться хоч що-небудь. Що завгодно. Навіть якщо це означає...

— Що означає?

Він похмуро стенив плечима. Та все було зрозуміло й без слів.

«Навіть якщо це означає, що ми ніколи звідси не виберемось».

Наші вечори минали за палкими суперечками про те, як змінити пробудження й дістатися до Мейсонів.

У «Темному будинку на розі» Джонатан Елстер натрапляє на можливість мандрувати в часі випадково — намагаючись наслідувати зниклу Анастасію Бент, яка, на думку поліції, стрибнула з урвища в провалля. Елстер точно повторює її дії — і стрибає з того самого місця, де востаннє бачили міс Бент. Пролетівши сотню футів униз назустріч певній смерті, він не розбивається об каміння, а несподівано опиняється в Темзі — в Лондоні 2122 року.

— Відчинене вікно в купе потяга для подорожей у часі завжди знаходиться на межі життя й смерті, — пояснювала Марта. — Ось чому так мало людей знаходять його. Щоб потрапити туди, треба вважати, що ти — на порозі смерті. То як нам знайти його тут, у Ніколи? Я вже питала вас про це, друзі, та запитаю ще раз: ніхто з вас ніколи не намагався скоїти самогубство?

Ми знову захитали головами.

Марту це, здається, спантеличило, та вона лише замислено куснула ніготь — і нічого не сказала.

Якщо ти хотів потрапити до потрібного місця в потрібний час — тобто до того самого купе в минулому чи майбутньому, — слід було не забувати ще однієї суттєвої обставини: у мить перед загибеллю думати саме про цей час і місце.

— Ми намагатимемося потрапити в один і той самий день у минулому, до вілли «Анна-Софія» на острові Аморгос, — оголосила Марта. — В учорашній день. Двадцять дев'яте серпня. З цього ми й почнемо.

— А чому в учорашній, а не в завтрашній? — поцікавився Кеннон.

— Бо ми ніколи не знаємо, що принесе нам завтрашній день. Може статися стихійне лихо, напад те-

рористів, вторгнення інопланетян. А вчорашній день уже минув, тож ми знаємо, чого від нього очікувати.

— Якщо ми збираємось у минуле, — запропонувала я, — то, може, краще вирушаймо просто на кар'єр Вулкан — у ніч Джимової загибелі? Тоді ми довідаємось про все.

— Бі має слушність, — підтакнув Кеннон.

— Ні, — хитнула головою Марта. — *Ні в якому разі*. Ми ще не готові. У романі «На розі» потяг із кожним стрибком у часі стає дедалі коротшим. А отже, наші пробудження теж коротшатимуть. Це призведе до надмірної нестабільності. Нам може не вистачити часу повернутись і проголосувати. Не треба поспішати — принаймні спочатку.

Я не купилася на Мартине пояснення — надто вже поспіхом вона відкинула мою пропозицію, — та всі інші, здається, погодилися з ним. Тому я вирішила не суперечити їй. Поки що.

Крім мене, ніхто з нас не бував на Аморгосі. Тільки я того літа гостювала в Джима. Щоб мої друзі могли краще уявити собі потрібний час і потрібне місце, я показала їм зі свого телефона фотографії з тієї подорожі — і розповіла все, що пам'ятала. Сліпучо-яскравий острів. Відкриті джипи, які орали ґрунтову дорогу важкими колесами, немов загарбницькі танки. Едгар Мейсон, що цілодобово керував своєю імперією зі свого замкненого кабінету, обладнаного найсучаснішою технікою, — і несподівано з'являвся з нього, наче Зевс із Олімпу (якщо, звичайно, можна уявити Зевса з шоколадною засмаглою, із зачіскою-«їжаком» — і до того ж зі звичкою вставати о четвертій годині ранку для занять аштанга-йоогою, водночас бурмочучи щось у теле-

фонний навушник). Джимові молодші брати й сестри зі своїми приятелями, що гасали по сходах, наче стадо антилоп. У Джима були менші сестри-близнючки, Глоріана і Флоренс, і двоє названих братів з Уганди — Кел і Найлс. На мій перевеликий подив, разом з ними жив їхній учитель мови суахілі («аташе з питань культури», — як говорив Джим). Ми з Джимом здебільшого проводили час удвох, читаючи одне одному біографію Джона Леннона, стрибаючи в море з пірса й досліджуючи узбережжя на блакитному ялику під назвою «Пташка». Ми пірнали з маскою, їли смажену на грилі рибу, поливаючи її лимонним соком, що бризкав мені просто в очі. Ми годували булочками бездомних собак, що гуртувались у зграї й никали, мов бандити, нічними вулицями; сиділи аж до ранку на п'яних сімейних бенкетах за дощатими столами під темном-синім нічним небом, і над нашими головами хилиталися гірлянди жовтих паперових ліхтариків.

Джим запрошував мене на ціле літо, однак мої батьки дозволили мені поїхати лише на п'ять днів. Навіть для цього довелося застосувати методи переконання, якими пишався б Державний департамент. П'ять днів промайнули за одну мить, огорнуті сліпучим серпанком нетутешнього життя, яке водночас і бентежило, і заворожувало мене. Джимів світ був такий яскравий, такий чарівний! Несподівано поринувши в нього, як так само несподівано вирвалася звідти — і безжально повернулася до сонних буднів Вочгілла. Похмура й неуважна, я допомагала батькам у «Рубці», забуваючи про те, що молочний коктейль пора вже виймати з міксера, або подаючи сендвіч із яєчним салатом відвідувачеві, що замовив сендвіч із

індичкою та швейцарським сиром. Мене не відпустили спогади — як Венді, що не могла забути острів Небувай і Пітера Пена. Решту літа я провела, уявляючи подумки — з поправкою на сім годин різниці в часі, — що зараз робить Джим. Я тинялася будинком, мов замкнений у клітці лев, щоб негайно відповісти на його дзвінок.

Ідучи за Мартиними настановами, я найдокладніше описала одну з кімнат вілли — головну вітальню з газовими завісками, білими меблями й чарівним краєвидом Егейського моря. Всі інші мали почуватися так, ніби вони бували там — щоб уявити цю кімнату в останню мить між життям і смертю, хай там що буде далі.

Коли ми не сиділи вп'ятьох у бібліотеці, докладно студіюючи «Темний будинок на розі», я брала парасольку й вирушала під дощ — погуляти садибою на самоті.

Та хоч куди я йшла, я всюди чула Мартині слова, її тривожний шепіт: «Твій внесок тут теж є. Тільки я досі ніяк не з'ясую, де саме».

Якось під час своєї самотньої прогулянки я подалася вузькими сходами до причалу — і звернула увагу на дерева, що гнулися під лютим буревієм. Море хвилювалося, його чорнильна поверхня вкрилася білими бурунами. Яхти, що стояли на якорі далеко в бухті, гойдалися і билися одна об одну. Обірвані вітром линви хилиталися на щоглах і звивалися, наче змії. Десь в океані бряжчав буй, і цей звук навіював думки про смерть.

Аж тут я почувла гучний жіночий крик.

За стогоном вітру я подумала, що крик мені при-
марився.

Аж ось пролунав ще один крик — цього разу чо-
ловічий.

Двоє сварилися. Зрозумівши, що голоси лунають
звідкілясь іззаду, я закрила парасольку — і майнула до
щілини завширшки з фут між насипом і дерев'яними
сходами.

Через кілька секунд я знову почувла ці два голоси —
і зрозуміла, що їх чути не з Вінкрофта, а з яхти, що
стоїть у бухті. Темні постаті рухалися палубою судна,
яке стояло недалеко від причалу, що належав сусідам
Вітлі.

Яхта називалась «Анд'ямо».

Вітлі ніби згадувала, що ця яхта належить КДВ
Бертові. На її кормі сяяв золотий вогник.

Долинув ще один крик.

Я зачекала. Через кілька хвилин заторохтів мо-
тор і до причалу підплив човен. Визирнувши в щілину
між сходами, я побачила Вітлі. Вона була сама-одна.
Приставши до берега, вона хутко пришвартувала чо-
вен, вибігла на причал і рушила сходами вгору. Коли
обличчя Вітлі опинилося на одному рівні з моєю голо-
вою, на нього впало світло. Дівчина здавалася роздра-
тованою.

Я чекала далі. Голоси вщухли. Тоді я вилізла із
схованки й попрямувала назад до будинку. Посту-
кавши, я відчинила двері бібліотеки — і побачила
змоклу Вітлі, що сиділа на канапі разом з Мартою.
Коли я увійшла, вони аж підскочили з несподіванки,
а на їхніх обличчях застиг переляк. Точнісінько як

сестрички-підлітки, що потихеньку курили у вітальні «травичку» — і раптом побачили перед собою матір.

— Що сталося? — запитала я.

— Нічого, — відповіла Вітлі.

Марта усміхнулася:

— Облиш нас на хвилинку, Бі.

Я пильно поглянула на Вітлі. Ніколи ще вона не плакалася Марті — замість мене. *Ніколи*. Невже перебування в цьому світі не відродило нашої давньої дружби? Невже ми більше не подруги? Однак Вітлі лише сумно позирнула на мене.

З тягарем на серці я вийшла з бібліотеки — і зачинила за собою двері. І майже відразу почула голос Вітлі — тихий, приглушений. Жодного слова я не розбрала.

Що тут, з біса, коїться?!

Я піднялася нагору. Обшукала всі спальні — там не було ні Кіплінга, ні Кеннона: вочевидь, вони теж були на тій яхті. Що це за таємні зустрічі за моєю спиною? Навіщо? Що вони замислюють? Я вхопила парасольку, вискочила за двері й подалася до пристані.

На яхті я не помітила нікого. Не почула нічиїх голосів.

Я почекала там десь із годину. Так нічого й не дочекавшись, я вирішила повернутися до Вінкрофта — й тут-таки помітила Хранителя.

Мені здушило горло. Востаннє я бачила його в Дарроу, у лісі. І він на деякий час зник. А тепер повернувся — темна постать у чорному дощовику, згорблена під дощем. Хранитель завзято копав, усім тілом налягаючи на лопату.

Я зійшла зі стежки, щоб не зустрічатись із ним, і помчала через гайок. Уже діставшись до будинку, я мимоволі озирнулася на нього.

Він не помітив мене. Він досі копав. Лише тепер я зрозуміла, що саме він копає. Чотири ями у вологій землі. Чотири могили.

Проте найхімернішим виявилось не це.

На ньому були чорні окуляри сліпого.

Я не мала часу міркувати над тим, що робив Хранитель і що це означало, бо вже під час наступного пробудження таємниця сварки на яхті і розмови між Вітлі й Мартою розкрилася.

— Кіплінг хоче дещо розповісти нам, — оголосила Марта, коли ми зібрались у бібліотеці. — Вітлі звернула на це мою увагу під час минулого пробудження, і я вважаю, що це може стати нам у пригоді.

— Навіщо ти зробила це? — сердито запитав у Вітлі Кеннон.

— Я не мала іншого вибору, — відповіла вона.

Кеннон люто зиркнув на неї.

— Тільки, *будь ласка*, не треба вдавати полісмена. Ти ж хочеш вибратися звідси? Тобто — хочеш з'ясувати, що насправді сталося з Джимом?

— Це не твоя таємниця. Не тобі її виказувати, — просичав він.

— Саме *мені*, якщо це допоможе нам змінити пробудження.

— Усе гаразд. — Марта поклала руку Кеннонові на плече. — Розповідай.

Цієї миті я поглянула на Кіплінга. Він плакав. По-справжньому, так, як я ніколи ще не бачила, — радше ридав, ніж просто плакав. Він сидів на канапі, затуливши руками обличчя, і сльози текли підборіддям.

— Я називаю це «килимом чорноногих-сіу», — несподівано бовкнув він, утупившись у підлогу. — Різновид самоушкодження. Або, як кажуть психологи, «неконструктивна спроба вирішити проблеми в міжособистісних стосунках». Це винахід Матусі Грір. Вона його назвала так на честь якогось дурного індіанського килимка, поцупленого з антикварної крамнички. Ми займалися цим разом. Щоб зміцнити наші стосунки. Часом навіть по кілька разів на тиждень. Вона відвозила мене за місто, на якусь дорогу — в п'ятницю ввечері, якщо по телебаченню не було нічого цікавого. Вперше це сталося, коли мені було п'ять років. Ми лягали на дорогу поряд, бралися за руки — й чекали на автомобіль. «Коли я скажу “бінго”, відкочуйся вбік, — казала вона. — Перевіримо, чи любить нас із тобою Господь. Чи хоче Він, щоб ми залишилися живі. Я скажу “бінго” тільки тоді, коли Господь зветиме мені. Така в нас угода». — Кіплінг здригнувся. — Я з переляку прудив у штани. Я не молився. Боже милосердний! Чи знав Господь узагалі, що я існую, чи ні? Чи любив Він мене? Мабуть, не дуже, якщо дав мені таке обличчя. І таке тіло. Я чіплявся за руку Матусі Грір. Вона була моєю рятівною ланкою. А потім над'їжджав автомобіль. Я завжди чув, як під ним дрижить асфальт. А Матуся Грір мовчала й мовчала. А тоді кричала «бінго» — завжди кричала. Я міцно заплющував очі й котився на узбіччя. За кілька сантиметрів від коліс. А коли я розплющував очі, Матуся

Грір підстрибувала на узбіччі, здираючи з себе одяг. Вона кричала: «Бачиш? Господь нас любить! Усе-таки любить!» Після цього вона завжди була в доброму гуморі. Якщо мені щастило, то його вистачало на цілий тиждень.

Він трохи помовчав, витираючи очі. Я мовчки зирнула на нього. Звичайно, я знала, що Матуся Грір придуркувата, але про такий жах іще не чула.

— Поволі це перетворилося на наркотик, — провадив Кіплінг. — Потреба гострих відчуттів. Я вже не міг зупинитися. Раз на кілька місяців, коли мені було вже геть погано й не залишалося жодної надії, я вдавався до «килима чорноногих-сіу». Таємно тікав зі школи. І мені відразу кращало. Найсерйозніший випадок був першого навчального року, коли директор Траск сказав мені, що я можу не повертатися: мене відраховують. Я, мовляв, такий учень — як це він висловився? — якому потрібне «середовище з менш амбіційними очікуваннями». На його думку, мені більше пасувала би в'язниця Сінг-Сінг. Того разу мій «килим чорноногих-сіу» закінчився тим, що мене мало не перетворив на яєчню фургон з рекламою «Нескафе». — Шморгнувши носом, він поглянув на нас. — І гасло «Радість нового дня» набуло для мене нового значення.

Я мовчки зирнула на нього. Кіплінг завжди був поганеньким учнем. Хоч наприкінці кожного навчального року закручувалася інтрига щодо того, чи залишиться він у школі, я ніколи не думала, що його справді збираються відрахувати. Останнього року його оцінки помітно покращали: йому, напевно, все-таки вдалося зосередитися на навчанні. Перед випуском у нього все було гаразд.

— Це Кеннон урятував мене, — кволо всміхнувся Кіп. — Він побачив те, що я старанно намагався приховати.

— Не дуже старанно, — так само з усмішкою відповів Кеннон. — Ти кульгав і кривився, коли сідав.

Кіплінг поглянув на мене:

— Пам'ятаєш, як я пропустив два місяці занять «за сімейними обставинами»?

Я кивнула, пригадавши плутану й сентиментальну історію про «тітоньку з хворим серцем».

— Це все була брехня. Я перебував тоді в Провіденсі, в реабілітаційному центрі: займався там гімнастикою тайцзи, розмальовував миски для фруктів і вчився керувати своїм нестримним мисленням. Це Кеннон улаштував мене туди. Він мене відвідував. Стежив за моїми успіхами. Спілкувався з моїми психологами. Переконавав шкільне начальство надати мені останній шанс. Допомігав підтягти оцінки. Заповнював за мене анкету вступника. Сидів зі мною цілу ніч, допомагаючи писати твір про Матусю Грір — «Матуся-маніячка» з підзаголовком «Як вижити під опікою цілковитої психічки». Завдяки цьому мене взяли до Луїзіанського університету. Якби не Кеннон, я лежав би на дорозі, розчавлений фургонем.

Мені йшла обертом голова. Я подумки повернулась у наш останній шкільний рік. Пам'ятаю, що Кеннон тоді був завжди чимось заклопотаний — то з'являвся, то зникав із рюкзаком та оберемком підручників у руках, — та я не знала, що саме він збирався робити. Проте зовні це видавалося цілком логічним. Він був з тих, хто вирішує проблеми без зайвих балачок.

«Як струмок, що завжди проб'є собі дорогу», — казала про нього Вітлі. І все-таки мені було прикро від того, що мені не довірили цієї таємниці: перед моїми очима розігрувалась ціла драма, про яку я навіть не підозрювала.

— Чому ж ти нічого не говорив мені? — спитала я в Кіплінга.

Вони з Кенноном презирнулися, і в цьому мовчазному обмінюванні поглядами я побачила якусь ледве помітну тінь розуміння, яка тут-таки зникла.

Кіплінг стенув плечима:

— Рано чи пізно життя стає занадто божевільним. Навіть для твоїх найкращих друзів.

— Це не вся правда, — обізвалася Вітлі, схиливши набік голову й вичікувально дивлячись на Кіпа.

— Ну, так, — кахикнув він з овечею покорою на обличчі. — Вже наприкінці я нахапав купу гарних оцінок: досі, мовляв, просто клеїв дурня, а насправді мав голову на плечах... Одне слово, це все була фальшивка.

— Про що це ти? — спитала я.

Кіплінгові, здається, більше не хотілося говорити.

— Кеннон зламав для нього комп'ютерну мережу Дарроу, — пояснила Вітлі. — Увесь останній рік Кіплінгові були відомі завдання всіх контрольних з усіх предметів. Зокрема семестрових та екзаменаційних.

— Не всіх, — заперечив Кеннон.

Вона сердито позирнула на ного:

— Все одно це було шахрайство.

— Це була допомога найкращому другові, — заперечив Кеннон.

Вітлі пирхнула:

— І в мене — так само. Те, що я робила під ім'ям Білого Кролика. А ви гадаєте, що я тут найгірша? Подивіться краще на себе!

Кеннон не відповів нічого. Багато років він допомагав сумнозвісному своєю відсталістю шкільному відділу інформаційних технологій. Часто його викликали просто з уроків, коли в мережі траплявся збій. І хоч зараз він поглянув на Вітлі обурено, я не помітила в цьому погляді жодного відчуття провини.

— Як ти робив це? — запитала я в нього.

Кеннон стенув плечима:

— Соціальна інженерія. Найслабша ланка будь-якого ланцюга — завжди людина. Я розіслав усім викладачам листи з оновленнями для мережі Дарроу. У файлах для Кіплінгових учителів були лазівки для отримання віддаленого доступу. Вони завантажували вірус, і я одержував контроль над їхніми комп'ютерами. Так само просто, як розшнурувати черевки.

Побачивши недовіру на моєму обличчі, він насупився:

— Облиш, Сестричко Бі. Ти насамперед мусиш це зрозуміти. Школа Дарроу-Гаркер була перепорою на Кіплінговій дорозі в майбутнє. Якби його виключили передостаннього року, йому довелося б починати все спочатку в поганенькому коледжі. Далеко від нас. Це огидна пляма в його особистій справі. І взагалі, про Кіплінга не можна судити за такими буденними речами, як оцінки. Його треба *знати*. Я мусив допомагати йому всім, чим тільки міг. — Він стенув плечима. — Такі закони нашого світу, і саме так слід чинити, коли довкола все летить шкереберть.

Кеннон поглянув на мене так проникливо, що я відчула, як по шкірі пробіг мороз. Я вже забула, як він міг впливати на людей, як перетворювався, зосередившись, із звичайної людини на згусток концентрованої енергії.

— От і все. — додав Кіплінг. — Усе про двоголове ненажерливе чудовисько, що бризкає слиною в моїй шафі.

— Питання лише в тому, — прошепотіла Марта, дивлячись на нього, — чи допоможе нам твоя таємниця змінити пробудження?

Вона замовкла, спохмурнівши, й глибоко замислилася. Десь із хвилину в кімнаті панувала тиша.

Марта частенько так робила — на кілька хвилин, а часом і на годину, залишала запитання без відповіді, а потім зненацька видавала цю відповідь — тоді, коли всі інші вже забували про саму проблему.

— У мене є ідея, — нарешті сказала вона.

18

Ось так ми опинилися в автомобілі, серед заростей шипшини, на узбіччі безлюдної дороги, що вела вздовж берега моря, о четвертій годині сорок сім хвилин ранку — за чотири хвилини до кінця чергового пробудження.

Саме навпроти того місця, де ми потрапили в аварію, — де, за словами Хранителя, містер Говард Гейворд, п'ятдесят вісім років, мешкає в Саут-Кінгстоні, Адмірал-роуд, 281, зіткнувся своїм евакуатором з нашою машиною — і прирік нас на перебування в Ніколи. А в іншому, реальнішому за наш теперішній,

часі ми лежали в розтрощеному автомобілі — в полоні однієї-єдиної секунди — і не могли звідти вибратись.

Марта знала точне місце — крутий поворот під кутом у сто шістдесят градусів, серед густого соснового бору. Вона призналась нам, що поверталася сюди в Ніколи, аби докладно вивчити ці місця.

Як це сталося? Я майже нічого не пам'ятала. Разючо-сліпуче світло фар. Зарості шипшини, покірно пониклі під нескінченним дощем. «Двірники», що шалено метлялися туди-сюди на лобовому склі, ніби попереджуючи нас про небезпеку. Густа нічна темрява. Наш гучний п'яний сміх. Відчайдушний гудок. Нас заносить. Автомобіль вилітає з дороги і мчить у темряву. І все — ми більше не відчуваємо земного тяжіння.

— Він п'яниця, — пояснила Марта. — Заходить у салун «Єнот і гончак» у Воріку й вицмулює дванадцять бляшанок світлого. Дванадцять! Потім сідає за кермо. Дорогою майже засинає. Мало не збиває телефонного стовпа. У Ніколи він проминає те місце, де врізався в нас. І тут наші одинадцять цілих і дві десятих години закінчуються.

Дощ тарабанив по покрівлі машини. Лобове скло та вікна запітніли. Мені здавалося, ніби ми сидимо в підводному човні, на самісінькому дні моря. З радіоприймача лунала, часом затинаючись, класична музика.

За весь цей час повз нас проїхав тільки один автомобіль — блакитний пікап. Помітивши нас у кущах на узбіччі, водій загальмував і дав задній хід. Марта опустила скло.

— Що, друзі, проблема з колесом? — запитав нас чоловік середнього віку, в мисливському жилеті. — Допомогти?

— Дякую, не треба, — відповіла Марта. — Усе гаразд. Ми тут собаку загубили — ось шукаємо.

Водій насупився, спантеличено поглянув на п'яťох усміхнених підлітків у зелених пончо з каптурами — і, нічого не сказавши, скривився й поїхав.

— Три хвилини, — сказала Марта, позирнувши на годинник.

Мене нудило. Зізнання Кіплінга й Кеннона, хоч які приголомшливі, поставили більше питань, ніж дали відповідей. І взагалі всі поводитись якось химерно, хоч я й не могла зрозуміти, в чому тут річ. Усі були роздратовані й почувалися ні в сих ні в тих. Двічі, думаючи, що я не бачу їх, Кіплінг із Кенноном обмінювалися довгими, значущими поглядами, від яких віяло чимось лиховісним. *Що це все означало? Що вони замислювали?*

Хоч Марта торочила нам, що все буде гаразд — «29 серпня, 9:35 ранку, вілла “Анна-Софія”, острів Аморгос, Греція, — це все, що ви повинні пам'ятати, зрозуміли?» — той факт, що саме вона керувала операцією, посилювало мої погані передчуття. Чого вона хоче? Може, змушує нас піти за прикладом героїв «На розі», щоб заманити в пастку, замкнути в якомусь купе потяга часу? Чи це все — просто заради того, щоб ми проголосували за неї?

Голосування. Голосування. *Голосування!*

Скулившись на задньому сидінні під боком у Вітлі, я відчувала, як на мене напливає пробудження, як знайома океанська хвиля наповзає на підшви й щипає

морозом гомілки. Радіо зненацька затріскотіло, а потім звідти крізь перешкоди пробилася пісня «Хлопці не плачуть» у виконанні групи «The Cure».

Дош затарабанив ще дужче, неначе в небі хтось додав гучності.

— Щось мені недобре, — буркнув Кіп, тулячи долоню до горла.

Марта обернулася до нього:

— Мені теж. Це не просто пробудження. Це відчинене вікно. Почалося!

Вона була надзвичайно збуджена — якщо таку незворушну людину, як Марта, взагалі щось могло збудити.

— Відчуваєте?

Так, я відчувала. На кінчиках пальців тріскотіли іскри, ніби я пройшлася в шкарпетках пухнастим килимом. Я піднесла руку до запітнілого скла — і зупинила її за дюйм від нього. На склі залишився відбиток. Я засовала рукою туди-сюди — і скло магічним чином очистилося. Тоді я піднесла руку до волосся Вітлі, що вибивалось із-під каптура пончо, — і золотаві пасма самі стрибнули до моєї долоні, немовби щупальці якоїсь химерної морської істоти.

— Дві хвилини, — промовила Марта. — Рушаймо!

Вона кивнула нам і вилізла з автомобіля. Кеннон з Кіплінгом мовчки рушили за нею. Я відчинила дверцята — і вмить геть змекла. Вітлі вхопила мене за лікоть.

— Я не можу, Бі! — запхинькала вона. — Не можу втримати все це в голові!

— Що?

Вона заплакала. Я ніколи ще не бачила її такою переляканою.

— Я заблукаю в минулому! Я знаю!

— Ні. Не заблукаєш. — Я обняла її за плечі. — Слухай уважно: двадцять дев'яте серпня. Дев'ята година тридцять п'ять хвилин ранку. Вілла «Анна-Софія». Ану, повтори.

— Вілла «Анна-Софія»...

— Пригадуй море. Небо. Їхню природну біло-сніжну красу. Штори. Запах помаранчів.

— Помаранчів... Гаразд.

— Бачиш, усе виходить!

Вітлі боязко заморгала. Я простягла їй руку. Вона вхопилася за неї. Ми вдвох вилізли з автомобіля під дощ.

Я й не уявляла, яким хаотичним все це виявиться. Краплі дощу кололи шкіру, наче цвяхи. Невидима сила тяжіння намагалася закинути нас назад до машини. Мої думки перетворилися ніби на вихор бризок у голові. Все, що ми мали зробити, — підійти до місця зіткнення й лягти на асфальт, як це робив Кіплінг зі своїм «килимом чорноногих-сіу». Поки що це вдалося зробити тільки Марті. Вона лежала на спині, витягшись уздовж вицвілої жовтої лінії розмітки. Я рушила до неї, тягнучи за собою Вітлі, та мені паморочилось у голові, а кожен крок був такий важкий, ніби мені до ніг прив'язали бетонні брили. Кіп стояв посеред дороги, крутячись, наче корок в умивальнику, а Кеннон упав навкарачки й намагався повзти. Я спробувала зупинити вир думок, а потім рушила вперед широкими кроками, повільно пересуваючи ноги й міцно стискаючи руку Вітлі. Нарешті ми з нею дісталися до потрібного місця — і лягли на асфальт біля Марти. А ще через хвилину до нас приєдналися Кеннон з Кіплінгом.

Я моргнула: дощ тарабанив мені по обличчю. Я майже нічого не бачила. Краплі кололи шкіру так, що я заплющила очі. Пробудження вже підібралося до колін — і притискало мене до асфальту.

Двадцять дев'яте серпня. Дев'ята тридцять п'ять ранку.

Я уявляла скелястий берег, сучасний білий будинок, що ліпився до нього, наче орлине гніздо, темні вікна, в яких віддзеркалюється море.

— П'ятдесят секунд! — гаркнула Марта.

Вілла «Анна-Софія».

— Не можу! — зарепетувала Вітлі.

Щось дряпнуло моє обличчя. Затуливши очі долонею, я розліпила вії — і зрозуміла, що то була велетенська дубова гілка, відірвана вітром. Гілка пролетіла над нами — і, перекидаючись, покотилася дорогою.

Вітлі ридала, силкуючись підвестися. Кеннон міцно тримав її.

— Припини! — крикнув він.

— Пустите мене! Я не можу!

— Заспокойся! — підхопила Марта.

— Не можу! Я постійно думаю про інше! Я не можу зупинити своїх думок!

Я почула рев автомобіля, що наближається. Говард Гейворд, п'ятдесят вісім років, п'яний і напівсонний, невблаганно наближався. Залишалося кілька секунд. Мене лихоманило. Я міцно заплющила очі і вчепилася в асфальт, силкуючись утриматись на місці.

Острів Аморгос. Греція.

Тепер репетував хтось інший. Кіплінг.

— Припиніть! Припиніть!

— Хіба ти не бачиш? Ми загубимо одне одного!

— Це пастка! Підступ!

Грім гримнув, наче атомна бомба. Мої барабанні перетинки лопнули, в голові заметушився якийсь вереск і пхикання. Пробудження так стискало моє серце, що я не одразу відчула, як щось боляче вп'ялося мені в шию. Я скрикнула, мої захолові пальці потяглися до горла, щоб намацати цей предмет. Рука торкнулася чогось маленького й твердого. Скрикнувши знову, я витягла його з шиї.

То виявилася шпилька з бджілкою — Джимів подарунок, який у мене потім украли.

Далі все відбулось умить. Мене засліпили фари. На нас, відчайдушно сигналячи, мчала вантажівка. Дощові краплі падали, наче в сповільненій зйомці. Рипнули гальма. У повітрі досі лунав чийсь крик. Я розплющила очі й побачила постать у зеленому пончо, яка щодуху тікала в бік лісу. Ляснув метал. Вантажівка склалася навпіл, масивні шини ковзали мокрим асфальтом, наближаючись прямісінько до моєї голови. Засмерділо горілою гумою. І почалося пекло.

Один... два...

Шпилька з бджілкою.

Джим.

ЧАСТИНА ТРЕТЯ

19

*Ж*оли я розплющила очі, був ясний день.

Я лежала долілиць на траві. Підняла голову, відчуваючи, як тьохкає серце, і мене нестримно занудило. Мене вивертало так, аж здригалось все тіло. Минуло кілька хвилин, перш ніж мені вдалося відсапнути. Витерши губи, я озирнулась. Очі боліли від різкого світла.

Я не лежала ні на якій дорозі. На мене не мчала вантажівка Говарда Гейворда. Ніякого фізичного болю теж не було.

Не було й заднього сидіння ягуара. Вперше за весь час не дощило. Сяяло сонце. Я лежала на землі, серед сухого листя й бруду. Довкола височіли дерева. Повітря було свіже, небо — густо-блакитне. Я витягла руки перед собою й розкрила долоні.

Вони були порожні.

Шпилька з бджілкою. Де вона?

Я озирнулась. Ні, це будь-що не вілла «Анна-Софія». І взагалі не Греція.

Довкола ліс. Я оглянула свій одяг.

Вишневе вовняне пальто від Енн Тейлор, яке мама купила мені багато років тому в комісійній крамниці

у Вунсокеті. Чорні колготки. Чорна вовняна сукня. Зношені чорні шкіряні черевики.

Нічого не розуміючи, я звелася на ноги. Черевики муляли п'яти, сукня лоскотала шкіру. Я рушила вперед, дивлячись на велику галявину, що видніла між деревами. Посеред неї блищало озеро, на якому погойдувалися білі вітрила човнів; круг озера гуляли люди. Ледве пересуваючи ноги, я подалася туди, побоюючись, чи не приймуть мене за втікачку з божевільні. Та коли я вийшла з лісу й попрямувала до берега, ніхто не звернув на мене уваги. На озері я побачила десь зо двадцять човнів, якими керували з пультів діти й підлітки.

Я зрозуміла, де я: Центральний парк. Консерваторське озеро. Колись я була тут із Джимом.

— Ось де ти!

Від цього голосу мені аж земля захиталась під ногами. Перехопило подих. Я заплющила очі, мій мозок перетворився на драглі. Я падала до ями завглибшки з милю — і не могла зупинитись.

— Куди ти біжиш? Уже хочеш утекти від мене?

Він був живий. Стояв у мене за спиною, поклавши руку мені на плече. І пахло від нього — як і завжди — м'ятним милом, вітром і свіжовипраним одягом.

— Я часто приходив сюди ще малим. Одного разу пульт поламався, і мій човен зупинився посеред озера. Я заплакав, а батько відповів: «Якщо хочеш дістати човен, піди й візьми». Довелося лізти у воду й діставати його. Це, напевно, був тест на виживання — з тих, яких він навчився в бізнес-школі... Агов, що сталося?

Він розвернув мене обличчям до себе.

«Що сталося?» Я й гадки не мала, з чого почати.

— Подивися на мене!

Я розплющила очі.

Джим Мейсон стояв за кілька дюймів від мене. За його спиною грало яскраве сонце, довкола цвірінкали птахи, весело перегукувалися діти. Видовище було таке неймовірне, що мені аж запаморочилось у голові.

Це було не наяву. Це не могло бути наяву.

Однак це було. Переді мною стояв Джим. Колишній і водночас новий. Я дивилася на нього й думала, що ми ніколи не бачимо одне одного по-справжньому. Пам'ять — це ледача служниця, що намагається працювати якомога менше. Поки людина жива, поки вона поряд, ти не дуже переймаєшся подробицями, а коли вона помирає, один і той самий спогад затирається до дірок, аж поки дрібниці — скажімо, ластовиння, трохи крива усмішка чи зморшки біля очей, — пропадають зовсім.

— Ходімо, — сказав Джим. — Нам не можна запізнюватись.

Він просунув мою долоню собі під лікоть. Я вже забула про цю його звичку. Він повів мене стежкою повз жінок із немовлятами у візках — усі вони дивились на нього з різною мірою захоплення, — і повз чоловіка, що штовхав з супермаркета тачку з пластиковими пляшками.

Здається, це пробудження занесло мене в один з тих днів, коли ми з Джимом гостювали в його рідних у Нью-Йорку.

Ні, це не Різдво. А для весняних канікул занадто холодно.

То коли ж це все відбувається?

Я могла спитати, куди ми запізнюємося, та думка про будь-яку розмову була мені нестерпна. Щоразу, дивлячись на Джима, я просто не вірила в те, що зі мною діялось. Хотілося приглядатися до кожної його риси, до кожного помаху вій, зітхання, мимовільної усмішки. Та водночас це лякало мене. Горло ніби заткнуло величезною жуйкою, що загрожувала провалитись іще нижче. Якщо це станеться, я або зариду, або виверну на нього недоладну купу слів про Ніколи й про те, що насправді він уже мертвий.

«Ти помер, коханий. У тебе так мало часу...»

Прикусивши губу, я дозволила йому провести мене П'ятою авеню. Ми забігли до вестибюля будинку № 944 — номер було написано вишукним шрифтом на зеленому козирку над під'їздом, — і поринули в аромат гортензій і троянд, зібраних у велетенський, схожий на астероїд букет, що стояв на столику. Джим недбало махнув рукою швейцарові:

— Привіт, Мердоку!

Потім ми залишились у ліфті наодинці. Джим, притулившись до стіни, обшитої дерев'яними панелями, уважно дивився на мене. Я вже забула про його звичку розглядати людей так, ніби то були неоціненні твори мистецтва.

— Не хвилюйся, — сказав він.

Знову стиснувши мою руку, він ковзнув губами по кісточках моїх пальців — і позадкував з відчинених дверей ліфта, тягнучи мене до квартири. Я вже не пам'ятала, яка розкішна була ця квартира, яке відлуння гуляло її кімнатами, схожими на музейні зали, прикрашені чавунними скульптурами птахів і портре-

тами людей із суворими обличчями, заставлені бла-
генькими тонконогими кушетками, що скидалися
радіше на величезних богомолів, ніж на меблі. Погля-
нувши на свої ноги, я побачила пошарпані носачи че-
ревиків, бгачки на старих панчохах — і відчула зна-
йомий укол збентеження. Ступивши до вітальні, ми
тут-таки опинилися серед натовпу, де всі були в чор-
ному — чорні сукні, чорно-червоні шарфи, темні ко-
стюми, — і я зрозуміла, куди потрапила.

Перший навчальний рік у Дарроу. П'ять років тому.
Вихідні наприкінці вересня.

Джим запросив мене приїхати на похорон його
двоюрідного діда Карла. Тоді ми з Джимом були ледве
знайомі.

Лише за тиждень до того він уперше відрекомен-
дувався мені.

— Джим Мейсон!

Він сидів позаду мене на уроці англійської мови.
Присунув свій стілець так близько до мене, що я, саме
шукаючи риму для майбутньої пісні, відчула на щоці
його м'ятний подих.

— Що це ти робиш? — Він зазирнув до мого зошита
й насупився. — Що це за «Катастрофа в китайській
пральні Феньфан: оригінальний саундтрек»?

Засоромившись, я заховала зошит під ноутбук.

— Так, дурниця.

— Це не схоже на дурницю.

Я кахикнула — мій кашель нагадував хлюпання.

— Я пишу саундтреки до фільмів, яких насправді
не існує. Не питай навіщо. Просто так.

— Зрозуміло. — Він спокійно кивнув. — І коли тебе кладуть до божевільні? Наступного тижня? Чи наступного року?

Я засміялася. Він простяг руку:

— Джим Мейсон! Дуже радий, що ми познайомилися ще до того, як тебе запроторили до палати з м'якими стінами.

— Беатріс Гартлі.

Він підморгнув:

— Я теж божевільний поет.

Я усміхнулася. Запала бентежна мовчанка. Джим уважно вивчав мене, зручніше вмоствившись на стільці. Я повернулася до свого ноутбука — і вдала, що зайнята чимось украй важливим, щосили намагаючись зігнати зі щік рум'янець. Я сподівалася, що скоро це набридне йому, і він повернеться за свою парту.

Натомість він, нітрохи не кривляючись, затяг у манері бітбоксерів:

— *Помітив на уроці я дівчатко — прудке, тоненьке, наче синичатко. Не дихаю — боюся налякати... Оголосить його державним святом!*

Цілий клас замовк, а хлопець позаду мене захихотів.

Тоді я ще не підозрювала, що це — назавжди, що стати об'єктом Джимової уваги — це все одно, що опинитися поруч із бомбою під час вибуху: несподівано, приголомшливо, а на додачу ще й радіоактивні опади — натовп популярних у школі дівчат із хвилястим русалчиним волоссям та сумнівом в очах:

— Звідки ти знаєш Джима Мейсона?

— Ти з Нью-Йорка?

— Ти раніше навчалася в «Спенсі»?

Частина третя

— Я з Вочгілла. Тобто... навчалась у Вочгіллі. Я... я не знаю Джима...

Так я й познайомилася з Вітлі. Вони з Джимом заприятелювали в елітному індіанському таборі, десь у Блакитних горах.

— Джим Мейсон у тебе втелющився. — Це були перші її слова, звернені до мене.

Я поспіхом ішла коридором, хапаючись за шлейку свого рюкзака, як за рятівне коло.

— Нічого не втелющився.

— Втелющився, ще й як! — Вона поглянула на мене й насупилася. — Він називає тебе «марою». Каже, що ти старомодна й цнотлива. Ніби потрапила до нас на машині часу з сорокових років.

— Дякую...

— Це комплімент.

Наступного дня Джим підійшов до мене, коли я прямувала на спортивний майданчик. Моє серце підстрибнуло, наче спіймана риба.

— Може, ти виросла на фермі амішів і доїла корів на світанку? — запитав він.

— Е-е... ні.

— А зовні схоже.

— Ну, гаразд.

— Хочеш поїхати до мене в неділю?

Він сказав це так, ніби ділився зі мною бутербродом.

Я відмовилася. Неділя була в нас сімейним днем: учні чи їхали додому, чи вирушали до музею на екскурсію. Я цілий місяць не бачила тата й мами, і вони задумали вишуканий обід із лазаньєю. Та насправді я відмовилася, звичайно, через те, що мене страшенно

лякала Джимова увага: вона, мов безцеремонний промінь прожектора, водночас сліпила мене й притягала до мене чужі погляди.

Тоді я ще не знала, що для Джима «ні» — це ще не вимовлене «так».

— *О, Беатріс!* — безсоромно затягав він на початку уроку англійської мови, і наша вчителька місіс Гендерсон сердито позирала в мій бік. — *Ти маєш таємниці — а совісті не маєш і дещиці. Не можу я ні дихати, ні спати — така жорстока, потайна така ти!..*

Він підкидав до моєї скриньки записки: «Скажи “так” (ходімо кинемося разом зі скелі)». Він присвятив мені пісню, яка хутко облетіла всю школу.

— «Шия королеви»? Будь ласка! — чула я дівочий шепіт під час церковної відправи.

— Скажи «так»! — вимагав Джим, проходячи повз мене коридором. («З якого приводу — “так”? Чи згодна народити йому дітей?» — кепкувала в розмові з подругами капітанша дівочої волейбольної команди).

Він зателефонував моїм батькам, щоб офіційно відрекомендуватись, обговорити розклад потягів і запевнити, що з ним я буду в безпеці, бо він — справжній джентльмен.

Цей потік уваги видавався б надмірним, якби не виходив від Джима Лівінгстона Мейсона — з його чорним скуйовдженим волоссям, шоколадно-карими очима й бешкетливою усмішкою.

— У нього такий милий, привабливий голос, — сказала мама.

Тоді вона ще мала певні ілюзії щодо Дарроу, вважаючи, що це таємничий лабіринт, де панує дух стародавнього багатства, а Джим самовладно царює в ньому.

Частина третя

— Чудово, що в тебе так швидко з'явилися нові цікаві знайомі, — зауважив тато.

Однак ця недільна подорож із Джимом до нього додому й на похорон — *та сама подорож* — мала закінчитися катастрофою.

Зазирнімо на п'ять-шість годин уперед: я повертатимусь потягом з Нью-Йорка сама, раніше ніж треба, з причин, щодо яких у нас із Джимом так і не буде єдиної думки. Я так і не змогла пригадати, що саме сталося. Що саме засмутило мене? Поводилась я сором'язливо, бентежилась через те, що погано вбрана, і не могла зрозуміти, де тут правда, а де — мої упередження. Під час поминок у розкішній квартирі одного з небіжчикових родичів на Парк-авеню Джим кудись зник — і страшенно довго не повертався. Я схопила з вішака в передпокої своє пальто і, не сказавши нікому ні слова, вислизнула з квартири. Цілу дорогу назад, до школи, я плакала. І заприсяглась — усупереч будь-якій логіці, бо вже тоді мої почуття до нього здавалися так само неминучими, як морська вода в дірявому човні, — що на цьому моя дружба з Джимом Мейсоном закінчилась.

Та в понеділок уранці, на уроці англійської мови, він поклав на зошит, у якому я малювала, червону коробочку з емблемою «Картъє»:

— Пробач мені.

У коробці лежала шпилька у формі бджілки, прикрашена діамантами.

Шпилька з бджілкою.

Думка про те, що спочатку вона загадково зникла з шухляди комода в моїй кімнаті, а потім раптово з'я-

вилася через багато років, устроївшись мені в шию саме тієї миті, коли ми лежали на асфальті посеред дороги, здивувала мене. Це, вочевидь, означало саботаж, певний спосіб позбутися мене — змусити подумати про Джима і відправити кудись у минуле. Той, хто зробив це, хотів мені нашкодити, навмисне намагався позбавити нас шансу проголосувати й вибратися з Ніколи.

Хто з них це зробив?

— Хочеш печива?

Я здригнулася з несподіванки. Я ледве зрозуміла, що стою у вітальні Мейсонів і дивлюсь у вікно на Центральний парк, який з такої висоти здавався архітектурним макетом з мініатюрними деревцями-щіточками. Один з Джимових названих братів — Найлс, дев'яти чи десяти років, простягав мені кілька коржиків, затиснувши їх між великим і вказівним пальцями.

Я взяла один коржик:

— Дякую.

Він примружив очі:

— Ти нова Джимова дівчина?

— Ні. Ми просто шкільні друзі.

— Будь обережна, бо опинишся там, — малий скосив очі, мов божевільний клоун, — де й решта.

Я засміялася.

— Стривай! А оце ти бачила? — Хлопчик підійшов до великої червоної картини Ротко, яка тут-таки впала на підлогу, відкривши чорну — мабуть, від плісняви. — частину стіни. — Точнісінько як у «Полтергейсті»!

Я силувано всміхнулась і посторонилася — саме тоді, коли Джим підвів до мене свою матір.

— Мамо, це дівчина, про яку я розповідав тобі. Беатріс Гартлі.

— Добридень.

Місіс Гартлі була справжня красуня — чорний костюм облягав її, мов рукавичка. Вона простягла мені руку так, ніби то був коштовний дарунок. Я й забула, яка холодна в неї вдача: вічно втомлена усмішка, погляд поверх мого плеча — такий, ніби в мене за спиною діялося щось набагато цікавіше: скажімо, стрибки дельфінів з води.

— Люба, ти вже поговорила з Артї Гросманом про Керрін?

До нас наблизився містер Мейсон — невисокий, засмаглий, з їжакуватим волоссям і чіпким, як у всякого магната, поглядом. Зуби в нього були великі й неприродно білі — здавалося, що вони світитимуться в темряві, якщо вимкнути світло.

— Тату, — мовив Джим. — Це Беатріс.

Містер Мейсон лагідно всміхнувся, тиснувши мені руку.

— Ти навчаєшся разом з Джимі в Дарроу-Гаркер? І як тобі тамтешні трухляві традиції й фальшиві усмішки?

— Нічого...

— От і чудово. Чудово... Глоріє, то ти вже поговорила з Артї?

— Зараз поговорю, — відповіла місіс Мейсон, відходячи від нас з усмішкою. — Дуже рада знайомству, — не вельми переконливо додала вона через плече.

Я не зводила очей з них обох, міркуючи, як вони поводитися, дізнавшись про Джимову смерть. Що

вони тоді робили — ці начищені, напарфумлені люди? Чи ридав хтось із них, мало не божеволіючи, як я? Чи їхнє життя і далі спокійно пливло своєю дорогою?

Джим був мертвий. Він лежав у труні під могильним каменем з написом «Нині входиш у життя вічне» на кладовищі «Сонна улоговина». Тут, в осяяній сонцем квартирі з міцними стінами й мармуровою підлогою, цього не можна було уявити.

Джим усміхнувся вслід батькам. У моєму погляді він, здається, помилково побачив захоплення.

— Вони познайомились у метро, коли їм було по двадцять років. І відтоді, двадцять вісім років поспіль, до божевільня закохані одне в одного. Просто незбагненно! Ходімо.

Він знову вхопив мене за руку. Ми рушили крізь натовп, повз мовчазних слуг у сірій уніформі. Офіціант проніс тацю з маленькими трикутними бутербродами, схожими на накрохмалені хустинки. Джим потяг мене до виходу з вітальні до передпокою, де його два брати й сестра перекидалися м'ячем («Що за нечемність!» — крикнув він їм), повз обшиту дубовими панелями бібліотеку з драбиною, яка дозволяла дістати з полиць будь-яке з тисяч рідкісних видань у шкіряних палітурках, повз їдальню з сучасною сталевую люстрою, що скидалася на велетенського тарантула. Через два роки я сидітиму тут за різдвяною вечерею, і Джимова мати не скаже мені жодного слова, а батько зватиме мене Барбарою.

Джим затяг мене до якоїсь кімнати й зачинив за мною двері. То виявилася його спальня — темний химерний барліг рокзірки: стіни завішані електрогітарами, всі горизонтальні поверхні захаращені нот-

ними аркушами з надряпаними від руки нотами. Синтезатори. Стереосистема «Макінтош». Три ноутбуки. Купа потріпаних зошитів, на сторінках яких жахливим почерком записані тексти пісень. Біографія Дженіс Джоплін. «Свіні Тодд: оркестрова партитура». Оправлена в рамку програма виступу Брюса Спрінгстіна в Медісон-сквер-гарден з його автографом і написом: *«Люблю тебе, Джимі. Слухай музику далі. Брюс»*. Пожмакані труси, футболки й скручені в рулони плакати по кутках.

Джим заходився порпатись по книжкових полицях, вочевидь, щось шукаючи.

— Я тут написав одну пісню. Про дівчину, якої ще не зустрів, — сказав він, дістаючи зошит. — Вона називається «Безсмертна». Про кохання, яке не може померти — хоч як далеко ви одне від одного, навіть якщо вас розділяє час або смерть. Ось що я шукаю.

Мені знову заткнуло горло — тепер уже не жуйкою, а купою каміння.

Джим почав читати мені текст — як потім робитиме безліч разів. Я знала їх напам'ять. То була одна з найкращих його пісень. Я співала її Джимові, сидячи на ковдрі для пікніка в школі, під час іспитів. Він співав її мені ночами у Вінкрофті, коли я засинала.

Я чудово пам'ятала цей момент. Я розповідала про нього Вітлі десятки разів, бо то був класичний приспів з «Балади про Джима та Бі», канонічний варіант. Ми з ним тоді вперше залишилися наодинці — і вперше зважилися на серйозну розмову. До нашого першого поцілунку залишалося кілька секунд. Перспектива пережити його ще раз паралізувала мене, позбавила сили волі. Джим читав далі, часом затиначись на яко-

мусь слові або зупиняючись, щоб почухати носа. Він здавався таким гарним і таким юним — молодшим, ніж я його пам'ятала. На деяких словах він кумедно закидав голову й вимовляв їх із притиском, ніби то були списи, які він кидав наосліп через фортечний мур.

— Це чудово, — сказала я, коли він закінчив.

На його обличчі з'явився дивний вираз. Він обережно поклав зошит на стіл і сів біля мене.

— Я збирався зачекати з цим кілька тижнів, поводитись як джентльмен, як середньовічний лицар. Але я відмовляюся від цього плану. Я не лицар. І навіть не джентльмен. Та я вмію бути відданим. Якщо я вирішив, що хочу бути з тобою, це назавжди. Присягаюся тобі, Беатріс.

І він поцілував мене. В цьому поцілунку був цілий світ. Увесь біль, усе горе, вся самота, що мучили мене після його смерті, розвіялись. Я так сумувала за ним — і зрозуміла це лише тепер. Його руки ковзнули по моїй спині, і я відчула, що зараз розповім йому про Ніколи, про Хранителя, про голосування, про його смерть. Чи зможе він розповісти мені, що вбило його, якщо я запитаю? Чи зможемо ми втекти звідси, сісти в автомобіль — і залишитися жити за межами пробудження, в якомусь дорожньому motelі, де у вікна ллється золотаве світло, а килим засипаний крихтами від печива з торговельного автомата?

Завтра ми зможемо зробити це ще раз.

І ще раз.

І ще раз.

Більше мені не доведеться жити без нього. Я розповім йому все. Хто, як не він, зрозуміє мене. І все буде

як раніше — до його дивних перепадів настрою, спалахів гніву, брехні...

Коли він пустив мене, я зненацька зрозуміла, що позаду нас щось лякає. Джима це приголомшило:

— Що за химера!

Він підійшов до стіни, на якій висіли гітари. Тоді здивовано вирячив очі:

— Усі струни лопнули! Всі до одної! Мабуть, це ти так дієш на мене.

Він усміхнувся. Я ж лише кволо скривила губи.

Моє рішення розповісти все Джимові — я вже уявляла собі втечу з похорону, як у гангстерському фільмі, — застигло тієї самої миті, коли він узяв мене за руку й повів назад, до своїх рідних.

Там було повно всіляких дядечків і тітоньок, кузенів і кузинок, жінок у чорних норкових манто й черевиках на шпильках, із локонами білявого волосся, що нагадували цукрову пудру на десертах за тридцять чотири долари. Ми вийшли надвір — і разом з гламурною процесією в чорному рушили Медісон-авеню до поминальної каплиці Френка Кемпбелла.

— Минулого разу я була тут на похороні Алеґри де Фонсо, — сказала мені якась жінка.

Панахида була довга, повна ридань, перемішаних із цитатами з Ділана Томаса й Боба Ділана, під акомпанемент бітлівської «*Let It Be*». Якась жінка із заплаканими очима виголосила промову, раз по раз кашляючи. Ветхий дідуган, що сидів спереду, зненацька мовив: «Тут смердить котячою сечею!» — і доглядальниця вивела його геть під дитяче хихотіння. Джим

усміхнувся мені й стиснув мою руку. Я несподівано помітила, що уважно розглядаю фотографію небіжчика: двоюрідний дід Карл був увічнений на ламінованому плакаті, який поставили на мідяному триніжку біля труни. Його шкіра була помережана червоними прожилками, а усмішка — простакувата й жовтозуба. Може, він теж опинився десь у Ніколи? Я була набагато ближча до становища дідуся Карла, ніж могли уявити собі ці люди.

Треба все розповісти Джимові.

Аж ось панахида скінчилась і натовп вивалив надвір — вісім чорних кадилаків-ескалад стоять у ряд, усі тиснуть одне одному руки, бурмочуть слова співчуття й діляться спогадами про Карла, про те, як він «усе робив по-своєму» і взагалі був «чолов'яга хоч куди». Щоразу, як я збиралася сказати Джимові: «Мені треба поговорити з тобою», хтось ляскав його по плечу, стискав у ведмежих обіймах і розпитував, як йому ведеться й коли чекати на прем'єру його першого мюзиклу на Бродвеї. Джим повадився лагідно, увесь час намагався повернутись до мене, та перш ніж устигав зробити це, до нього вже підходив хтось іще. Аж нарешті він повернувся — разом з двома дівчатами, його однокласницями з середньої школи:

— Беатріс, познайомся. Це Дельфіна й Лучана.

Я завжди згадувала цих дівчат як неймовірних, неземних красунь. Зараз вони вже не здавалися мені такими приголомшливими, хоч обидві мали довжелезне — аж до пояса — волосся, що лізло їм в очі, наче в поні, і обличчя, скривлені з нудьги, яку можна було помилково прийняти за мудрість. Упродовж усієї бесіди з ними Джим обіймав мене за плечі, та я, про-

стоявши поряд з ним і послухавши розмови про Мілісента, Кастмана та Ріпера — не знаю вже, чи то були люди, чи модні нічні клуби, чи назва адвокатської фірми, — почувалась як стара канапа, яку винесли на тротуар і там залишили.

Це відчуття не зникли й тоді, коли ми посідали в кадилак — нас там було надто багато. Джимові довелося сісти на заднє сидіння біля Лучани. Я сиділа поруч із літньою жінкою в червоній тафтовій сукні. Від жінки помітно тхнуло вином.

— Знову все те саме, — бурмотіла вона.

Нас висадили біля будинку Джимової двоюрідної бабусі на Парк-авеню. Джим посадив мене на кушетку, поряд із порцеляновим цуциком, і пішов — роздобути для мене кока-коли. Коли минуло сорок п'ять хвилин, а він так і не з'явився, я підвелась — і змішалась із натовпом, роздивляючись книжкові полиці й фотографії. Я пробиралася залюдненими коридорами так рішуче, ніби знала, куди йду. Я зазирнула на кухню, де обливались потом найняті кухарі, й до ванної кімнати для гостей, де шпалери блищали, мов золото найвищої проби. Я вешталася кімнатами й згадувала, як самотньо почувалась у цьому чужому місці. Як мені хотілось опинитися далі від цих людей, удома, у Вочгіллі, їсти в компанії батьків лазанью й слухати, як тато розповідає про нову програму Девіда Еттенборо на «Нетфліксі»!

Зараз, п'ять років потому, в Ніколи, я була вже геть не така чутлива, і все-таки Джимове зникнення хвилювало мене. Куди він пропав? Тоді, п'ять років тому, він сказав, що забалакався з родичами, і я йому повірила.

Тепер це питання аж гризло мене.

Я перевіряла одну кімнату за одною, шукаючи його в спальнях, що нагадували готельні номери, в кабінетах, що скидалися на бібліотеки, в лункій мармуровій галереї, де за склом було виставлено колекцію авіаційної старовини. Джима ніде не було. Так само, як і тих двох дівчат. Нарешті, коли я відчинила шафу, повну японських головоломок та настільних ігор, Едґар — Джимів батько — саме вийшов з кабінету, побачив мене й поманив до себе, помітивши, що я збентежена.

— Джесіко, — сказав він мені, лагідно усміхаючись і надягаючи на зап'ясток чорний браслет, до якого було причеплене щось схоже на маленьку чорну флешку. Я встигла помітити кілька цифр, що мерехтіли на її боці, перш ніж він натяг на браслет манжету. — Хочеш випити, люба?

— Ні, дякую, містере Мейсоне.

— Просто Едґар. Ходімо, я познайомлю тебе зі своїм партнером Крейгом і його дочкою Гретою. Грета щойно повернулася зі Шри-Ланки. Вона там працювала нейрохірургом у Коломбо, в окружній лікарні.

Судячи з усього, могутній Крейг і його донька-лікарка не дуже палали бажанням розмовляти з неба лакучою старшокласницею. Через кілька секунд вони обернулися, щоб привітатися з кимось — «Бертране, це ти!» — і я майнула геть.

Зателефонувати Джимові я не могла. В мене з собою не було торбинки, тим паче — телефона. Залишалося чекати там, де він покинув мене. Має ж він колись повернутися. Чи ні?

Минула ще одна година. З кожною секундою мій план — розповісти йому все і втекти з ним — вида-

вався дедалі менш привабливим. Коли мене втретє штовхнула жінка з величезною торбиною з крокодилячої шкіри, а місіс Мейсон пройшла повз мене з силюваною усмішкою, мені раптом спали на думку Мартині слова:

«Ми ще не знаємо, як реагуватимемо. Минуле, мов наркотик, тримає тебе на гачку. А майбутнє б'є незгірше за електричний стілець. Переживання найкращих спогадів може виявитися не менш руйнівним, ніж переживання найстрашніших. До цього звикаєш».

Можливо, причиною тут був струс від того, що Джим знову забув про мене, чи його брехня про Віду Джошуа, що застрягла шпичаком у моєму серці, чи думка про те, про хтось із моїх друзів намагався згубити мене, навмисне вколовши шпилькою й відправивши до якоїсь іншої миті в часі, — упевнений, що побачення з Джимом схвилює мене, і я вирішу більше не розлучатися з ним, зоставшись тут назавжди.

Я підхопилась і помчала крізь натовп. Опинившись у передпокої, я потягла з вішака своє вишневе пальто. Вішак несподівано впав, і купа норкових шуб полетіла на підлогу. Я кинула геть моє старе пальто, вхопила найтовстішу з шуб — і натягла її на себе. Мене обдало важким запахом парфумів. Серце шалено тьохало. Я пробігла коридором і натиснула кнопку ліфта. Кнопка розкололася під моїм пальцем. Я обернулася, штовхнула двері, що вели до сходів, кинулась униз під акомпанемент вибухів лампочок — і влетіла у вестибюль, не звертаючи уваги на швейцарів роззявлений рот.

Як я могла забути, де я — і що повинна зробити?
Хіба я не хочу вижити?

Я вискочила надвір. Вітер був такий, що зелений дашок над під'їздом аж тріпотів. Я кинулась на тротуар, сподіваючись упіймати таксі, аж тут почула пронизливий дівочий сміх. Я обернулась — і побачила Джима.

Він сидів на низенькій залізній огорожі перед сусіднім будинком, разом з Дельфіною й Лучаною. Вони втрюх балакали зі швейцаром, кепкуючи з того, як той удає когось подібного до Марлона Брандо з «Хрещеного батька». Всі так реготали, що не могли зупинитись.

Я заціпеніла, благаючи подумки, щоб Джим помітив мене.

Проте він навіть не глянув на мене. З його вишкрененого обличчя я зрозуміла все. Геть-чисто зрозуміла. Він простісінько забув про мене.

А може, і ніколи не думав.

Мені хотілося кричати. Волати, наче мстивій відьмі з дитячої казки, — так, щоб над ними вмиль скупчилися чорні хмари й огидні посмішки зникли з їхніх облич: «Джиме Мейсоне, через чотири роки ти помреш!»

Він безжурно нахилився назад, закинувши руку Лучані за шийку й щось шепочучи їй на вухо. Моє серце ніби розколось навпіл.

Яка ж дурна, яка ж сліпа я була!

На мої очі навернулися сльози. Я обернулась — і кинулась на бруківку, мало не потрапивши під таксі. Шофер загальмував і засигналив.

Я влізла в автомобіль.

— З тобою все гаразд, дівча? Що за... Хай йому дідько!

Шофер вибалушив очі, спантеличений тим, що діялося довкола. Зелений полотняний дашок над під'їздом відірвався від землі разом зі стовпчиками — і з гуркотом покотився П'ятою авеню, зачіпаючи все по дорозі. Налетівши на автомобіль, він розбив задне скло, а тоді полинув у повітря, і золоті стовпчики порозліталися на всі боки. Перехожі з криком кинулись урозтіч, дивлячись, як він ширяє в небі, наче якесь химерне чудовисько.

Ні, зі мною не все було гаразд.

Марта казала, що з настанням скрутного становища треба повертатися до Вінкрофта.

«Завжди повертайтеся назад, у початкове пробудження. Якщо ми оберемо його нашим місцем зустрічі, є надія, що врешті ми всі зберемося там, подолавши час і простір. Щоб знову змінити пробудження, повертайтеся на прибережну дорогу, якщо зможете, і зробіть те саме — зрозуміло? Якщо не зможете, то спробуйте вчинити самогубство».

Я повернулася до Ньюпорта залізницею. Коли я приїхала, повернуло вже на одинадцять. Біля вокзалу я сіла в таксі й попросила шофера відвезти мене до Наррагансетта. Поїздка зайняла півгодини. Грошей у мене не було, та я вирішила, що придумаю щонебудь у Вінкрофті.

Брама була відчинена. Лампи сяяли. Шофер звернув на під'їзну доріжку й додав швидкості. Я перехопила цікавий погляд, який він раз по раз кидав на мене — цікавився, чи я не спадкоємиця. У вікнах горіло світло. На стежці стояли вісім блискучих автомо-

білів. Шофер залишився чекати, а я побігла сходами вгору й натиснула кнопку дзвінка.

Двері відчинились, і я опинилася віч-на-віч із КДВ Бертом. Він виявився не таким огидним, як я пам'ятала: звичайнісінький заможний чоловік у пастельному светрі. З їдальні лунали голоси, бряжчали чарки — судячи з усього, я потрапила на звану вечерю.

— Чи можу стати вам у пригоді? — запитав він.

— Я шукаю Вітлі.

— Її тут немає. Вона в інтернаті. В Дарроу-Гаркер.

— Ми домовилися сьогодні разом повечеряти.

Він здивувався:

— А хіба ти не телефонувала їй?

— Вона не бере слухавки.

Я заходилася пояснювати, що в мене, на жаль, немає грошей на таксі — потрібно сорок вісім доларів. Виричавши з подиву очі, Берт витяг з кишені гаманець, зійшов сходами вниз і заплатив шоферові.

— Я, мабуть, повернуся до себе в готель і зателефоную Вітлі пізніше, — сказала я.

Він кивнув, ще й досі спантеличений:

— Як, кажеш, тебе звуть?

— Беатріс.

Берт не дуже розумів, звідти я тут узялася — незграбна діваха в чорній шубі, товстелезній, як кашалот. Я махнула йому рукою й пішки попрямувала під'їзною доріжкою. Він подивився мені вслід і зник у будинку. Заклопотаний вечерею, він, напевно, не дуже переймався питанням, як я хочу кудись повернутись, якщо таксі вже поїхало. Зробивши гак, я повернулася до гаража з колекційними автомобілями й на-

брала чотиризначний код. На щастя, код виявився той самий, що й п'ятьма роками пізніше, і двері з рипінням поїхали вгору. Я майнула до щитка з ключами — в дальшому кутку гаража — і взяла з гачка ключі від ролс-ройса.

Виїхавши на прибережну дорогу, я чекала на виття поліційних сирен. Та було тихо. Серце затьохало. Я відчула, як наближається пробудження. Покинувши на годинник, я здивовано зрозуміла, що цього разу воно тривало коротше. Відтоді, як я прокинулася на траві в Центральному парку, не минуло й восьми годин. Я піддала газу — двигун ревноув. Перспектива знову опинитися з Джимом у Центральному парку, якщо не вдасться потрапити до іншого пробудження, змушувала мене гнати автомобіль дедалі швидше. Мої ноги заніміли. Коли я повертала, машина немовби вилітала з-під мене, а гілля дерев, наче розлючений натовп, дряпало вітрове скло. Помітивши попереду той самий крутий поворот, я влетіла в кущі, мало не врізавшись у дерево, вискочила з автомобіля і, хитаючись, вибралася на середину дороги. Лютий порив вітру збив мене з ніг і повалив на асфальт, просто на жовту лінію.

Відсапуючись, я перевернулася на спину. Чорнильно-синє небо було вкрите ластовинням зірок.

Я й гадки не мала, чи спрацює мій план. Чи виявиться на місці відчинене вікно? Сповільнивши потік думок, я заплющила очі. *Двадцять дев'яте серпня. Вілла «Анна-Софія». Острів Аморгос. Греція.* Я чекала, коли під'їде автомобіль; тишу порушували тільки шалений шум вітру у вухах, нав'язливий дзенькіт цвіркунів та далекий шелест моря — ритмічний,

наче стукіт метронома. Потім я почула пронизливий свист, що поволі гучнішав. Велосипедист! Він раптово наблизився, крутнув кермо, щоб не наїхати на мене, не впорався з керуванням і влетів у кущі на узбіччі. Долинув крик і ляскіт металу. Велосипедист не постраждав. Крекчучи й лаючись, він помалу підвівся.

Підійшовши ближче, він вирячився на мене. В темряві я не могла розгледіти його обличчя.

— Якого біса?.. — прошепотів він, здивовано закинувши голову, і тут фари автомобіля, що стрімко наближався до нас, осяяли його, наче спалах фотокамери.

Він устиг відскочити з дороги вбік, а мій світ занурився в темряву.

20

Коли я розплющила очі, то побачила, що лежу долиць на дощатому настилі. В поле зору негайно потрапило щось яскраво-блакитне. То був океан. Я підняла голову, відчайдушно моргаючи. На мені були шорти з обрізаних джинсів і вицвіла рожева футболка з емблемою «Капітанської рубки». Я лежала на причалі босоніж. Обернувшись, я побачила білі дерев'яні сходи, що піднімалися крутим кам'янистим схилом — заввишки принаймні з сотню футів.

Вілла «Анна-Софія». Усе-таки вдалося!

З радощів у мене запаморочилось у голові. Я намагалася підвестись, та мене так занудило, що я спіткнулась — і мало не впала у воду. Відсапнувши, я спробувала знову — цього разу успішно.

Я рушила вгору. За кожним моїм кроком з-під дощок сипалися камінці — й летіли просто в океан. Я прямувала далі. Вниз не дивилася. Коли, хапаючи ротом повітря, я вибралася на вершину, переді мною розкинувся будинок — химерне архітектурне диво зі сталі й скла. Будинок здавався покинутим. Я пробігла повз басейн, на воді якого ліниво погойдувався іграшковий гумовий лебідь, і штовхнула скляні двері. Вони були замкнені, а вікна — затулені віконницями. Я подумала, що потрапила не в той день, коли раптом почула жіночий крик. Я кинулася кам'янистою доріжкою, повз оливкові дерева, до головного входу — і перед масивними дубовими дверима побачила Кіплінга, що ніби стояв на варті.

Побачивши його, я так зраділа, що кинулася йому на шию.

— Дякувати Богові! — прошепотіла я.

— Що... Боже... Як тобі це вдалося, дитинко? Марта сказала, що ми загубили тебе... може, навіть назавжди!

Я позадкувала. Сенсу міркувати про те, що сталося, не було — принаймні зараз. Примруживши очі, я дивилася на Кіплінга й думала — хоч це й завдавало мені болю, — що саме він міг устроїти мені в шию шпильку. І все-таки він, здавалося, щиро зрадив моїй появі.

— Я помилилась, — сказала я вголос. — А де всі?

— Усередині. — Він скорчив гримасу. — Ми скрутили всю їхню сімейку й намагаємося витягти з них хоч якісь відомості. Та поки що нічого не виходить. — Він нервово стенив плечима. — Ми пробували по-доброму. Сказали, що ми тут на канікулах, ми — Джимові

друзі й хотіли б дізнатися про його загибель, і таке інше. Але ці Мейсони — слизькі, як в'юни. Почастували нас смаженим восьминогом і сорбетом з васильками, запросили поплавати в басейні. Ми й не помітили, як промайнуло чотири години. Понапивались як чопи, а про Джима так і не встигли поговорити до ладу. Вітлі це врешті набридло. Тому за останні кілька пробуджень вона влаштувала їм свято. Ти ж знаєш, як Вітлі це вміє, — з вереском, ударами об стіну й жбурлянням посуду. — Він зітхнув. — У Едгара Мейсона цілодобова охорона, але опівдні охоронців міняють — і вони втрачають пильність. Отут ми й виходимо на сцену. Там, наприкінці під'їзної доріжки, лежать двоє скручених охоронців.

Я насупилась:

— І скільки ж у вас було пробуджень?

— П'ять. Кожне — десь по п'ять годин. А в тебе?

— Одне.

Саме це, напевно, Марта й мала на увазі, говорячи про нестабільність, про потяги, що мчать у різних напрямках із різною швидкістю, про ризик ніколи більше не опинитись у тому самому місці в той самий час, щоб проголосувати.

Зараз, однак, не було часу перейматися цим. Кіплінг відчинив двері й поманив мене всередину.

На канапах сиділи містер і місіс Мейсон — скручені, як і четверо їхніх дітей, із червоними від сліз очима. Вони мовчки, зі страхом дивилися на Вітлі. Та, з банданою на голові, в зав'язаній вузлом на животі футболці і з шаленими іскорками в очах, скидалася на південноамериканську партизанку. В руці вона тримала пістолет, націлений на містера Мейсона. Одна

щока в нього набрякла. Дивно було бачити родину Мейсонів такою — після похорону двоюрідного дідуся Карла, де вони цвіли пишним цвітом серед натовпу родичів і знайомих.

Помітивши мене, Вітлі аж вирячила очі з подиву.

— Беатріс! — прошепотіла вона, підбігши до мене. — Звідки, з біса, ти тут узялась?

Я коротко розповіла їй про все: як я випадково потрапила в інший день, проте змогла повернутися на прибережну дорогу й змінити пробудження.

— То з тобою все гаразд?

Я кивнула.

— А де Марта?

— Намагається зламати пароль в Едґаровому комп'ютері. Поки що безуспішно.

— А Кеннон?

— Кеннон пропав.

Я вибалушила очі:

— Як?!

Вітлі скрушно хитнула головою:

— Так і не з'явився. Ми й гадки не маємо, де він. Якусь мить він був поряд, а потім зник.

Я пригадала постать, що мчала в бік лісу. Кеннон...

— Послухайте... Боже милий! Це *ти*?

Місіс Мейсон, яка сиділа на канапі, витягла шию, щоб краще мене розгледіти. Я ніколи ще не бачила її такою жалюгідною. Обличчя її почервоніло; біляве волосся, завжди бездоганно зачесане, зів'яло, наче кімнатна квітка, присунута надто близько до батареї.

— Хто? Про кого це ти говориш? — стрепенувся містер Мейсон.

— Про оту шмаркачку з Джимової школи. Ти знаєш — про неї. — Глорія сердито позирнула на мене. — *Ти* теж у цьому замішана? Відпусти нас негайно! Ми нічого не знаємо про Джими!

Я вихопила у Вітлі пістолет — і націлила його на місіс Мейсон. Та зойкнула.

— Розкажіть мені все, що ви знаєте про Джимову загибель, — мовила я.

Вона перелякано поглянула на чоловіка, тоді на мене. І раптом заскавуліла. То був дивний звук — ніби з м'яча через крихітну дірочку виходило повітря.

— Облиш її! — зненацька гаркнув Едгар. — Глорія тут ні при чому! Чуєш, мала аферистко?!

Я націлила пістолет на нього:

— Що ж тоді сталося з Джимом?

— Я вже казав вам тисячу разів! — бризнув він слиною. — Ми нічого не знаємо!

— Цього не може бути.

Він хитнув головою:

— У поліції нам сказали, що то було самогубство!

— Джим ніколи не наклав би на себе руки. І ви це знаєте.

— Ні! Я цього *не* знаю! — містер Мейсон, здається, плакав, утупившись у підлогу.

Аж тут я дещо пригадала.

Підійшовши до нього, я оглянула його зап'ястки, скручені пластмасовими стяжками. Потім розірвала рукав його сорочки. Містер Мейсон чудово розумів, що саме я шукаю, і відразу почав викручуватися, намагаючись заховати руки.

— Ні! Не смій!..

Частина третя

Мене цікавив чорний гумовий браслет, який я бачила в нього на похороні. Зараз, п'ятьма роками пізніше, браслет був на тому самому місці — тільки вже інший, сучасніший, з електронними літерами й цифрами. Стягти його з руки мені не вдалося, тож я вирушила на кухню — і повернулася з ножом.

— Не смій! *Не смій*, кажу тобі!

Я зрізала браслет із зап'ястка.

— Отак! Молодець! Браво! Тепер попрощайся зі своїм майбутнім, дитинко. Решту днів ти проведеш у такій дірі, що балагатимеш, аби тебе перевели до звичайної в'язниці!

— Мрійте собі досхочу, — відповіла я й обернулася до Вітлі, що вражено зирила на мене.

— Що це з тобою? — злякано прошепотіла вона.

— Я буду в кабінеті містера Мейсона, — відповіла я, біжучи нагору крученими сходами.

Марту моя поява просто-таки приголомшила.

— Боже мій! Що трапилось?

— Довго розповідати. Зі мною все гаразд.

Я забігла до скляної вежі, присунула стілець і сіла поруч з Мартою за широченний стіл. Вона й далі не зводила з мене очей. Зрозуміло, що я запідозрила, ніби це Марта ткнула мене шпилькою з бджілкою. Проте з'ясувати це було неможливо. Поки що.

— Хочу зламати Едгарів ноутбук, — кивнула вона на екран. — Це неможливо. Тут аж три зашифровані паролі.

Я поглянула на браслет, де кожні п'ятнадцять секунд висвічувався рядок цифр, знаків і літер, і набрала

ці символи в трьох віконцях для пароля. Комп'ютер було розблоковано.

— Ти це серйозно?! — прошепотіла здивована Марта. — Так *просто*? Як ти...

— Потім поясню.

Перш ніж торкнутися клавіатури, я затулила веб-камеру аркушем паперу. Я не знала, що буде, коли з'ясується, що систему зламано, — тому розуміла, що діяти треба якнайшвидше. Едгар Мейсон мав особисту поштову програму під назвою «Ліхтар»: коли я відкрила її, в горішньому правому кутку екрана з'явився таймер, який фіксував мої дії.

Насамперед нам слід було знайти листи від Джима.

Нам не вдалося відшукати жодного. Пошук за іменами його братів і сестер видав цілу купу електронних листів, але повідомлень, адресованих Джимові чи одержаних від нього, не було.

— Батько знищив усе листування з ним, — прошепотіла Марта. — Навіщо?

— Там було, напевно, щось небезпечне.

Вона стенула плечима.

На жорсткому диску ми знайшли понад дві тисячі тек, що зберігалися на сервері під назвою «Бібліотека «Ліхтар»». Я набрала в пошуковому рядку ім'я «Джим Мейсон». Нічого не знайшлося. Ми викопали тонну фінансових документів, переліки якихось сумнівних холдингових компаній під назвами на зразок «Редшор Кепітел Америка» або «Граундв'ю Фанд», зареєстрованих на Кайманових Островах і в Панамі. Були тут також відомості про виторг, про перекази з турецьких банків до швейцарських — сума в доларах описувалася числами з такою кількістю нулів,

що це скидалося на друкарські помилки. Можливо, якісь із цих переказів були незаконні чи стосувалися Джимової загибелі, однак правду було поховано під шарами імен, цифр і знаків, які ледве надавалися розшифруванню.

— Едгар, напевно, займається фінансовими шахрайствами, — припустила Марта. — Використовує рабську працю. Експлуатує дітей. Можливо, Джим про щось таке довідався — і між ними сталася велика сварка.

— Якби Джим довідався про таке, це вразило б його. Та на самогубство він усе одно не зважився б.

Марта стенула плечима:

— То, може, Едгар найняв когось, щоб убити Джима?

Я здивовано поглянула на неї:

— Власного сина?

— Чому б і ні? Може, він боявся втратити імперію, яку збудував з нічого?

Зненацька вона підхопилася, насупилася і показала на скляні стіни. Я перелякано зрозуміла, що стіни тріскаються — одна за одною. Скло вкривалося тонкими звивистими тріщинами, які розгалужувались і розходились у різні боки.

— Нестабільність Ніколи, — прошепотіла Марта.

Я кивнула — і поспіхом повернулася до перегляду пошти. Мені, звичайно ж, не хотілося, щоб Марта переймалася питанням, що означає вся ця руїна — і чи не я спричинила її. Я втупилася в екран і примружила очі.

— Найбільше листів до Едгара надходило від Дженет, — сказала я, хахикнувши. — Від його асистентки.

У них є система, за допомогою якої вона читає всі його листи — і робить для нього короткі витяги.

— «Телефонував Кріс Ендлберг, директор Принстону. — повільно читала Марта. — Дуже дякував за те, як ви вирішили питання з С. О. Вони утримуються від дисциплінарних заходів». Хм-м... Гаразд. Що там далі?

Ми переглядали листи за останні тижні перед Джимовою загибеллю.

Серед них не було нічого незвичайного. Ось — незговірливий член правління: «Патрикові доведеться піти». Ось агент із нерухомості хоче показати Едгарові ще не виставлену на продаж садибу в Бедфорді за сорок вісім мільйонів доларів: «Не бозна-що, друже». Хтось, пов'язаний з рестораном швидкого харчування, хоче отримати чергову позику: «Розумію ваші побоювання, але зараз час розширювати лінійку готових заморожених обідів зі смажених курчат з романтичними назвами смаків». Після Джимової смерті кілька днів надходили листи щодо приготувань до похорону, квітів, домовленості з Вестсайдським дитячим хором, щодо того, хто повинен бути присутній — і хто повинен виступати. Страшно було читати це байдуже листування. Здавалося, ніби Джимова смерть була лише черговим заходом у графіку його батька. Моє ім'я там теж було — серед трьохсот інших.

— Нічого не розумію, — прошепотіла Марта і ще раз насуплено прочитала одне з повідомлень.

— Що там таке?

— «До вашого відома, С. О. хоче змінити гуртожиток». — Вона позирнула на мене. — Це пише Дженет. «Він хоче, щоб ви зателефонували деканові в Прин-

стон і домовилися про все, бо першокурсникам це не дозволено». Дивна річ!

— Що саме? — перепитала я.

— Ще один лист із Принстону. Хто з Мейсонів навчається в Принстоні?

Питання було нівроку цікаве. Джим був найстарший з п'ятьох дітей Мейсонів. Його молодші брати й сестри ходили до середньої школи.

— Хто такий С. О.? — запитала я вголос.

Ми спробували пошукати за цими ініціалами. З'явився ще один лист. Тільки-но я відкрила його, як потріскана скляна стіна перед нами розвалилась — і мільйони друзок сліпучим каскадом ударились об дах і полетіли вниз. Шалений порив вітру залопотів тонкими завісками — і розвіяв по столу стоси Мейсонових паперів.

— У нас мало часу, — гарячково промовила я. — Система зараз закриється.

Марта кивнула, прикусила губу й придивилася до листа на екрані:

«С. О. хоче пообідати з вами завтра, щоб обговорити ділові питання. Замовлено стіл на 13:00 у “Жан-Жоржі”».

— Спробуй пошукати за словом «Принстон», — порадила Марта.

Я спробувала. З'явився ще один лист:

«Кріс Ендлберг з Принстону хоче особисто подякувати вам за пожертву. Запросив вас на обід 24. 02. Я відхилила запрошення, бо ви саме будете в Буенос-Айресі».

— Може, С. О. — це якийсь Джимів двоюрідний брат, — припустила я. — А Едгар платить за його навчання.

— А може, це його улюблена тваринка, яку він возить із собою в літаку, потязі й автомобілі?

Це скидалося на спробу пожартувати, хоч із Мартою ніколи нічого не можна було знати напевно.

— А може, С. О. — це його уявний друг дитинства, — підтакнула я.

— Або його *шоста* особистість, а сам він уже багато років таємно слабує на шизофренію.

Ми усміхнено перезирнулися, та невдовзі посерйознішали, зрозумівши, що відбувається: нам удвох просто й легко.

Аж тут три інші скляні стіни так само порозвалювалися, кімнатою знову пронісся шалений вітер, підхопивши папери, що закружляли над столом. У двері зазирнула Вітлі:

— До кінця пробудження три хвилини!.. — Вона спохмурніла. — Що це за... Що тут коїться?!

Марта підскочила:

— Це Ніколи. Нам пора йти. Негайно!

Вони поспіхом розтлумачили мені свій план. Нам треба повернутися до Вінкрофта і знайти Кеннона. З Мейсонів ми більше нічого не витягнемо. Краще облишити допитувати їх — і знову зібратися разом. Однак нічого нового про Джима ми не довідались.

— Коли твоє пробудження закінчиться, скористайся скелею, — таємниче сказала Марта, перш ніж вискочити з будинку.

Я залишилася на місці, далі порпаючись в Едгаровому комп'ютері. Довкола завивав вітер, крутились у скаженому вихорі папери, тріскалося скло. Не минуло й хвилини, як динаміки ноутбука тривожно

запищали — мене викинуло з системи, й екран згас. Я підхопилась і, біжучи повз відкриті місця, що виходили на задній двір, побачила, як Марта з Кіплінгом та Вітлі щодуху мчать у бік скелі.

«Коли твоє пробудження закінчиться, скористайся скелею».

Я приголомшено дивилась, як вони шикуються в лаву над самісіньким урвищем. Беруться за руки. А потім — стрибають.

Коли я повернулась униз, Мейсони немовби збожеволіли зі страху.

Вони бачили точнісінько те саме, що і я. І тепер були певні, що ми всі показалися.

Я допитувала їх ще з годину. Увесь цей час Мейсонів мобільник без упину дзвонив. І домашній телефон — так само. На другому поверсі рипів принтер: «Ліхтар», звичайно ж, намагався попередити Едгара про те, що систему безпеки зламано. Націливши на нього пістолет, я сказала, що хочу знати, чому вони з Джимом — в останні дні його життя — посварились.

— Що ти мелеш? — простогнав він. — Ми з сином не сварилися. Ніколи не сварились!

— А хто такий С. О.?

— С. О.? — збентежено перепитав він.

— Так, першокурсник із Принстону.

Він вишкірився в посмішці:

— Це син мого колеги. А яке відношення він має до... У тебе, здається, справді проблеми з головою, люба. Якщо ти не розгубила останніх решток здоро-

вого глузду, то негайно розв'яжи нас, повертайся до свого дурнуватого життя і моли... ні, *благай* Бога, щоб мої адвокати не розтовкли тебе на кашу й не подали нам на обід.

Я спробувала розставити для містера Мейсона ще кілька словесних пасток, заявивши, що Джим розповів мені все про його шахрайства з фінансами. Мені хотілося поглянути, як він на це реагуватиме. Проте, як я й сподівалася, ця моя спроба викликала тільки наївні погляди й обурені зауваження Мейсонів: вони, мовляв, завжди вважали мене за хорошу дівчинку, і тепер моя участь у цьому кошмарі страшенно засмутила їх.

— Не треба мене дурити, — відповіла я. — Я ніколи не подобалася вам. До речі — якщо ви досі не змогли пригадати, — мене звуть не Джесіка, не Антонелла, не Барбара й не Блер. Мене звуть Беатріс Гартлі.

Сказавши це, я вистрелила з пістолета в стелю. Тиньк умить покритися тонкими тріщинами, які дотяглися до кутків і поповзли вниз стінами.

— Ми заплатимо тобі, скільки захочеш, — запхикала місіс Мейсон, стривожено дивлячись на стелю.

Аж тут я відчула, як наближається пробудження. Я поклала пістолет — і без жодного слова подалася геть. Перелякані, заціпенілі Мейсони дивилися мені вслід. Пробігаючи повз басейн, я помітила, як крученою під'їзною доріжкою повзуть два поліційні автомобілі. З одного з них визирнув полісмен і щось закричав мені по-грецьки.

Я кинулася до урвища.

Тільки-но я зупинилась, як скеля піді мною посипалася і стала валитися — так, ніби я була важка,

мов будинок, ніби мала із десять мільйонів тонн. Величезні брили самі собою вилітали з землі. Я з криком ступила в порожнечу — і тієї самої миті земля зникла з-під моїх ніг. Я падала вниз головою так швидко, що легеням забракло повітря. Угорі оберталося синє небо. Я заплющила очі, намагаючись заспокоїтись і думати про Вінкрофт, про день, коли я вперше після річної перерви приїхала туди, та в голові негайно промайнуло щось інше.

Якийсь зв'язок. Ледве помітна зачіпка скраю свідомості.

Я вже бачила це. Двічі.

Я спробувала відкинути цю думку. Суха трава, кущі й кипариси вихором оберталися круг мене. Я з криком розплющила очі — і побачила крізь пил усю скелю. Потім будинок швидко почав руйнуватись, і величезна купа битого скла, сталі й каміння полетіла на мене, накрила й потягла до моря.

Було вже запізно.

21

— Дитинко, з тобою все гаразд?

Хтось торсав мене за плече.

Я розплющила очі, з криком підняла голову.

Висока жінка з рудим волоссям і нафарбованими повіками дивилася на мене згори, вочевидь неабияк перелякана. На ній був рожевий козирок із картинкою: курчатко з мультика, з сердечком на грудях.

— Пробач, дитинко, тут спати не можна. Зателефонувати комусь?

Я озирнулася. Дерев'яна кабінка в залюдненому ресторані швидкого харчування. Люди довкола їли смажених курчат із картоплею й пили молочні коктейлі. Стіни було обклеєно шпалерами в сердечках і фотографіями парочок, що цілуються або тримаються за руки. Вирячивши очі, я поглянула на тачу перед собою, де на паперовій підкладці було написано:

«Смажені курчата Алонсо — з медом і з любов'ю. Один раз скуштуйте — і ви закохані».

— Де... де я? — пробурмотіла я.

— У Ньюпорті. Зателефонувати твоїй мамі, дитинко? Чи до нічліжки?

Я хитнула головою й підвелася. На мій превеликий подив, на мені була стара шкільна форма з Дарроу: біла блузка, зелена картата спідниця, чорні колготки й пошарпані чобітки від Стіва Меддена, які я носила всі чотири навчальні роки.

— Я серйозно кажу. Зателефонувати комусь?

Я притулила долоню до чола, де пульсував біль, і подалася геть від тієї жінки.

Що сталося? Чому мені не вдалося потрапити до Вінкрофта? Аж тут я пригадала думку, що промайнула в голові, поки я падала зі скелі.

То були слова Віди про те, куди вона підвозила Джима:

«Якийсь убогий район. Довкола дешеві крамнички. Зоомагазин. А ще на паркувальному майданчику якийсь чоловігя в костюмі курчати роздавав кúльки в формі сердечок».

«І навіщо ж Джим туди їздив?» — запитала тоді в неї Марта.

«Може, захотів скуштувати смаженого курчати. Чи купити собі ручну ігуану. Звідки, в біса, мені знати?..»

Смажених курчат із сердечками я бачила й пізніше — на купоні з порожнього Джимового досьє.

«5 доларів знижки від Алонсо — на відерце смажених курчат. З медом і з любов'ю — для тебе й твого кохання».

І ще раз я бачила щось подібне в електронному листі з пошти Едгара Мейсона. Власник ресторану просив про чергову позику.

«Розумію ваші побоювання, але зараз час розширювати лінійку готових заморожених обідів зі смажених курчат з романтичними назвами смаків».

Я прошкутильгала повз касира і втупилась у ламінований рекламний плакат на прилавку:

«**НОВИНКА!** Заморожені вечері з екологічно чистої курятини тепер можна купити в найближчому супермаркеті! Скуштуйте наші оригінальні смаки! Смажені курчата “мескіт”! З медом і з любов'ю!»

— Хочете зробити замовлення, міс?

Підліток за касою дивився просто на мене. Силувано усміхнувшись, я штовхнула двері, вибралася надвір і вхопилася за автомат із продажу газет. Я не відразу зметикувала, що дивлюся на велетенське жовте курча, яке роздає перехожим кúльки у формі сердечок. Одноповерховий торговельний центр був точнісінько такий самий, як його описала Віда. Паркувальним майданчиком вештались якісь підозрілі типи.

Я нахилилася до автомата й перевірила дату на газеті.

П'ятниця. Чотирнадцяте травня. Минулий рік.

Мені це вдалося. Недарма я пам'ятала той вечір, коли дивилась услід Джимові, що від'їжджав з Відою, — так виразно, ніби це було тільки вчора.

Повз мене пройшов літній чоловік, що штовхав перед собою візок із покупками.

— Даруйте, — завернулася до нього я. — Котра година?

Він позирнув на годинник:

— Дванадцята сорок дев'ять.

Віда казала, що висадила Джима з автомобіля десь о восьмій чи дев'ятій годині вечора. Це означало, що мені слід було змарнувати принаймні з вісім годин. Я сподівалася, що пробудження не закінчиться раніше. Якщо Джим узагалі з'явився тут. Надій на це було небагато. І цей варіант видавався аж ніяк не найгіршим. Той, хто вилучив папери з Джимового дос'є в поліційній дільниці Воріка, не звернув уваги на купон, — але, може, він і справді був доказом? Може, купон опинився в справі через те, що детективи стежили за Джимовими пересуваннями в останні дні його життя — і виявили, що він повинен з'явитися тут, у цьому торговельному центрі, у цьому ресторані?

Голова моя й досі гула. Я пройшла критою галереєю повз винарню, повз «Долар-Март», повз зоомагазин «Найкращий друг людини». Треба було перевдягтися. Ресторанчик невеличкий, тож якщо Джим сюди прийде, він негайно помітить мене. Та грошей на новий одяг у мене не було. Я дивилась на людей, що заходили і виходили, на чоловіків у вицвілих футболках — відвідувачів винарень, на жінок, що тягли за собою дітлахів, на згорблену бабусю, яка штовхала

візок. З канцелярської крамниці вийшла усміхнена жінка з померанським шпіцом на повідку: я наблизилася до неї.

— Даруйте, мадам... Сподіваюся, ви зможете мені допомогти. Мені треба змінити одяг...

Жінка перелякано підхопила собачку й заскочила в автомобіль.

Урешті я зазирала до кожної крамнички в торговельному центрі, найзухвалішим чином проходячи через двері з написом «Службовий вхід» до комор, господарських кімнаток та розвантажувальних зон, щоб подивитися — чи не знайдеться якоїсь одєжини для мене. Врешті мені пощастило поцупити з «Найкращого друга людини» пару робочих штанів, а з шафи в комірчині крамниці «Стоп-Шоп» — светр із каптуром. Бейсболку я випросила в літнього чоловіка, що саме діставав з морозильника порцію морозива «Бен і Джеррі». Мабуть, у моєму погляді було щось украй відчайдушне, чи химерне, чи навіть потойбічне, бо він віддав мені бейсболку без жодного слова — і поспіхом покотив свій візок далі.

Я забігла до китайського ресторану «Локшина Фу Мао», перевдяглася там у туалеті, а дорогою назад ще й прихопила з миски пригорщу коржиків із сюрпризом. Умостившись на лавочці перед зоомагазином, звідки було видно паркувальний майданчик, я почала їсти їх, читаючи віщування з запечених у коржиках папірців — і ніяк не могла прогнати з грудей холодний страх: «Маленькі можливості — основа великих звершень», «Ти сам будуєш свою долю», «Великі мандри починаються з одного кроку». До того ж мені довелося тричі пересідати: лавочки піді

мною тріщали й ламалися, а одна взагалі переломилася навпіл.

Що довше я чекала, то дужче боялася того, що мое припущення здійсниться — і Джим справді з'явиться. А може, він домовився зустрітися тут з якоюсь дівчиною? Що бентежило його, чого він так соромився, що навіть не міг розповісти мені? *Чого він так боявся?*

П'ять хвилин на дев'яту на паркувальний майданчик заїхав пошарпаний червоний Відин ніссан з табличкою «продається» під заднім склом. Він зупинився перед «Смаженими курчатами Алонсо», пасажирські дверцята відчинились, і звідти вийшов Джим. У чорній футболці й джинсах.

Я виразно бачила за кермом Віду. Джим увійшов у ресторан. Віда з хвилину зачекала — ніби хотіла переконатися, що він не вийде. А потім поїхала — як і казала мені. Я також трохи зачекала, а тоді прокрася критою галереєю, не звертаючи уваги на те, що кожну колону оперізує чорна пліснява. Тоді поглянула крізь скляні двері. Джим стояв біля прилавка — спиною до мене.

Я хутенько майнула всередину й сіла за порожній столик біля вікна.

— Зателефонуйте йому ще раз! — почувла я сердитий Джимів голос.

Жінка, з якою він розмовляв — та сама, що будила мене, — вочевидь була спантеличена.

— Я щойно розмовляла з ним. Він каже, що зараз буде тут.

— *Зателефонуйте йому ще раз!*

Перелякана жінка взяла телефон і набрала номер.

— Каже, що зараз буде тут.

Частина третя

Через кілька секунд із бічної кімнати вийшов смаглявий чорнявий чоловігя з пишними вусами — худорлявий, сорока з лишком років, з лагідним обличчям.

— О, Джиме! Давно тебе не бачив. Як справи?

— Нам треба поговорити.

— У мене люди на телефоні. Приходь краще після закриття.

— Нам треба поговорити негайно!

Зніяковілий чоловігя поманив Джима за собою, і вони зникли в бічній кімнаті. Я зачекала ще з хвилину — і вирушила за ними. Почекавши, поки лянуть ще одні двері, я майнула до кімнати. Просто переді мною була кухня, а за нею, здається, — контора. Двері до контори було зачинено, проте зовні вони здавалися досить-таки благенськими. Притулившись до них вухом, я легко розчула слова:

— ПИТАЮ ЩЕ РАЗ: ХТО ТАКА ЕСТЕЛЛА ОРНАТО?

— Про кого це ти?

— ПРО ЕСТЕЛЛУ ОРНАТО!

— Це... хм-м... моя донька...

— То й що?

— Що?

— Чотирирічна. Загинула торік. Згадали?

— Джиме, будь ласка, тільки не тут...

— НЕ БЕРІТЬ СЛУХАВКИ, БО ЗАРАЗ...

— Джиме...

— ХТО-НЕБУДЬ СКАЖЕ МЕНІ ПРАВДУ ЧИ НІ?!

— Хто розповів тобі? Звідки ти це взяв?

— Ваш брат написав мені листа! ЕСТЕЛЛА ЗАГІНУЛА НЕ В АВАРІЇ...

— Джиме! Джиме! Вислухай мене, будь ласка...

Голоси принишкли. Аж тут у двері вдарило щось важке.

— РОЗКАЖІТЬ МЕНІ ПРАВДУ! ІНАКШЕ, БОГОМ ПРИСЯГАЮСЬ...

— Пробачте, — долинув з-за спини жіночий голос. — Ви не маєте права тут перебувати.

Я обернулася. Та сама руда жінка гнівно дивилася на мене, взявшись у боки.

— У мене співбесіда з вашими менеджером, — бовкнула я перше, що спало на думку.

Жінка з недовірою примружила очі. За дверима знову щось загуркотіло, і вона, вмиль забувши про мене, побігла до кухні, щоб порадитися із хлопчиною-касиром.

— ЗА ЦЕ ТЕЖ ЗАПЛАТИВ МІЙ БАТЬКО?! І ЗА ЦЕ?! І ЗА ЦЕ?!

Я почула пронизливий крик, а далі — стогін. Стривожившись, я штовхнула двері, вбігла до контори й побачила, як Джим жбурнув у містера Орнато торбиною з ключками для гольфа. Той скорчився на підлозі, мов новонароджене немовля. Джим копнув його ногою в черево.

— Джиме! — обізвалась я.

Він здивовано озирнувся. Руда офіціантка, відштовхнувши мене вбік, увірвалась до контори:

— Боже милий! Містере Орнато! З вами все гаразд? Я негайно викличу поліцію!

— Ні, ні, не треба. — Відсапуючись, він сів на підлозі. Волосся в нього було скуйовджене. — Не треба поліції. Це просто непорозуміння. Повертайтеся до роботи.

Джим витер обличчя тильним боком ліктя — і невидючими очима оглянув розгромлену кімнату.

А потім заривав. Я підійшла до нього й обняла.
— Ходімо звідси, — прошепотіла я йому на вухо.

Ми сиділи на узбіччі тротуару перед «Локшиною Фу Мао». Дорогою в сутінках проносилися автомобілі, небо поволі ставало темно-синім, світлофор дивився на нас то червоним, то жовтим, то зеленим оком. Невеличкі чорні пташини сідали на дроти — і пурхали геть, рипіли розбовтані колеса магазинних візків. Довкола тривало буденне життя — торговельні автомати викидали бляшанки з содовою водою, вантажники виходили надвір покурити, машини заїжджали на паркувальний майданчик — і покидали його.

Я неухважно спостерігала за цим, а Джим розповідав мені про все.

Я вражено слухала. Тепер усе стало на свої місця: батькова схибленість на безпеці, Джимова розгубленість і похмурість, його рішення нічого нікому не казати — навіть мені. Якби він розповів мені правду відразу, чи змінило б це що-небудь? Чи був би він зараз живий?

Усе сталося через оту пригоду на морі. Джим з приятелем вирішили поплавати на катері затокою Мекокс — і зіткнулися з рибальським човном. Коли Джим отямився в лікарні, він почув цю історію від своїх рідних і поліції — історію, підтверджену також статтями в «Іст-Гемптон Стар». Крім самого Джима, ніхто не постраждав.

Рибалкою виявився не хто інший, як Алонсо Орнато — властник ресторану «Смажені курчата Алонсо». Проте це була не вся правда. У човні разом з Алонсо

сиділа його чотирирічна донька Естелла. Під час зіткнення вона загинула.

Джимові загрожувало звинувачення в злочинній недбалості. За тих обставин, що йому ще не виповнилося вісімнадцяти років і що він був п'яний, і до того ж із залученням усіх батькових зв'язків, це вилилося б у кілька місяців — або навіть тижнів — перебування у виправному закладі для неповнолітніх, а потім його випустили б під нагляд поліції.

Проте Мейсонам це не підходило.

Вони вирішили, що ніякої пригоди на морі не було. Вирішили викреслити її з історії й переписати минуле. З Алонсо Орнато уклали оборудку: Мейсони піклуються про нього й про його родину до кінця життя кожного з них — щомісячне утримання, нові будинки й машини, престижна освіта для всіх їхніх дітей, необмежені позички для бізнесу — в обмін на те, що Естелли того дня в човні не було. Вона загинула в автомобільній аварії.

Містер і місіс Мейсон улаштували все за допомогою «Ліхтаря». Машину Алонсо зіткнули з деревом — ще й так майстерно, щоб у поліції не виникло жодних питань.

— Вони стерли всі сліди, — говорив Джим. — Повичищали всю гнилизну. Вивітрили увесь сморід. І все заради мене. Щоб мене не мучила совість. Щоб не боліло серце. Щоб я далі жив легко й безневинно, мов дієтичний напій. І мчав назустріч своєму осяйному майбутньому. — Він байдуже втупився в асфальт. — Вони навіть не розуміють, що цим нищать мене.

Я торкнулася його ліктя:

— Це неправда. Ти ще можеш щось зробити.

«Навіщо ти брешеш? — прошепотів голос у моїй голові. — Що він тепер може зробити? Він мертвий».

— Що саме, Бі? Я не можу думати більше ні про що. Тому мене й нудить, тому я й не можу вичавити з себе жодного пристойного рядка. Не можу підійти до жодного інструмента. Бо їхня отрута — всередині мене. — Він заходився бити себе по голові кулаком, і я вхопила його за руку. — Вони вбили мене, хіба ти не бачиш?

— То звернися до газет. Видай їх поліції.

Він гірко засміявся:

— Авжеж. Видати їх поліції. І що це дасть? Лише зруйнує мою родину. Мої брати й сестри виростатимуть дітьми злочинців. Цілий світ зневажатиме нас. Ми станемо символом цілковитої аморальності. І все — заради того, щоб заспокоїти мою совість. Кому від того буде краще? Тієї дівчинки все одно не повернути. І це — найгірше. І нічогосінько, з біса, тут не зробиш. Я вже думав про це тисячу разів.

Він знову заплакав, затуливши обличчя долонями.

Я дивилася на паркувальний майданчик, водночас відчуючи безвихідь і спокій. Джим каже правду. Навіть якщо він — саме зараз — був живий, що він міг зробити? Заснувати фонд імені Естелли Орнато? Чи написати про неї мюзикл? Найстрашніше було те, що вчинок Мейсонів, мов отруйний газ, просочував усе довкола.

Ми сиділи, тримаючись за руки, і мовчки дивилися просто перед собою. Здавалось, ніби ми обоє вперше зняли рожеві окуляри — і зрозуміли, що світ ніколи не був таким чудовим, яким ми його уявляли. Утрачена ілюзія, до якої немає вороття.

— У мене є хоча б ти, Беатріс, — мовив Джим, стискаючи мою руку. — Ти — мій порятунок.

«У тебе немає мене. Я взагалі нежива. Так само, як і ти. Ми — привиди. Ми — повітря. Ми — апроксимації».

Я відчула, як мені заболіло в горлі. Хотілося ридати — оплакувати його й себе. Ноги обважніли — наближалось пробудження. Я знала, скільки ще часу мені залишилося. Час, здається, плив крізь мене швидше, ніж досі. Мозок немовби розтоплювався.

Джим насуплено дивився на мене, — мабуть, чудувався, як я дізналася, що він буде тут. Потім я зрозуміла, що він помітив чорну плісняву на потрісканому бордюрному камені під нами й на асфальті, що тихо кришився під нашими ногами.

Я підвелась і поглянула на Джима. Мені залишалося спитати його тільки про одне.

— Ти ж не робитимеш через це нічого страшного?

Він примружив очі.

— Не викинеш свого життя на смітник?

— Ти про самогубство? — ображено перепитав він. — Ні.

— Мені пора.

Я обернулася і кинулася навітікача. Коли він гукнув мені навздогін: «Беатріс! Куди ти?» — я задержала голову, озирнувшись і з диким реготом крикнула:

— Я кохаю тебе, Джиме Мейсоне! І завжди кохала!

З паркувального майданчика я вискочила на шосе. Водії засигналили. Якась жінка опустила скло й зарепетувала:

— Геть з дороги! Дитинко, що ти тут робиш? Дитинко!

Я чула, як Джим кличе мене. Я заплющила очі — і ступила під цементовоз.

30 серпня. Вінкрофт. 18:12.

— Беатріс! Бі! Беатріс!

22

Марта, Вітлі й Кіп чекали мене в бібліотеці. Кеннона ніде не було видно.

— Тобі це вдалося, Бі! — сказала Вітлі, обнімаючи мене.

— Що сталося після того, як ми пішли? — поцікавився Кіплінг.

Нічого не відповівши, я попрямувала до спальні на другому поверсі. Через кілька хвилин, коли мої підозри підтвердились — я знайшла те, що шукала, — я зійшла вниз і пояснила їм, де побувала. Розповіла про те, як провела зв'язок між згаданим Відою чоловіком у костюмі курчати, що роздавав кúльки в формі сердечок, купоном з ресторану, який залишився у Джимовому досьє, і листом з електронної пошти Едгара Мейсона.

Я розповіла їм про Естеллу Орнато.

Запала довга мовчанка. Нарешті Вітлі відкрила свій ноутбук і пошукала це ім'я. А потім зачитала вголос єдині знайдені відомості про загибель Естелли — чотири речення з «Саут-Шорт Сентіnel».

— «Стало відоме ім'я чотирирічної дівчинки, що загинула в середу ввечері в автомобільній аварії біля садиби “Водяний млин”», — прочитала вона.

— С. О., — звернулась я до Марти. — Це, мабуть, син Алонсо Орнато.

Зрозуміло, що пошук за словами «Орнато» і «Принстон» видав сторінку на «Фейсбуці»: Себастьян Орнато, перейшов на другий курс. Угорі була фотографія Себастьяна в светрі з емблемою Принстону: хлопця було знято в бібліотеці, він широко усміхався й піднімав руку з двома розчепіреними пальцями.

— Бідолаха гадає, що потрапив до Принстону завдяки власним зусиллям, — зауважив Кіплінг.

— Не можу повірити, — похмуро сказала Вітлі. — Я знаю, що Джимова родина здатна на що завгодно. Але стерти існування цілої людини? Інсценувати нову смерть, красивішу й прийнятнішу для всіх? І таким чином виплутатись із халепи?

— Це доводить, що Джимова смерть була самогубством, — зітхнув Кіплінг. — Джим, напевно, почувався самотнім. Загубленим. Тому він узяв велосипед, поїхав на кар'єр і стрибнув туди.

— Я так не думаю, — обізвалась я.

Усі здивовано поглянули на мене. Я переказала їм те, що Джим розповів мені на паркувальному майданчику.

— Ну, якщо це не самогубство, — запитала Вітлі, — то що ж трапилося?

Я пошукала в кишені, дістала звідти шпильку з бджілкою й поклала її на кавовий столик. Кіп вирячив очі:

— Що це, дитинко?

— Джимів подарунок. Ще з першого навчального року.

Частина третя

— Так, правда, — обізвалася Вітлі.

— Хіба її в тебе не вкрали? — запитала Марта.
Я кивнула.

— Я щойно знайшла її нагорі, у скриньці Вітлі.

Вітлі, зблідши, аж прикипіла до мене очима.

— Це ти її вкрала, — провадила я. — Так, я знаю, що це ти. Ти ж у нас відома клептоманка, хіба не так?

— Бі, мені так шкода...

— Ти про це навіть не думаєш. Не розумієш, як твої мимовільні вчинки завдають болю іншим. Дружити з тобою важко. І так було завжди. Та я все одно люблю тебе.

Не звертаючи уваги на ошелешене обличчя Вітлі, я пояснила, що за мить до пробудження мені встромили цю шпильку в шию — і я вирушила в минуле з думкою про Джима.

— Це не я, Бі, — сказала Вітлі. — Присягаюсь!

— Так, я знаю. Це Кеннон.

Усі роззявили роти.

— Він знав, що шпильку взяла ти. Тому він викрав її з твоєї скриньки першої ж ночі, коли ми змінили пробудження. Він хотів збити мене з дороги, а вас відправити у вічні потойбічні блукання. Він не хоче, щоб ми дізналися правду про Джима. Він не хоче покидати Ніколи.

— Гадаєш, він має стосунок до загибелі Джима? — запитала Марта.

— Наразі не знаю.

— Здається, Бі має слухність, — з сумнівов на обличчі зауважив Кіплінг. — Кеннон знає, що ми домовлялись — у разі чого — зустрічатися тут. Куди ж він подівся?

— Ховається десь у минулому чи майбутньому, — сказала я. — Взагалі є тільки один-єдиний спосіб остаточно з'ясувати, що сталося з Джимом.

Якусь хвилину всі мовчали, думаючи, безперечно про одне й те саме.

— Ні, — вимовила нарешті Марта, хитнувши головою. — Ні. Ні в якому разі, Бі.

— Це не так небезпечно, як ти вважаєш, — заперечила я.

— Ще й як небезпечно.

— Я вже робила це. Вирушала до ще дальшого минулого. Аж на п'ять років. Випадково. Найхимерніше, що в минулому ти не зустрічаєшся з самим собою. Дублів не буває. Якщо ти прибуваєш туди, твоє колишнє «я» зникає, поступаючись місцем теперішньому.

Марта аж кипіла з люті:

— Скільки зараз тривають твої пробудження?

Я стенула плечима.

— Наші — лише *чотири години*, — хитнула вона головою. — Коротшають і коротшають. І далі буде тільки гірше. Після кожної нашої мандрівки в минуле чи майбутнє шанси на одностайне голосування стають дедалі примарніші. *Хіба ти не розумієш?!*

Останні слова вона вимовила з такою люттю — очі вирячені, окуляри з'їхали з перенісся, — що я перелякано втупилась у неї. І Вітлі з Кіплінгом — так само.

Марта, явно збентежена цим своїм вибухом, замовкла. Кіплінг обернувся до мене:

— Скільки тривало твоє останнє пробудження?

— Годин із шість.

— Чи вистачить цього, щоб спробувати?

Марта далі мовчала, понуро дивлячись собі під ноги.

— Нам треба потрапити на кар'єр о першій годині ночі, — сказала я. — Навіть якщо ваші пробудження тривають чотири години, я майже певна: нам вистачить часу, щоб усе побачити й дізнатися, що сталося з Джимом.

Я відразу з болем пригадала станне Джимове повідомлення, надіслане о 23:39:

«Я збираюсь на кар'єр. Приходь».

Вони досі нічого не знали про ці повідомлення. А я не збиралася про них розповідати.

— Так і зробимо, — погодилася Вітлі.

Поки ми втрох обговорювали технічні подробиці зміни пробудження, Марта мовчала, згорбившись у кутку канапи; на її обличчі застигла суміш обурення й безнадії. Моя пропозиція вирушити на кар'єр, щоб остаточно покінчити з цим питанням, мабуть, не відповідала її великим планам. Це позбавляло її контролю над нашою групою, хоч я могла тільки здогадуватися, що так турбувало її — і як це могло вплинути на голосування.

23

Коли я прокинулася, наді мною було чисте нічне небо, повне зір; у вухах лунав оглушливий скрекіт цвіркунів. Я лежала в густій траві, і її довгі, гострі, наче леза, листки різали мені голі руки. На мені була моя стара шкільна форма з Дарроу. Я підняла голову і з невимовним полегшенням зрозуміла, що я на кар'єрі. Проте полешнення майже відразу змінилось нападом страху.

За кілька кроків від мене було видно іржаву сітчасту огорожу. Я позирнула на годинник.

Дві хвилини по першій.

Долаючи запаморочення, я підвелась і озирнулась.

Нікого не було видно.

Я навпомацки вирушила вздовж огорожі, шпортаючись у траві і роздираючи шкіру об гострі, мов колючий дріт, вузлуваті пагони ожини. Попереду з'явився жовтий іржавий знак: «Стороннім вхід заборонено». Десь поблизу була діра, якою ми завжди користувалися. Я нахилилася, розсуваючи траву, й почала обмацувати землю. Нарешті я знайшла діру — і пролізла крізь неї всередину.

На тлі нічного неба я побачила бригадирську вишку. Я скулилася, тамуючи нудоту, що підступала до горла. Стара дерев'яна споруда в темряві скидалася на покинуту космічну станцію.

— Бі! — прошепотів хтось іззаду.

Я рвучко обернулась. Із-за огорожі мені махала рукою Вітлі. Біля неї стояв Кіплінг — його голова ледь визирила з океану трави. Я показала їм, де діра, і за кілька секунд вони приєдналися до мене.

— А де Марта? — запитала я.

— Пропала, — відповів Кіплінг, підводячись.

— Як?!

— Зіскочила.

— Щойно була поруч, — хитнула головою Вітлі. — А за мить уже зникла.

— Марта взагалі не хотіла тут з'являтися, — пояснив Кіплінг. — От і не з'явилась.

Ми стривожено презирнулися. Куди вона вирушила? Надумала, як Кеннон, сховатись у минулому?

Чи в майбутньому, лякаючись того, про що ми мали довідатись?

Питань було багато, та часу шукати відповіді ми не мали. Принаймні зараз.

— Нам треба знайти укриття, — прошепотіла я. — Біля входу до шахти, в траві, має лежати велика бетонна рура. Сховаємось туди.

Вітлі насупилась:

— Може, краще в старій геодезичній конторі біля дороги?

Я хитнула головою:

— Надто помітно. Джим може побачити нас. Тоді ми втрутимось у минуле — і не дізнаємося, що з ним сталося.

— Тоді — бетонна рура, — з таємничою посмішкою мовив Кіплінг.

Ми заходилися продиратись крізь бур'ян, щоб вибратися на дорогу. Від неї майже нічого не залишилося, крім уламків каміння та ріні, та й трава була там лише по коліно. Коли ми опинилися на дорозі, я помітила, що Кіплінг добряче відстає від нас, а на його обличчі застиг химерно-смутий вираз. Побачивши, що я його чекаю, він підняв голову й силувано усміхнувся.

— У тебе все гаразд? — запитала я.

— О, звичайно, дитинко. Все чудово. Не кожного дня випадає нагода побачити, як убивають когось із твоїх друзів.

Я поклала руку йому на плече, щоб підбадьорити, й притягла до себе. Ми рушили далі, продираючись крізь бур'ян під шалений скрекіт цвіркунів — здавалося, ніби в моїх вухах хтось гострив мільйони ножів.

А в моїй голові вогняними літерами мерехтіло запитання: *звідки він знає, що Джима вбили?* Він бовкнув це мимоволі.

Так, ніби знав напевно.

Проте самого Кіплінга ця його обмовка, здавалося, нітрохи не збентежила — так, що я навіть замислилася, чи то справді була обмовка. Чи *знає* він що-небудь? Чи просто висловлює свої підозри щодо вбивства?

Через кілька хвилин ми підійшли до центру кар'єра, де стара дорога несподівано огинала геодезичну контору, господарські приміщення й бригадирську вишку. Вишка стояла на чотирьох масивних сталевих опорах, укріплених перехрещеними балками. Посередині аж до верхівки йшли дерев'яні східці, схожі на хребет людини, хворої на артрит. Уздовж дороги стояли також робітничі бараки, які майже перетворились на купи гнилих соснових колод, і повалений кран, що скидався на кістяк велетенського синього кита.

Ми зупинились і почали стривожено озиратись. Усе довкола здичавіло й позаростало — більше, ніж я пам'ятала. Цвіркуні скрекотіли дедалі швидше — так, ніби то був пульс самої ночі, переляканої і вкрай знервованої.

Довкола не було видно нікого.

Ні Джима, ні будь-кого іншого.

Зненацька мене занудило, і я виблювала просто в траву.

— Сердешна Бі, — мовила Вітлі, відгортаючи пасмо волосся з мого обличчя. — Може, краще обличити це все — і повернутися назад?

Я хитнула головою:

— Усе гаразд.

Не звертаючи уваги на схвильований погляд Вітлі, я рушила повз неї крізь бур'ян. Ми не відразу знайшли бетонну руру — завдовжки з тридцять футів, що лежала за кілька кроків від краю кар'єра. Наблизившись до провалля, я нерішуче зупинилася, побоюючись, щоб земля не почала сипатись у мене під ногами, та вона витримала. Я поглянула вниз, відчуючи холод у грудях через раптовий перехід від землі до цілкови-тої порожнечі.

Провалля завглибшки зо триста футів утворювало величезний кратер, схожий на висічений у скелі стадіон, над яким розкинулося безкрає небо, повне зір, а десь унизу в місячному світлі виблискувала темна вода.

— Сестричко Бі, — прошепотів Кіп, підходячи до мене. — У мене є дивне припущення, що смерть буде саме такою.

Його зловісно-монотонний голос збурих у мені хвилю страху. Заціпенівши, я подумала про те, що буде, якщо він зараз штовхне мене вниз.

— Ти падатимеш нижче й нижче. І так без кінця. Розумієш?

Він дивився на мене з кволою нещирою посмішкою. Я ковтнула слину, ледве дихаючи.

— Дивіться! — обізвалася Вітлі.

Я озирнулася. Вона стояла, притулившись до рури, і кудись показувала. Високо в кабінці дерев'яної вишки горів крихітний зелений вогник — гасова лампа, яку один з учнів притяг туди багато років тому.

Ніхто з нас не вимовив ні слова. Висновок був очевидний: там хтось побував. А можливо, був і досі.

— Піду погляну, хто там, — запропонувала Вітлі.

— Ні! — заперечила я.

— Чому? Я хочу дізнатися, Джим там чи...

— Він *побачить* тебе. Якщо ти втрутишся, ми так і не дізнаємося, що сталося насправді...

— Тоді я хоча б погляну, чи немає там його велосипеда.

— Не треба! — Я вхопила її за руку.

— Бі, що з тобою... *Припини!*

Вона висмикнула руку й подалася геть, аж раптом завмерла на місці: поблизу затріщали кущі, ніби хтось продирався крізь них.

Ми заціпеніло дивилися на чиюсь чорняву голову, що наближалася до нас.

Це Джим! Зі страху мені перехопило подих.

Бур'ян заколихався. З нього вийшла Марта.

Ми вирячилися на неї, роззявивши роти. Від її неоново-блакитного волосся не залишилось і сліду. Вона була така сама, як колись у Дарроу: темне, скручене в кінський хвіст волосся, завелика оксфордська сорочка...

— Звідки ти взялася? — запитав Кіплінг.

— Ми вже думали, що ти нас покинула, — підхопила Вітлі.

— Так. Пробачте. — Марта поправила окуляри. — Мабуть, перед пробудженням я чомусь уявила собі план усього кар'єра — і тому опинилась не біля південної огорожі, поряд із вами, а біля східної — позаду кав'ярні «Млинці». Довелося шкандибати пішки цілу милю. — Вона відсапнулася. — Ви що-небудь бачили?

— Тільки це світло. — Вітлі показала на бригадирську вишку.

Частина третя

Примруживши очі, Марта поглянула туди — і, здається, нітрохи не здивувалась.

— А дорогою ти нікого не бачила? — запитала я.

Вона хитнула головою.

І тут я помітила, що Марта геть спітніла. Сорочка липла до її тіла. Волосся приклеїлося до чола. Прогулянка довкола кар'єра не зморила б її до такої міри. Вона брехала.

Помітивши мій пильний погляд, вона розтягла губи в усмішці — і прослизнула повз мене до рури, витираючи лоба.

— А що тепер? — прошепотіла вона.

— А тепер чекаймо, — відповіла я, підсуваючись до неї.

Автомобіль під'їхав о пів на другу.

Спочатку ми почули його, а потім побачили. Застукотів колісний диск. Загорлало увімкнене на всю потужність радіо. Ми мовчали, стоячи пліч-о-пліч за рурою. Ось золотаві промені фар ковзнули по траві. Тоді з-за рогу поволі виїхав червоний ніссан і поповз дорогою, підстрибуючи й гримотячи на вибоїнах, а потім загальмував перед вишкою. Я не бачила, хто сидить за кермом, проте розгледіла оголошення «Продається» під заднім склом.

— Віда Джошуа?! — здивовано прошепотіла Вітлі.

Мотор затих. Білі метелики кружляли у світлі фар. Радіо теж замовкло. На мить запала тиша. Потім передні дверцята відчинились, і з автомобіля хтось вийшов.

Коли я побачила, хто це, мені по шкірі пробіг мороз.

Кеннон.

На ньому були джинси і його стара хакерська сорочка з каптуром. Пробравшись крізь траву, він зник у будівлі геодезичної контори — ветхій хижі з бляшаним дахом, та вже за мить з'явився знову, чимось схвильований. Повернувшись до автомобіля, він відправив комусь повідомлення — і став чекати на відповідь, то складаючи руки на грудях, то опускаючи їх. Я дивилася на Кеннона й думала про те, як він опинився за кермом машини містера Джошуа, що зазвичай стояла на задньому дворі музичної школи — якщо її не брала Віда. Потім я згадала, як вони з Вітлі частенько цупили у школі всілякий дріб'язок. Отож він узяв машину без дозволу, щоб приїхати сюди — і з кимось зустрітись.

— Агов! — гукнув Кеннон. — Хто тут?

Ніхто не відповів.

Він підійшов до капота автомобіля — і сів на нього, замислено втупившись у далечінь, освітлену фарами. Прочекавши так хвилин з десять, він оскаженів. Насуплено озирнувся, вирішив більше не чекати — і, сівши за кермо, ляснув дверцятами. Радіо ревнуло хевіметалом. Кеннон натиснув на газ, та колеса застрягли у траві й забуксували. Він дав задній хід — машина відкотилася на кілька футів назад. Газонував ще раз — і ніссан, зрушивши з місця, на щось наскочив. Кеннон трохи піддав уперед, тоді знову відїхав назад. Автомобіль рвонувся, налетів на ту саму перешкоду, подолав її й зупинився.

Кеннон вийшов. Нахилився. Зазирнув під колеса.

І відразу випростався. Потім ще раз нахилився. Знову випростався.

Тоді нахилився втретє...

— Ні... Ні. Ні! Ні! Ні!

Задержши голову, він завив:

— Ні! Ні-і! Ні-і-і!..

Спантеличена, я обернулася до Марти, Кіплінга та Вітлі, що мовчки спостерігали за цією сценою, стоячи поряд зі мною. Вони, здається, нічого не розуміли, як і я.

Кеннон, щось бурмочучи, знову нахилився й спробував витягти цю річ із-під коліс. Кілька хвилин ми бачили тільки, як колихається трава.

Коли він знову розігнувся, до нас долинули дивні звуки — Кеннон ніби плакав. Аж тут я побачила, що він тримає в руках.

Твідовий кашкет. Джимів!

Ні! Це неможливо!

Кеннон упав на сидіння — і по кількох спробах виїхав заднім ходом, розвернувшись у три прийоми. Він уже збирався вирушити геть, коли йому, здається, сляйнула якась думка: автомобіль смикнувся, тоді зупинився, і Кеннон знову вибрався з нього.

Якусь мить він стояв нерухомо, ніби в трансі.

Потім упритул підійшов до того, що витяг з-під коліс. Лише тепер, вилізши на руру, щоб краще бачити, я з подивом і жахом зрозуміла, що то була не колода. То був Джим — мій Джим, що лежав на боці. Його джинси були заляпані кров'ю. Кеннон опустився на землю й поклав Джимову голову собі на коліна. Нахилився над ним і щось зашепотів, а тоді знову підвівся й витяг з кишені телефон.

— Перетелефонуй мені! Потрібна твоя допомога! Негайно! Будь ласка, перетелефонуй! Будь ласка!

Він повторював «будь ласка» високим, пронизливим голосом, що зривався на плач. Слухати це було страшно. Уся рішучість, уся легкість, із якою Кеннон давав раду своїм і чужим проблемам, уся його незворушна впертість, усе, що для мене було пов'язане з ним так само тісно, як хвиля — з океаном, а хмари — з небом, — усе це кудись зникло. Перед нами була зовсім інша людина.

— Потрібна твоя допомога! Будь ласка! Будь ласка!

Йому ніхто не відповів. Кеннон знову сів на місце водія — і деякий час сидів у темряві, під акомпанемент радіо й ревіння двигуна.

Хвилин через п'ятнадцять він знову вийшов — маючи, вочевидь, якийсь план. Тепер то був колишній Кеннон, ладний вирішувати всі проблеми. Він узяв Джима за ноги й потяг просто по траві — вилавшись, коли з Джима злетів черевик, плачучи з відчаю й небажання повірити в те, що сталося. Потім витер ліктем мокре обличчя — і продовжив свою справу.

Він доволік Джима до краю провалля. Від нашого укриття його відділяли кілька ярдів.

І скинув Джимове тіло в кар'єр — без молитви, без жодного вагання.

Тіло ковзнуло вниз і вдарилось об камінь. Потім запала тиша, і лише трохи згодом до нас долинув плюскіт, ледве чутний за пронизливим скрекотом цвіркунів.

Кеннон нерухомо дивився услід тілу. В нічній пітьмі його щокі здавалися запалими.

Я вже подумала, що він збирається розділити Джимову долю, щоб ураз покінчити з усім.

Однак Кеннон з тим самим байдужим поглядом обернувся, сів в автомобіль — і поїхав геть.

Ми не відразу змогли поворухнутись.

Я стояла в темряві на бетонній рурі. Моє серце калатало, а мозок кипів. Я надто пізно зрозуміла, що бетон під моїми ногами потріскався. Аж тут уся конструкція, сердито гикнувши, розвалилась. Марта й інші відскочили назад, у траву, а я впала на купу уламків.

Вітлі допомогла мені звестися на ноги.

— Що за дідько?! З тобою все гаразд?

Я кивнула, вибралася з уламків і обтрусилася. Кілька хвилин ми стояли мовчки, вражено дивлячись одне на одного.

— Кому ж це Кеннон телефонував? — обурено прошепотіла Вітлі. — В будь-якому разі не мені. Я нічого цього не знала.

— Він телефонував Кіплінгові, — пояснила Марта.

Ми всі обернулися до Кіплінга. Він відповів нам засоромленим, напруженим поглядом, дивним чином зігнувши руки в ліктях.

— То правда, — прошепотів він. — Цей диявол за- телефонував мені, і я обізвався.

Він вимовив це спокійно, навіть із певним полегшенням. Я стривожено пригадала промовисті погляди, якими Кіп обмінювався з Кенноном у Вінкрофті — в бібліотеці, під час розповіді про те, як Кіплінгу пощастило не вилетіти з Дарроу. Вони думали не про

те, як Кеннонові це вдалось, і не про обман. Вони думали про цю ніч — і про їхню спільну таємницю.

— Я допоміг йому зіштовхнути Джимове тіло в кар'єр, — провадив Кіплінг.

Ми вирічилися на нього.

— Це неможливо! — заперечила Вітлі. — Ми ж тебе не бачили!

— «Темний будинок на розі», розділ тридцять дев'ятий, — пошепки нагадала Марта. — Ти ніколи не зустрічаєш самого себе ні в минулому, ні в майбутньому.

Кіплінг кивнув:

— Я мав прийти сюди й побачити все на власні очі. Мав дізнатися, хто вирішить скинути Джима в кар'єр — я чи Кеннон. Що сталося б без мене — те саме чи ні? Я мав довідатися, хто з нас поганий, а хто ще гірший.

— А Кеннон не казав тобі, навіщо приїхав сюди? — запитала Марта й прикусила губу.

— Казав.

— І що ж він сказав?

Кіплінг стримано усміхнувся.

— Спитайте в неї, — кивнув він у бік Вітлі.

Та аж спопелила його поглядом. На мить мені здалося, що вона зараз заверещить — і влаштує свій звичний скандал. Натомість Вітлі лише зітхнула.

— Кеннон був моїм найкращим покупцем, — промовила вона.

— Про що це ти? — прошепотіла я.

— Про адерол. Білий Кролик постачав йому адерол у необмеженій кількості. А Кеннон ковтав його, як драже «Тік-так». І досі ковтає.

— То весь цей час, поки ми навчалися у школі, він навіть не здогадувався, що Білий Кролик — це ти? — запитала Марта.

Вітлі хитнула головою:

— До тієї розмови з Відою — ні. Я так і не наважися розповісти йому.

Я пригадала, як Кеннон дізнався про те, що Білим Кроликом була Вітлі. Він оскаженів. Тепер я зрозуміла, чому: Вітлі від самого початку знала його таємницю, а свою власну ховала від нього.

— Ще раз — і спочатку, будь ласка, — мовила Марта. — Тієї ночі, коли загинув Джим, Кеннон зателефонував Білому Кроликові — і попросив продати чергову партію адеролу. Ти відправила його сюди. — Вітлі понуро кивнула. — Чому саме сюди?

Вітлі знову хитнула головою:

— Джим викрив мене за кілька тижнів до того. Він без упину стежив за мною, вимагаючи зупинитись. Я боялася робити схованку в школі — і вирішила залишити її тут, далі від чужих очей. Від імені Білого Кролика я повідомила Кеннона, що адерол лежатиме в шухляді письмового стола у старій геодезичній конторі. Та я не встигла дістатися туди вчасно. Мене затримала місіс Ляпінетті, щоб поговорити про іспит з італійської мови. Після цього я побігла на кар'єр і заховала там адерол, та Кеннон тієї ночі більше не з'являвся.

— Коли ти дісталася сюди? — запитала Марта.

— О третій годині ночі. Богом присягаюся, я нічого й нікого не бачила!

— Ти, напевно, розминулася з ними лише на кілька хвилин, — позирнула на годинник Марта. —

Коли Джимове тіло знайшли в кар'єрі, ти, мабуть, запідозрила Кеннона. Адже ти знала, що він приходив сюди.

Вітлі кивнула:

— Але ж я знала, що він не завдасть Джимові шкоди навмисне!

Марта обернулася, задерла голову й глянула на вишку:

— Отже, єдине нез'ясоване питання — це...

Аж тут вона замовкла й заходилася кусати ніготь.

— Що? — поцікавився Кіплінг.

— Чому Джим зненацька опинився під колесами? — Марта рішуче розвернулася. — Ходімо! — наказала вона ї, поманивши нас за собою, зникла в траві.

24

Коли ми наздогнали Марту, вона сиділа навпочіпки під бригадирською вишкою. Я задерла голову — і здивовано зрозуміла, що сходи, якими ми завжди піднімалися нагору, кудись зникли. Аж тут я помітила, що уламки цих сходів розкидані по землі.

— Що за дивина!

Марта вражено зойкнула, приголомшена невідомим нам відкриттям. Потім підвелась і хитнула головою:

— Це просто неймовірний збіг.

— Що саме? — перепитав Кіплінг

— Матуся Грір мала слухність.

— Щодо чого?

— Щодо «дурнуватою збігу обставин».

Марта замислено перекотила носом кросівки тріску, підняла голову — і глянула на платформу, що чорніла в нас над головами.

— Бідолашний Джим...

Вона подивилася на мене, і мене пройняв мороз. Що вона має на увазі? Чого хоче домогтися? Крізь темряву я бачила, як Мартині очі — пильні, жваві — блищать за скельцями окулярів.

— Це все сталося саме тут, — мовила вона. — Джим божеволів від того, що Беатріс спіймала його на брехні — того вечора, коли він поїхав з Відою. І мучився через Естеллу Орнато. Його блискуче життя зруйнувалось умить, і він утік сюди — як часто робив, коли хотів побути на самоті чи написати музику. Він поліз на бригадирську вишку, але сходи завалилися під ним. Він ухопився за балки, та вони теж не витримали.

Марта нахилилася, щоб розгледіти уламки, й показала нам прогнилі тріски.

— Він упав. З чималої висоти — п'ять-шість поверхів. Хтось інший неминуче загинув би. Та Джим вижив.

— Як? — прошепотіла я.

— Він був п'яний. П'яні водії часто виживають в автокатастрофах. Вони не напружуються, чекаючи удару. Тіло залишається розслабленим — і це рятує їм життя. Джим пролежав непритомний годину чи дві. Потім отямився. — Марта примружила очі, дивлячись на дорогу. — Напевно, почув шум автомобіля чи побачив світло фар. А може, просто намагався доповзти до велосипеда.

Марта перебігла через дорогу, витягла з трави Джимів велосипед — і переможно кинула його до наших ніг, як фокусник, що дістає кролика з капелюха.

— Він повз звідси — і туди. — Вона махнула рукою в бік дороги. — Скільки тут футів — вісім, десять? Він намагався покликати на допомогу. І тоді Кеннон удруге сів за кермо. Навіть якщо Джим кликав Кеннона, його голосу не було чути за стрекотом цвіркунів, ревом двигуна, гучною музикою по радіо. Ми нічого до ладу не чули й не бачили в темряві. І Кеннон — так само. Кеннон подумав, що Білий Кролик обдурив його, — і тепер мусив їхати назад, щоб потрапити до школи раніше, ніж Мозес повернеться зі свого зібрання анонімних алкоголіків. Роздратований, він дав задній хід — і переїхав Джима. Зрозумівши, що сталося, він оскаженів. Зателефонував Кіплінгові — своєму боржникові. Той приїхав, і вони разом вирішили, що єдиний спосіб виплутатися з усіх цих неймовірних обставин — скинути Джимове тіло в кар'єр і молитися, щоб поліція визнала це за самогубство.

Кіплінг кивнув:

— Ми сподівалися, що полісмени сприймуть пошкодження від коліс автомобіля за ушкодження від падіння з трьохсотфутової висоти.

— Поліція, можливо, і придивилася б пильніше, — вела далі Марта, — якби не Мейсони. Вони злякалися, що впливе правда про загибель Естелли Орнато. Вони ж не знали, що їй кому розповів Джим. А оскільки він був страшенно розлючений, то Мейсони, мабуть, припустили, що Джим наклав на себе руки, дізнавшись правду про те, що вони зробили. Про те, що скоїв він. І тому мовчали. Можливо, навіть на-

тиснули на полісменів з тієї невеличкої дільниці. Які ще могли бути докази? Джимів візит до ресторану Орнато? Відине зізнання, що Білий Кролик — це Крікс? Роздруковані телефонні дзвінки? Полісмени не стали займатися ними.

— Мейсони вилучили з Джимової справи всі папери — не забувай про це, — нагадав Кіплінг.

— Саме так.

— Але ж тут залишилася кров, — прошепотіла Вітлі. Увімкнувши ліхтарик на своєму телефоні, вона освітила місце, де стояв нісан. — Поліція легко відшукала б сліди насильства.

— Ми їх прибрали, — пояснив Кіплінг. — Я помітив кров, і ми змарнували десь із годину на те, щоб по-виривати траву з плямами крові. Я запхав її собі в рюкзак і потім, уже в школі, потрохи спустив у туалет.

— Отож-бо й воно, — підтвердила Марта. — Дурнуватий збіг.

Що тут можна було сказати й зробити? Залишалося тільки міркувати над химерною історією, яку Марта виклала нам, наче професор, що пояснює студентам новий закон тяжіння. Якийсь час для мене не існувало нічого, крім мого власного уривчастого дихання, хору цвіркунів та ще ночі — живої і сповненої зітханнями.

Такої правди я не могла навіть уявити.

— Це все надто дивно, — прошепотіла Вітлі, обнімаючи себе за плечі, щоб утамувати тремтіння. — Якщо подумати як слід, то ми всі вбили Джима. Я послала Кеннона сюди. Кеннон переїхав Джима автомобілем. Кіплінг допоміг йому приховати сліди. Ми всі винні. Всі, крім Марти й Беатріс. Ви тут ні при чому.

— Це неправда! — вирвалось у мене.

Сльози аж пекли мені очі. Горло перехопило.

— Пора вибиратися звідси.

Прошепотівши це, Марта стурбовано насупилась — і поглянула поверх наших голів. Спантеличені, ми не зрушили з місця. Тоді вона почала підштовхувати нас. Я підняла голову — і приголомшено зрозуміла, що, сама того не підозрюючи, стояла надто близько до однієї зі сталевих опор вишки. Тепер уся споруда хиталась, а дерево рипіло й тріскалось.

Несподівано метал і скло зі страшенним стугонінням лопнули, вишка почала валитися набік, і на нас посипались іржаві цвяхи, болти й дерев'яні балки. Тікати було запізно. Я кинулась у високу траву, обома руками відгортаючи гострі листки, що хльоскали мене по обличчю. Тільки-но я зігнулась і сховала голову, як ціла споруда з гуркотом завалилася. Десь позаду закричали Кіплінг і Вітлі. Мене штовхнуло вперед.

Нарешті я розплющила очі. Я лежала долілиць, відчуваючи, як свинцевий тягар пробудження притискає мої ноги до землі. Ледве-ледве перевернувшись на спину, я втупилась у небо.

Долинули чийсь голоси. Наді мною схилилися Марта й усі решта.

— Її пробудження закінчується, — сказала Марта. — У нас мало часу. Треба відшукати Кеннона.

— Я, здається, знаю, де він, — похмуро проказала Вітлі.

Вона назвала нам місце. Ніхто не вимовив ані слова. З усіх можливих точок простору й часу ця здавалася найбільш моторошною і неймовірною.

— Ні, — відповіла нарешті Марта. — Нізачо. Це надто ризиковано для Бі. — Вона допомогла мені підвестись і підвела до краю кар'єра. — Нам треба повертатися до Вінкрофта.

— Без Кеннона ми не зможемо проголосувати, — заперечила я. — Я вирушу туди. Знайду його й поверну назад.

Марта стривожилася. Проте сперечатися було ніколи. Мороз близького пробудження біг по моїй шкірі. Я знала, що мені робити. Я поглянула на кар'єр, на воду, що виблискувала глибоко вниз.

Цю подорож Джим уже здійснив. Мій Джим.

— Побачимося, — прошепотіла я.

Усі злякано дивилися на мене, та я не мала ні часу, ні слів, щоб підбадьорити їх. Я потиснула руки кожному.

А тоді стрибнула.

25

Коли я розплющила очі, довкола була крижана вода.

Переді мною коливалася молочно-блакитна рідина. Я заборсалась, ледь відчуваючи власні ноги, не розуміючи, куди рухатися, щоб впливати на поверхню. Тамуючи нестерпний біль у легенях, я видула з рота бульбашки, заціпеніло дивлячись, як вони пливають у бік, протилежний тому, який я обрала. Я шарпонулась услід за ними в каламутну темряву, відчуваючи, як із кожною миттю вода дедалі холоднішає. Довкола мене сновигали зграї ледь помітних риб, що торкалися моїх рук і ніг слизькими плавцями.

Мені хотілося кричати.

Я знову шарпонулась. І несподівано опинилася на поверхні, хапаючи ротом крижане повітря.

Я озирнулась. Усюди клубочився густий білий туман, схожий на збовтану крейду, насичену крихітними кристаликами. Виринаючи, я пробила тоненький шар льоду на поверхні озера — і заходилася шукати, за що тут можна вхопитися, проте нічого не знайшла. Розгледіти що-небудь далі, ніж на фут, було неможливо. Круг мене з води стирчали висохлі білі дерева, що зникали в молочному серпанку над моєю головою.

Це було місце, про яке говорила Вітлі. Блакитне Озеро, «Кеннонова клітка», 15:33, його минулорічний день народження. Це було реальне місце з фотографії в помилці, яку Кеннон виявив в операційній системі «Епл» на другому році навчання в Дарроу, — примарний краєвид: тонкі чорні японські модрини й сріблясті берези, що росли просто зі скutoго льодом блакитного озера.

Більше тут нічого не було.

— Кенноне?

Мій голос, хрипкий і непевний, розлігся лише на кілька футів — і кволо стих. Ноги змерзли так, що немовби відділилися від мене. Холод ножем різав спину.

— Кенноне!

Десь у мене за спиною заревів мотор. Здригнувшись від несподіванки, я озирнулась — і побачила, як із туману просто на мене мчить моторний човен з облупленим носом. Краєм ока я встигла помітити на борту вицвілий напис — «Пташка» — і Кеннона, що схилився над мотором. Його бородате обличчя було

Частина третя

розчервоніле, а волосся — довге й засмальцьоване. Човен налетів на мене, вдаривши по голові. Сліпучий біль розколов мій череп. Я занурилась у воду, і мій вражений крик змовк сам собою.

Усе поринуло в темряву.

Коли я знову розплющила очі, довкола була крижана вода.

І тиша.

Блакитна рідина переді мною. В ній я бачила якісь уламки, водорості, скойки та мул. Круг мене плавали довгі темні рибини з великими щелепами й виряченими очима. Здавалося, що вони мертві, та коли я випадково зачепила одну рибину, вона ворухнула хвостом і сховалась у темряві.

Боліли тільки легені. Я видула з рота бульбашки — й полинула за ними. За кілька секунд я вже хапала ротом повітря, проломивши лід на поверхні води.

Те саме місце. Блакитне Озеро. «Кеннонова клітка».

Заревів мотор. Обернувшись, я знову побачила, як на мене мчить човен.

Я пірнула — і гарячково замолотила руками й ногами, прориваючись крізь хмару бульбашок. Човен пройшов за кілька дюймів від моєї голови. Ліву стопу, яку зачепило гвинтом, обпік гострий біль. Коли я знову виринула, Кеннон уже розвернувся — і тепер плив просто на мене.

Я знову пірнула, відпливла трохи далі й виринула, щоб вдихнути повітря.

— Кенноне, будь ласка, зачекай...

— Тобі не слід було з'являтися тут, Беатріс.

— Нам треба поговорити...

— Нам нема про що говорити.

— А про Джима?

Почувши це ім'я, він спохмурнів і вимкнув мотор.

— Кенноне, будь ласка. Я хочу просто поговорити з тобою.

Я простягла йому руку.

Він перехилився через борт, силувано усміхнувся й неохоче подав мені руку, щоб допомогти залізти до човна. Та тільки-но я вхопилася за неї, як Кеннон ухопив весло — і вдарив мене ним у скроню. Мої очі заволокло білим серпанком.

Я закричала. Мое розпластане тіло розвалювалося на шматки, холодна вода лилася в рот, весло, яким Кеннон штовхав мене під воду, боляче впиралось у спину. Я боролася щосили, та весло давило мені на плечі, не даючи виринути.

Він збирався втопити мене.

Переконавати Кеннона було марно. Ніколи забрало в нього здоровий глузд.

Коли я знову розплющила очі, довкола була крижана вода. Тиша просто-таки оглушувала мене.

Раптом я зрозуміла, що відбувається, і вмить відчула панічний страх. Щоразу я переживала одне й те саме пробудження. Кеннон убивав мене, і я залишалася мертвою, аж поки прокидалася. Скільки це тривало? Годину? Чи кілька хвилин?

Думки плуталися. Від страху мене аж нудило. Слід було зберігати спокій. Намагаючись не звертати уваги на біль у легенях, я попливла геть. Крізь

каламутну воду я розгледіла дно Кеннонового човна, оточене великими уламками криги. Кеннон чекав на мене, сховавшись між деревами. Я пірнула глибше, не звертаючи уваги на темних слизьких риб, що сновигали між моїми ногами. Коли затримувати дихання стало вже неможливо, я виринула на поверхню — якомога тихіше — і ковтнула повітря.

Кеннонів човен був за кілька ярдів від мене. Сам Кеннон не помітив мене — він стояв у човні й озирався.

— Беатріс! — спокійно, навіть лагідно покликав він. — Ти там?

Я пірнула й попливла геть. Вода ставала дедалі темнішою, каламутнішою; гниле коріння підводних дерев, буре й переплутане, збовтувало бруд, що скидався на кіптяву. Ні рук, ні ніг я вже не відчувала. В голові снувались уривчасті й химерні думки. Пропливаючи повз уламки затонулого човна, на борті якого ледве прочитувалося слово «ПТАШКА», я відчула, як мене затягує підводна течія. Я заборсалась, але течія була надто потужна. Я розчула басовитий гуркіт водоспаду, та було вже запізно: я летіла в повітрі. Мене обдавало бризками, наче з пожежного шланга. Гостре каміння ринуло назустріч, розвалюючи мені голову і обдираючи руки; гілля дерев дряпало обличчя. Білі дерева. Блакитне небо. Вони впали на мене, й усе полетіло шкереберть. Я чекала удару об землю й темряви, та кінець ніяк не наставав.

Я падала вже, мабуть, із годину. Кожен дюйм мого тіла змерз і застиг.

А потім я налетіла на брилу. Життя згасло в мені, як світло згасає в лампочці після клацання вимикача.

Коли я знову розплющила очі, довкола була крижана вода.

Скільки вже разів я побувала тут? Чотири? Чи, може, чотири мільйони?

Риби кружляли довкола мене, наче кровожерливі думки. Я кинулася просто на них, і вони повтікали.

Я плавала під водою, аж поки помітила човен. Вода ставала дедалі холодніша. Поверхня затягалася тонким шаром льоду, що з кожною хвилиною товстішав. Я бачила, як Кеннон шукає мене. Вхопивши першу ліпшу колоду, я попливла прямісінько під дно човна — й зависла там, дихаючи крізь прогалину в кризі біля краєчка борта. Потім стягла з себе рожеву футболку, яка виринула по той бік «Пташки». Подумавши, що це я, Кеннон нахилився до води; тієї самої миті я виринула й щосили вдарила його колодою в спину. Він здивовано скрикнув, утратив рівновагу й полетів шкереберть уперед, проломивши лід. Я залізла в човен, мало не перекинувши його, і смикнула за шнур, щоб завести мотор. Кеннон спробував учепитись за борт, та я розімкнула його пальці й розвернула човен.

— Беатріс! — заволав він і махнув мені рукою. — Повернись!

Я не відповіла йому. На дні човна стояв термос, дбайливо загорнутий у стару Кеннонову сіру сорочку з каптуром і червоний фланелевий плед. Я натягла на себе сорочку й закуталась у плед, а потім відкрутила кришку термоса й ковтнула. Там був чай — такий гарячий, що я аж обпекла піднебіння.

Я попливла човном далі, не уявляючи, що на мене чекає. В тумані було видно лише на кілька дюймів

попереду. Колоди й почорнілі стовбури дерев з'являлись несподівано, зачіпаючи борти човна з такою силою, що мотор глухнув. Невдовзі я почула гучний рев водоспаду й Кеннонів голос, що лунав далеко позаду. Кеннон плакав:

— Мені холодно! Я помру тут! Допоможи мені, Бетріс!

Не знаю, скільки я так пливла, перш ніж побачила під льодом пасмо довгого білявого волосся. Лід був дюйми зо три завтовшки — не менше. Я розтрощила його веслом — і зрозуміла, що це волосся Вітлі. Вона майже знепритомніла. За кілька футів від неї, теж під льодом, я знайшла Марту й Кіплінга.

Одного за одним я затигла їх до човна. Життя ледь жевріло в них, голови непритомно хилитались. Я повкладала всіх трьох на носі човна, постягала з них черевики, джинси й футболки, закутала їм ноги пледом, щоб зігріти, і влила кожному до рота трохи чаю.

Усі троє скоро отямались.

— Що тут відбувається? — запитала Марта.

Я все розповіла їй. Марта захотіла поглянути на Кеннона. Я розвернула човен і заходила лавірувати між деревами. Аж нарешті ми натрапили на нього — він чіплявся за стовбур дерева. Борода побіліла від паморозі.

Він був мертвий. Його губи посиніли. Увесь одяг він скинув із себе.

— Якщо волосся так відросло, його пробудження, напевно, триває кілька років, — прошепотіла Марта, торкнувшись обмерзлого пасма, й обернулася до мене. — Нам треба дотримуватися цього сценарію, але наступного разу залишити його живим. Це зале-

жить від тебе, Бі. Ми з'являємося надто пізно. Захопи човен і знешкодь Кеннона, але так, щоб він залишався живим до нашої появи. Тоді ми зможемо проголосувати.

«Кеннон збожеволів. Як він тепер голосуватиме?»

Я вже хотіла запитати це вголос, аж тут човен здригнувся, і я зрозуміла, що течія підхопила нас — і невблаганно несе до водоспаду.

Я вхопила весло, намагаючись боротися з потоком. Марта взяла друге. Вітлі чіплялася за стовбури дерев, силкуючись зупинити човен. Кіплінг лише остовпіло зирив у туман. Звичайно, все це було марно. Менше ніж за хвилину човен став іграшкою в руках течії. Вода заливала нас зусібіч. Ми мчали повз величезні брили, відскакували від дерев і перевертались, аж поки все злилося перед нашими очима. Останнє, що я побачила, була рука Вітлі, якою вона трималася за мою. Потім човен висковзнув з-під нас, і ми полетіли вниз.

Голосування. Голосування. Голосування.

Скільки це все тривало? Захопити човен. Урятувати Кеннона. Скрутити йому руки й ноги. Витягти своїх друзів з-під льоду.

Я робила це знову й знову, ледве жива від холоду, намагаючись не потонути.

Щоразу я обирала іншу тактику. Можливо, Кеннон і збожеволів, але мене він розкусив. Він був дивним, моторошним ворогом — часом підступним, часом простакуватим. Гіршого кандидата на роль полоненого, якого треба взяти живим, не можна було

знайти — адже я знала його ще з колишнього життя. Часом він ставав колишнім — кумедним, добрим, лагідним; казав, що хоче допомогти мені, зробити все, аби мені полегшало. Та щоразу він скидав з себе цю машкару, наче карнавальний костюм, оголюючи лють і жаль за минулим. Саме тоді я й зрозуміла, що Кеннон завжди жив з надією на майбутню славу, що кожна мить його існування, кожна його добра справа мали для нього сенс лише тому, що він сподівався колись прославитися. Тепер, коли майбутнього не стало, він не знав, як жити.

Він виливав свій жаль у туман:

— Мене обдурили! Пошили в дурні! Спочатку кошмар з Джимом! А тепер ще й *це*! Ви що, смієтеся з мене? Все мало бути не так! Я маю вирости! Прожити ще сімдесят років! Я нічого не залишив після себе! Мене ніби й не було! Був я чи ні? Був чи ні, Беатріс? *Beatrice!* Де ти?..

Часом з ним бувало багато клопоту — і я не встигала вчасно визволити інших з-під льоду. Коли я знаходила їх, усі були вже мертві — крім Марти. Її я щоразу заставала напівпритомною, і вона в маренні повторювала ті самі два слова:

— Це ти...

Урешті в моїй голові склалася картина всього Блакитного Озера — як у сліпого, що запам'ятовує кожен дюйм на своєму шляху. Я пам'ятала, де стоїть кожне сухе дерево, де лежить кожна брила, знала, коли вода вкотре злетить над камінням і розіб'ється на тисячі бризок.

Шанси на голосування поволі ставали певніші. Я знешкоджувала Кеннона дедалі швидше. Причи-

ною тут були як моя спритність і рішучість, так і його втома й покірність долі. Я скручувала йому руки й ноги жовтою лозою, зірваною на дні озера, затиала в човен і залишала бідкатися на кормі. А інших щоразу хутчіше приводила до тями.

Після цього в мене залишалось одинадцять хвилин до пробудження. Одинадцять хвилин між тим моментом, коли вони зігрівались під пледом, і тим, коли я спрямовувала човен на дерева, щоб нас не затигло у водоспад. Одинадцять хвилин на голосування.

— Я не голосуватиму, — казав щоразу Кеннон.

— Ні, голосуватимеш, — наполягала Вітлі.

— Ні.

— Тоді ти потонеш у цьому озері.

Він сміявся. Я вже звикла до цього божевільного реготу, а інші незмінно лякались.

— Потону? Гадаєш, я боюся *потонути*? Для мене це все одно, що потиснути руку, сказати «Добридень!», «Хочете ще кексик до цих млинців?» або «Ласкаво просимо до “Садового раю”, дозвольте допомогти вам вибрати косарку!».

— Зупинися, будь ласка! — шепотіла Вітлі, мало не плачучи.

Голосування. Голосування. *Голосування*.

У нас не було ні ручок, ні паперу. Я відламувала тріску від зазубленої дошки на дні човна, і за її допомогою ми видряпували першу літеру імені того, хто мав залишитися живим, — кожен на своїй долоні.

Упродовж цих одинадцяти хвилин довкола починали коїтися дивні речі. Сухі дерева хилились і падали у воду, здіймаючи хвилі, що заливали човен.

Туман розвіювався, оголюючи сизе небо, де клубочилися хмари — наче дим над зіллям у відьомському казані. Зграї червоних ос, подібних до тієї, яку колись намалювала Марта, з пронизливим гудінням кружляли довкола нас, мов крихітні дощові хмари. Оси тицялись нам у лоби, залазили у вуха, заплутувались у волоссі, змушуючи нас верещати з жаху. Інколи з'являлася самотня жирна муха — і так само дзижчала над нашими головами. Ми всі знали, що це Піт — уявний приятель, що жив у першому Кенноновому комп'ютері: раніше ми вже чули розповіді про нього. Волосся й вії в нас брались інеєм. З неба падав то сніг, то град, гримів грім. На одинадцятій хвилині човен починав розсипатися під нами, блакитна вода сочилася крізь тріщини між бімсами, аж поки деревина чорніла й перетворювалась на грудку слизу.

Я розуміла, що відбувається, та не казала нічого. Всі інші теж мовчали. Це було наше рішення, повільний, але певний вибір одного імені. Це була загибель наших мрій, нашої юності, наших можливостей. Хоч як жахливо нам велося тут, у Ніколи, ми все-таки постійно плекали надію.

А тепер і ця надія щезала.

Кеннон не звертав на нас уваги, коли ми благали його проголосувати. Він сидів, притулившись до борта, і тупився в порожнечу, наспівуючи собі під ніс: *«Ти, лагідна й самотня...»* — один-єдиний рядок з пісні групи *«The Cure»*.

А під час одного з пробуджень він вихопив у Кіплінга тріску — і, роздратовано рипнувши зубами, поспіхом надряпав у себе на долоні щось схоже на чийсь

ініціали. Між пальцями в нього зацебеніла кров, він знову притулився до борта — і втупився в порожнечу, немовби вичерпав усі сили.

Аж тут Вітлі стрепенулась — і показала на якусь тінь у тумані.

То був Хранитель. Він плів човном нам назустріч, убраний у свій звичайний темний костюм з краваткою. Порівнявшись із нами, він опустив весла. Човен Хранителя здригався й хилитався під градом, та сам чоловік дивним чином залишався сухий.

— Вітаю! — гукнув він, заглушуючи грім. — Консенсус є!

— Як?! — зойкнула Вітлі.

Та Хранитель лише всміхнувся, міцно тримаючись за край човна — ніби боячись випасти. Потім кахикнув і поправив краватку, хоч вітер майже одразу закинув її йому на плече.

— Життя не належить вам. Це лише помешкання, яке ви винаймаєте. Любіть без страху, бо любов — це літак, що несе вас у невідомі краї. Мовчання — це всесвіт, а крик — тунель, який веде до миру. Спіть досхочу. Смійтеся, коли хочете. У вас більше чарів, ніж ви гадаєте. Питайте поради в старих і малих. Усе це не таке доленосне, як вам здається, але від того — не менш важливе. Життя триває, тече й тече вперед. Шукайте дороговказ.

Ми, напевно, ледве чули його — такі були приголомшені.

— Був радий знайомству з вами, — сказав він.

Тоді вклонився, взяв весла й поплив геть.

Усе негайно змінилося. Хвилі уляглися. Гроза припинилася. Ревіння водоспаду перетворилося на

шепіт. На блакитному небі з'явилося сонце — тепле й сліпуче. Нас оточувало лагідне озеро з іскристою водою, і спогад про те, що я пережила за останні дванадцять — чи, може, дванадцять мільйонів? — пробуджень, тепер здавався так само непевним, як напівзабутий сон.

Мені стало спекотно. Вітлі з Кіплінгом роздяглися до білизни — і з криком стрибнули у воду, наче то був їхній останній день у літньому таборі. Кеннон з мертвотним обличчям пірнув за борт униз головою: я підхопилась і схвильовано покликала його, та він поплив на спині геть від мене. Очі в нього були заплющені, він здавався безмежно втомленим — йому, напевно, просто хотілося спокою...

У човні залишилися тільки ми з Мартою. Я мала сказати їй дещо важливе, а іншої нагоди могло й не випасти.

— Марто...

Вона саме дивилась, як Вітлі та Кіплінг із чогось сміються. А потім обернулася до мене.

— Ми з тобою ніколи не були справжніми подругами. Я просто хотіла сказати, що розумію, чому так сталося. І не серджусь.

Вона пильно дивилася на мене.

— Я була його дівчиною. Усі були закохані в Джима. Неважко було здогадатись, що й ти — так само. Шкода тільки, що ми не встигли більше дізнатись одна про одну.

Марта насупилась і хитнула головою:

— Закохані? Ти гадаєш, що я була закохана в Джима?

Я кивнула. Вона усміхнулася:

— Я ніколи не кохала Джима. Річ була в тобі. В тому, що ти зробила для мене. Ти врятувала мені життя.

Вона промовила це тихо-тихо. Я навіть не була певна, чи до ладу розчула її.

— Пам'ятаєш перший шкільний рік? Оту віхолу? Танцювальну вечірку? Електрика вимкнулась, і ти побігла до себе перевдягатися. Ти побачила мене в спільній кімнаті — з книжкою в руках. Ти кепкувала з мене, бо я не помітила, що вікно відчинено навстіж — і в кутку вже намело кучугуру снігу. Ти залишилась і поговорила зі мною, хоч на тебе чекав Джим.

Так, я пам'ятала. Той єдиний раз, коли ми поговорили як слід.

— Я тоді навмисне відчинила вікно.

Я вирячилася на неї.

— Я виношувала цей план вже кілька тижнів. Зробила всі розрахунки. Шостий поверх. Ларкінхол. Висота сімдесят шість футів. Навіть якщо впасти в кучугуру, шанс вижити дорівнює менш ніж одному відсотку.

Мені перехопило подих.

— Це була дурниця. Черговий напад самотності, який тоді здавався мені важливим понад усе. Якби я знала тоді, що все це нічого не значить... Найважливіші моменти нашого дитинства — це лише черговий поворот річки з брилами, що не дають нічого побачити. А річка тим часом пливе в таку далечінь, яку ми навіть не можемо уявити. Я вже хотіла вискочити з вікна, коли почула, що хтось іде. З несподіванки я розгубилась, умостила на канапі, взяла першу ліпшу книжку і вдала, ніби читаю. Ти увійшла — і врятувала мені життя. Тому тут, у Ніколи, я мала врятувати твоє.

Я розтулила вуста, щоб відповісти, та не змогла вимовити й звуку.

— Я була певна, що ти мене викрила, — провадила Марта, хитаючи головою. — Пам'ятаєш, у Воріку, в поліційній дільниці, я зненацька з'явилася разом з тобою в підвалі? Ти, напевно, здогадалася, що це я забрала папери з Джимової справи?

— Що? — прошепотіла я.

— Це зробили не Мейсони. Це зробила я. Переховала папери до іншої коробки, щоб вони не знайшли їх. — Вона відсапнулась. — Усе це було там. Повідомлення, які Джим надсилав тобі. Я не хотіла, щоб вони тебе запідозрили, тому й була проти походу на кар'єр. Тільки-но ми опинилися там, я втекла: мені треба було розбити сходи, що вели на вишку, поки їх ніхто не побачив. Я піднялась угору на п'ятдесят футів, позаганяла в руки мільйон скалок. Та мені слід було влаштувати все так, щоб ніхто й ніколи не дізнався правди.

— Що?

Вона з лагідною усмішкою поглянула на мене:

— Ти ж знаєш, Беатріс. Ти була там.

По шкірі в мене пробіг мороз.

— Я бачила тебе. Бачила, як ти поверталася з кар'єра. — Вона стиснула мені руку. — Не звинувачуй себе. Хай там що сталось, я певна, що ти діяла широко. Я ніколи не сумнівалась у тобі. І не сумніватимусь.

Кров відлинула від мого обличчя. Мені стало ніяково.

— Джим кохав тебе. Але він тебе не бачив. І не міг побачити. Хоч і тримався тільки завдяки тобі. Ти була

для нього таким собі риштуванням. Він умів справляти враження, вабив людей до себе. А ти кохала його. Ми нечасто бачимо своїх коханих такими, які вони є. — Марта зітхнула й згорбилася. — Це вбивало мене найбільше. Чому я не могла бути твоєю найкращою подругою? Чому не могла бути поряд із тобою? Я просто божеволіла від цього, Бі!

Вона знову хитнула головою, дивлячись на мене. Її обличчя відбивало справжню бурю почуттів.

— Я вже бачила це раніше. Це трапилось із моєю сестрою. Вона теж кохала одного хлопця. Через нього вона принижувалася, забувала про себе. І це вбило її. Твоє кохання було так само безоглядне. Воно спонукало тебе коїти небезпечні речі. Я просто не могла на це дивитись.

— Про що ти кажеш, Марто?

— Про «Людину нізвідки». Джимів мюзикл. Усі захоплювалися тим, який він чудовий. І недарма. Тільки ось що тут дивно: Джим кілька тижнів стогнав, що не може написати ні рядка. І раптом усе зробив — напередодні свого дебюту на Весняних читаннях. Ніби якісь чари... — Марта похмуро подивилася на мене. — І цими чарами була *ти*.

Я зааніміла. В очі ніби вдарило сліпучо-біле світло.

— Того зимового вечора ти показала їх мені. Свої саундтреки до вигаданих фільмів. Я не забула їх. Навіть запам'ятала їхні слова. Коли Джим показав мені те, що він написав, я відразу впізнала твій стиль: *«Ти мій святковий костюм, запах нової машини. Так, я смакую тебе, наче французькі вина»*. — Марта ще раз хитнула головою. — Джим без вагань видав твої вірші за свої. Потім, мабуть, казав,

що просто позичив їх? А про твій внесок розповідь потім? Він жер довкола себе все, не розбираючи. — Вона зморщила ніс. — Дивна річ! За всього його завзяття поряд із ним було так холодно! Та й будь-що його великі плани завжди переважали його справжній талант...

Вона замислено стенула плечима. Я відчула, як переповнюється жаром моє серце.

— Джим не крав у мене віршів, — заперечила я. — Я справді віддала їх йому. Все одно вони марно лежали в моїй шухляді. Я мусила допомогти йому.

Марта поглянула на мене так проникливо, що мені аж голова пішла обертом.

— Усе, що я робила тут, у Ніколи, — сказала вона, — все добре, химерне, безглузде, виснажливе, — все це було заради тебе. Я спрямовувала суперечки в потрібне річище. Задавала тобі незручні запитання, щоб видаватися безпристрасною. Відвертала увагу інших від руїни, яка постійно вирувала довкола тебе. Пліснява, розбите скло, потрісканий асфальт, дерева і вишки, що падають, — лишенько, Бі, я намагалася приховувати від усіх той тайфун, який шаленів круг тебе! І це все — через твою таємницю. Через те, що ти була там тієї ночі.

Вона прикусила губу й ще раз хитнула головою:

— Я змарнувала мільйон годин на розмови з придуркуватим професором з Броунівського університету — отим, з огидним заростом на обличчі та смердючим ротом, — щоб опанувати мистецтво переконання й нав'язати всім іншим думку, що саме ти повинна залишитися жива, бо ти — єдина, хто зможе переказати нашу історію!

Мої думки недоладно повзали круг її слів, наче краби. Я намагалася проникнути в їхню сутність.

Що вона меле?! Я голосувала за Марту. Отже, це Марта повинна залишитися живою!

— Я не могла признатися тобі в тому, що роблю. Ти спробувала б зупинити мене, сплутала б усі мої карти. Щоб проголосувати, нам слід було розкрити таємницю Джимової загибелі, але ти повинна була залишитися поза підозрою. Залишитися Сестричкою Бі. — Вона знову хитнула головою. — Я кажу це тобі тільки заради того, щоб ти про це знала. Щоб ти все зрозуміла. У кожного з нас у шухляді лежать записники з невимовленими словами. Ти не можеш просто так відмовитися від них, Бі. Вони *твої*. Як відбитки пальців. Як твої діти. Вони — світло, що осяває тобі дорогу. Без них ти заблукаєш.

Вона простягла руку — і обережно заправила мені за вухо пасмо волосся.

— Більше ніколи — чуєш, ніколи! — не відмовляйся від своїх слів.

Марта... *Як я помилялась!*

— Гаразд. — Вона зняла окуляри й, легенько усміхнувшись, поклала їх на лавочку поряд із собою. — Розділ сімдесят другий. Це лише початок.

Сказавши це, вона підвелася, пробурмотіла щось схоже на «дороговказ», пірнула у воду — і зникла в бірюзовій глибині.

Я сиділа приголомшена, неспроможна поворухнутись.

О, як я помилялась!

Я підхопилася і прикрила очі долонею:

— Марто!

Її ніде не було видно.

Вітлі з Кіплінгом, що плавали за кілька ярдів від човна, стривожено озирнулись.

— Вона щойно була тут. Марта. Я... я мушу сказати їй. Мушу зізнатися їй... — Я хутко відв'язала човен, ухопила весла й, плачучи, попливла між деревами. — Марто!

Стрибнувши за борт, я полинула в темряву, в крижану порожнечу.

Коли Вітлі з Кіпом затягли мене назад у човен, я ридала:

— Вона щойно була тут. А тепер уже запізно! Запізно! Невже ви не розумієте? Марта! Вона ніколи не повернеться! Я мушу сказати їй... Її більше немає, і тепер я не зможу сказати їй...

— Цить, — мовила Вітлі, обнімаючи мене й витираючи сльози з моїх щік. — Усе закінчилося, Бі. Подивися довкола. Все майже закінчилось.

«Подивися довкола. Все майже закінчилось».

Якби хтось сказав мені ці слова раніше! Ці слова про життя. Шкода, що раніше я цього не розуміла.

Більше ми не розмовляли. Нам не треба було розмов. Ми просто загорнулись у плед і задивилися на воду.

Кеннон уже перебрався до якогось іншого місця.

Сонце сідало за обрій. Воно стало яскраво-помаранчевим, як на дитячих малюнках; його проміння ніжно гладило нам обличчя, його тепло проникало всередину, заповнюючи кожну темну діру й освітлюючи кожен куточок. Колись я вже відчувала щось по-

дібне: Дарроу, звичайнісінький вівторок, посиденьки з друзями — аж раптом один з них висловив те, про що я думала, і все довкола набуло неймовірної чіткості, як це часом трапляється. Час на мить зупинився, і з уривків нашого сміху, схожих на розпатлане волосся, зі стикання наших плечей виростало відчуття чогось вічного.

Зі мною щось сталося. Не знаю, чи була то смерть, чи якийсь інший стан у неосяжній таємниці життя. Мене нездоланно потягло на дно човна, де я байдуже втупилась у безмежне жовте небо. Під час останнього пробудження Вітлі й Кіплінг мали більше часу, ніж я. Та колись мала настати і їхня черга. Я бачила, як вони нахиляються наді мною, шепочучи слова, які я не могла розчути, — повні сумніву, але не страху; відчувала тепло їхніх рук, що стикали мою долоню в чеканні того, що от-от мало статись.

Я ніколи не відпущу їх. Ніколи.

Потім їхні обличчя розчинились у сутінках, і я вислизнула геть.

26

Я пливла в молочно-білому просторі.

Щось тверде муляло мені в горлі. Долинули чийсь кроки.

— Доброго ранку, — обізвався чоловічий голос. — Як справи?

Щось брязнуло. Я відчула, що поряд — людина.

— Я знаю, що це важко. Вчора я вже казав, що ми робитимемо все поступово. Життєві показники чудові. Сьогодні, сподіваюся, ми припинимо штучну

вентиляцію. Треба перевірити, чи може вона виконувати команди.

Щось завовтузилося, хтось тихо загомонів. Чиясь рука торкнулась мого ліктя.

— Беатріс! Ви можете розплющити очі?

Я моргнула. Перед очима пливли лише кольорові плями.

— Ой, Боже!

— Беатріс?

— Погляньте! Вона жива!

— Бджілко!

— Ви можете показати мені два пальці?

Довкола все розпливалось. Я ніби борсалась у болоті. Я спробувала підняти руку. В горлі пекло вогнем.

— Тепер другу руку... Чудово. А тепер поворушіть пальцями ніг.

Наді мною хтось нахилився. В очі зненацька вдарило світло — в голові, здавалося, застрибала розпечена фіолетова кулька.

Я знову моргнула.

І побачила на стіні телевізор. Показували ранкове токшоу, звук був вимкнений. Внизу екрана я виразно побачила дату:

7:21. 10 вересня.

Я була жива.

Знову занурюючись у теплу, водянисту темряву, я пригадала свою останню розмову з Мартою. Здавалося, ніби вона покинула мене кілька секунд тому. Її зізнання просто-таки вивернуло мені душу. Цю таєм-

ницю я таїла в серці так глибоко, що її і справді було поховано там — наче літак, що зник з радарів і не залишив жодного сліду; дехто навіть піддавав сумніву саме існування його пасажирів.

Вітлі навіть не уявляла, як вона була права.

«Якщо подумати як слід, то ми всі вбили Джима.

Мене ніхто ні про що не питав — ні друзі, ні полісмени, ні батьки. Ніхто. Для всіх я була хорошим дівчатком. Сестричкою Бі.

«Я збираюсь на кар'єр. Приходь».

Сидячи в гуртожитку, в своїй кімнаті, я вкотре прослуховувала Джимове повідомлення, дивлячись у вікно на порожній газон. Мені було так самотньо. Я кохала його. І водночас ненавиділа. Ненавиділа за те, що через нього деколи почувалася живою, справжньою, а часом — невидимою, ніби він був фокусником, а я — кроликом у його капелюсі. Я розривалася між своїми бажаннями: побачити його, простити йому, викинути його з голови раз і назавжди. Майбутнє життя без Джима здавалося мені надто болісним.

Я вибралася з ліжка, скинула піжаму, надягла сексуальну білизну, яку берегла про всяк випадок, білі джинсові шорти, які так подобалися Джимові, й білий топ від «Гуччі» з відкритим плечем, позичений у Вітлі. Я намірилась переспати з Джимом. То було дурне рішення, що, однак, серйозно збудило мене, — така собі залізобетонна рішучість, за яку я могла триматись, як за буксирувальну лінву. Я підфарбувала очі й вії, намастила губи червоною помадою Вітлі. Волосся, зазвичай зібране в «кінський хвіст», я розпустила, щоб воно розсипалося по спині. Тоді взула свої конверси, кинула в рюкзак дві свічки, взяла з ліжка плед.

І побігла до кар'єра.

На щастя, я так перейнялася своїм наміром переспати з Джимом, що забула телефон у ванній кімнаті. Згодом, напевно, поліція, знявши дані з вишок мобільного зв'язку за ту ніч, коли загинув Джим, вирішила, що мій телефон не залишав меж гуртожитку, і це забезпечило мені алібі. Щоправда, навіть на допиті мене навряд чи впіймали б на брехні. Ніхто й ніколи не сумнівався в моїх словах.

А дарма.

О чверть на першу я вже була на кар'єрі. Джима ніде не було видно — він, напевно, ще не прийшов. Ніч була холодна, небо — ясне, яскраво світили зорі. Ми завжди зустрічалися біля бригадирської вишки — і разом вибиралися сходами нагору. Цього разу я піднялася перша — хотіла все підготувати, здивувати його. Мені кортіло швидше його побачити, забути всі наші непорозуміння, розпочати все спочатку. Та водночас я боялася — боялася знов опинитись разом з ним, боялася власних сумнівів. Піднімаючись на вишку, я звернула увагу, що частина цвяхів, на яких трималися дерев'яні сходи, ледве тримається. А деяких немає взагалі — особливо вгорі, де сходи кріпилися до порога.

На півдорозі я зупинилася. Руки тремтіли, і до того ж на лівій гомілці непомітно для мене з'явилося велике криваве садно. Я була схожа на опосума, з якого луплять шкіру. Довелося зійти вниз — мені не хотілося, щоб Джим побачив мене такою. Я не лише обідралася, а ще й засапалася. Потвора, та й годі. Не те, що Віда Джошуа — сирена, фатальна красуня. Я вирішила повернутися до гуртожитку, до своєї кімнати. Це було б найдоречніше, найбезпечніше.

Я майже дісталася землі, коли знов зупинилась. От уже боягузка, ганчірка! Скільки можна жити «піанісімо», як частенько каже мені Джим? Чому я завжди так боюся всього, що зі мною відбувається? Я знову полізла нагору. «*Carpe noctem!*» — зазвичай вигукувала Вітлі, кидаючись у чергову свою витівку. «Живи ни-нішньою ніччю!» Чим я гірша за неї? Коли я дісталася до кабінки, то помітила, як деякі цвяхи, що підтримують сходи, хитаються.

У кабінці я запалила свічки, а потім засвітила газову лампу — і поставила її на стіл, на якому було вирізьблено ініціали сотень школярів Дарроу. Простеливши на підлозі плед, я роздяглася, лягла й заходилася чекати.

Невдовзі до мене долинув Джимів голос. Він плутано розмовляв сам із собою.

Я підхопилась, загорнулась у плед, підібралась до виходу і визирнула.

Джим був уже на півдорозі до кабінки. П'яний, він вимахував рукою й щось наспівував собі під ніс. То були слова нової пісні з його мюзиклу. Слова, які написала я:

— *Дерева в темряві ростуть. До замку всі шляхи ведуть... О, де межа, о, де прозріння? Отрута — ось моє спасіння...*

Пробурмотівши щось іще, він подряпався далі. Я навшпиньки повернулася назад — і лягла на плед. Через кілька секунд він буде тут. І все станеться. Подумавши про це, я відчула всередині дивну порожнечу. Я чиню не те, що треба. Це цілком очевидно. Краще б мені уникати Джима. Спати зараз у своїй кімнаті.

Цієї миті я почула, як щось загуркотіло. Джим закричав.

Я підскочила. Три найближчі сходини обламались. Джим ледве тримався. Він намагався вчепитись за наступну сходину, та не міг до неї дотягтись. Якимось чудом йому вдалося витягти ногу так, щоб упертися ступнею в перехрещені балки, що підтримували підпори вишки.

— Бі! — Він підняв голову. На його чолі блищав піт. — Боже милий! Бі! Дякувати Богу! — Він простяг мені руку. — Допоможи мені!

Я заціпеніла. Його обличчя спотворилось.

— Беатріс! — заволав він. — Що з тобою? Допоможи мені! *Беатріс!*

Що сталося за ці чотири секунди?

Я ніколи про це не дізнаюсь.

Це сталося надто швидко. Я бачила Джима. І водночас не могла поворухнутись. І не могла дихати.

Я всім серцем бажала б сказати, що відчувала тільки паніку. Та це була неправда. До паніки додалося дещо інше. Невеличка мерзенна думка. Я знала: якщо я зараз допоможу йому, то ніколи вже не звільнюся від нього. Можливо, Марта була права. Можливо, річ тут була у віршах, які він забрав у мене — в моїх альбомах, які я виклала перед ним, коли він, ридаючи, бідкався, що ніколи не дорівнюється до батька, що для нього все скінчилося, зруйнувалися всі його мрії. Я пошукала у своїй шафі й віддала йому всі мої саундтреки — одинадцять зошитів з віршами й малюнками, над якими трудилася все життя, —

з тієї простої причини, що лише за цією роботою почувалася сама собою. А можливо, річ була в тім, як Джим узяв їх — пирхнув, ніби я позичила йому звичайнісіньку ручку, хоч добре знав, чим ці вірші були для мене, що вони для мене значили, і заходився нотувати їх до свого записника. Я, напевно, підозрювала: якщо Джим так легко відібрав у мене мої вірші, то так само забере й усе інше?

Я вагалася лише одну мить. Потім опам'яталася, кинулася до нього, лягла на живіт і, міцно опершись об отвір ногами, щоб не зірватися, простягла йому руку.

Та було вже запізно.

Він зірвався. Вдарився головою об дерев'яну балку — так, що з голови злетів кашкет, — і з глухим гупанням упав на землю.

Він лежав унизу, за тридцять футів від мене, і його щоголю цебеніла кров.

Наступна хвилина минула наче вві сні. Усвідомлення того, що сталося кілька секунд тому, наче бульдозером проїхалось по моєму спантеличеному розумові.

Джим помер. Джим помер! Це неможливо!

Я шалено заметушилася по кабінці, тремтячи й плачучи, гасячи свічки, пхаючи плед у рюкзак. Абияк одягшись, я збігла вниз, стрибаючи через чотири сходинки, ледве перебралася крізь діру й кинулась у траву.

Потім підхопилась і поглянула на Джима.

Його щоголю струменіла кров. Очі були заплющені. Він був мертвий. Безсумнівно. Слід було викликати поліцію. Я пошукала телефон у рюкзаку, але не

знайшла. Може, я забула його на вишці? Піднявши голову, я виявила, що забула загасити лампу. Аж тут траву освітило, наче лісова пожежа, світло фар. Автомобіль! Він підстрибував на вибоїнах, на колесі гримів диск, на повен звук горлало радіо.

То був старий побитий ніссан містера Джошуа, з оголошенням «Продається», приклеєним під заднім склом.

Віда Джошуа! Я подумала, що за кермом сидить вона. Що вона тут робить? Може, Джим хотів покликати на кар'єр її, а не мене?

Ця думка змусила мене відступити в темряву й побігти крізь траву. Мені хотілося додому. До мами. Я відшукала діру в огорожі й пролізла крізь неї.

Віда знайде Джима й викличе швидко допомогу.

З ним усе буде гаразд. Усе буде гаразд.

Не пам'ятаю, як я промчала назад через ліс і через територію школи. Пам'ятаю лише те, як я вбігла сходами на четвертий поверх гуртожитку — і промайнула коридором до кімнати. Саме тоді, напевно, мене побачила Марта. Вона жила на одному зі мною поверсі — і робила уроки в спільній залі. Я хутко замкнулась у своїй кімнаті і здерла з себе одяг. Усі кажуть, що я хороша, — мабуть, так і є. Це означає, що я завжди роблю все як слід.

Я загорнула білизну в цигарковий папір — і засунула її в найдавший куток шухляди, сховала топ, позичений у Вітлі, до своєї шафи. Свій телефон я знайшла у ванній кімнаті. Було дві хвилини на другу. Жодних нових повідомлень. Тремтячими руками я стерла з уст помаду, вмилася холодною водою, повитягала з волосся листя й траву.

Тільки тепер я зрозуміла, що накоїла. Мені не мовби дали ляпаса. Як це так — я не викликала поліції? Мені треба бігти до Джима! До мого коханого! Я вже взялася набирати номер служби порятунку, аж тут подумала про те, що я скажу диспетчерові, й зупинилась.

«Мій хлопець лежить мертвий біля кар'єра Вулкан. Він упав. Будь ласка, пришліть швидку допомогу».

«Ви там? Де ви зараз?»

«Я втекла. Приревнувала його до іншої дівчини. Розлютилась. Я кохала його. Ми посварились».

Кеннон! Мені потрібен був Кеннон, здатний вирішити будь-яку проблему. Я пробігла через двір і, видряпавшись на дуб, що ріс під вікном його кімнати на третьому поверсі в корпусі «Мальборо», постукала у вікно. Ніхто не відгукнувся. Я штовхнула квартиру. В кімнаті нікого не було.

Кіплінг! Ось хто допоможе мені. Він жив на останньому поверсі в корпусі «Елдред». Злізши з дерева, я добігла до «Елдред», прослизнула всередину запасним виходом — і піднялася бічними сходами. Кіплінгова кімната теж була порожня. Я пробралася карнизом і постукала до Вітлі, але її також не виявилось вдома.

Що коїться? Куди всі поділись?!

Марта! Коли я прибігла назад до корпусу «Крестон», у її кімнаті на четвертому поверсі горіло світло. Проте я уявила, що вона скаже, коли я — заплакана, перелякана, — викладу їй усе, — і повернулася до себе. Серце в грудях метушилось, мов наполохана миша.

Я забралась у постіль — і втупилась у стелю. «Треба зателефонувати мамі», — повторювала я, та не могла

поворухнутися. Питання вибухали в моїй голові, наче гранати: якби я не вирішила влаштувати Джимові сюрприз, чи був би він зараз живий? Чи справді він хотів зустрітись із Відою, а не зі мною? Якби я не лазила туди-сюди сходами, може, вони не зламалися б під Джимом? Куди поділися мої друзі? Може, Джим покликав їх на допомогу — і вони зараз із ним, слухають його розповідь про те, що я зробила, як я дозволила йому впасти й залишила лежати безпорадним? Чи справді я вбила Джима?

Треба повернутися до кар'єра — і звідти викликати поліцію. Я вилізла з ліжка, надягла джинси, футболку, черевики. Біжучи, я потерпала від жаху, що Мозес спіймає мене. Коли я дісталася до кар'єра, повернуло вже на п'яту ранку. Тремтячи всім тілом, я підійшла до того місця, де були сходи, й заціпеніла.

Джим зник.

По ньому не залишилося жодного сліду.

Жодної краплини крові. Хіба що кілька зім'ятих билинок — і все.

Віда знайшла Джима й відвезла до лікарні? Чи, може, він якимось дивним чином примудрився встати й піти — і тепер ненавидить мене? Як і все наше товариство...

Ледве тримаючись на ногах, я повернулась до гуртожитку. Тепер мені хотілося тільки померти.

Наступного дня я була схожа на зомбі. Спогади про минулу ніч були викривлені, немовби я все це придумала. Що сталося насправді? Джим пропав, і ніхто його не бачив. Вітлі, Кіп і Кеннон поводитися зі мною по-дружньому, але якось ніяково. Всі вони твер-

дили, що ночували в себе. Марта ж заявила, що заснула в бібліотеці.

Згодом надійшли новини: Джима знайшли мертвим у кар'єрі.

Це було неймовірно. Я нічого не розуміла. Що сталося після того, як я втекла? Що Віда зробила з Джимом? Чому всі мої друзі брехали? Чого вони боялись?

Саме для того, щоб отримати відповіді на ці питання, я поїхала до Вінкрофта.

І весь цей час Марта знала мою таємницю. Марта знищувала за мною сліди, захищаючи мене.

Чому я досі цього не бачила? Чому я була така сліпа?

Коли я розплющила очі, то побачила, що лежу на лікарняному ліжку. Мені було добре видно палату: світло-жовті стіни, підвіконня, столи, кондиціонер, вазу з квітками, плюшевого ведмедика з повітряною кулькою, на якій було написано: «*Видужуй швидше!*» Переді мною стояла таця з лікарняною їжею та рожевою пластмасовою чашечкою, з якої стирчала соломинка.

У горлі більше нічого не було, хоч воно й досі боліло.

— Вона отямилася! — вигукнула мама, відвертаючись від вікна.

— Люба, мила Бджілко! — підхопив тато.

Вони кинулися до мене, стривожено дивлячись мені в обличчя. У мами в руках був зібганий жмуток паперових хустинок, а її волосся після сну в кріслі стояло дибки. У татовому волоссі було більше сивини, ніж я пам'ятала.

— Тільки нічого не говори, — попередив мене тато. — Усе гаразд. Ти в лікарні «Міріам», у Провіденсі. Ти потрапила в аварію й травмувала голову. Внутрішньочерепний крововилив. Лікарі його усунули, і ти скоро видужаєш. Зрозуміла, дитинко?

Судячи з усього, він звелів мамі не говорити надто багато: та лише кивала після кожної його фрази й намагалась не плакати.

«Будь ласка, скажіть мені, що мої друзі теж живі! Що вони лежать у сусідніх палатах і одужують».

— А тепер тобі треба відпочити, — мовила мама, стискаючи мені руку.

Я поглянула поверх її плеча на протилежну стіну, де висіла картина в рамці — репродукція якогось морського краєвиду — і табличка з написом, зробленим маркером: «Ваша чергова медсестра — Лорі».

У кріслі біля входу, не зводячи з мене очей, сидів худорлявий підліток зі скуйовдженим світлим волоссям. Я не відразу зрозуміла, що це Сем-Сонько — той самий хлопчина-англієць, із яким я ціле літо продавала морозиво в «Рубці».

Мама перехопила мій погляд:

— Пам'ятаєш Сема?

— Він приходить сюди щодня, щоб почитати тобі книжку, — додав тато.

Сем наблизився до мого ліжка:

— Я дуже радий, Бі, що ти отямилася. Ласкаво просимо додому.

Тато ляснув його по плечу:

— Сем — першокласний актор. Хто б таке уявив? Він уміє вдавати будь-які голоси. П'ятдесят персона-

жив — заввиграшки! Напевно, його чекає велике майбутнє у Вест-Енді.

Аж тут я помітила книжку під Семовою пахвою. Сріблясту палітурку прикрашав колаж із пташиних кліток, паровозів, чоловіків і жінок у циліндрах і маскарадних масках. *«Легендарна культова сага про майбутнє минуле. Загадки теперішнього»*

Коли ж я побачила заголовок, мене ніби вдарило струмом:

«Темний будинок на розі».

— Доброго ранку, Беатріс.

До палати увійшов сивий лікар у білому халаті зверху зеленого хірургічного костюма. У руках він тримав планшет і картонний стаканчик з чаєм. З ним була жінка східної зовнішності — так само в білому халаті.

— Ласкаво просимо додому, — сказав він. — Дозвольте мені відрекомендуватись. Я — доктор Міллер, один з ваших лікарів. Дуже радий, що ми нарешті познайомились.

Він схилився наді мною й посвітив мені в очі ліхтариком. Коли я розгледіла його обличчя, то зойкнула.

Я впізнала б його де завгодно. Він навіки закарбувався в моєму мозку, він до кінця життя з'являтиметься в моїй пам'яті, тільки-но я заплющу очі: зелені проникливі очі, м'який баритон, елегантна — з легенькою ноткою втоми — манера поведінки, що нагадує балетного танцівника на пенсії, за кожним кроком якого приховані тисячі годин репетицій і постійний відгомін колишнього болю.

Це неможливо. Це неймовірно!

— Коли її можна буде відправити на реабілітацію? — запитала мама.

— Через кілька днів. Кволість у лівій половині тіла поволі зникне, а короткочасна пам'ять відновиться. Однак на це можуть знадобитись місяці.

Хранитель.

Він попросив мене підняти руки, показати три пальці й зігнути коліна. Потім запитав у мене, який зараз рік, хто є президентом Сполучених Штатів і скільки мені років. У голові паморочилось. Я ледве зосередилася на тому, що він каже, вражено вирячившись на його обличчя. Він поставив свій картонний стаканчик на мою тачу з їжею. З одного краю стаканчика звисав ярличок від пакуночка з чаєм.

Він узяв стаканчик, відсorbнув чаю, тоді обернувся й попрямував до дверей. Мої батьки подалися за ним. Прошепотівши щось їм, він покинув палату в супроводі тієї самої жінки.

27

У мами з татом не було вибору — вони musiли розповісти мені все, хоч я й сама про це знала.

Кіплінг Сент-Джон.

Вітлі Ленсінг.

Кеннон Бічем.

Марта Ціглер.

Усі вони загинули.

Мене відправили на реабілітацію, і я шість тижнів гуляла коридорами, спираючись на ціпок із м'яким держакom. Я піднімалась і спускалась сходами — і тренувала ліву руку, що тремтіла, трусилась і взагалі

поводилась свавільно. Першої ж доби, після вечері, я сіла за комп'ютер загального користування — і прочитала, що пишуть про аварію.

Статті про неї з'явилися у «Провіднес Джорнел», «Ворік Бікон» і «Ю-Ес-Ей Тудей». Усюди повторювалася та сама фраза: «Трагічний кінець молодих життів». Трапилася ця фраза мені і в редакторській колонці «Ріпаблікен Нейшн», присвяченій проблемі водіння автомобілів у стані сп'яніння та її актуальності в містах Нової Англії, де росте безробіття. Всі статті розпочинались із фотографій Вітлі — хрестоматійної мертвої білявки, «дівчини мрії», — а далі журналісти переходили до Кеннона, Кіплінга й Марти, незмінно згадуючи про те, що Марта була почесною стипендіаткою Массачусетського технологічного інституту. Мое ім'я стояло лише наприкінці: «єдина щасливиця, що залишилася жива».

Їхні сторінки на «Фейсбуці» стали меморіальними. Мене це не здивувало: те саме було і з Джимом. І випадкові знайомі з Дарроу, і друзі дитинства з їхніх рідних міст розміщували на цих сторінках повідомлення на зразок: «Моє серце розбите» або «Світ без тебе спорожнів», густо приправлені смайликами у вигляді молитовно складених рук, анонімних коментарів на кшталт «Життя — це біль» і портретиками Гіса Леджера.

Я не потрапила на їхній похорон — я була тоді в лікарні, тому заходилась читати про нього. Місцеві газети в їхніх рідних містах опублікували додаткові матеріали про цю трагедію (бо початкові статті було вже сотні разів скопійовано в мережах), обов'язково додаючи фотографії заплаканого родича, що читає з церковної катедри вірш, присвячений пам'яті не-

біжчика. Зі збільшеного фотопортрета в жалобній рамці, поставлений на триніжку поруч, дивилось обличчя Кіплінга — Кеннона — Марти — Вітлі, безжурних, щасливих, які нічого не знають про свою долю. Це невблаганно наводило мене на думку про те, що життя — крім усього іншого — річ цілковито непередбачувана.

«Лінда Толедо виголошує промову під час жалобної відправи з причини смерті її дочки Вітлі Ленсінг, жертви автокатастрофи».

На узбіччі прибережної дороги — на місці аварії — виник навіть цілий стихійний меморіал з квіток, фотографій, свічок і плюшевих ведмедиків. Люди фотографувалися з ними й публікували ці фотографії в інтернеті з хештегом «#спочивайтезмиром» або «#вічнапам'ять».

Вони не страждали, як полісмени запевнили моїх батьків. Усі четверо миттєво загинули під час зіткнення.

А я залишилася жива, бо не пристебнула ременя. Мене викинуло з автомобіля в кущі, а для інших ягуар, що полетів в урвище, став пасткою.

І ніхто не підозрював про справжню причину, завдяки якій я залишилася живою: я прожила століття всередині однієї-єдиної секунди. Я помирала тисячі разів, пізнала й полюбила цю четвірку так, як мало кому було суджено. Я називала домом місце, де дрібниці на зразок життя й смерті не значили нічого-гісінько — важливі були тільки хисткі моменти єднання в проміжках між ними.

Врешті-решт я винесла звідти хіба що пошану до кожної секунди свого мізерного життя.

Так розпочалося моє життя поза межами Ніколи.

Воно було інакшим — не таким, як я пам'ятала. Бо я стала іншою.

Річ тут була не тільки в шрамі над моїм правим вухом, що скидався на перевернутий знак питання. Волосся ховало його, проте він був там — моє татуювання, моя пам'ятка. Іншим я здавалася людиною, впевненою в собі, хоча й занадто серйозною. Я майже позбулася звички кусати нижню губу й закладати волосся за вуха. Мене більше не хвилювало, чи подобаюся я людям, чи гарненька я, чи не зробила я помилки. Тепер я не боялась їсти сама за столиком у людному кафетерії, першою заговорювати з незнайомими хлопцями, співати під караоке, виголошувати промови зі сцени. Усе, чим люди так переймаються, на що марнують стільки часу, стало для мене неважливим — завдяки Ніколи. Я більше не намагалася мерщій заповнити тишу, дозволяючи їй стояти скільки завгодно — наче мисці з фруктами.

Друзі моїх батьків шепотілися: «Беатріс і справді вибралася зі своєї шкаралупи» чи «Ви, мабуть, такі раді». Вони дивувалися, дізнаючись про те, що я перевелася до Бостонського коледжу, вивчаю там теорію музики й історію мистецтва, водночас працюючи в компанії, що створює комп'ютерні ігри, і волонтерствуючи в добродійній організації, члени якої читають на ніч книжки дітям-сиротам.

Цим дітям я й розповіла про Ніколи.

Більше я нікому не розповідала про це — навіть мамі й татові. Я чомусь знала, що саме ці діти з допитливими очима, добре знайомі з темною стороною

життя, що живуть у череді вранішніх прокидань, ігор у піжмурки, других сніданків і тихих годин, зрозуміють мене. Я розповіла їм, що побувала в найпотаємнішій, найдивовижнішій бганці часу. Про те, що колинебудь і вони можуть опинитися там, у загубленій країні снів між життям і смертю, де минуле, теперішнє й майбутнє сплетені в чудернацькі джунглі, а пекло спроможне вмиє перетворитися на рай.

— Як туди потрапити? — прошепотіла одна дівчинка.

— Якщо тебе обрали, Ніколи знайде тебе. Найголовніше — не треба боятися. Насправді воно не так уже й відрізняється від нашого реального світу.

Чи справді я побувала в Ніколи? Чи то був лише побічний ефект травми — «правобічної субдуральної гематоми, що потребує краніотомії для її видалення», як було записано в моїй медичній карті? Одинадцять днів я провела в комі, під апаратом штучного дихання й крапельницями. Сем читав мені книжку. Один з моїх лікарів був схожий на Хранителя. Може, все відбувалося в моїй голові? Може, мої почуття, поки я спала, набралися подробиць із подій довкола мене — і створили дійсність, яку сприймала тільки я?

Звичайно, Ніколи існувало насправді, хоч я й не змогла б довести цього.

Однак намагалася. Намагалася виявити всі таємниці. І дещо збігалося — місіс Кан з її колекцією снігових куль справді жила за Вінкрофтом, знайшлися і клуб «Рундук Деві Джонса», і Тед Дейзі, що жив у Цинциннаті, й автоінспекторка Ченнінг з відділку поліції у Воріку... Проте іншим фактам я так і не знайшла підтвердження. Жодної згадки про Естеллу Орнато

в інтернеті не було. Ресторан «Смажені курчата Алонсо» справді існував, та рік тому на його місці з'явилася взуттєва крамниця. Білий Кролик, «килим чорноногих-сіу» — перевірити все це було неможливо.

Ми з'єднали між собою безліч точок, але зробити це тут було неможливо.

Єдиним справжнім свідченням існування Ніколи був час. Для мене він більше не був лінійним — часом скручувався в коло, часом утрачав рівновагу. Година для мене могла промайнути за одну мить. Я сиділа на лекції з історії — і вражено виявляла, що вже пролунав дзвоник на перерву, всі збирають свої речі, а дошка, що кілька секунд тому була чистісінька, геть списана.

Я роззиралася на всі боки, сподіваючись побачити поряд Хранителя, який висаджує на клумбу тюльпани або підстригає на стіні плющ, вилізши на драбину. Я розуміла, чому порушується плин часу: то були наслідки Ніколи — нестабільність, про яку попереджувала Марта. Мій локомотив трохи буксував і ковзав по рейках.

Я досі думала про Джима. Однак тепер він більше не був приви́дом, що не дає мені спокою. Ні, тепер це був звичайний хлопець — гарний і неврівноважений, як і всі ми. А наша з ним історія тепер видавалася ближчою до того, чим вона була насправді: щось середнє між божевільною фантазією й дійсністю. Часом у цьому непевному проміжку нам щастило знайти одне одного, і все тоді ставало справжнім. А часом усе тремтіло й ламалось, як підхоплений вітром змії на нетривкому мотузку. Якби Джим залишився живий, наше кохання зупинилося б зі згаслими вог-

нями, як карусель у мандрівному парку розваг, а його музика згодом уже не здавалася б мені такою чудовою. Скоро ми навіть не думали б одне про одного. А років через двадцять зустрілися б на «Фейсбуці» — чи в іншій мережі, яка змінить його, — і дивувалися б тому, що стали звичайнісінькими людьми, які колись дивились одне одному в очі й знаходили там щось дивовижне.

Зате своїх друзів я згадувала щодня. Часом, заплющивши очі, я відчувала, що вони поряд. Уявляла ті місця, де вони зараз були. Адже десь вони були. Разом. Це я знала достеменно. Я молилася, щоб вони пізнали щастя — чи те, що замінює нам щастя за межами людського життя.

Сподіваюся, що так і сталося.

Найбільше я думала про Марту — про те, ким вона була й що для мене зробила. Я завдячувала їй кожною миттю свого теперішнього життя. Часом ці думки викликали в мене байдужість і смуток, і тоді, відмовившись від вечірки з однокурсниками, недільного походу до піцерії або участі у весняному студентському карнавалі, я сиділа сама в своїй кімнаті — малювала чи писала вірші, намагаючись не перейматися болючою правдою: тих людей, які змінюють нас, ми не бачимо по-справжньому — аж поки стає запізно.

Я згадувала, як Джим переконував мене, що коли-небудь я з подивом думатиму: «Невже я приятелювала з самою Мартою Ціглер?!»

Він був правий.

Живою повинна була залишитись не я, а Марта. Я ніколи не була хорошою. Раніше я майже не бачила суті речей. Цього мене навчила Марта. Ми присягає-

мося, що бачимо одне одного, а насправді дивимось на океан крізь замкову щілину. Ми вважаємо, що точно пам'ятаємо минуле, та наші спогади химерні й облудні, наче мрії. Як це просто — ненавидіти визнану красуню, обожнювати генія, закохуватись у рокзірку, вірити хорошому дівчаті...

Та для кожного з них це — не єдиний прояв.

Ми всі — антології. Кожен з нас має тисячі сторінок, заповнених казками й віршами, детективами й трагедіями, забутими історіями наприкінці книжки, яких ніхто ніколи не прочитає.

Найбільше, що ми можемо зробити, — простягти одне одному руки й допомогти подолати невидиме. Лише тримаючись за руки, ми зможемо знайти стежки, що ведуть крізь пітьму, крізь джунглі й міста, знайти мости, перекинуті над найглибшими в світі безоднями. Твої друзі йтимуть із тобою, щосили тебе тримаючи, — навіть якщо їх уже немає поруч.

Через два роки після аварії я опублікувала свій вигаданий саундтрек.

Ним зацікавилось невелике видавництво в Міннеаполісі — під назвою «Книжки не для всіх». Та навіть вони не дуже розуміли, що робити з цим саундтреком. Покупці музики до фільмів, яких не існує, трапляються не так часто.

Проте, одержавши від видавця чотири свіженькі альбоми, я начхала на навчання — і вирушила потягом до Сент-Луїса. Приїхавши туди, я дісталась автобусом до Вінвуд-Фолса, а звідти помандрувала пішки, повз рожеві цегляні особняки з мушлями фонтанів

Частина третя

на стінах, аж поки опинилася на кладовищі Арденвуд. Озброївшись мапою, я влаштувала собі екскурсію мавзолеями славетних письменників і промислових магнатів — і таки знайшла ділянку свіжих поховань.

До могили Вітлі на пагорбі, вела вимощена каменем стежка. Ставши перед мармуровим надгробком, я не змогла стримати сліз, бо для пам'ятника Лінда обрала слова з «Безсмертної» — однієї з найкращих Джимових пісень. Вона, мабуть, зайшла до акаунту Вітлі в «Інстаграмі» й відшукала там цю пісню. А коли так, то я, напевно, помилялась і щодо Лінди. Вона, виходить, усе-таки розуміла свою дочку.

*Вона живе, як рій світлячків у моїй голові,
І навіть по своїй смерті я не забуду її.
Вона — моя музика, вічний спогад, вічний
невтишимий біль,
Вона — моя дорога, де давно проїхав автомобіль.
Вона — моя подушка, де я забуваюсь у сні,
Вона — мої невимовлені слова, надії й пісні.
Коли сонце згасне навіки, а світ потоне в імлі,
Вона стане відгомонам тиші, що залишиться
на землі.*

Я поклала біля квіток маленький альбом — і подалася геть.

У Сент-Луїсі я сіла на інший потяг — до Нового Орлеана, а потім автобусом — із зіпсованим кондиціонером — дісталася до Мос-Блафа, де кожен куток так заріс іспанським мохом, що містечко, здавалося, принаймні три дні не голилось. Подолавши вісім миль пішки, я опинилася біля Кіплінгового дому.

На мій подив, будинок виявився точнісінько таким, як Кіплінг його описував: ветхий білий особняк з облупленою фарбою, двором якого походжав білий павич. Я завжди вважала, що Кіп трохи перебільшував, та насправді він навіть пропустив чимало колоритних подробиць — наприклад, зелений кадилак, що стояв посеред під'їзної доріжки: крізь його іржаве днище пробивався бур'ян, наче волосся, що стирчить із вух старого.

Я залишила альбом на хиткій лавочці, що стояла на терасі. Вже йдучи геть, я обернулася: згорблена сива жінка в зеленому халаті взяла книжку в руки й розглядала її. А потім спантеличено позирнула мені навздогін.

Потім настала черга Лос-Анджелеса: два дні я мчала потягом повз пустелі, торговельні центри й пальми. Автобусом я доїхала до Монтесіто, звідки пішки домандрувала до Кеннонового будинку — кремowego особняка у вікторіанському стилі. Я пропхала альбом до поштової скриньки — і зіскочила з ганку, коли заверещала автомобільна сигналізація. Чоловік, що поливав газоном навпроти, облишив свою роботу й поглянув на мене.

Трьома днями пізніше я прибула до Провіденса, штат Род-Айленд. Я прочитала сім детективів і дванадцять журналів, у мене закінчилася чиста білизна й мені заклінило шию. Останні чотири милі я пройшла з відчуттям дивного спокою — і до «Автомайстерні Ціглера» дісталась уже надвечір.

За стойкою нікого не було. Світло майже всюди вимкнули. Я просунула альбом у віконце, поряд із табличкою «Кава — 99 центів», і вже збиралась іти собі, коли двері гаража відчинились.

— Чим я можу допомогти вам?

Я обернулась. То був Мартин тато. Я ніколи не зустрічалася із ним, та в них із донькою були однакові підборіддя й однакові окуляри з товстими скельцями. Убраний у засмальцьований комбінезон, він витирав руки якоюсь ганчіркою.

Я відрекомендувалась — і сказала, що я давня Мартина подруга.

— Ви ж Беатріс, так? Мені дуже приємно. Мартині друзі нечасто заїжджають до мене.

— Я приїхала, бо написала альбом. Щось на зразок альбома. Саундтрек до фільму, якого не існує, про чотирьох неймовірних супергероїв. У кожного з них — приховані надзвичайні здібності. Я хочу подарувати вам примірник.

Я простягла йому альбом. Він узяв його, покрутив у руках, тоді зняв окуляри, дістав з кишені інші — для читання — і начепив їх на перенісся.

— О! — він здивовано поглянув на мене. — Ви присвятили його Марті?

Я кивнула.

— *«Марті, яка бачила мене наскрізь — і все одно вірила».* Отакої! — Він усміхнувся мені й кивнув у бік контори. — Знаєте, я повісив її плакати в кімнаті очікування. Вона завжди бачила світ по-своєму. Навіть у дитинстві. Марту ніщо не могло злякати.

Він показав мені її речі, дитячі малюнки, картини — зокрема сову з пурпуровим пір'ям, таку саму, яку Марта помітила в Ніколи. Побачила я й роботи старшої Мартиної сестри, Дженні, — дивовижні краєвиди океану, що ховав у своїх нетрях цілі чорнильні королівства й тисячі слів.

— Усе дається нам лише тимчасово, — сказав він, витираючи сльози. — Навіть наші діти.

Він запропонував мені імбирного пива, та я відмовилась, пояснивши, що мені вже пора.

— Можливо, я ще повернуся, — мовила я.

— Звичайно. Завжди буду радий вам.

Я пішла, а він дивився мені вслід, крутячи в руках альбом і безперечно розуміючи, що я багато чого не сказала йому.

Невдовзі я знову трусилася в автобусі, дивлячись у вікно на темне небо. Ось на обрії спалахнула помаранчева блискавиця — проте виявилося, що то був лише відблиск дорожнього ліхтаря на стелі автобуса. Листя дерев уздовж шосе здавалось якимось наелектризованим, живим. Та хоч як мені хотілося вірити, що переді мною знову відкривається таємний світ, я зручніше вмостилася на сидінні — і сказала собі правду.

Цього разу то був лише вітер.

ПОДЯКИ

Я хочу подякувати своїй редакторці, Беверлі Горовіц, — за те, що вона наглядала за мною впродовж моєї першої подорожі до світу літератури для підлітків. Від нашої першої розмови, що відбулася три роки тому, її мудрість, гумор і постійна доскіпливість слугували для мене прикладом і надихали на роботу. Так само я безмежно завдячую своїй подрузі та літературному агентіві Бінкі Урбан: вона вирушала за мною до незвіданих країв, завжди готова надати доречну пораду чи підкинути ідею.

Я особливо вдячна численним світлим головам з видавництва «Делакорт Прес», які невтомно працювали над цією книжкою, — зокрема Норін Геріц, Джонові Адамо, Колін Фелінгем, Елісон Колані, Тамар Шварц і Ребеці Гуделіс. Також дякую Кейт Медіні та колективу «Пенгвін Рендом Хаус», чия відданість письменникам і читачам, незалежно від тенденцій, не може не чарувати.

Також я хотіла б подякувати Фелісіті Блант, Роксані Едвард і Мейрі Фрізен-Ескандел, завдяки яким про цю книжку дізналися читачі за кордоном, Ронові Бернстайну — за його знання в галузі прав на екранізацію, Бренді Кронін, Сету Рабіновичу й Ніколь Ка-

рузо — за можливість поскаржитись і готовність вислухати, і, нарешті, Анні Пессл — моїй чудовій мамі, що стала першою читачкою чернетки цієї книжки та яка відзначала в ній усі недоладні місця.

Та найбільше я хотіла б подякувати своїм Трьом Паркам — Девіду, Вінтер і Авалон, чие сприйняття світу й повага до будь-якого літературного твору, великого чи малого, щодня мене тішить.

І, нарешті, я хочу подякувати всім молодим читачам, що підходили до мене в книгарні. Ваша любов до героїв, які підтримують одне одного й долають усі перепони на своєму шляху, надихнула мене на створення цієї книжки.

ЗМІСТ

Частина перша.....	3
Частина друга	106
Частина третя	203
Подяки	317

Літературно-художнє видання
Серія «Психологічний детектив»

Маріша ПЕССЛ
ПРОКИНЬСЯ В НІКОЛИ

Роман

Переклав з англійської *Володимир Панченко*

Головний редактор *Світлана Крупчан*
Відповідальний редактор *Світлана Попадюк*
Коректор *Олена Бодасюк*
Дизайн і верстка *Лілії Тарнавської*

Підписано до друку 31.10.2019. Формат 56×84^{1/16}.
Папір офсетний. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 9,24.
Тираж 1000 пр. Зам. № 9-11-0111.

ВИДАВЕЦЬ ПП «РІДНА МОВА»

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2231 від 04.07.2005 р.

Юридична адреса: 04050, м. Київ, вул. Мельникова, 12
Фактична адреса: 04073, м. Київ, просп. Степана Бандери, 6
Тел./Факс: (044) 490-99-01

ЗАМОВИТИ КНИЖКИ МОЖНА

У КИЄВІ:

Тел.: (044) 490-99-01

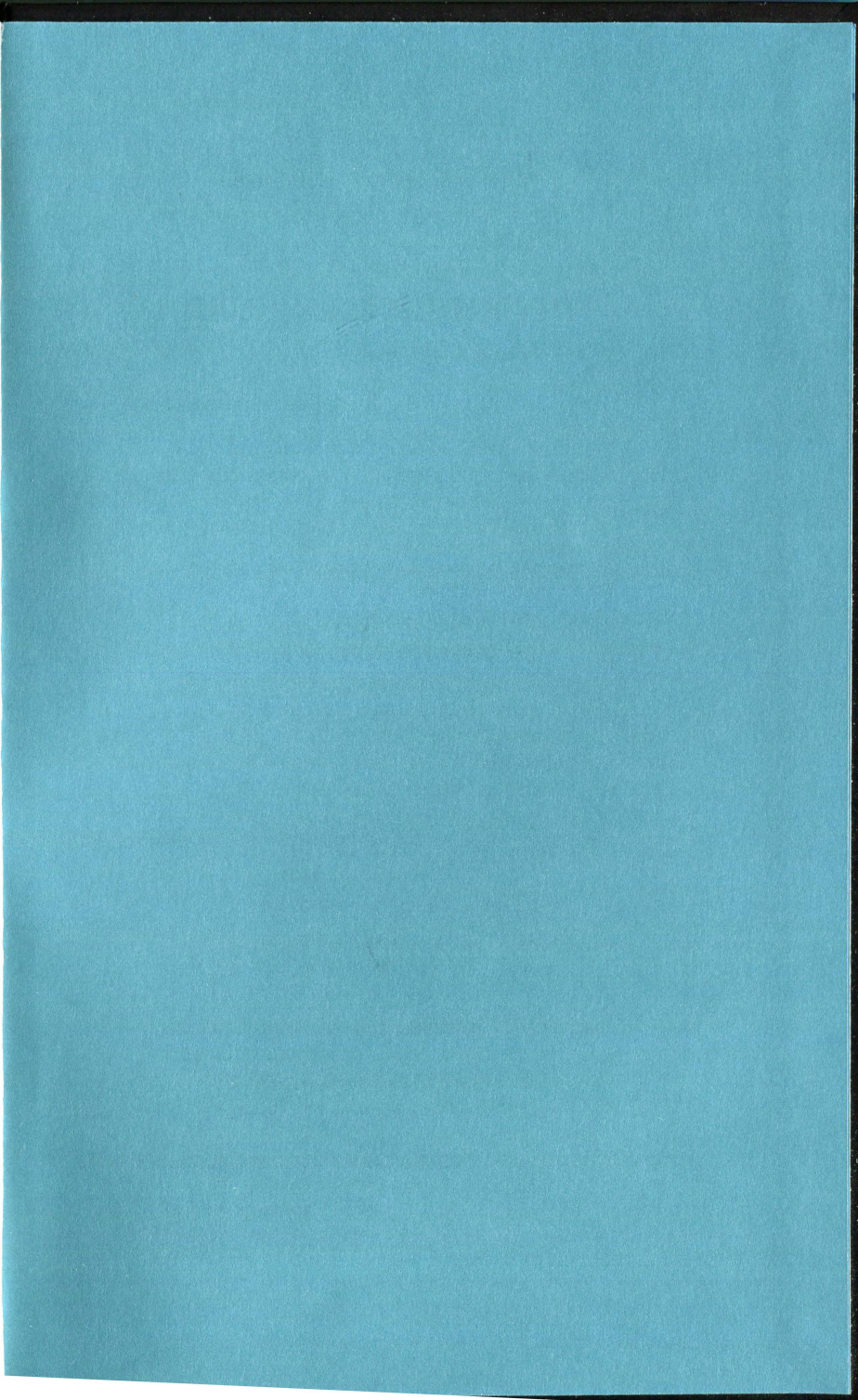
E-mail: sale@ridna-mova.com

В інтернет-магазині: ridna-mova.com,
моб.: 098-023-55-41, 099-236-98-85

У ХАРКОВІ:

Філія ПП «Видавництво «Махаон-Україна»,
61070, Харків, вул. Акад. Проскури, 1.
Тел.: (057) 315-15-64, 315-25-81
E-mail: machaon@machaon.kharkov.ua

Віддруковано у ПРАТ «Харківська книжкова фабрика “Глобус”»
61052, м. Харків, вул. Різвяна, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

Маріша Пессл (1977 р. н.) — американська письменниця. Здобула науковий ступінь з англійської літератури. Перший її роман «Деякі питання теорії катастроф» перекладено 30-ма мовами, другий — «Нічне кіно», який вийшов друком у майстерному перекладі Володимира Панченка, також став бестселером. Психологічний детектив «Прокинься в Ніколи» — третій роман знаменитої авторки, що підтверджує її славу справжньої майстрині слова.

*Ми присягалися,
що будемо одне одного, а на-
справді дивимось на океан крізь
занепокої щілину. Ми вважали,
що точно пам'ятаємо минуле,
та наші спогади химерні
і облудні, наче мрії.*

ISBN 978-966-917-437-6

9 789669 174376 >

Маріша ПЕССЛ

ПРОКИНЬСЯ В НІКОЛИ

